

Følgerevaluering av regionale forskningsfond

2. underveisrapport

Olav R. Spilling
Liv Langfeldt
Rannveig Røste

Rapport 1/2013

NIFU

Følgerevaluering av regionale forskningsfond

2. underveisrapport

Olav R. Spilling
Liv Langfeldt
Rannveig Røste

Rapport 1/2013

Rapport 1/2013

Utgitt av Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning
Adresse PB 5183 Majorstuen, NO-0302 Oslo. Besøksadresse: Wergelandsveien 7, 0167 Oslo

Oppdragsgiver Norges forskningsråd
Adresse Postboks 2700 St. Hanshaugen, 0131 Oslo

Trykk Link Grafisk

ISBN 978-82-7218-882-4
ISSN 1892-2597

www.nifu.no

Forord

Ordningen med regionale forskningsfond ble iverksatt i januar 2010 og har nå vært i virksomhet i tre år. Følgeevalueringen ble satt i gang i januar 2011 og skal pågå i tre år, og det skal leveres en rapport hvert år. Herved legges den andre rapporten frem med en oppsummering av status for de regionale forskningsfondene etter tre års virksomhet.

Arbeidet med rapporten er i hovedsak utført av Liv Langfeldt og Olav R. Spilling (prosjektleder). Rannveig Røste har tilrettelagt datamaterialet og skrevet et utkast til kapittel 4. Asgeir Skålholt har stått for den tekniske gjennomføringen av brukerundersøkelsen som er omtalt i kapittel 5. Taran Thune har hatt ansvar for organisering av en læringsarena, og professor Bjørn Asheim ved CIRCLE, Universitetet i Lund og i II-stilling ved NIFU, har bidratt som diskusjonspartner i arbeidet.

Arbeidet har skjedd i nært samspill med en rekke aktører, først og fremst sekretariatslederne for de sju fondsregionene samt Lars Krogh og Elise Husum i Norges forskningsråds regionalavdeling. Prosjektteamet har organisert en læringsarena for de regionale forskningsfondene, og enkelte i prosjektteamet har deltatt på de øvrige læringsarenaer samt styreledersamlinger og sekretariatsledermøter som observatører. Det er opprettet en referansegruppe for følgeevalueringen der de sju sekretariatslederne deltar i tillegg til representanter for KD, KRD og NHD. Samtlige takkes med dette for samarbeidet.

Foreløpige resultater av porteføljeanalysen og brukerundersøkelsen ble presentert og diskutert på en læringsarena i september 2012. Utkast til de tre første kapitlene ble sendt til kommentar til sekretariatslederne i desember, og utkast til hele rapporten ble drøftet på et møte med referansegruppen 4. februar 2013. Denne prosessen har gitt mange nyttige kommentarer som har vært viktige for arbeidet med rapporten.

Oslo, 8. februar 2013

Kyrre Lekve
Assisterende direktør

Ole Wiig
Forskningsleder

Innhold

Sammen drag	7
1 Innledning	11
1.1 Regionale forskningsfond.....	11
1.2 Mål for regionale forskningsfond.....	13
1.3 Problemstillinger i evalueringen.....	14
1.4 Søknadstyper.....	16
1.5 Om innholdet i rapporten.....	17
2 Fondsregionenes søknadsportefølje 2010-11	19
2.1 Innledning.....	19
2.2 Oversikt fondsregionenes søknader og bevilgninger 2010 og 2011.....	19
2.3 Fordeling på sektor og kjønn.....	21
2.4 Søknader i og mellom regioner.....	22
2.5 Internasjonalt samarbeid og samarbeid på tvers av sektorer.....	23
2.6 Forskningstema.....	25
2.7 Hovedfunn.....	28
3 Søknadsbehandling, kriterier og prioriteringer	29
3.1 Innledning.....	29
3.2 Kriterier, karakterer og bevilgningsrater.....	30
3.3 Bevilgningstærskel i regionale forskningsfond vs Norges forskningsråd.....	36
3.4 Nærstudie av vurderingene av søknader om regionale bedriftsprosjekt 2011.....	39
3.5 Hovedfunn.....	45
4 Innovasjon i offentlig sektor	47
4.1 Innovasjon i offentlig sektor.....	47
4.2 Handlingsplanene.....	49
4.3 Utlysninger.....	52
4.3.1 Regionale kvalifiseringsprosjekt.....	53
4.3.2 Regionale offentlige prosjekter.....	53
4.3.3 Regionale institusjonsprosjekt og forskerprosjekt.....	54
4.4 Innvilgede prosjekter.....	55
4.4.1 Regionale kvalifiseringsprosjekt.....	55
4.4.2 Regionale offentlige prosjekt.....	56
4.4.3 Regionale institusjonsprosjekt, forskerprosjekt og bedriftsprosjekt.....	58
4.5 Oppsummering for de enkelte regionene.....	59
4.6 Implikasjoner.....	61
5 Brukernes oppfatninger	64
5.1 Formål med og opplegg for undersøkelsen.....	64
5.2 Næringsaktørens situasjon og vurderinger.....	65
5.3 FoU-institusjonenes situasjon og vurderinger.....	67
5.4 Aktører i offentlig sektor og deres vurderinger.....	70
5.5 Brukernes erfaringer med regionale forskningsfond.....	72
5.6 Betydningen av regionale forskningsfond.....	73
5.7 Oppsummering om regionale forskningsfonds rolle.....	75
6 15%-potten	76
6.1 Bakgrunn.....	76
6.2 Retningslinjene for 15%-potten.....	78
6.3 Praktisering av 15%-potten.....	79
6.4 Videreføring av ordningen.....	80
6.5 Oppsummering.....	81
7 Status i 2012 og fremtidige utfordringer	83
7.1 Styrke forskning for regional innovasjon og regional utvikling.....	83
7.2 Mobilisere til økt FoU-innsats i regionene.....	84
7.3 Gode og konkurransedyktige FoU-miljøer i regionene.....	86
7.4 Læringsarenaer og samspill med nasjonale og internasjonale programmer og aktiviteter.....	87
7.5 Oppsummering.....	87

Vedlegg 1	Vurderingsskjema for Regionale innovasjonsprosjekt 2011	89
Vedlegg 2	Vurderingskriterier for diverse utlysninger og prosjektyper	93
Vedlegg 3	Tabeller til kapittel 2 og 3.....	101
Vedlegg 4	Tabeller til kapittel 4	109
Vedlegg 5	Brukerundersøkelsen	114

Sammendrag

Ordningen med regionale forskningsfond ble iverksatt i 2010 og har som mål å styrke forskning for regional innovasjon og utvikling, og å mobilisere til økt forskningsinnsats i regionene. Ordningen har nå vært i drift i tre år, og et hovedinntrykk er at den gode utviklingen som ble konstatert etter de to første årene også har fortsatt i det tredje året. Det er utviklet et relativt velfungerende system for utlysninger og innvilgelse av FoU-prosjekter, og de finansierte prosjektene holder god kvalitet. Brukerne er godt fornøyd med ordningen, og ifølge deres tilbakemeldinger har regionale forskningsfond høy addisjonalitet, både ved at de stimulerer nye aktører til å involveres i FoU-aktivitet, og at de i stor grad utløser FoU-prosjekter som ellers ikke ville blitt igangsatt. En viktig konklusjon er ellers at de regionale forskningsfondene har bidratt til å utløse en betydelig portefølje av prosjekter rettet mot innovasjon i offentlig sektor, og ordningen fungerer som en viktig arena for utprøving av dette området.

Fondenes søknads- og prosjektportefølje holder god kvalitet

I porteføljeanalysen har det særlig vært et fokus på innvilgelsesrater og kvalitet for å belyse spørsmålet om det er en lavere terskel for å innvilge prosjekter i regionale forskningsfond enn i andre relevante program i Forskningsrådet. I tilgjengelige karakterdata finnes det ikke belegg for at kvaliteten på innvilgede prosjekter er lavere enn for tilsvarende prosjekter i Norges forskningsråd. Innvilgelsesraten er riktignok høyere enn for programmidler i Forskningsrådet, men dette synes ikke å ha konsekvenser for terskelen for å bli innvilget.

Analysen finner viktige kjønnsforskjeller. Kun en mindre andel av omsøkte prosjekter har kvinner som prosjektleder – den er lavest for næringslivsprosjekter (ca 19%), noe høyere for søknader fra andre sektorer (ca 30%), mens innvilgelsesprosenten for deres prosjekter er vesentlig høyere enn for prosjekter ledet av menn, 44 mot 34 prosent. I gjennomsnitt er karakterene for søknader med kvinnelige prosjektledere noe høyere enn for menn.

En stor del av midlene, hele 69 prosent, har blitt bevilget innenfor tre hovedtema: mat; energi, miljø og klima; helse, velferd og levekår. Dette er tema som også er sentrale i nasjonale forskningsprogrammer, og koordinering med annen forskning på feltet for å unngå fragmentering er en sentral utfordring for fondsregionene. Dette søkes løst bl.a. gjennom koordineringsrollen til Forskningsrådets regionale representanter.

De regionale forskningsfondene utløser en omfattende samarbeidsaktivitet. Over 80 prosent av alle søknader de to første årene var basert på samarbeid, og rundt halvparten av søknadene hadde samarbeidspartnere i flere sektorer. Eksempelvis var 90 prosent av søknadene fra næringslivet basert på samarbeid med andre, og en betydelig andel av disse gjaldt samarbeid med forskningsinstitutter eller universitets- og høgskolesektoren. Derimot er det en relativt liten andel av prosjektene som innebærer

internasjonalt samarbeid, kun 12 prosent, og disse har en noe høyere innvilgelsesandel enn de øvrige søknadene.

Mange prosjekter rettet mot innovasjon i offentlig sektor

En viktig del av mandatet for de regionale forskningsfondene er å bidra til forskning som fremmer innovasjon i offentlig sektor. Alle fondsregionene har hatt utlysninger av relevans for dette temaet, og dette har utløst en betydelig aktivitet med over 150 innvilgede kvalifiseringsprosjekter og 40 hovedprosjekter. De samlede bevilgningene til disse prosjektene ligger på i størrelsesorden 140-150 millioner kroner, hvorav to tredjedeler er finansiert av fondsregionene Hovedstaden og Oslofjorden. I nasjonal sammenheng er dette et betydelig beløp, større enn mange nasjonale forskningsprogram.

Det mest sentrale temaet for disse prosjektene er helse, velferd og levekår, herunder er det mange prosjekter som fokuseres spesielt på utvikling og anvendelse av velferdsteknologi. Et annet viktig tema er energi, miljø og klima, og ellers dekkes ulike tema som problemstillinger knyttet til bestemte næringssektorer (havbruk, reiseliv), samferdsel, offentlig forvaltning og planlegging.

En viktig erfaring er at det er relativt krevende å mobilisere aktører i offentlig sektor til å bli aktive aktører i forskningsprosjekter, flere av fondsregionene har bl.a. arbeidet målrettet mot kommunesektoren. En annen viktig problemstilling er knyttet til hvordan offentlig sektor bør involveres i FoU-prosjekter - som samarbeidspartner med en FoU-institusjon og/eller en bedrift, eller selv som prosjektansvarlig. Uansett hvilken rolle den offentlige virksomheten inngår i, kreves det kompetanse for å kunne definere sin egen rolle i prosjektene og hvordan man sikrer at prosjektenes resultater kommer til anvendelse.

Forskning rettet mot innovasjon i offentlig sektor er et felt i tidlig utviklingsfase, noe som bl.a. avspeiles ved at Forskningsrådet de siste årene har arbeidet med å utvikle en strategi på området. De erfaringene som etter hvert gjøres i de regionale forskningsfondene, vil kunne ha stor betydning for den videre utvikling av dette feltet. Organiseringen av de regionale forskningsfondene gir betydelige fordeler ved at de gjennom sin desentraliserte organisering gir en mye bredere kontaktflate mot ulike deler av offentlig sektor enn hva som ville være mulig i et nasjonalt organisert program. Samtidig reiser imidlertid den desentraliserte tilnærmingen en del spørsmål om koordinering, både med hensyn til gjennomføring av prosjekter på de samme temaområder, og med hensyn til formidling av resultater siden anvendelser i stor grad vil ha samme interesse i offentlig sektor uavhengig av geografisk lokalisering.

Mobiliserer nye aktører

Som ledd i evalueringen er det gjennomført en brukerundersøkelse avgrenset til alle som hadde fått innvilget prosjekter gjennom regionale forskningsfond i løpet av 2010-2011. Resultatene tyder på at ordningen har stor betydning for å mobilisere nye aktører til å organisere forskning. Dette gjelder både i næringslivet, i forskningsmiljøene og i offentlig sektor. Blant respondentene i næringslivet oppga en betydelig andel (40 %) at det å komme i gang med forskning har vært et viktig motiv, og hele 60 prosent oppga det å komme i gang med forskning på nye områder som viktig. Det samme gjelder forskningsmiljøene der 40 prosent av informantene angir at det å komme i gang med forskning har vært et viktig motiv for å søke om midler, og nærmere 60 prosent oppgir å komme i gang på nye områder. De samme tendensene ser også ut til å gjelde offentlig sektor, men her er antall respondenter lite, slik at det ikke gir grunnlag for å gå mer i detalj.

15%-potten

En viktig del av bakteppet for regionale forskningsfond har vært frykt for at ordningen skulle føre til fragmentering av forskningen og til forskning av dårlig kvalitet. For å motvirke dette ble den såkalte 15%-potten opprettet, noe som innebærer at 15 prosent av midlene skulle fordeles til de fondene som har best kvalitet på sine FoU-prosjekt, og til samarbeidsprosjekt mellom flere fond. Det har imidlertid

vist seg vanskelig å praktisere ordningen, spesielt gjelder det retningslinjenes punkt om å fordele midler til de regionene som har best forskningskvalitet. Dette er bakgrunnen for at det nå er fremmet et nytt forslag til praktisering av ordningen der fondsregionene i fellesskap avgjør hvilke temaer man skal ha felles utlysninger mellom to eller flere regioner. Forslaget innebærer også at man ikke har noen føringer om å belønne regioner med høy kvalitet på innvilgede prosjekter.

Status i 2012 og fremtidige utfordringer

Det generelle inntrykket er at fondene er på god vei til å nå målene. Så langt er det bevilget midler til forskning på i størrelsesorden 450 millioner innenfor regionenes prioriterte satsingsområder, og ved å følge Forskningsrådets rutiner for søknadsbehandling, sikres det at prosjektene holder god kvalitet. Analysene viser videre at en betydelig andel av prosjektene gjennomføres i samarbeid mellom ulike aktører. Det er også klare indikasjoner på at mange av aktørene er nye når det gjelder forskning, og for en del av de miljøene som allerede driver forskning, har finansieringen fra regionale forskningsfond bidratt til at de har satt i gang forskning på for dem nye områder. Det er grunn til å anta at denne aktiviteten etter hvert vil føre til innovasjon og økt verdiskaping i næringslivet så vel som offentlig sektor, men det vil ta tid før det vil være mulig å studere slike virkninger systematisk.

Det er et mål for de regionale forskningsfondene å mobilisere til økt FoU-innsats i regionene, og som ledd i dette å styrke dialogen om forskningens relevans for regionale behov. Det sistnevnte blir ivare tatt på ulike måter i alle regioner, men man står overfor noen ressursmessige utfordringer med hensyn til hvor systematisk man kan gjennomføre dette, spesielt i større regioner og i regioner med store avstander. På bakgrunn av at de regionale forskningsfondene det både mobiliserer nye aktører, og bidrar til at eksisterende aktører går inn i forskning på nye områder, er det grunn til å anta at dette fører til økt FoU-innsats i regionene. Samtidig eksisterer det noen ressursmessige begrensninger med hensyn til i hvilket omfang regionene bidrar til økt FoU-innsats, gitt at de enkelte regionen har relativt begrensede ressurser i forhold til den samlede FoU-innsats nasjonalt og regionalt.

Et av målene for regionale forskningsfond er å bidra til utvikling av gode og konkurransedyktige miljøer i regionene med vekt på FoU-institusjonene. Dette er et område vi så langt ikke har analysert systematisk i evalueringen, men inntrykket så langt er at dette punktet bare har blitt fulgt opp systematisk i en av regionene. Det kan være flere grunner til at de øvrige regionene i begrenset grad prioriterer dette; dels kan det skyldes at i flere av regionene har man sterke og velutviklede FoU-institusjoner, dels kan det skyldes at man ikke ønsker å prioritere dette innenfor de relativt begrensede ressurser de enkelte regioner har til disposisjon.

Det er et mål for regionale forskningsfond å skape utviklings- og læringsarenaer for å drøfte regionale erfaringer i lys av nasjonal og internasjonal kunnskap, og å utvikle et samspill mot aktiviteter på disse nivåene. Så langt det regionale nivået angår, er det utviklet systemer for regelmessig koordinering, erfaringsutveksling og læring, og også mot det nasjonale nivået er det etablert noen koordineringsmekanismer. Derimot har det så langt vært lite fokus på internasjonale relasjoner. Generelt eksisterer det et behov for en avklaring av hvordan samspill best kan sikres og hva som skal være fondenes rolle i å sikre koordinering og forhindre fragmentert innsats og regional «lock-in». Spørsmål som bør diskuteres videre, er blant annet i hvilken grad det sikres at miljøene som får midler, er knyttet opp mot relevante internasjonale forskernettverk og -aktiviteter, og i hvilken grad det er behov for å koordinere fondenes aktivitet med internasjonale programmer og aktiviteter.

1 Innledning

Denne rapporten er den andre underveisrapporten i forbindelse med følgeevalueringen av regionale forskningsfond. Ordningen med regionale forskningsfond ble iverksatt i 2010, og følgeevalueringen ble satt i gang året etter. I den første rapporten fra evalueringen som ble publisert i januar 2012, beskrives status for arbeidet med implementering av regionale forskningsfond etter at ordningen har vært i drift i to år. En hovedkonklusjon var at man hadde kommet godt i gang med implementeringen både på det regionale og sentrale nivået, og ordningen hadde utløst en betydelig aktivitet. Samtidig ble det understreket at implementeringen av ordningen må forstås som en utviklings- og læringsprosess som nødvendigvis tar tid, og at det er mange utfordringer man står overfor i den videre utvikling av ordningen.

I denne nye rapporten oppsummerer vi nå status for arbeidet med regionale forskningsfond etter tre år, og vi har særlig fokus på hvordan ordning har utviklet seg i løpet av 2012 og nye innsikter basert på de undersøkelser vi har gjort i løpet av dette året. Rapporten bygger videre på det som er dokumentert og diskutert i den første underveisrapporten, men for at rapporten skal bli noenlunde helhetlig og nye lesere ikke skal være avhengig av å gå tilbake til den første rapporten, gjentar vi i en del av stoffet som gir grunnleggende informasjon om bakgrunnen for ordningen, hva som er målet for den, og den organiseringen som ligger til grunn for ordningen.

1.1 Regionale forskningsfond¹

Initiativet til opprettelsen av ordningen med regionale forskningsfond (RFF) ble tatt av Kommunal- og regionaldepartementet sent høsten 2006 i forbindelse med fremleggingen av regionalmeldingen (St. meld. nr. 12 (2006-2007) Regionale fortrinn – regional framtid). Forslaget om regionale forskningsfond ble begrunnet med et ønske om å styrke regional forskning og samspillet mellom næringsliv, høgskoler og regionale forskningsaktiviteter, og gjennom dette å legge til rette for næringsutvikling og innovasjon.

Ordningen ble iverksatt tre år senere, fra januar 2010, og med hovedmål om å styrke forskning for regional innovasjon og utvikling, å mobilisere til økt FoU-innsats i regionene og å bidra til økt forskningskvalitet og utvikling av gode og konkurransedyktige FoU-miljøer i regionene.

Ordningen innebærer en viktig videreutvikling av den regionale innovasjons- og forskningspolitikken i Norge. Nå er det riktignok ikke noe nytt i seg selv å styrke forskningen for regional innovasjon og utvikling. Dette er noe som har blitt ivaretatt gjennom flere tidligere programmer, i senere tid særlig grad gjennom VRI-programmet som har bidratt til en opptrapping av den regionalt initierte og

¹ Dette delkapitlet er en lett revidert versjon av tilsvarende kapittel i den første evalueringsrapporten (Spilling m.fl. 2012).

organiserte forskningen.² Det nye ved regionale forskningsfond er først og fremst at ansvaret for forvaltningen av ordningen er lagt til det regionale nivået representert ved fylkeskommunene. Regionale forskningsfond er altså fylkeskommunenes ordning, det er de som «eier» ordningen. Men dernest representerer ordningen en viktig utvikling med hensyn til regional organisering. Mens arbeidet i VRI-programmet har vært basert på en inndeling av landet i 15 såkalte VRI-regioner, ble det gitt som føring for iverksettingen av regionale forskningsfond at mellom fem og sju regioner skulle forvalte fondene, og at fylkeskommunene i hver enkelt fondsregion i fellesskap skulle ivareta dette ansvaret.

Ordningen med regionale forskningsfond er basert på at landet er inndelt i sju regioner, som vi omtaler som fondsregioner. Disse er følgende:

Hovedstaden:	Akershus og Oslo
Innlandet:	Hedmark og Oppland
Oslofjorden:	Østfold, Buskerud, Vestfold og Telemark
Agder:	Aust- og Vest-Agder
Vestlandet:	Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane
Midt-Norge	Møre og Romsdal, Sør- og Nord-Trøndelag
Nord-Norge	Nordland, Troms og Finnmark

Figur 1.1 Regioninndeling for forvaltning av regionale forskningsfond.

Budsjettet for regionale forskningsfond er basert på avkastningen av en fondskapital på seks milliarder kroner. For årene 2010-2012 har dette gitt budsjetter på 212 millioner kroner i 2010 og 219 millioner kroner i 2011 og 2012. De enkelte fondsregioner har årlig hatt til disposisjon midler som har variert fra 13-14 millioner kroner for de to minste regionene til ca. 30 mill kroner i de største. I tillegg har fondsregionene hatt tilgang til midler fra en felles pott, den såkalte 15%-potten, som fordeles etter nærmere regler (mer om dette i kapittel 7).

I en større sammenheng er de samlede midler som forvaltes gjennom ordningen ikke spesielt store; i de fleste regioner utgjør midlene en svært liten andel av de samlede offentlige ressurser som brukes på FoU. Men ordningen har likevel stor betydning på to måter: For det første innebærer ordningen at

² For en nærmere omtale av den regionalpolitiske bakgrunnen for Regionale forskningsfond vises til kapittel 2 i Spilling m.fl. 2012; for en nærmere omtale av VRI-programmet (Virkemidler for regional FoU og innovasjon) og programmets status per 2012 vises til Oxford Research (2012).

det regionale nivået har fått et ansvar for å forvalte forskningsressurser; det utløser en del viktige prosesser, bl.a. for å formulere regionale FoU-strategier og bygge opp administrativ kompetanse og kapasitet for å forvalte forskning. Dette vil kunne ha stor betydning for at det regionale forvaltningsnivået i større grad kan legge premisser for en del av forskningen som skjer i regionene, og også kan bli viktige brukere av den.

Derneft ligger betydningen av regionale forskningsfond i det at det regionale nivået kan disponere midler til FoU-aktivitet ut fra regionenes egne premisser, og dette vil i prinsippet kunne bidra både til å utløse FoU-aktivitet og til å styrke utvikling av fagmiljøer og institusjoner som ellers ikke ville ha funnet sted. Iverksettingen av regionale forskningsfond gir dermed potensialer for både å styrke rollen til det regionale forvaltningsnivået og til å utløse aktivitet som kan styrke den regionale utviklingen.

I tillegg er det verdt å anføre at desentralisering av myndighet på det forskningspolitiske området kan bidra til en positiv utvikling av det nasjonale forskningssystemet. Dels har det betydning at aktører på det regionale nivået utvikler kompetanse på det forskningspolitiske området og tar en mer aktiv rolle i forskningspolitikken, dels har det betydning ved at regionale myndigheter har nærhet til regionale problemstillinger og dermed kan bidra til å mobilisere til forskning om regionalt forankrede problemstillinger.

1.2 Mål for regionale forskningsfond

Forslaget om å opprette ordningen med regionale forskningsfond ble fremmet i desember 2006 gjennom St.meld. nr. 12 (2006-2007) Regionale fortrinn – regional framtid. I denne meldingen ble det sagt følgende om bakgrunnen for og formålet med ordningen:

«Det tas sikte på en tettere kobling mellom næringslivet, høgskolene, regionale forskningsaktiviteter og regionen for å legge til rette for næringsutvikling og innovasjon. Forskningsrådets virkemidler for regional utvikling vil være sentrale for å få dette til. For å styrke regional forskning og samspillet mellom næringsliv, høgskoler og regionen tar regjeringen sikte på å opprette en ny ordning med regionale forskningsfond. Antallet fond vurderes i lys av hvor mange regioner som kommer til å bli opprettet. Forvaltning av fondene skal skje i forståelse mellom regionene og Norges forskningsråd slik at det sikres god kobling og samvirke mellom nasjonale og regionale virkemidler, og man skal bidra til samordning med Innovasjon Norges virksomhet. I tilknytning til universiteter og høgskoler bør det være systemer til å ta seg av kommersialisering av oppfinnelser som er gjort av ansatte og strategier for godt samspill med næringsliv og samfunnsliv. De nye regionene får et ansvar for å tilrettelegge for et slikt samarbeid. [...] Gjennom å få ansvaret for regionale forskningsfond, [...] gis regionene et økt ansvar for kunnskapsutvikling i egen region.», s. 41.

Dette ble så utviklet videre gjennom den utredningsprosessen som fulgte, og som er beskrevet i vår første rapport (kap 4.1-4.2). I de endelige retningslinjene fastsatt av Kunnskapsdepartementet 23.10.2009 er formålet formulert på følgende måte:

De regionale forskningsfondene skal styrke forskningsevnen gjennom regional forskning og innovasjon.

Regionale forskningsfond skal styrke forskning for regional innovasjon og regional utvikling ved å støtte opp under regionens prioriterte innsatsområder og mobilisere til økt FoU-innsats. Innenfor regionens prioriterte områder skal fondene også bidra til langsiktig, grunnleggende kompetansebygging i relevante forskningsmiljøer, og dermed bidra til økt forskningskvalitet og til utvikling av gode og konkurransedyktige forskningsmiljøer i alle fylker. Fondene skal møte uttrykte FoU-behov i regionene gjennom å støtte FoU-prosjekter initiert av bedrifter, offentlige virksomheter inkludert universiteter, høyskoler og forskningsmiljøer. Støtten kan gå til prosjekter lokalisert i og utenfor fondsregionens geografiske nedslagsfelt.

Videre er det presisert fem delmål med ordningen som er referert i tabell 1.1. I tillegg er det presisert i retningslinjene at fondsstyrene for fondsregionene Nord-Norge, Midt-Norge og Innlandet skal ivareta samiske forskningsinteresser og –behov.

Tabell 1.1 Delmål for regionale forskningsfond*)

<p>Regionale forskningsfond har som formål å:</p> <p>1) Styrke forskning for regional innovasjon og regional utvikling.</p> <ul style="list-style-type: none">- Finansiere forskningsprosjekter av god kvalitet innenfor regionenes prioriterte innsatsområder.- Medvirke til at bedrifter og offentlige virksomheter øker sin innovasjonsevne, verdiskaping og konkurransekraft ved å initiere og ta i bruk resultater fra FoU.- Stimulere til et tettere samarbeid mellom FoU-institusjoner og styrke koblingene til næringsliv og offentlig sektor i egen region. <p>2) Mobilisere til økt FoU-innsats i regionene.</p> <ul style="list-style-type: none">- Bidra til at bedrifter og offentlige virksomheter hever sin kompetanse og innovasjonsevne ved å engasjere seg i FoU-arbeid.- Styrke dialogen om forskningens relevans for regionale behov. <p>3) Bidra til økt forskningskvalitet og utvikling av gode og konkurransedyktige FoU-miljøer i regionene.</p> <ul style="list-style-type: none">- Bidra til langsiktig, grunnleggende kompetanseutvikling i FoU-institusjoner regionalt innenfor regionenes prioriterte satsingsområder.- Knytte institusjonenes FoU-kompetanse tettere til øvrige regionale FoU-aktiviteter. <p>4) Skape utviklings- og læringsarenaer der regionale erfaringer kan drøftes i relasjon til nasjonal og internasjonal kunnskap og aktiviteter.</p> <p>5) Sørge for tett samspill mellom aktiviteter i regionene og deres relasjoner til andre nasjonale og internasjonale programmer og aktiviteter.</p>

*) Retningslinjer for regionale forskningsfond fastsatt av Kunnskapsdepartementet 23.10.2009. Teksten er satt opp identisk med tekst i retningslinjene, men formatert noe annerledes, bl.a. med nummerering.

1.3 Problemstillinger i evalueringen³

Det overordnede målet med evalueringen er å studere i hvilken grad arbeidet med de regionale forskningsfondene er innrettet slik at det bidrar til oppnåelse av målene. Et viktig krav til evalueringen er at den skal skje i tett samspill med de aktuelle aktørene involvert i regionale forskningsfond, og bidra til å utvikle en systematisk kunnskap om det som skjer og komme med innspill til hvordan ordningen kan utvikles. Eller som det er formulert i hovedmålet for evalueringen: det skal utvikles «konkret og anvendbar kunnskap ... som grunnlag for forbedring, utdyping og videreutvikling». Videre heter det i konkurransegrunnlaget at evalueringen skal «bidra til diskusjon om hvilke grep som eventuelt bør gjøres for å øke sjansen for å nå målene», og det er en forutsetning at «regionene skal ha en aktiv rolle i utviklingen og gjennomføringen av prosjektet gjennom referansegruppe og læringsarenaer».

Ved siden av at vi i følgeevalueringen dermed skal følge med i «alt» som skjer og komme med innspill når det er aktuelt, er det naturlig å ha hovedfokus på noen områder. På bakgrunn av den debatten som har vært rundt regionale forskningsfond og den skepsis til ordningen som eksisterer i noen miljøer, er det særlig naturlig å ha et hovedfokus på følgende tre problemstillinger:

1. I hvilken grad gir regionale forskningsfond addisjonalitet til det norske forskningssystemet?
2. I hvilken grad sikres tilfredsstillende kvalitet i forskningen finansiert av regionale forskningsfond?
3. I hvilken grad medfører regionale forskningsfond en fragmentering av den nasjonale forskningen?

Vi vil i det følgende kommentere kort på de tre problemstillingene.

³ Deler av teksten i dette delkapitlet bygger på tekst i kapittel 1.3 i den første rapporten, men er en del bearbeidet.

Addisjonalitet

Et viktig formål med regionale forskningsfond er at den skal styrke forskning for regional innovasjon og utvikling, og mobilisere til økt FoU-innsats i regionene. Det innebærer at ordningen både skal stimulere til ny forskning og mobilisere nye aktører til å bli involvert i forskning. Det er med andre ord sentralt at ordningen gir addisjonalitet, det vil si at den utløser aktivitet i tillegg til det som finansieres over nasjonale programmer, og at ordningen bidrar til å få flere aktører aktivisert i forskning, som nasjonale program ikke lykkes i å mobilisere.

Dette stiller relativt store krav til regionenes evne til å utforme gode strategier og handlingsplaner ut fra de nokså ulike forutsetninger de arbeider ut fra. Som vist i den forrige rapporten (kapittel 3), er det meget stor variasjon med hensyn til FoU-aktivitet i regionene; fra Hovedstadsregionen som har flere nasjonalt ledende institusjoner og totalt har 45 prosent av landets FoU-aktivitet – til Innlandet og Agder som mangler de tunge institusjonene og som har henholdsvis 1,5 og 2,7 prosent av aktiviteten. Også innad i de enkelte regioner er det til dels store variasjoner.

De ulike regionene har derfor svært forskjellige forutsetninger for sitt arbeid med regionale forskningsfond, og dette gir ulike utgangspunkt for hvordan de på den ene siden skal bidra med noe nytt basert på regionale forutsetninger; samtidig som de skal bidra med aktivitet som gir addisjonalitet til den nasjonale forskningen og ikke bare dupliserer denne. Dette vil derfor være et viktig spørsmål å følge opp i denne rapporten.

Kvalitet

Et sentralt mål for regionale forskningsfond er å bidra til økt forskningskvalitet og utvikling av gode og konkurransedyktige FoU-miljøer i regionene, og nettopp på dette punktet har det eksistert, og eksisterer trolig fortsatt, betydelig skepsis til regionale forskningsfond.

Bakgrunnen for en slik skepsis er at det kan være en spenning mellom det å desentralisere ansvaret for forvaltningen av forskningen slik det er gjort gjennom regionale forskningsfond, og det å sikre høy kvalitet i forskningen. Forskningskvalitet stimuleres av internasjonal og nasjonal konkurranse om forskningsmidler, og av internasjonalt og nasjonalt forskersamarbeid. Lokale konkurransearenaer har sjelden samme faglige anseelse, og gir ikke de samme incentiver til vitenskapelig kvalitet, som større og mer åpne konkurransearenaer. Regionale forskningsfond kan derfor risikere å bli oppfattet som en reservepott for de som ikke lykkes nasjonalt eller internasjonalt.

Basert på det første årets evaluering kan vi imidlertid konstatere at det er betydelig bevissthet i fonsregionene rundt dette spørsmålet, og de faglige vurderingene av søknadene organiseres av Norges forskningsråd og følger de samme prosedyrer som ellers brukes i Forskningsrådet. I utgangspunktet skal det dermed ikke være noen forskjell på de tildelinger som gis gjennom regionale forskningsfond sammenliknet med tildelinger på Forskningsrådets programmer. Men det er mange forhold som påvirker kvalitet, og vi vet at det er store forskjeller mellom programmer. I denne rapporten har vi derfor blant annet sett på hvilken kvalitet det er på prosjekter finansiert gjennom RFF sammenliknet med tilsvarende forskning finansiert av Forskningsrådet.

Fragmentering

Den tredje problemstillingen gjelder spørsmålet om regionale forskningsfond bidrar til fragmentering av forskningen. Det synes nokså åpenbart at en desentralisering av beslutningsmyndighet rundt forskning og at midler allokeres på det regionale nivået for å møte regionale problemstillinger, kan medføre en risiko for spredning av faglig kompetanse på mange små miljøer. Det er med andre ord en risiko for at regionale midler fører til fragmentering fremfor konsolidering av nasjonale kunnskapsmiljøer. Samtidig som det er ønskelig med sterke nasjonale forskningsmiljøer, har imidlertid lokalt næringsliv og forvaltning behov for kunnskap med lokal relevans og nærhet. Utfordringen blir å kombinere regionale forskningsfond med en nasjonal politikk for samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK), og unngå utstrakt parallelloppbygging av forskningskompetanse.

Det er derfor viktig å studere fondsregionenes strategier og praksis ut fra denne problemstillingen. Aktuelle spørsmål er:

- I hvilken grad har de enkelte regioner en målrettet strategi med hensyn til å bygge opp regionale FoU-miljøer – og skjer eventuelt denne institusjonsbyggingen som en dublering eller supplering av nasjonale miljøer?
- Hvordan er utlysninger organisert – i hvilken grad åpnes for konkurranse for aktører utenfor regionen, og hvilke krav stilles til samarbeidsrelasjoner mellom aktører i og utenfor de respektive regioner?

I prosessen med utarbeiding av retningslinjene for regionale forskningsfond var det stor oppmerksomhet knyttet til problemstillingene med hensyn til kvalitet og fragmentering, og for å motvirke disse problemene, ble det lagt føringer for å opprette den såkalte 15%-potten, det vil si at 15 prosent av midlene skulle avsettes til samarbeid mellom fondsregionene og til å belønne regioner som hadde best kvalitet i forskningen. Hvordan disse midlene skal anvendes, har imidlertid ikke blitt avklart før i løpet av 2012, så vi vet foreløpig ikke hvordan denne ordningen virker. Men på grunnlag av de retningslinjer som nå er utviklet, diskutere vi i rapporten (kapittel 7) i hvilken grad denne ordningen vil ha noen betydning for de to problemstillingene.

1.4 Søknadstyper

Det sentrale i regionale forskningsfond er å finansiere forskningsprosjekter, og i henhold til retningslinjene for fondene, har man fem ulike søknadstyper:

- Regional kvalifiseringsstøtte
- Regionale bedriftsprosjekter
- Regionale offentlige prosjekter
- Regionale forskerprosjekter
- Regionale institusjonsprosjekter.

For en nærmere definisjon av søknadstypene vises til ramme 1.1. Siden alle søknadstypene har betegnelsen «regional», dropper vi dette i det følgende og bruker bare betegnelsene kvalifiseringsstøtte, bedriftsprosjekter osv.

Ramme 1.1: Søknadstyper i regionale forskningsfond

Regional kvalifiseringsstøtte skal utvikle FoU-prosjekter som kan kvalifisere til videre støtte fra relevante ordninger. Gode prosjektidéer i søknader, som ikke vurderes å ha tilstrekkelig kvalitet til å kunne få tildeling gjennom de øvrige søknadstypene, kan gis Regional kvalifiseringsstøtte for å videreutvikle og kvalifisere prosjektet. Målgrupper for kvalifiseringsstøtten er bedrifter, offentlig virksomheter, enkeltforskere og FoU-institusjoner.

Regionale bedriftsprosjekter skal styrke FoU-aktiviteten i bedrifter innenfor de enkelte fondenes prioriterte satsingsområder. Målgruppene er enkeltbedrifter med FoU-erfaring, enkeltbedrifter i samarbeid med FoU-institusjoner, konsortier av bedrifter eller konsortier av bedrifter i samarbeid med FoU-institusjoner.

Regionale offentlige prosjekter skal utløse og styrke FoU-aktivitet i offentlige virksomheter innenfor de enkelte fondenes prioriterte satsingsområder. Målgruppene er enkeltvirksomheter, enkeltvirksomheter i samarbeid med FoU-institusjoner og/eller bedrifter, konsortier av virksomheter eller konsortier av virksomheter i samarbeid med FoU-institusjoner og/eller bedrifter.

Regionale forskerprosjekter skal bidra til ny kunnskap om relevante problemstillinger i regionen og tema innenfor regional utvikling. Relevansen defineres av fondets utlysninger. Målgruppen for de regionale forskerprosjektene er enkeltforskere eller grupper av forskere ved en eller flere forskningsmiljøer (universiteter, høyskoler, forskningsinstitutter, institusjoner med forskning som viktig del av virksomheten).

Regionale institusjonsprosjekter skal styrke et forskningsmiljø innenfor regionalt prioriterte områder, gjennom å bygge ny kompetanse eller utvikle eksisterende kompetanse. Prosjektene skal bidra til å styrke miljøer av høy kvalitet eller bygge opp nye miljøer på områder av strategisk betydning. Prosjektene må være forankret i søkerinstitusjonens strategiske planer. Relevansen defineres av fondets utlysninger.

Kilde: Fondsregionenes nettsider

Blant disse fem typene er kvalifiseringsstøtte – eller kvalifiseringsprosjekt – ment som forprosjekter der det bevilges relativt små beløp for å utvikle en prosjektide, organisere en samarbeidskonstellasjon m.v. og gjennom dette klargjøre om det er grunnlag for å gjennomføre et mer omfattende prosjekt. Normalt vil støtte til slike prosjekter ligge i området 100-200.000 kroner, i noen tilfelle noe mer.

De andre prosjektypene innebærer gjennomføring av større prosjekter, det vi samlet vil betegne som hovedprosjekter, og der prosjektypens navn indikerer hvem som skal være prosjektansvarlig – en bedrift vil være ansvarlig for et bedriftsprosjekt, en offentlig virksomhet er normalt prosjektleder for et offentlig prosjekt m.v.

Valg av ulike prosjektyper vil inngå som en sentral del av av fondsregionenes strategier. For det første brukes gjerne kvalifiseringsprosjekter målrettet for å avklare aktuelle prosjektideer innenfor et område og gjennom dette få frem indikasjoner på hvilket potensial det er for en mer omfattende forskningsaktivitet. Når det gjelder hovedprosjektene, vil man gjennom valg av type gi uttrykk for hvilken type aktører man ønsker skal styre forskningen. Regioner som prioriterer næringsrettet forskning og vektlegger at bedrifter i større grad skal være forskningsaktører, vil prioritere bedriftsprosjekter, mens regioner som vil prioritere at offentlig aktører skal utvikles som mer forskningsbaserte, vil for en del prioritere bruk av offentlige prosjekter. Fondsregionene kan også gi føringer med hensyn til om man ønsker samarbeid mellom ulike grupper i de ulike prosjektyper.

I flere av kapitlene i denne rapporten vil bruk av de ulike prosjektyper være sentralt i analysen, se spesielt kapitlene 2, 3 og 4.

1.5 Om innholdet i rapporten

Problemstillingene foran har vært et viktig utgangspunkt for hva arbeidet med følgeevalueringen har fokusert på det siste året, og i de etterfølgende kapitler oppsummeres dette arbeidet. I kapittel 2 og 3 oppsummeres resultatene av porteføljeanalysene, dvs. analysene av søknader og innvilgede prosjekter i de enkelte fond og for ordningen samlet. I kapittel 2 ser vi på hvilke grupper som søker og får innvilget prosjekter, hvilke forskningstema som prioriteres, og omfanget av internasjonalt samarbeid og samarbeid mellom sektorer. I kapittel 3 ser vi på kriterier og prioriteringer i søknadsbehandlingen og på karakternivået på søknadsporteføljen og på de innvilgede og prosjektene.

I kapittel 4 oppsummeres fondsregionenes arbeid rettet mot innovasjon i offentlig sektor. Bakgrunnen er at det i retningslinjene for regionale forskningsfond er gitt en spesiell føring om at de skal engasjeres innenfor feltet innovasjon i offentlig sektor, og det gjennomgås hvordan dette reflekteres i de enkelte fondsregionenes strategier og hvilke prosjekter som er innvilget.

I kapittel 5 oppsummeres resultatene av en brukerundersøkelse gjennomført til alle aktører som har fått innvilget prosjekter fra regionale forskningsfond. Her belyses blant annet hvilken betydning finansieringen fra regionale forskningsfond har for forskningsaktiviteten blant de som har mottatt støtte, og hvilken addisjonalitet denne støtten har.

I kapittel 6 gjennomgås hvordan arbeidet med implementeringen av de regionale forskningsfondene har utviklet seg i løpet av 2012. Dette var et hovedtema i den forrige rapporten og implementeringsprosessen ble da gjennomgått «helt fra starten» både på det sentrale og det regionale nivået. Gjennomgangen er denne gangen avgrenset til hva som har skjedd av oppfølginger det siste året. For de fleste regionene dreier det seg om hvordan fondenes strategier har blitt (videre)utviklet, hvordan de har fulgt opp arbeidet med utlysninger og tildeling av midler, og hvordan de nå følger opp sine prosjektporteføljer.

I kapittel 7 oppsummeres status for 15%-potten. Det har bydd på store utfordringer å komme frem til en ordning som fondsregionene kunne enes om, og først høsten 2012 kom man frem til et forslag som ventelig blir godkjent av Kunnskapsdepartementet. Prosessen rundt ordningen blir oppsummert i

kapitlet, og det blir drøftet i hvilken grad en slik ordning har den forventede virkning med hensyn til å stimulere til økt kvalitet i forskningen og å forhindre fragmentering.

I det avsluttende kapitlet oppsummeres status for de regionale forskningsfondene ved utgangen av 2012. På samme måten som i den første rapporten tar vi utgangspunkt i de formulerte målene og oppsummerer hvordan utviklingen har gått i lys av disse målene. I likhet med konklusjonen i den første rapporten, er også nå konklusjonen at det drives et godt arbeid både regionalt og sentralt, samtidig som man står overfor en del viktige utfordringer i det videre arbeid med å utvikle ordningen

2 Fondsregionenes søknadsportefølje 2010-11

2.1 Innledning

I dette kapitlet ser vi på hvordan søknader til og bevilgninger fra de regionale forskningsfondene er fordelt på ulike søknadstyper, målgrupper og forskningstema i fondenes to første år, 2010 og 2011. Kildegrunnlaget er søknads- og prosjektdatabasen for de regionale forskningsfondene som forvaltes av Norges forskningsråd. Med utgangspunkt i denne søker vi svar på hvilke grupper som søker og får innvilget prosjekter, om tema med særlig regional betydning prioriteres, om de regionale forskningsfondene supplerer eller dublerer nasjonale programmer og omfanget av internasjonalt samarbeid og samarbeid mellom sektorer.

Første del av kapitlet gir en kort oversikt over søknader og andelen innvilgede søknader fordelt på fondsregioner og søknadstyper. Deretter undersøkes fordeling på kjønn, i hvilken grad næringslivet, UoH-sektoren, instituttsektoren, helseforetak, offentlige etater og interesseorganisasjoner søker og får prosjektmidler, i hvilken grad det søkes om midler på tvers av regionene, internasjonalt samarbeid og samarbeid på tvers av sektorene. Siste del av kapitlet gir en oversikt over søknads- og prosjektporteføljen fordelt på ti hovedtema og diskuterer i hvilken grad forskningen som støttes gjennom regionale forskningsfond supplerer og koordineres med annen forskning på feltet, eventuelt om den dublerer og fragmenterer forskningen.

2.2 Oversikt fondsregionenes søknader og bevilgninger 2010 og 2011

I 2010 kom det totalt 569 søknader til de regionale forskningsfondene, året etter kom det noen færre søknader (502). Samtidig sank samlet innvilgelsesprosent 2,5 prosentpoeng, fra 38 prosent i 2010 til 35,5 prosent i 2011 (Tabell 2.1, andel av søknadene som ble innvilget). Samlet søknadsbeløp sank også fra 2010 til 2011, og budsjettet ble større.⁴ Andelen av søkt beløp som ble bevilget var derfor betydelig høyere i 2011 enn i 2010 (24 prosent i 2011 mot 17 prosent i 2010, Tabell V3.1 i vedlegg 3). Fremdeles ligger innvilgelsesprosenten høyere enn i Norges forskningsråds programmer – som var 27 prosent i både 2010 og 2011.⁵

⁴ En grunn til høyt søknadsbeløp i 2010 er trolig at noen søkere misforstod hvordan beløp skulle registreres i søknadsskjemaet og la inn høyere beløp enn de mente, se note til Tabell V3.1, vedlegg 3.

⁵ Beregnet fra antall søknader. Norges forskningsråd/Forskningsrådet i Tall 2011.

Tabell 2.1 RFF 2010-2011: Søkt og innvilget per region. Antall søknader.

Region	2010			2011			Total		
	Antall søknader	Antall innvilget	Prosent innvilget	Antall søknader	Antall innvilget	Prosent innvilget	Antall søknader	Antall innvilget	Prosent innvilget
Agder	30	18	60.0	20	11	55.0	50	29	58.0
Hovedstaden	38	24	63.2	23	9	39.1	61	33	54.1
Innlandet	104	26	25.0	49	12	24.5	153	38	24.8
Midt-Norge	108	41	38.0	64	27	42.2	172	68	39.5
Nord-Norge	73	29	39.7	142	41	28.9	215	70	32.6
Oslofjorden	120	39	32.5	91	31	34.1	211	70	33.2
Vestlandet	96	39	40.6	113	47	41.6	209	86	41.1
Total	569	216	38.0	502	178	35.5	1071	394	36.8

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase.

Andelen av søknadene som innvilges, varierer mye både mellom regioner og søknadstyper. Begge år har Innlandet lavest innvilgelsesprosent, mens Agder er blant regionene med høyest innvilgelsesprosent (Tabell 2.1). Dette henger sammen med ulike strategier og utlysninger, og prioritering av ulike målgrupper og søknadstyper, foruten fondenes størrelse (tilgjengelige midler) i forhold til mottatte søknader. Utlysninger som har åpnet for større søknader fra etablerte forskermiljøer (forskerprosjekt institusjonsprosjekt), har naturlig nok tiltrukket seg langt bredere søkergrupper enn små midler (kvalifiseringsstøtte) og utlysninger rettet mot nye aktører (offentlige innovasjonsprosjekt). Innvilgelsesprosenten er høyest for søknader om kvalifiseringsstøtte (41 prosent) og innovasjonsprosjekt/bedriftsprosjekt (37 prosent), mens forskerprosjekt har lavest innvilgelsesprosent (Tabell 2.2).

Forøvrig har innvilgelsesprosenten for søknader om kvalifiseringsstøtte og offentlige innovasjonsprosjekter økt, mens den har sunket for de andre typene (Tabell 2.2). Dette er prosjekttypene rettet blant annet mot å utvikle og styrke nye FoU-aktører. Endringen indikerer at (noen av) fondene har oppprioritert oppgaven å bygge opp nye FoU-aktører fremfor å bevilge midler til etablerte miljøer.

Tabell 2.2 RFF 2010-2011: Antall søknader og andel innvilget etter søknadstype.

Søknadstype	2010		2011		Totalt	
	N Søkt	% Innvilget	N Søkt	% Innvilget	N Søkt	% Innvilget
Regional kvalifiseringsstøtte	383	40,5	260	42,3	643	41,2
Regionalt innovasjonsprosjekt	118	37,3	82	36,6	200	37,0
Regionalt forskerprosjekt	10	20,0	83	20,5	93	20,4
Regionalt institusjonsprosjekt	22	36,4	45	24,4	67	28,4
Regionalt off. innovasjonsprosjekt	36	19,4	32	31,3	68	25,0
Totalt	569	38,0	502	35,5	1071	36,8

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase.

Fordeling på søknadstyper og innvilgelsesprosenten for de ulike typene varierer også mellom regionene. Nord-Norge skiller seg ut med en lavere andel av søknader om kvalifiseringsstøtte, og flest søknader om – og lavest innvilgelsesprosent på – forskerprosjekter og institusjonsprosjekter. Innlandet skiller seg ut med langt lavere innvilgelsesprosent på kvalifiseringsstøtte enn de andre fondsregionene og også lav innvilgelsesprosent på forskerprosjekter (Tabell 2.3).

Tabell 2.3 RFF 2010-2011: Antall søknader etter søknadstype, og bevilgninger i prosent av antall søknader per region. (Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase)

Region	Regional kvalifiseringsstøtte		Regionalt innovasjonsprosjekt		Regionalt forskerprosjekt		Regionalt institusjonsprosjekt		Regionalt off. innovasjonsprosjekt	
	N Søkt	% Innvilget	N Søkt	% Innvilget	N Søkt	% Innvilget	N Søkt	% Innvilget	N Søkt	% Innvilget
Agder	33	57,6	14	50,0	0	-	3	100,0	0	-
Hovedstaden	38	63,2	4	0,0	13	46,2	0	-	6	50,0
Innlandet	101	23,8	23	39,1	22	13,6	7	28,6	0	-
Midt-Norge	106	38,7	50	46,0	0	-	16	25,0	0	-
Nord-Norge	93	53,8	18	27,8	52	11,5	32	15,6	20	20,0
Oslofjorden	133	36,8	44	27,3	4	50,0	8	50,0	22	13,6
Vestlandet	139	41,7	47	38,3	2	100,0	1	100,0	20	35,0
Totalt	643	41,2	200	37,0	93	20,4	67	28,4	68	25,0

2.3 Fordeling på sektor og kjønn

Vi så over at innvilgelsesprosenten for søknader om kvalifiseringsstøtte og offentlige innovasjonsprosjekter har økt og at dette kan være en indikasjon på at fondene har oppprioritert oppgaven å bygge opp nye FoU-aktører. Når vi analyserer søknadsporteføljen fordelt på sektor, ser vi at antallet søknader fra nye og mindre FoU-aktører som offentlige etater, helseforetak og andre behandlingsinstitusjoner, interesseorganisasjoner og ideelle organisasjoner *ikke* har økt, men innvilgelsesprosenten for søknader fra disse sektorene var vesentlig høyere i 2011 enn i 2010 (Tabell 2.4). Søknader der disse sektorene står som prosjektansvarlig har likevel langt lavere innvilgelsesprosent enn søknader fra andre sektorer, også i 2011. Offentlige etater har imidlertid hatt god uttelling for sine søknader i 2011 og lå her over både UoH-sektoren og næringslivet. Instituttsektoren har høyest innvilgelsesprosent begge år.

Tabell 2.4 RFF 2010-2011: Innvilgede prosjekt i prosent av antall søknader, etter sektor.

Sektor	2010		2011		Totalt	
	N Søkt	% Innvilget	N Søkt	% Innvilget	N Søkt	% Innvilget
Næringslivet	239	36,4	188	34,0	427	35,4
UoH	135	37,8	139	30,2	274	33,9
Instituttsektor	113	54,0	118	47,5	231	50,6
Offentlige etater (kommune, fylke etc)	45	28,9	30	36,7	75	32,0
Helseforetak og andre behandlingsinstitusjoner	26	11,5	15	20,0	41	14,6
Interesseorganisasjoner og ideelle organisasjoner	11	9,1	12	16,7	23	13,0
Total	569	38,0	502	35,5	1071	36,8

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase. Kolonnen med prosentvis viser andelen av antall søknader fra sektoren som er innvilget.

Tallene viser også forskjeller i regionenes finansiering fordelt på sektor. Mens over halvparten av midlene i fire av fondsregionene er tildelt prosjekter som næringslivet har ansvar for, skiller hovedstaden seg ut ved at en stor andel av midlene (40 prosent) er tildelt prosjekter som offentlige etater har ansvar for, mens en marginal del (4 prosent) her har gått til næringslivet (Tabell 2.5). Disse forskjellene henger sammen med regionenes ulike prioriteringer. Midt-Norge og Vestlandet har eksempelvis hatt fokus på regionalt næringsliv og klyngeutvikling, Hovedstaden har i høyere grad prioritert FoU i offentlig sektor, mens Agder på sin side har hatt fokus på kapasitetsbygging i regionale forskningsmiljøer.

Tabell 2.5 RFF 2010-2011: Tildelt beløp etter fondsregion og sektor. Prosent.

Region	Næringslivet		Instituttsektor	Offentlige etater (kommune, fylke etc)	Helseforetak og andre behandlingsinstitusjoner	Interesseorganisasjoner og ideelle organisasjoner	Totalt mill kr (N)
	UoH						
Agder	42,1	37,2	18,0	0,8	2,3	0,0	26,1
Hovedstaden	3,9	10,5	45,0	40,0	0,0	0,5	38,0
Innlandet	56,4	39,4	3,4	1,1	0,0	0,0	35,3
Midt-Norge	64,8	8,3	25,9	0,4	0,0	0,4	71,1
Nord-Norge	25,2	27,5	36,7	5,0	5,5	0,5	60,3
Oslofjorden	52,3	23,9	13,9	9,9	0,0	0,0	73,6
Vestlandet	65,9	10,9	17,8	5,6	0,0	0,0	60,7
Totalt prosent	47,2	20,3	23,1	8,1	1,0	0,2	100,0
Totalt mill kr	172,2	74,2	84,4	29,7	3,8	0,8	365,1

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase. Tildelt beløp er beregnet ut fra 393 søknader med opplysninger om bevilget beløp. Bevilget beløp mangler for en innvilget søknad om kvalifiseringsstøtte 2010 (søkt beløp kr. 200 000). Tabell V3.3 i vedlegg 3 viser beløpene per region og sektor. Tabell V3.2 i vedlegg 3 viser prosentfordeling av søknader etter sektor. Tabell V3.5 vedlegg 3 viser prosentfordeling av søknader etter fylke og sektor.

Tabell 2.6 viser antall søknader, innvilgelsesprosent og tildelt beløp etter sektor og kjønn. Langt flere av søknadene har mannlig enn kvinnelig prosjektleder, men samtidig har prosjekter med kvinnelig leder betydelig høyere innvilgelsesrate (44 mot 34 prosent). Dette gjelder søknader fra alle sektorer (Tabell 2.6). Samlet står prosjekter med kvinnelig leder for 28 prosent av søknadene, 33 prosent⁶ av antall bevilgninger og 31 prosent av de samlede tildelte midler de to årene. Samtidig er det betydelige forskjeller mellom sektorene når det gjelder andelen søknader med kvinnelig prosjektleder. Andelen er spesielt lav for næringslivet (19 prosent), mens den ligger på 33 prosent for UoH-sektoren og 31 prosent for instituttsektoren, og på 39 til 44 prosent for offentlige etater og helseforetak (Tabell V3.4, vedlegg 3). Dette gjenspeiler i en viss grad generelle forskjeller i kvinneandelen i de ulike sektorene. Vi merker oss likevel at andelen søknader med kvinnelig prosjektleder er lavere enn samlet kvinneandel både i UoH-sektoren (44 prosent) og instituttsektoren (40 prosent).⁷

Tabell 2.6 RFF 2010-2011: Bevilgninger i prosent av antall søknader, etter prosjektleders kjønn og sektor.

Sektor	Kvinnelig prosjektleder			Mannlig prosjektleder		
	N Søkt	% Innvilget	Bevilget	N Søkt	% Innvilget	Bevilget
			Mill kr			Mill kr
Næringslivet	80	42,5	40,4	347	33,7	131,8
UoH	90	40,0	31,4	184	31,0	42,8
Instituttsektor	72	58,3	29,5	159	47,2	55,0
Offentlige etater (kommune, fylke etc)	33	39,4	12,5	42	26,2	17,2
Helseforetak og andre behandlingsinstitusjoner	16	18,8	0,5	25	12,0	3,4
Interesseorganisasjoner og ideelle organisasjoner	8	37,5	0,8	15	,0	0,0
Total	299	43,8	115,0	772	34,1	250,1

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase. Kolonnen med prosenter viser andelen av antall søknader fra sektoren som er innvilget.

2.4 Søknader i og mellom regioner

I flere av utlysningene har det vært krav om at prosjektansvarlig er lokalisert i søkerregionen. Tabell 2.7 viser at det er marginalt med søknader fra og bevilgninger til andre enn aktører i egen region. Tallene er imidlertid usikre. Vi mangler opplysninger om region for 109 av søknadene, og det er mulig at noen av disse er fra søkere lokalisert i andre regioner. Det er også mulig at søknadene involverer partnere i andre regioner. Som det fremkommer av neste avsnitt, involverer de aller fleste søknadene mer enn en organisasjon (kun 16 prosent har ikke partnere). Vi mangler imidlertid partnerorganisasjonenes

⁶ Mot 28 prosent av Norges forskningsråds bevilgninger, ifølge Norges forskningsråds årsrapport for 2011.

⁷ Tall for 2010. Kilde: Statistikk om Kvinner i forskning. NIFU, desember 2011.

adresse og dermed muligheten til å analysere eventuelt samarbeid mellom regionene. Ut fra foreliggende data synes fondsregionene imidlertid hovedsakelig å finansiere FoU i egen region.

Tabell 2.7 RFF 2010-2011: Søknader fra egen og andre regioner.

Søkerregion	Fondsregion							Totalt
	AGDER	HOVED	INNL	MIDT	NORD	OFJOR	VEST	
Agder	44	0	0	0	0	0	2	46
Hovedstaden	0	42	1	2	1	14	3	63
Innlandet	0	0	140	0	0	0	0	140
Midt-Norge	0	8	2	140	1	0	4	155
Nord-Norge	0	2	0	1	206	0	1	210
Oslofjorden	0	3	0	0	0	177	0	180
Vestlandet	0	2	1	1	3	2	159	168
<i>Ikke registret</i>	6	4	9	28	4	18	40	109
Total	50	61	153	172	215	211	209	1071
Sum søknader fra andre regioner	0	15	4	4	5	16	10	54
Herav antall innvilget	-	8	1	1	1	4	8	23

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase.

2.5 Internasjonalt samarbeid og samarbeid på tvers av sektorer

Selv om fondsregionene hovedsakelig finansierer FoU i egen region, forekommer det noe internasjonalt samarbeid, og det er en god del samarbeid på tvers av sektorer i prosjektene.

12 prosent av søknadene i perioden 2010-2011 inkluderte utenlandske partnere. Samlet hadde søknadene med utenlandske samarbeidspartnere en noe høyere innvilgelsesprosent enn søknader uten slikt samarbeid. For søknader om bedriftsprosjekt (regionalt innovasjonsprosjekt) og regionalt institusjonsprosjekt har søknader med utenlandske samarbeidspartnere langt høyere innvilgelsesprosent. Også for regionale forskerprosjekt er innvilgelsesprosenten betydelig høyere når det er utenlandske samarbeidspartnere, mens dette ikke er tilfelle for forprosjekt eller for regionalt offentlige innovasjonsprosjekt (tabell under).

Tabell 2.8 RFF 2010-2011: Andel av søknader som ble innvilget, etter utenlandsk samarbeid og søknadstype. Prosent.

Søknadstype	*Samarbeidspartnere utland	Prosent innvilget	N
Regional kvalifiseringsstøtte	Nei	41,4	602
	Ja	39,0	41
Regionalt forskerprosjekt	Nei	17,7	62
	Ja	25,8	31
Regionalt innovasjonsprosjekt	Nei	33,1	175
	Ja	64,0	25
Regionalt institusjonsprosjekt	Nei	19,1	47
	Ja	50,0	20
Regionalt off. innovasjonsprosjekt	Nei	25,0	56
	Ja	25,0	12
Total	Nei	36,2	942
	Ja	41,1	129
	Totalt	36,8	1071

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase.

*Minst en av de samarbeidende organisasjoner registret i søknaden er ikke lokalisert i Norge. Vi mangler adresse til partnerne og har kategorisert dette kun ut fra organisasjonsnavnet.

Tabell 2.9 under viser samarbeidspartnere fordelt på sektor og andel med utenlandske samarbeidspartnere. Totalt har halvparten av søknadene (49 prosent) samarbeidspartnere i flere sektorer, mens 16 prosent av søknadene ikke har noen registrerte samarbeidspartnere, 12 prosent har kun næringslivspartnere, 9 prosent partnere kun i universitets- og høgskolesektoren, 9 prosent partnere kun i instituttsektoren, og de resterende 5 prosent hadde kun partnere i offentligsektor/ helseforetak eller andre behandlingsinstitusjoner eller ideelle organisasjoner/interesseorganisasjoner.

Av søknadene med utenlandske partnere er det hele 77 prosent som har partnerne i flere sektorer, og 14 prosent som har partnere kun i universitets- og høyskolesektoren.

Tabell 2.9 RFF 2010-2011: Søknader med og uten utenlandsk samarbeid fordelt etter sektor. Prosent.

Samarbeidspartners sektortilhørighet	*Samarbeidspartnere utland		Totalt
	Nei	Ja	
UoH	8,1	14,0	8,8
Instituttsektor	10,1	3,9	9,3
Næringsliv	12,4	4,7	11,5
Offentlig sektor, HF, annet	5,9	0,8	5,3
Flere sektorer	45,1	76,7	48,9
Ingen partnere	18,4	0,0	16,2
N	942	129	1071

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase. *Minst en av de samarbeidende organisasjoner registret i søknaden er ikke lokalisert i Norge. Vi mangler adresse til partnerne og har kategorisert dette kun ut fra organisasjonsnavnet.

Tabellen under viser samarbeidsmønster for de ulike sektorene, dvs. hvor vi finner samarbeidspartnerne avhengig av hvilken sektor som er hovedansvarlig for søknaden. Det generelle mønsteret er ganske likt uavhengig av hvem som leder prosjektet – en stor andel av søknadene har partnere i flere sektorer. Vi ser imidlertid at UoH-sektoren og instituttsektoren noe hyppigere har søknader uten partnere, mens næringslivet noe oftere har søknader med partnere kun fra næringslivet.

Tabell 2.10 RFF 2010-2011: Samarbeidsrelasjoner i søknadene, etter prosjektansvarlig og partners sektortilhørighet. Prosent.

Prosjektansvarlig sektor	Prosjekt med partnere i:						N
	UoH	Instituttsektor	Næringsliv	Offentlig sektor, HF, annet	Flere sektorer	Ingen partnere	
UoH	*12,4	4,7	8,8	6,6	43,8	23,7	274
Instituttsektor	7,4	*9,5	11,3	5,6	44,6	21,6	231
Næringslivet	6,1	12,2	*16,2	1,4	54,1	10,1	427
Offentlig sektor, HF, annet	12,2	9,4	2,9	*14,4	50,4	10,8	139
Total	8,8	9,3	11,5	5,3	48,9	16,2	1071
Andel av søknadene innvilget	37,2	43,0	32,5	26,3	39,3	31,8	36,8
N	94	100	123	57	524	173	1071

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase.

*Partnere kun i egen sektor: 34 søknader i UoH-sektor, 22 i instituttsektor, 69 i næringslivet, 20 i Offentlig sektor/HF/annet. Totalt 145 søknader, dvs. 13,5 prosent av alle søknadene i perioden.

Tabellen under viser gjennomsnittlig antall samarbeidspartnere i innvilgede og avslåtte søknader for hver av søknadstypene. Samlet er det liten forskjell på gjennomsnittlig antall samarbeidspartnere i innvilgede og avslåtte søknader (2,9 i innvilgede og 2,7 i avslåtte), men vi ser at for institusjonsprosjektene, forskerprosjektene og de offentlige innovasjonsprosjektene har antall samarbeidspartnere gitt uttelling.

Tabell 2.11 RFF 2010-2011: Antall partnere (utenom prosjektansvarlig) per prosjekt. Innvilgede og avslåtte søknader etter søknadstype.

Søknadstype	Beslutning*	Antall samarbeidspartnere			N
		Gjennomsnitt	Minimum	Maksimum	
Regionalt kvalifiseringsstøtte	Avslås	2,2	0	14	316
	Avvises	2,3	0	10	62
	Innvilges	2,2	0	12	265
	Total	2,2	0	14	643
Regionalt forskerprosjekt	Avslås	2,7	0	12	70
	Avvises	,0	0	0	4
	Innvilges	4,2	1	10	19
	Total	2,9	0	12	93
Regionalt innovasjonsprosjekt	Avslås	3,3	0	18	111
	Avvises	2,7	0	7	15
	Innvilges	3,6	0	17	74
	Total	3,4	0	18	200
Regionalt institusjonsprosjekt	Avslås	3,1	0	13	41
	Avvises	2,9	0	4	7
	Innvilges	6,0	0	17	19
	Total	3,9	0	17	67
Regionalt off. innovasjonsprosjekt	Avslås	4,6	0	23	43
	Avvises	1,1	0	3	8
	Innvilges	5,4	1	14	17
	Total	4,4	0	23	68
Total	Avslås	2,7	0	23	581
	Avvises	2,2	0	10	96
	Innvilges	2,9	0	17	394
	Total	2,7	0	23	1071

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase.

*Kategorien «avvises» omfatter søknader som ikke fyller de formelle kravene i utlysningen og derfor ikke har blitt vurdert. Skille mellom avslåtte og avviste søknader kan i noen tilfelle være uklart og det er mulig kategoriene ikke har blitt brukt konsekvent i databasen. Eksempelvis har noen «avviste» søknader vurdering/karakter i databasen, mens noen «avslåtte» søknader mangler vurdering/karakter (jf. neste kapittel). I utgangspunktet vil avviste søknader ikke gis faglig vurdering, mens beslutning om innvilgelse eller avslag tas på bakgrunn av faglig vurdering.

2.6 Forskningstema

To viktige spørsmål er i hvilken grad det er tematisk overlapp mellom forskning finansiert av regionale forskningsfond og av nasjonale forskningsprogram, og i hvilken grad de regionale forskningsfondene dekker regionale forskningsbehov som ikke har andre finansieringskilder.

Et bredt sett av forskningstema har blitt utlyst og finansiert av fondsregionene. Tabell V3.6 i vedlegg 3 gir en oversikt over utlyste tema i de ulike fondsregionene. En tematisk inndeling av søknadene kan gjøres på mange ulike måter, og det er flere forbehold som må tas ved tolkning av tallene som presenteres under. Vi har tatt utgangspunkt i den tema-kategoriseringen av prosjektene som ligger i databasen⁸ og slått sammen noen av kategoriene med få søknader til større kategorier. Eksempelvis er humaniora og samfunnsvitenskap analysert samlet som «HUMSAM», og «Bygg og anlegg» er puttet i samlekategorien «Teknologi». For å forenkle analysen har vi valgt å kode hver søknad kun på ett tema (slik det også er gjort i databasen). Det er imidlertid mange prosjekter som tematisk hører inn under flere av kategoriene. Det vil eksempelvis kunne være mye overlapp mellom kategoriene «Offentlig sektor» og «Helse, velferd, levekår», og hvilken kategori en søknad har havnet i vil dels være tilfeldig. Det er også viktig å merke seg at «HUMSAM» og «Entreprenørskap og næringsutvikling» i stor grad er restkategorier av søknader som ikke passer inn i noen av de tematiske

⁸ I databasen er det hovedsakelig de bevilgede prosjektene som har temakode, og alle søknadene som manglet temakode er kategorisert av NIFU med assistanse fra Norges forskningsråd – basert på prosjektittel og hvilken utlysning det er søkt på.

utlysningene og derfor⁹ har lavere innvilgelsesprosent. I tabell 2.12 gis en oversikt over hovedkategoriene og noen eksempler på finansierte forskningstema.

Tabell 2.12 Innvilgede RFF prosjekter 2010-2011: Hovedtema og temaeksempler.

Hovedtema	Eksempler på tema i innvilgede prosjekter
Mat	Bærekraftig produksjon og forskningsbasert produktutvikling relatert til havbruk, jordbruk, veterinærmedisin, avl og før.
Energi, miljø og klima	Ulike typer fornybare energikilder, sensorer for miljøovervåkning, arealplanlegging og beredskap for fremtidens klima.
Helse, velferd, levekår	Rehabilitering, helseforebygging, IKT i hjemmetjenesten, velferdsteknologi for hjemmeboende/eldre, infeksjoner ved alders- og sykehjem, løsninger for deling av pasientdata.
Teknologi	Nye materialer, lydløse materialer, planlegging og styring av småserie produksjon, byggesystem for bolig- og næringsbygg, beleggsløsninger for betongtanker, fett i avløpsrør
Offentlig sektor	Minoriteter, mangfold og lærerutdanning, immigrasjon og språk, interkulturelt arbeid, transport og infrastruktur, regional innovasjonspolitikk, -system og virkemidler.
Reiseliv, opplevelser	Kulturminneforvaltning og –formidling, utvikling av reiselivsmonitor, kulturarvens betydning for identitetsbygging, profilering og næringsutvikling, barn og unges deltakelse i kunst og kulturaktiviteter, ekstremisport som grunnlag for reiselivsutvikling og bosetting.
Entreprenørskap og næringsutvikl	Fremmende og hemmende faktorer for entreprenørskap og forretningsutvikling, utvikling i gryende næringsklynger, næringsmessige og institusjonelle utfordringer for handels- og transportsamarbeid, teknologiledelse og kompetanseutvikling.
Maritim sektor	Automatisering i produksjon av fartøy, miljø- og kostnadsanalyser for maritime konstruksjoner, havovervåkning, kystlogistikk.
HUMSAM	Vilkår og muligheter i regionalt mediemarked, minoriteter og mangfold i lærerutdanning og skole, naboforholdet mellom Norge og Russland
Informasjonsteknologi	Kostnadseffektiv bruk av nettskyen for små bedrifter, økt kunnskap med semantisk web-teknologi, integrerte operasjoner i petroleumssektoren

Tabell 2.13 viser søknader fordelt etter tema og region, Tabell 2.14 viser hvor mye midler som fondsregionene har bevilget til de ulike temaene og Tabell 2.15 viser bevilgningsprosenten for de ulike temaene. Vi ser at en stor andel av søknadene er innen tre hovedtema: mat (22 prosent); energi, miljø og klima (21 prosent); helse, velferd og levekår (18 prosent). Dette er også tema hvor mange av regionene har utlyst midler. Alle regionene har utlysninger under tema energi, miljø og klima, fire har utlysninger under helse, velferd og levekår og fire har utlysninger under mat (Tabell V3.6, vedlegg 3). I tillegg til å være størst målt i antall søknader er disse tre temaene klart størst målt i bevilgede midler (Tabell 2.14). Samlet står de for 69 prosent av alle bevilgningene de to årene.

Det er betydelige forskjeller i hvor stor andel av søknadene innen hvert tema som er innvilget. Fire av temaene ligger klart høyest med 40 til 41 prosent innvilget: mat; energi, miljø og klima; teknologi; reiseliv og opplevelser (samlet for de to årene, Tabell 2.15).¹⁰ Søknader innen temaene offentlig og maritim sektor har på sin side en betydelig økning i bevilgningsprosent, og er de to temaene som ligger høyest det andre året.

Det tre største forskningstemaene i regionale forskningsfond – mat; energi, miljø og klima; helse, velferd og levekår – er tema som også er sentrale i nasjonale forskningsprogrammer i Norges forskningsråd. Overlappende tema på et slikt generelt nivå er i seg selv ingen indikasjon på at det er overlapp mellom forskning finansiert av regionale forskningsfond og av nasjonale forskningsprogram, eller at det finnes alternativ nasjonal finansiering for det som fondsregionene definerer som regionale forskningsbehov. Vi har ikke hatt mulighet til å undersøke eventuell overlapp og koordinering av mer spesifikke forskningstema. Generelt kan det imidlertid sies at overlapp vil reduseres ved at

⁹ Restkategoriene er dels laget for avslåtte søknader som manglet temakode, og dette gir bias mot avslåtte søknader. Prosjekter som kunne kategoriseres som eksempelvis både «Entreprenørskap og næringsutvikling» og «Energi, miljø og klima» vil mest sannsynlig være kategorisert som «Energi, miljø og klima».

¹⁰ Lavest innvilgelsesrate har humaniora og samfunnsvitenskap (HUMSAM), men kun 11 prosent. I motsetning til de fire temaene med høy innvilgelsesrate som er definerte tema for flere av utlysningene, er HUMSAM en restkategorisering av søknader som ikke passer inn i de utlyste tema. Se foregående note.

regional relevans er et sentralt seleksjonskriterium i fondsregionene (se neste kapittel); forskningen skal dekke lokale kunnskapsbehov og utføres som regel i samarbeid med lokale aktører. Forskningsrådet og dets regionale representanter bidrar dessuten til at fondsregionenes utlysninger og søknadsbehandling koordineres med programmene i Norges forskningsråd. Det er også rimelig å anta at forskningsmiljøene som utfører forskningen, vil unngå dublering og fragmentering, og søker å bidra til koordinering med annen forskning. Her er det imidlertid et dilemma at det er de store og etablerte forskningsmiljøene som enklest kan bidra til slik koordinering, mens et sentralt mål for regionale forskningsfond er å involvere og kvalifisere nye aktører til forskning. Dette er i stor grad søkt løst ved samarbeidsprosjekter. Som vi så i Tabell 2.10 involverer de aller fleste søknadene aktører i flere sektorer.

Tabell 2.13 RFF 2010-2011: Søknader fordelt etter tema. Prosent.

Forskningstema	Agder	Hovedst	Innl	Midt	Nord	Oslofj	Vestl	Totalt %	Totalt #
Mat	4,0	13,1	13,7	51,7	15,3	3,3	36,8	22,1	237
Energi, miljø og klima	56,0	8,2	13,1	14,0	27,0	20,4	23,4	21,2	227
Helse, velferd, levekår	16,0	54,1	13,1	13,4	12,1	34,6	6,7	18,4	197
Teknologi	12,0	1,6	13,7	2,3	7,4	26,1	,0	9,6	103
Offentlig sektor	4,0	23,0	9,8	3,5	11,2	2,4	17,2	9,5	102
Reiseliv, opplevelser	4,0	,0	9,8	,0	3,7	10,0	7,2	5,7	61
Entreprenørskap og næringsutvikl	2,0	,0	13,1	1,7	10,2	1,9	3,8	5,4	58
Maritim sektor	2,0	,0	,0	13,4	1,4	,9	3,8	3,5	37
HUMSAM	,0	,0	4,6	,0	8,4	,5	1,0	2,6	28
Informasjonsteknologi	,0	,0	9,2	,0	3,3	,0	,0	2,0	21
N	50	61	153	172	215	211	209	1071	1071

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase. Kategoriseringen er basert på RFFenes/Norges forskningsråd inndeling av innvilgende prosjekt etter forskningstema, rekategorisert til færre kategorier. Ikke-innvilgede søknader er kategorisert på tema av NIFU basert på prosjektittel og utlysningstema, med hjelp fra Norges forskningsråd.

Tabell 2.14 RFF 2010-2011: Bevilget beløp etter tema og fondsregion. Mill kr.

Forskningstema	Agder	Hovedst	Innl	Midt	Nord	Oslofj	Vestl	Totalt
Mat	1,0	8,6	11,2	42,3	9,2	7,3	24,6	104,1
Energi, miljø og klima	8,5	8,4	7,9	10,8	18,7	6,0	17,9	78,2
Helse, velferd, levekår	9,2	17,0	1,7	1,5	12,5	23,6	5,1	70,5
Teknologi	2,5	0,2	8,1	0,5	3,1	27,4	,0	41,8
Offentlig sektor	0,2	3,9	,0	1,0	7,0	4,9	8,7	25,7
Reiseliv, opplevelser	4,5	,0	4,2	,0	0,8	4,2	1,6	15,3
Entreprenørskap og næringsutvikl	0,2	,0	0,7	,0	3,3	0,2	0,8	5,2
Maritim sektor	,0	,0	,0	15,0	0,4	,0	,0	15,4
HUMSAM	,0	,0	,0	,0	5,0	,0	2,0	7,0
Informasjonsteknologi	,0	,0	1,4	,0	0,5	,0	,0	1,9
Totalt	26,1	38,0	35,3	71,1	60,3	73,6	60,7	365,1

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase. Tildelt beløp er beregnet ut fra 393 søknader med opplysninger om bevilget beløp. Bevilget beløp mangler for en bevilget søknad om kvalifiseringsstøtte 2010 (søkt beløp kr. 200 000).

Tabell 2.15 RFF 2010-2011: Innvilgede søknader i prosent av antall søknader, etter tema.

Tema	2010		2011		Totalt	
	N Søkt	% Innvilget	N Søkt	% Innvilget	N Søkt	% Innvilget
Mat	105	44,8	132	38,6	237	41,4
Energi, miljø og klima	117	47,0	110	35,5	227	41,4
Helse, velferd, levekår	131	34,4	66	31,8	197	33,5
Teknologi	56	41,1	47	38,3	103	39,8
Offentlig sektor	62	25,8	40	42,5	102	32,4
Reiseliv, opplevelser	20	45,0	41	39,0	61	41,0
Entreprenørskap og næringsutvikling	37	35,1	21	19,0	58	29,3
Maritim sektor	22	27,3	15	40,0	37	32,4
HUMSAM	7	,0	21	14,3	28	10,7
Informasjonsteknologi	12	16,7	9	33,3	21	23,8
Total	569	38,0	502	35,5	1071	36,8

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase. Kolonnen med prosentvis viser andelen av antall søknader fra sektoren som er innvilget.

2.7 Hovedfunn

Resultatene av denne gjennomgangen kan oppsummeres i følgende:

Søknader og bevilgninger: Samlet innvilgelsesprosent for de regionale forskningsfondene har sunket 2,5 prosentpoeng fra 38 prosent i 2010 til 35,5 prosent i 2011. Innvilgelsesprosenten varierer mye mellom regioner og prosjekttyper. For noen av søknadstypene har innvilgelsesprosenten økt (kvalifiseringsstøtte, og offentlig innovasjonsprosjekter), mens den har sunket for andre typer støtte (næringslivsprosjekter/regionale innovasjonsprosjekter og regionale institusjonsprosjekter). Innvilgelsesprosenten for søknader fra offentlige etater, helseforetak/andre behandlingsinstitusjoner og fra interesseorganisasjoner/ideelle organisasjoner økte fra 2010 til 2011.

Kjønn: Langt flere av søknadene har mannlig enn kvinnelig prosjektleder, men samtidig har prosjekter med kvinnelig leder betydelig høyere innvilgelsesrate. Innvilgelsesprosenten har også økt i favør av kvinnelige prosjektledere (fra 43 prosent for kvinner og 36 prosent for menn i 2010 til 45 prosent for kvinner og 32 prosent for menn i 2011). Samlet for de to årene står prosjekter med kvinnelig leder for 28 prosent av søknadene og 33 prosent av antall bevilgninger og 31 prosent av de tildelte midlene.

Forskningstema: En stor andel av søknadene, og 69 prosent av alle bevilgningene, er innen tre hovedtema: mat; energi, miljø og klima; helse, velferd, levekår. Dette er tema som har sitt motsvar i nasjonale forskningsprogrammer og koordinering med annen forskning på feltet for å unngå dublering og fragmentering er en sentral utfordring for fondsregionene. Dettets søkes løst bl.a. gjennom koordineringsrollen til Forskningsrådets regionale representanter.

Internasjonalt samarbeid: En liten andel av søknadene (12 prosent) inkluderte utenlandske partnere. Samlet hadde søknadene med utenlandske samarbeidspartnere en høyere innvilgelsesprosent enn søknader uten slikt samarbeid (41 mot 36 prosent).

Sektorsamarbeid: En stor andel av søknadene har partnere i flere sektorer. Dette gjelder uavhengig av hvilken sektor prosjektansvarlig hører til i. Totalt har halvparten av søknadene (49 prosent) samarbeidspartnere i flere sektorer, 16 prosent av søknadene har ingen registrerte samarbeidspartnere, 14 prosent har partnere kun i egen sektor og resten (21 prosent) har partnere i én sektor utenom egen. Samlet er det liten forskjell på gjennomsnittlig antall samarbeidspartnere i innvilgede og avslåtte søknader (2,9 i innvilgede og 2,7 i avslåtte), men for institusjonsprosjektene, forskerprosjektene og de offentlige innovasjonsprosjektene har antall samarbeidspartnere gitt god uttelling. Innvilgelsesprosenten for søknader med samarbeid i flere sektorer er også høyere enn innvilgelsesprosenten for søknader uten partnere (39 mot 32 prosent).

3 Søknadsbehandling, kriterier og prioriteringer

3.1 Innledning

I det foregående kapittelet så vi at i overkant av en tredjedel av søknadene til regionale forskningsfond innvilges – 38 prosent av søknadene i 2010 og 36 prosent i 2011 fikk støtte. Dette er en del høyere enn innvilgelsesprosenten i Norges forskningsråds programmer som var på 27 prosent¹¹ begge år. Betyr dette at det er en lavere bevilgningsterskel i regionale forskningsfond enn i Norges forskningsråd – og betyr det at en søknad som ikke vurderes som god nok for støtte i Norges forskningsråd vil kunne få midler fra regionale forskningsfond?

Med dette som utgangspunkt undersøker vi i dette kapitlet hvilke kriterier som vektlegges i ulike søknadstyper, og vi undersøker om det er samsvar mellom de faglige vurderingene og fondsstyrenes bevilgninger og gjennommittsskår for innvilgede og avslåtte søknader – inklusive sammenlikning med programmer i Norges forskningsråd. I en separat nærstudie med utvidet datagrunnlag i siste del av kapitlet ser vi spesielt på vurderingene av søknader om regionale bedriftsprosjekt i 2011.

De underliggende spørsmålene er om de regionale forskningsfondene finansierer «gode» prosjekter og hvordan ulike hensyn som vitenskapelig kvalitet, internasjonalt samarbeid og næringsmessig og lokal relevans veies mot hverandre. I hvilke grad har fondene forutsetninger for å finansiere god forskning, supplere nasjonale programmer og prioritere områder med særlig regional betydning?

Innledningsvis bør en merke seg at vurderingene av søknadene organiseres av Forskningsrådet¹² og foregår på samme måte som vurderingen av Forskningsrådets egen søknadsbehandling. Og både i fondsregionene og i Norges forskningsråd kan det være store variasjoner i innvilgelsesprosent mellom ulike utlysinger og søknadstyper. At den totale innvilgelsesprosenten er høyere i regionale forskningsfond enn i Norges forskningsråd er dermed i seg selv ingen indikator på at bevilgningsterskelen er lavere.

De regionale forskningsfondene benytter Norges Forskningsråds elektroniske system for søknadsinnsending og vurdering. Forskningsrådet setter sammen og organiserer fagpanel som bedømmer søknadene (unntatt søknader om regional kvalifiseringsstøtte / forprosjekt og søknader som avvises fordi de ikke fyller de formelle kravene i utlysningen). Panelmøtene foregår på samme måte som i

¹¹ Totalt for programmene i Norges forskningsråd. Mange programmer benytter to-steps søknadsbehandling – med innsending av skisser før fulle søknader i andre runde. Bevilgningprosenten er beregnet ut fra antall fulle søknader (ikke skisser). Om en beregnet bevilgningprosenten ut fra andel av skisser som endte opp som bevilget prosjekt ville tallet bli vesentlig lavere. Kilde: Norges forskningsråd/Forskningsrådet i tall 2011.

¹² Gjelder ikke søknader om kvalifiseringsstøtte, her organiseres av vurderingene av fondsregionene.

Innovasjonsdivisjonen i Forskningsrådet: Ekspertene får først tilgang til søknadene på panelmøtet. Første del av dagen settes av til å lese søknadene og siste del av dagen til diskusjon og karaktersetting, og administrasjonen fører karakterer og kommentarer inn i vurderingsskjemaet. I tillegg til Forskningsrådets administrasjon deltar som regel en person fra det regionale sekretariatet som observatør på møtene.

Vedtak om støtte fattes i de regionale fondsstyrene basert på vurderingene fra fagpanelene og de regionale sekretariatenes saksforberedelse (vurdering av søknadene basert på de regionale føringene og prioriteringene som er gitt i den aktuelle utlysningen). Flere sett av kriterier benyttes i denne prosessen: (1) ulike krav til søknadene som benyttes i forvurderingen og kan gi grunnlag for avvisning av søknader, (2) hovedkriterier og enkelte seleksjonskriterier som benyttes i fagpanelenes vurderinger, (3) justeringskriterier som sammen med hovedkriteriene gir grunnlag for søknadens hovedkarakter, samt (4) seleksjonskriterier som benyttes i den etterfølgende beslutningsprosessen i fondsregionene.

3.2 Kriterier, karakterer og bevilgningsrater

De regionale forskningsfondene benytter den samme karakterskalaen og i hovedsak de samme kriteriene som benyttes i Innovasjonsdivisjonen i Norges forskningsråd for tilsvarende søknadstyper. Samlet er det en rekke ulike vurderingsskjemaer/kriteriesett som er brukt. I vedlegg 1 og 2 finnes ti ulike eksempler på sett av kriterier som er brukt i vurderingene, og utdypning av innholdet i kriteriene. I vurderingsskjemaene brukes dels tallkarakterer fra 1-7 (der 1 er «Dårlig» og 7 er «Fremragende») og dels bokstavkarakterer: A (meget godt); B (godt); C (svakt). At ulike vurderingsskjemaer og karaktersett er brukt – samt at karakterdataene er mangelfulle – kompliserer en *kvantitativ* tverrgående analyse av hva som er prioritert i vurderingsprosessen.

39 prosent av de 1071 søknadene i 2010-2011 er uten karakterer i databasen, og det er oppgitt samlet vurdering for kun 21 prosent av søknadene. Manglede data skyldes dels at det elektroniske søknadsbehandlingsystemet ikke er benyttet fullt ut i søknadsbehandlingen disse årene, dels manglede funksjonalitet i det elektroniske søknadsbehandlingsystemet¹³, og dels at samlet karakter ikke inngår i vurderingsskjemaet for flere av søknadstypene. NIFU har beregnet gjennomsnitt av alle karakterer på hver søknad med minst en karakter.¹⁴ Relaterte kriterier er slått sammen i samlekategorier. Likevel er det mange ulike kategorier og videre sammenslåing vanskeligjøres av at samme søknad kan være gitt ulike karakterer på relaterte kriterier. Tabell 3.1 viser kriteriene som er brukt for å vurdere de ulike søknadstypene og prosent av vurderte søknader¹⁵ som har fått karakter på de ulike kriteriene.

¹³ Ikke alle data kunne eksporteres til databasen.

¹⁴ Gjennomsnittet inkluderer ikke samlet/total karakter der dette foreligger. Rene gjennomsnitt er beregnet uten hensyn til de ulike justeringskriterier og terskelverdier for beregning av hovedkarakter. Samlet tall-karakter og samlet bokstavkarakter er beregnet hver for seg. Ved beregning av samlet bokstavkarakter er A=3; B=2; C=1. Gjennomsnittet er avrundet til nærmeste hele tall og konvertert tilbake til bokstavkarakter.

¹⁵ Begrenset til de 659 søknadene hvor vi har karakter.

Tabell 3.1 RFF 2010-2011: Vurderingskriter for de ulike søknadstypene. Prosent av søknader med karakter som er vurdert på de ulike kriteriene.

Kriterium (samlekategorier)	Søknadstype*					Totalt
	KVP	RFP	RNP	RISP	ROP	
Fagekspertens/panelets samlede vurdering av søknaden/Samlet vurdering fra fageksperten/panelet/Totalvurdering	21,6	98,6	33,8	85,0	0,0	34,1
Innovasjon						
Innovasjonsgrad	41,4	0,0	78,8	0,0	73,1	40,4
Innovasjonsgrad regionalt	0,0	0,0	2,5	10,0	7,7	1,2
FoU – og innovasjonspotensiale/Innovasjonspotensial	22,1	0,0	0,0	0,0	0,0	14,9
Forskningens innovasjonsrelevans	0,0	0,0	41,3	0,0	65,4	7,6
Forskningskvalitet						
Forskningssinnhold/Forskningsgrad/Vitenskapelig kvalitet/Grad av forskningssinnhold	42,3	98,6	77,5	100,0	73,1	57,2
Samarbeid						
Internasjonalt samarbeid/Internasjonal deltagelse der dette er relevant/Koordinering med nasjonal og internasjonal FoU-virksomhet på området	40,1	76,8	35,0	100,0	7,7	45,7
Nasjonalt samarbeid	5,0	26,1	0,0	15,0	0,0	7,0
Samarbeid på tvers av fylkesgrenser eller fondsregioner/Samarbeid på tvers av fylkes- og/eller fondsregioner	29,1	0,0	2,5	0,0	7,7	20,2
Nasjonalt arbeidsdeling	0,0	1,4	0,0	15,0	0,0	1,1
Tverrfaglig samarbeid/Utradisjonelt faglig samarbeid	29,1	0,0	2,5	0,0	7,7	20,2
Relevans, nytteverdi og brukermedvirkning						
Bedriftsøkonomisk verdi/Verdiskapingspotensial for bedriftspartnere/Nytte til bedriften	8,6	0,0	76,3	0,0	7,7	15,3
Verdiskapingspotensial for offentlig sektor/Offentlig utviklingspotensial/(økonomisk) nytteverdi for virksomheten	11,0	0,0	2,5	0,0	100,0	11,7
Næringsmessig relevans	34,9	0,0	0,0	10,0	0,0	24,1
Samfunnsmessig relevans og nytteverdi/Samfunnsmessig relevans/Øvrig samfunnsøkonomisk nytteverdi/Samfunnsøkonomisk nytteverdi	46,6	5,8	75,0	5,0	7,7	41,7
Samfunnsmessig relevans regionalt	0,0	0,0	2,5	10,0	7,7	1,2
Risiko/Realisering av innovasjonen	0,0	0,0	92,5	0,0	73,1	14,1
Addisjonalitet	0,2	0,0	91,3	0,0	53,8	13,4
Prosjektideens potensiale	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
Relevans i forhold til utlysning/Relevans i høve til utlysninga/Bygger opp under målene i Handlingsplan for Regionalt forskningsfond/Programrelevans	73,9	5,8	23,8	15,0	7,7	54,5
Bidrag til å nå hovedmålene for RFF	0,0	1,4	0,0	0,0	0,0	0,2
I hvilken grad anvender prosjektet systems engineering, maritim engineering, mikro-nanoteknologi, batteriteknologi, vannrensningsteknologi, bioteknologi eller teknologi innenfor prosessindustri.	0,0	0,0	2,5	10,0	0,0	0,9
Regional relevans/Hvordan bidrar tiltaket til måloppnåelse for de involverte regioner?/Regionalt perspektiv/relevans/Næringsmessig relevans regionalt	39,0	1,4	40,0	0,0	7,7	31,6
Regional forankring	6,8	0,0	17,5	0,0	0,0	6,7
Brukermedvirkning	0,0	0,0	0,0	7,5	0,0	0,5
Kompetansebygging/Vil den kompetanse/kunnskap/nettverk og likande som vert bygd opp i prosjektet kunne forventast å ha stor verknad for verdiskaping for bedrifta og for næringsliv/offentleg sektor på Vestlandet?	16,7	0,0	0,0	15,0	0,0	12,1
Samarbeid der flere av fondets målgrupper er involvert	23,6	0,0	2,5	0,0	7,7	16,5
Strategisk betydning/Strategisk forankring og betydning	0,0	5,8	0,0	22,5	0,0	2,0
Søker og søkermiljø						
Prosjektleder og prosjektgruppen/Involverte aktørers faglige forutsetninger/Har søkjar/samla søkjarkonsortium tilstrekkeleg fagleg og administrativ kompetanse til å gjennomføre prosjektet?	16,9	92,8	0,0	85,0	0,0	26,3
Stipendkandidat	0,0	5,8	0,0	0,0	0,0	0,6
Prosjektledelse	0,0	5,8	0,0	15,0	0,0	1,5
Forskingsmiljø	0,0	5,8	0,0	15,0	0,0	1,5
Generell prosjektkvalitet, gjennomførbarhet, dokumentkvalitet og andre forhold						
Generell prosjektkvalitet	68,2	1,4	40,0	0,0	7,7	51,3
Prosjektkvalitet for FoU-prosjektet	0,0	0,0	42,5	0,0	65,4	7,7
Gjennomførbarhet/Gjennomføringsevne/Er prosjektplanen klar og kan gjennomførast?	31,3	98,6	42,5	100,0	65,4	45,2
Sammenheng i prosjektet/Er mål og delmål i prosjektet klart formulert?	17,1	0,0	0,0	0,0	0,0	11,5
Er prosjektbudsjettet/finansieringsplan rimelig i forhold til planlagt aktivitet?	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0	11,2
Dokumentkvalitet	0,0	0,0	40,0	7,5	53,8	7,4
Miljø, etikk og likestilling/Andre forhold (inkl. miljø, etikk, likestilling)	6,5	5,8	47,5	15,0	7,7	12,0
Formidling						
Formidling og kommunikasjon/Formidling/Har prosjektsøknaden synleggjort gode planar for vidareføring og formidling?/Formidling av resultater og resultatutnyttelse	31,5	98,6	2,5	25,0	7,7	33,7
Videreføring						
Sannsynlighet for å kunne vidareføre prosjektet i et hovedprosjekt / Er det truleg er det at prosjektet kan resultere i ein vellukka prosjektsøknad til reg., nasj, eller interna, finansieringsordningar? / Hovedprosjektets karakter og relevans / Potensial for vidareføring	57,2	0,0	0,0	0,0	0,0	38,5
N (Antall m karakter)	444	69	80	40	26	659

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase. Totalt er 38 prosent av søknadene i 2010-2011 uten noen karakterer i databasen (412 av 1071 søknader). Det er ikke skilt mellom hovedkriterier, justeringskriterier og seleksjonskriterier.

*KVP= Regional kvalifiseringsstøtte; RFP= Regionalt forskerprosjekt; RNP= Regionalt innovasjonsprosjekt; RISP= Regionalt institusjonsprosjekt; ROP= Regionalt offentlig innovasjonsprosjekt.

Hovedtendensene er følgende:

- **Regional kvalifiseringsstøtte:** En høy andel av søknadene er vurdert etter relevans i forhold til utlysning, generell prosjektkvalitet og sannsynlighet for vidareføring. Sammenliknet med de andre søknadstypene er en høyere andel vurdert etter innovasjonspotensial, næringsmessig

relevans, regional relevans, samarbeid på tvers av fylkesgrenser eller fondsregioner og samarbeid der flere av fondets målgrupper er involvert. En lavere andel er vurdert med hensyn til forskningskvalitet.

- *Regionalt forskerprosjekt:* En høy andel av søknadene er vurdert med hensyn til forskningskvalitet, internasjonalt samarbeid, søker og søkermiljø, gjennomførbarhet og formidling. Ingen søknader er vurdert etter innovasjon og få er vurdert med hensyn til relevans. Sammenliknet med de andre søknadstypene er en høyere andel vurdert etter nasjonalt samarbeid.
- *Regionalt innovasjonsprosjekt:* En høy andel av søknadene er vurdert på innovasjonsgrad, forskningskvalitet, verdiskapingspotensial for bedriften, addisjonalitet, samfunnsmessig relevans og forutsetningene for og risiko med hensyn til å realisere innovasjonen. Sammenliknet med de andre søknadstypene er en høyere andel vurdert etter regional forankring og regional relevans. En lavere andel er vurdert etter formidling.
- *Regionalt institusjonsprosjekt:* En høy andel av søknadene er vurdert ut fra forskningskvalitet, innslag av internasjonalt samarbeid, søker og søkermiljø, samt gjennomførbarhet. Sammenliknet med de andre søknadstypene er en høyere andel vurdert etter regional innovasjonsgrad, nasjonal arbeidsdeling, strategisk betydning og brukermedvirkning.
- *Regionalt offentlig innovasjonsprosjekt:* En høy andel av søknadene er vurdert på verdiskapningspotensial for offentlig sektor, innovasjonsgrad, forskningens innovasjonsrelevans, forskningskvalitet, forutsetningene for og risiko med hensyn til å realisere innovasjonen, prosjektkvalitet og gjennomføringsevne. Sammenliknet med de andre søknadstypene er en høyere andel vurdert etter «dokumentkvalitet».

Tabell 3.2 viser begrensningene i datagrunnlaget og karakterfordeling for de ulike søknadstypene. Samlet mangler karakter for 39 prosent av søknadene. Det er særlig for de regionale innovasjonsprosjektene og de regionale offentlige innovasjonsprosjektene det mangler karakter (hhv 60 og 62 prosent av disse søknadene mangler karakterer). Det er betydelige forskjeller i karakterfordeling mellom de ulike søknadstypene. Mens en høy andel av forskerprosjektene har fått høye karakterer, er det svært få av søknadene om kvalifiseringsstøtte som har oppnådd slik bedømming.

Tabell 3.2 RFF 2010-2011: Søknader etter gjennomsnittskarakter og søknadstype. Tallkarakterer. Prosent

Snitt tallkarakterer	Regional kvalifiseringsstøtte	Regionalt forskningsprosjekt	Regionalt innovasjonsprosjekt	Regionalt institusjonsprosjekt	Regionalt off. innovasjonsprosjekt	Totalt
1	4,0	,0	2,5	,0	1,5	3,0
2	3,3	,0	,5	1,5	,0	2,1
3	7,5	1,1	3,5	3,0	2,9	5,6
4	18,2	8,6	12,5	9,0	17,6	15,7
5	18,2	20,4	12,0	23,9	14,7	17,4
6	6,1	36,6	7,0	17,9	1,5	9,3
7	,2	6,5	1,0	4,5	,0	1,1
Ingen karakter	30,9	25,8	60,0	40,3	61,8	38,5
Ingen tallkarakter	9,3	1,1	1,0	,0	,0	5,9
Kun samlet tallkarakter	2,3	,0	,0	,0	,0	1,4
N	643	93	200	67	68	1071

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase. Se Tabell 3.4 for snittkarakter for de ulike søknadstypene.

Ingen av søknadene med snittkarakter 1 eller 2 er innvilget (Tabell 3.3). Derimot er 10 prosent av søknadene med 3 i snitt og 36 prosent av søknadene med 4 i snitt innvilget. 58 til 62 prosent søknader med snittkarakter 5, 6 eller 7 er innvilget. Her er det overraskende at ikke de med snitt 6 eller 7 har høyere sjans til bevilgning enn søknader med 5 i snitt. Det lave samsvaret skyldes trolig både tynt datagrunnlag (stor andel med manglende karakterer) og at tabellen ikke skiller mellom ulike søknadstyper – som har ulik karakterfordeling og innvilgelsesrater. Dette understøttes av at nærstudien med

utvidet datagrunnlag til slutt i kapitlet viser høyt samsvar mellom snittkarakter og resultatet av søknadsbehandlingen (Tabell 3.10).¹⁶

Tabell 3.3 RFF 2010-2011: Andel innvilgede søknader etter snittkarakter og år. Tallkarakterer. Prosent

Snitt tallkarakterer	2010		2011		Totalt	
	N Søknader	% Innvilget	N Søknader	% Innvilget	N Søknader	% Innvilget
1	29	,0	3	,0	32	,0
2	16	,0	7	,0	23	,0
3	35	17,1	25	,0	60	10,0
4	66	53,0	102	24,5	168	35,7
5	65	84,6	121	49,6	186	61,8
6	18	72,2	82	58,5	100	61,0
7	2	100,0	10	50,0	12	58,3
Ingen karakter	266	29,7	146	24,0	412	27,7
Ingen tallkarakter	62	33,9	1	100,0	63	34,9
Kun samlet tallkarakter	10	50,0	5	80,0	15	60,0
Totalt	569	38,0	502	35,5	1071	36,8

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase. Tabell V3.8 i vedlegg 3 viser andel innvilgede søknader etter bokstavkarakterer.

Som en sjekk av bakgrunnen for manglende samsvar mellom faglig vurdering og fondsstyrets beslutninger, har vi også sett nærmere på de største «avvikene». Det var seks søknader med tallkarakter snitt 3 som ble innvilget i 2010 (ingen i 2011). Gjennomgangen viste at det kun for kvalifiseringsprosjekt¹⁷ er innvilget søknader med lavere snittkarakter enn 4, og kvaliteten på disse søknadene kan i flere tilfelle synes bedre enn snittet av tallkarakterer skulle tilsi.¹⁸

Vi så også på vurderingene til de fem avslåtte søknadene med høyest karakter som ikke er innvilget. Dette er tre søknader om forskerprosjekt og to søknader om institusjonsprosjekt som har snittkarakterer mellom 6,5 og 7 (alle RFFNORD i 2011). At disse søknadene ikke har blitt innvilget skyldes delvis at det dreier seg om søknadskategorier med mange gode søknader og høy terskel for bevilgning, delvis at de har skåret lavt på regionale seleksjonskriterier (som ikke er del av fagpanelenes vurdering).¹⁹

Tabell 3.4 viser minimums-, maksimums- og snittkarakter for innvilgede og avslåtte søknader for de ulike søknadstypene og fondsregionene. Det er liten forskjell på snittkarakterer på innvilgende og avslåtte søknader om forskerprosjekt og institusjonsprosjekt. Her er innvilgelsesgrensen høy og flere prosjekter med gode karakter har ikke fått støtte. Samlet for alle kategorier er karakterdifferansen mellom innvilgede og avslåtte søknader kun 0,9 (4,0 for avslag mot 4,9 for bevilgning). Den største karakterforskjellen finner vi for Innlandet med en differanse på 2 karakterer mellom innvilgede og avslåtte søknader (3,1 for avslag mot 5,1 for bevilgning). Det er imidlertid store variasjoner både

¹⁶ For øvrig synes det å være høyere samsvar når vi fordeler på søknadstype og ser på samsvar mellom hovedkarakter og resultat av søknadsbehandlingen, enn mellom snittkarakter og resultat av søknadsbehandlingen uten å fordele på søknadstyper (Tabell V3.9, vedlegg 3 vs Tabell 3.3). Datagrunnlaget her er imidlertid svært begrenset, det er kun en liten andel av søknadene er registrert med hovedkarakter i databasen.

¹⁷ Og kun det første året og kun i to av fondsregionene - Oslofjorden og Hovedstaden.

¹⁸ Alle «avvikene» dreier seg om søknader om kvalifiseringsstøtte, og det er for det meste brukt bokstavkarakterer – dermed kan en gjennomsnittskarakter basert kun på tallkarakter lett bli misvisende. 5 av dem har bokstavkaraktersnitt B (middels skår), en har bokstavkaraktersnitt A (beste skår). Fem av de seks har fått A på Samfunnsmessig relevans. For fire av dem er det likevel gitt 3 i hovedkarakter. En har fått 6 i hovedkarakter og en har fått «Svakt prosjekt 3-4».

¹⁹ Snitt bokstavkarakterer er A for tre av dem og B for to av dem. Fire av dem har fått 6 i hovedkarakter og synes å ha blitt innstilt til bevilgning, men ikke fått plass innenfor budsjettet (de ligger ikke i listene over tildelinger på fondsregionene sine nettsider, og står med avslag i databasen). Den femte har fått 7 i hovedkarakter og det påpekes at prosjektet er i forskningsfronten, men det ble innstilt på avslag fordi det dreide seg om en type forskning en mente ikke burde prioriteres innenfor regionale forskningsfonds mål.

mellom fondsregionene og søknadstypene når det gjelder hvor komplett datamaterialet er. Tallene er derfor usikre, spesielt for innovasjonsprosjektene og for Nord-Norge og Vestlandet.²⁰

Tabell 3.4 RFF 2010-2011: Minimums-, maksimums- og snittkarakter (snitt tallkarakterer) for innvilgede og avslåtte søknader etter søknadstype.

Søknadstype	Beslutning	N	Minimums-karakter	Maximum karakter	Gjennomsnittskarakter
Regional kvalifiseringsstøtte	Avslås	171	1,0	6,2	3,5
	Avvises	31	1,0	5,0	2,6
	Innvilges	167	2,5	7,0	4,8
	Totalt	369	1,0	7,0	4,0
Regionalt forskerprosjekt	Avslås	51	3,3	*7,0	5,2
	Innvilges	17	5,0	7,0	5,8
	Totalt	68	3,3	7,0	5,4
Regionalt innovasjonsprosjekt	Avslås	34	1,0	6,0	3,9
	Avvises	3	1,0	1,0	1,0
	Innvilges	41	3,9	7,0	5,1
	Totalt	78	1,0	7,0	4,4
Regionalt institusjonsprosjekt	Avslås	25	2,0	*7,0	4,6
	Innvilges	15	4,2	6,5	5,3
	Totalt	40	2,0	7,0	4,9
Regionalt off. innovasjonsprosjekt	Avslås	17	1,0	5,3	3,9
	Innvilges	9	3,9	6,0	4,9
	Totalt	26	1,0	6,0	4,3
Totalt	Avslås	298	1,0	7,0	4,0
	Avvises	34	1,0	5,0	2,4
	Innvilges	249	2,5	7,0	4,9
	Totalt	581	1,0	7,0	4,3

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase.

*To søknader har fått karakteren 7, men er likevel avslått. For den ene (RISP) anføres at den type forskning det er snakk om ikke prioriteres, for den andre (RFP) mangler vi vedtaksgrunnlaget.

²⁰ Tabell V3.10, vedlegg 3 viser snittkarakterer for de to største søknadskategoriene – kvalifiseringsstøtte og regionalt innovasjonsprosjekt/bedriftsprosjekt etter region, samt andel av søknadene som er registret med karakter i databasen. Ytterpunktene er søknader om bedriftsprosjekt til Vestlandet, hvor kun 9 prosent av søknadene har karakter, og søknader om kvalifiseringsstøtte til Oslofjorden, hvor 73 prosent av søknadene har karakter.

Tabell 3.5 RFF 2010-2011: Minimums-, maksimums- og snittkarakter (snitt tallkarakterer) for innvilgede og avslåtte søknader etter region.

Region	Beslutning	N	Minimums-karakter	Maximum karakter	Gjennomsnittskarakter
Agder	Avslås	10	3,0	4,8	3,8
	Innvilges	20	4,2	6,5	5,0
	Totalt	30	3,0	6,5	4,6
Hovedstaden	Avslås	16	1,0	6,0	3,5
	Innvilges	33	*2,5	6,0	4,4
	Totalt	49	1,0	6,0	4,1
Innlandet	Avslås	53	1,0	6,0	3,1
	Avvises***	34	1,0	5,0	2,4
	Innvilges	38	3,8	6,3	5,1
	Totalt	125	1,0	6,3	3,5
Midt-Norge	Avslås	36	1,0	6,0	3,8
	Innvilges	32	4,0	7,0	5,1
	Totalt	68	1,0	7,0	4,4
Nord-Norge	Avslås	64	2,9	**7,0	5,0
	Innvilges	30	4,0	7,0	5,3
	Totalt	94	2,9	7,0	5,1
Oslofjorden	Avslås	68	1,0	6,0	3,7
	Innvilges	62	*3,0	6,1	4,6
	Totalt	130	1,0	6,1	4,2
Vestlandet	Avslås	51	1,0	6,2	4,2
	Innvilges	34	4,4	6,4	5,4
	Totalt	85	1,0	6,4	4,7
Totalt	Avslås	298	1,0	7,0	4,0
	Avvises	34	1,0	5,0	2,4
	Innvilges	249	*2,5	7,0	4,9
	Totalt	581	1,0	7,0	4,3

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase.

*Dette dreier seg om søknader om kvalifiseringsstøtte i 2010, se forklaring i teksten ovenfor. To søknader om kvalifiseringsstøtte registrert med snittkarakter 2,5 i databasen er innvilget fra Hovedstaden og én med snittkarakter 3 er innvilget fra Oslofjordfondet. Karakterdataene er som nevnt mangelfulle. De to søknadene til Hovedstaden er begge gitt 3 («Et forholdsvis svakt, men støtteverdig prosjekt») i den regionale vurderingen, og gjennomsnittet av tallkarakterene i databasen er misvisende. For søknaden til Oslofjordfondet ligger kun sekretariatets forvurdering i evurdering (snittkarakter 3), ikke endelig karakter (som i styrepapirene er 4).

**Totalt to søknader med karakteren 7 er avslått. Se note til foregående tabell.

***Normalt settes ikke karakter på avviste søknader og karaktersetning på disse søknadene varierer mellom regionene. Avviste søknader med karakter i Innlandet omfatter både søknader som først er innstilt til avslag (mens det senere er klargjort at de skulle avvises), og avviste søknader som administrativt er markert med laveste karakter (1) for å avslutte saken i e-vurdering.

I forrige kapittel så vi at søknader med kvinnelig leder har betydelig høyere innvilgelsesrate enn søknader med mannlig prosjektleder. Dette mønsteret gjenfinner vi i karakterdataene. Søknader med kvinnelig prosjektleder har høyere gjennomsnittskarakter enn søknader med mannlig prosjektleder (4,5 vs. 4,2). Snittet for innvilgede søknader er det samme uavhengig av kjønn, men gjennomsnittet for avslåtte og avviste søknader er høyere for søknader med kvinnelig prosjektleder (tabell under).

Tabell 3.6 RFF 2010-2011: Minimums-, maksimums- og snittkarakter (snitt tallkarakterer) for innvilgede og avslåtte søknader etter prosjektleders kjønn. (Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase.)

Kjønn	prosjektleder	Beslutning	N	Minimums-karakter	Maximum karakter	Gjennomsnittskarakter
Kvinne		Avslås	70	1,0	6,5	4,1
		Avvises	6	1,0	5,0	3,5
		Innvilges	92	2,5	7,0	4,9
		Totalt	168	1,0	7,0	4,5
Mann		Avslås	228	1,0	7,0	3,9
		Avvises	28	1,0	5,0	2,2
		Innvilges	157	2,5	7,0	4,9
		Totalt	413	1,0	7,0	4,2
Total		Avslås	298	1,0	7,0	4,0
		Avvises	34	1,0	5,0	2,4
		Innvilges	249	2,5	7,0	4,9
		Totalt	581	1,0	7,0	4,3

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase. Se note til foregående tabell om karaktersetting på avviste søknader.

Det er også verd å merke seg at kvinnelige prosjektledere gjør det bra i konkurransen på tross av at de er overrepresentert i de sektorene som kommer dårligst ut, det vil si at andelen kvinnelige prosjektledere er høyere i sektorer som har fått lavere snittkarakterer på søknadene (jf Tabell V3.4, vedlegg 3). Det er sektorene med mest forskningserfaring, dvs. UoH-sektoren, instituttsektoren og næringslivet, som har høyest gjennomsnittskarakter på sine søknader, mens interesseorganisasjoner, ideelle organisasjoner, offentlige etater og helseforetak har noe lavere gjennomsnittskarakterer både på innvilgede og avslåtte søknader (tabell under).

Tabell 3.7 RFF 2010-2011: Snittkarakter (snitt tallkarakterer) for innvilgede og avslåtte søknader etter sektor (prosjektansvarlig institusjon).

Sektor	N søknader	Snittkarakter			
		Totalt	Innvilgede søknader	Avslåtte søknader	Avviste søknader
UoH	155	4,4	5,0	4,1	2,9
Instituttsektor	124	4,7	4,9	4,4	4,0
Næringslivet	228	4,2	5,0	3,8	1,5
Helseforetak og andre behandlingsinstitusjoner	19	3,8	4,5	3,9	2,5
Offentlige etater (kommune, fylke etc)	41	3,7	4,3	3,2	-
Interesseorganisasjoner og ideelle organisasjoner	14	3,4	4,8	3,3	2,3
Totalt	581	4,3	4,9	4,0	2,4
N		581	249	298	34

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase. Se note til Tabell 3.5 om karaktersetting på avviste søknader.

3.3 Bevilgningsterskel i regionale forskningsfond vs Norges forskningsråd

Mat er det største forskningstemaet i fondsregionenes portefølje. Porteføljen favner et bredt sett av prosjekter innen både marin- og jordbruksbasert matforskning, og temaet mat står for 29 prosent av totalt bevilgede midler i de regionale forskningsfondene (se kapittel 2.7). Vi har derfor valgt å bruke tall fra Matprogrammet og BIONÆR i Forskningsrådet som sammenlikningsgrunnlag.

Tabellen under viser bevilgningsandeler og karakterer for søknader til regionale forskningsfond innen matforskning i 2011, sammenliknet med søknader til Matprogrammet samme år, samt for Matprogram-

mets videreføring BIONÆR i 2012.²¹ Det er ingen ting som tyder på at det er en lavere bevilgnings terskel i regionale forskningsfond enn i Matprogrammet. Både for innvilgede og avslåtte søknader var gjennomsnittlig hovedkarakter i 2011 høyere i regionale forskningsfond enn i Matprogrammet. For søknadstypen som det er sammenliknet med – Innovasjonsprosjekt for næringslivet (IPN) – kan det synes som andelen innvilgede søknader er lavere i regionale forskningsfond enn i Matprogrammet. Her må det imidlertid tas hensyn til at Matprogrammets søknadsbehandling inkluderte en første runde med skisser før fulle søknader, og tallene er derfor ikke sammenliknbare. Det samme gjelder for tallene for BIONÆR i 2012. 69 prosent av fulle søknader ble innvilget, mens beregnet ut fra antall skisser var det 40 prosent som endte opp med støtte. Vi ser også at i BIONÆR i 2012 var gjennomsnittlig hovedkarakter for bevilgede innovasjonsprosjekt for næringslivet i Forskningsrådsprogrammet en del høyere (5,2 mot 4,7 i Matprogrammet året før), og dermed det samme som for bevilgede regionale bedriftsprosjekt innen matforskning året før. Med andre ord ser vi at målt i karaktergjennomsnitt, varierer «kvaliteten» på innvilgede søknader en del fra år til år, og sammenlikninger ett enkelt år har dermed begrenset verdi. Ut fra det begrensede datagrunnlaget vi har synes imidlertid forskning finansiert av regionale forskningsfond å ligge på nivå med tilsvarende forskning finansiert av Norges forskningsråd.²²

Samlet ble 27 prosent²³ av søknadene til programmer i Norges forskningsråd i 2011 innvilget. Også om vi bare ser på søknader om Innovasjonsprosjekt for næringslivet var innvilgelsesprosenten 27 for Forskningsrådsprogrammene. Samlet innvilgelsesprosent for de regionale fondene var derimot 36 prosent i 2011 (37 prosent for Innovasjonsprosjekt for næringslivet). Det synes altså som at fondsregionene generelt innvilger en høyere andel av mottatte søknader enn det Forskningsrådet gjør. Samtidig er det ingen ting i det tallgrunnlaget vi har som tyder på at kvaliteten på innvilgede prosjekter er lavere i regionale forskningsfond enn i Forskningsrådets. Her må det imidlertid legges til at sammenlikningsgrunnlaget er begrenset til en søknadstype innen et tema i en begrenset periode.

²¹ Mer presist er BIONÆR en videreføring og sammenslåing av Natur og næring og Matprogrammet. <http://www.forskningsradet.no/servlet/Satellite?c=Page&pagename=bionaer%2FHovedsidemal&cid=1253971968584>

²² Vi har også tilsvarende opplysninger om IPN-porteføljen til Marint verdiskapingsprogram (omfattet 70 skisser og 30 fulle søknader i 2012). Her ble 40 prosent av fulle søknader innvilget i 2012 (17 prosent av skisser), snittkarakter for innvilgede søknader var den samme som for matfeltet i RFF 2011 og BIONÆR 2012 (5,2), mens snittkarakter for avslåtte søknader var noe høyere (4,3). Samlet snittkarakter for alle søknader var 4,6.

²³ Beregnet ut fra fulle søknader, dvs. at beregnet i forhold til antall skisser ville bevilgningsandelen være vesentlig lavere enn 27 prosent. Kilde: Norges forskningsråd/Forskningsrådet i tall 2011.

Tabell 3.8 IPN søknader i RFF og Matprogrammet: Andel innvilgede søknader og snittkarakter for innvilgede og avslåtte søknader

	Tema mat i RFF 2011			Matprogrammet / BIONÆR IPN-søknader	
	Alle søknader (N=131)	IPN-søknader (N=36 søknader)		2011 (N=18 søknader / 60 skisser)	****2012 (N=32 søknader / 55 skisser)
Andel (%) innvilgede søknader	38,9	*38,9 / 50,0		15,0 / *50,0	40,0 / *68,8
Karactergjennomsnitt for	**Snitt- karakter	***Snitt- karakter	***Hoved- karakter	Hovedkarakter	
Avslåtte søknader	4,6	4,2	3,6	3,2	3,3
Innvilgede søknader	5,3	5,3	5,2	4,7	5,2
Totalt	4,9	4,8	4,4	3,9	4,6

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase / Matprogrammet/BIONÆR.

*Beregnet ut fra antall fulle søknader. I Matprogrammet/BIONÆR ble det først invitert skisser. Om vi her beregner endelig bevilgning ut fra antall skisser i første runde i 2011 (60) ble 15,0 prosent innvilget. I RFF ble 7 søknader avvist og en søknad ikke vurdert/behandlet fordi den fikk annen bevilgning. Om vi for RFF beregner bevilgningsandel ut fra antall vurderte søknader (14 av 28 vurderte søknader ble innvilget) blir bevilgningsandelen den samme som for IPN i matprogrammet dette året – 50 prosent. I Matprogrammet har vi ikke opplysninger om evt. avviste søknader. 9 av 18 vurderte søknader fikk bevilgning.

**Usikre tall: Tallgrunnlaget er snittkarakter (som kan være vesentlig høyere enn hovedkarakter) beregnet ut fra de 93 søknadene vi har karakter på (mangler data for 38 av de 131 søknadene).

*** Beregnet ut fra de 28 søknadene som fikk faglig vurdering. På 6 av disse søknadene mangler vi hovedkarakter (flere av fondsregionene oppgir ikke hovedkarakterer i innstillingsdokumentene). Her er hovedkarakter anslått av NIFU ut fra skår på hovedkriteriene. Totalt antall søknader var 36. Av disse ble 7 avvist/ikke sendt til faglig vurdering og 1 fikk bevilgning under et program i Norges forskningsråd og ble ikke behandlet av RFF.

****Tallene for 2012 er for fellesutlysning for BIONÆR (videreføringen av matprogrammet som ble avsluttet i 2011) og matfondene (Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og Forskningsmidler over jordbruksavtalen). Det kom inn 55 skisser, hvorav 16 var kun til BIONÆR og resten var til både BIONÆR og matfondene. 29 av de 32 søknadene var til både BIONÆR og matfondene, 3 var kun til BIONÆR. Dvs. alle søkte midler fra BIONÆR, men ikke alle søkte midler fra matfondene. 20 søknader ble innvilget av BIONÆR og 2 fikk støtte fra matfondene. Om vi fjerner de to som fikk støtte fra matfondene fra beregningene av innvilgelses blir gjennomsnittskarakterene en tiendedel høyere og innvilgelsesprosenten litt lavere enn vist i tabellen (63 prosent av fulle søknader bevilget; snittkarakter innvilgede søknader 5,3; snittkarakter avslåtte søknader 3,4).

3.4 Nærstudie av vurderingene av søknader om regionale bedriftsprosjekt 2011

I dette delkapitlet ser vi nærmere på søknadsbehandlingen for en begrenset gruppe av søknader på tvers av de 7 fondsregionene. Vi ser på vurderingen av hovedsøknader (ikke kvalifiseringsstøtte/forprosjekt)²⁴ og avgrensner til regionale bedriftsprosjekt som er det største virkemiddelet her. Videre avgrensner vi til søknader til utlysninger i 2011, dvs. de regionale forskningsfondenes andre år – da vi forventer at rutiner har gått seg mer til og at datakvaliteten er høyere enn for de regionale forskningsfondenes første år. For denne gruppen av søknader utvider vi datagrunnlaget i forhold til oversiktsstatistikken tidligere i kapitlet. Vi supplerer opplysningene om karakterer i de regionale forskningsfondenes felles database med vurderingsdokumentene i «evurdering» (Norges forskningsråd elektroniske system for søknadsbehandling) og innstillingsdokumentene til fondsstyrene. Dette gir et langt bedre datagrunnlag for denne delen av analysen. Mens vi manglet karakterer for 39 prosent av søknadene i den foregående analysen, har vi her tilnærmet komplette data. Av de 82 søknadene om regionale bedriftsprosjekt i 2011 mangler 48 karakterer i databasen. I «evurdering» er det midlertid bare 22 av disse som er uten vurderingsdokumenter, og av innstillingsdokumentene fremkommer det at hoveddelen av disse er avviste søknader som ikke er gitt faglig vurdering. Tabellen under viser de 82 søknadene om innovasjonsprosjekt i 2011, fordelt på regioner og bevilgning, samt antall i «evurdering» og i innstillingsdokumentene til fondsstyrene.

Tabell 3.9 Regionale bedriftsprosjekt 2011. Antall søknader etter region og bevilgning.

Region	Antall søknader			Antall med vurdering (i evurdering)*			**Antall med karakter
	Avslåtte	Innvilgede	Totalt	Avslåtte	Innvilgede	Totalt	
Agder	3	2	5	3	2	5	5
Hovedstaden	4	0	4	1	0	1	1
Innlandet	2	1	3				2
Midt-Norge	12	8	20	7	8	15	15
Nord-Norge	3	0	3	2	0	2	2
Oslofjorden	14	10	24	12	10	22	***20
Vestlandet	14	9	23	6	9	15	20
Totalt	52	30	82	31	29	60	65

Kilder: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase, evurdering og innstillingsdokumentene til fondsstyrene.

*For 22 søknader finnes ikke vurderingsdokumenter i evurdering (foreligger vurdering for 60 av de 82 søknadene). Hoveddelen av dette er avviste søknader som ikke er sendt til faglig vurdering. Men for noen vurderte søknader mangler vurderingsdokumentene i evurdering (jf. differanse mellom de to siste kolonnene).

**Antall søknader som er listet med karakterer i innstillingsdokumentene forelagt de regionale fondsstyrene.

***To søknader med vurderingsdokumenter i evurdering er merket som avviste og uten karakter i innstillingsdokumentene.

Det er søkt om regionalt innovasjonsprosjekt i totalt 13 utlysninger i 2011. I noen av utlysningene kom det inn få søknader om regionalt innovasjonsprosjekt og i flere av dem ble svært få eller ingen slike prosjekt innvilget (se liste i Tabell V3.11, vedlegg 3). Dette innebærer at analysen i dette delkapitlet ikke omfatter en samlet søknadsbehandling, men deler av 13 ulike søknadsbehandlinger i ulike regioner og kontekster.

Samlet ble 37 prosent av de 82 søknadene om regionalt innovasjonsprosjekt innvilget, dette er ett prosentpoeng høyere enn for alle RFF-søknader 2011. 83 prosent av søknadene med snittkarakter 6 fikk støtte, videre fikk 58 prosent med snittkarakter 5 og 35 prosent med snittkarakter 4 støtte. Ingen søknader fikk høyeste karakter 7, og ingen søknader med lavere snittkarakter enn 4 fikk støtte (tabell under). På grunn av reglene for fastsetting av hovedkarakterer (Ramme 1), vil hovedkarakteren ofte være lavere enn gjennomsnittskarakteren. Dette fremkommer av karakterfordelingen i tabellen under. To søknader med hovedkarakter 3 (men med høyere snittkarakter) fikk støtte.

²⁴ En god del av RFF-søknadene gjelder kvalifiseringsstøtte/forprosjekt. For disse søknadene benyttes normalt ikke til ekstern fagvurdering.

Tabell 3.10 Regionale bedriftsprosjekt 2011. Innvilgelsesprosent etter gjennomsnittskarakterer på hovedkriterier og hovedkarakter.

Karakter	Snitt på hovedkriterier		Hovedkarakter	
	Innvilget	N	Innvilget	N
6	83,3	12	80,0	10
5	57,9	19	81,3	16
4	34,6	26	53,8	13
3	0,0	7	8,3	24
2	0,0	1	0,0	1
1	0,0	2	0,0	1
Mangler karakter	0,0	15	0,0	17
Totalt	36.6	82	36.6	82

Kilder: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase, evurdering og innstillingsdokumentene til fondsstyrene.

Vurderingsskjema og kriterier for regionale bedriftsprosjekt

Vedlegg 1 viser hva fagpanelene bes om å vurdere – slik det fremstår i et tomt vurderingsskjema for regionale bedriftsprosjekt/IPN (7 hovedkriterier, fremkommer også av Tabell 3.11). Kriteriene i fagpanelenes vurderingsskjema er kun én gruppe av kriteriene som benyttes i prosessen. Forut for vurderingen i panelene sjekkes det om søknaden fyller kravene fastsatt i utlysningen. Eksempelvis kreves i de fleste av de studerte utlysningene at prosjektansvarlig er lokalisert i fondsregionen (se oversikt over seleksjonskriterier i Tabell V3.13, vedlegg 3). Søknader som ikke fyller kravene blir avvist.

I tillegg til hovedkriteriene i vurderingsskjemaet ble tre «justeringskriterier» brukt i vurderingen av regionale bedriftsprosjekt i 2011: øvrig samfunnsøkonomisk nytteverdi, addisjonalitet og dokumentkvalitet (se vedlegg 1 for definisjoner). Hovedkarakter settes på bakgrunn av karakterene på hovedkriteriene og justeringskriteriene. De konkrete kravene som stilles for noen av karakterene varierer noe mellom de studerte utlysningene, men er ellers de samme (Ramme 3.1).

Ramme 3.1: Retningslinjer for fastsetting av hovedkarakter

- 7: Fremragende Panelets gjennomsnittskarakter $\geq 6,4$ (evt. 6.3). Og vurderingen er A på alle 3 justeringskriterier.
- 6: Svært godt Panelets gjennomsnittskarakter $\geq 5,5$. Og vurderingen er A på minst 2 justeringskriterier. Ingen 3/2/1 eller C.
- 5: Meget godt Panelets gjennomsnittskarakter $\geq 4,7$ (evt. 4,6). Og vurderingen er A på minst 1 justeringskriterium. Ingen 3/2/1 eller C.
- 4: Godt Et jevnt godt prosjekt. Ingen 3/2/1 eller C.
- 3: Mindre godt Et prosjekt med noen svakheter. Noen 3/2/1 eller C.
- 2: Svakt Et prosjekt med betydelige svakheter.
- 1: Dårlig Et prosjekt med svak vurdering på alle kriterier.

I siste fase kommer også seleksjonskriteriene inn – disse varierer en del mellom de studerte utlysningene. Skår på disse kriteriene er i liten grad registret i «evurdering», og vi mangler derfor grunnlag for å si noe om hvilken rolle de ulike seleksjonskriteriene har spilt i beslutningene. Ti seleksjonskriterier er felles for alle de studerte utlysningene. Disse omfatter internasjonalisering og internasjonalt samarbeid, formidling, etikk og miljøkonsekvenser, tre kriterier knyttet til kjønn, samt FoU-risiko (Ramme 3.2).

Ramme 3.2: Felles seleksjonskriterier regionale bedriftsprosjekt 2011

- FoU-risiko (Betydelig/Noe/Ubetydelig)
- Internasjonalt samarbeid (Meget godt/Godt/Svakt)
- Formidling og kommunikasjon (Meget godt/Godt/Svakt)
- Relevans i forhold til utlysningen (Meget godt/Godt/Svakt)
- Etikk (Ja/Uavklart/Nei)
- Miljøkonsekvenser for ytre miljø (Positiv/Nøytral/Negativ)
- Rekruttering av kvinner (Betydelig/Noe/Ubetydelig)
- Kjønnsbalanse i prosjektet (Ja/Uavklart/Nei)
- Kjønnsperspektiv i forskning (Positiv/Nøytral/Negativ)
- Internasjonalisering (Betydelig/Noe/Ubetydelig)

I tillegg har en stor del av utlysningene også seleksjonskriterier knyttet til regional relevans og samarbeid, og noen har også andre seleksjonskriterier, eksempelvis tverrfaglighet og bruk av næringsPhD-ordningen (Tabell V3.13, vedlegg 3).

Hvordan vurderingene av de regionale bedriftsprosjektene er lagt fram for fondsstyrene, varierer en del mellom fondsregionene. Mens noen laget oversikter med hovedkarakter og vurdering på utvalgte kriterier, opererte andre fondsstyrer uten samlet karakteroversikt, eller benyttet gjennomsnittskarakterer i stedet for hovedkarakter. Også mengden og formen av vedlagte opplysninger for den enkelte søknad varierte. For to av fondene (Midt-Norge og Vestlandet) inneholdt papirene ikke samlet karakter, for de andre fondene ble enten hovedkarakter eller gjennomsnittskarakter opplyst (Tabell V3.12, vedlegg 3).

Vektlegginger i de faglige vurderingene

Tabellen under viser gjennomsnittskarakterer på de 7 hovedkriteriene som er vurdert av fagpanelene (søknader om innovasjonsprosjekt i 2011, kun søknader med karakterer er med i beregningene). Samlet gjennomsnittskarakter er 4,4. I snitt ligger innvilgede søknader 1,2 karakter over avslåtte søknader (5,1 for innvilgede mot 3,9 for avslåtte søknader). Vi finner størst differanse mellom snittkarakter for innvilgede og avslåtte søknader på kriteriet «Prosjektkvalitet for FoU-prosjekt» (1,46), noe som tyder på at dette er blant de kriteriene som er mest vektlagt ved tildeling.²⁵ Lavest differanse mellom snittkarakter for innvilgede og avslåtte søknader finner vi på kriteriene «Verdiskapingspotensial for bedriftspartnere» (0,92) og «Forskningsgrad» (0,94), noe som tyder på dette er blant de mindre vektlagte kriteriene ved tildeling.

²⁵ Dette er også det eneste kriteriet hvor differansen mellom snittkarakter for bevilgede og avslåtte søknader (1,46) er høyere enn standardavviket (1,26).

Tabell 3.11 Regionale bedriftsprosjekt 2011. Gjennomsnittskarakterer på hovedkriterier etter bevilgning.

	Innovasjons-grad	Verdiskapings- potensial for bedriftspartnere	Realisering av innovasjonen	Forsknings-grad	Prosjekt-kvalitet for FoU- prosjektet	Gjennom- førings-evne	Forskningens innovasjons- relevans	Snitt alle tall- karakterer
Avslåtte søknader								
Gjennomsnittskarakter	3,9	4,1	3,5	3,9	3,6	4,1	4,4	3,9
Laveste karakter	1	1	1	1	1	1	1	1,0
Høyeste karakter	6	6	6	6	6	6	7	5,9
Std. avvik	1,35	1,26	1,25	1,26	1,23	1,28	1,50	1,07
N	36	36	35	37	36	37	34	37
Innvilgede søknader								
Gjennomsnittskarakter	5,1	5,0	4,8	4,8	5,1	5,4	5,4	5,1
Laveste karakter	4	4	3	3	4	4	4	4,0
Høyeste karakter	6	6	6	6	6	7	7	6,1
Std. avvik	,87	,67	1,00	,87	,74	,81	,86	,60
N	30	30	30	30	30	30	30	30
Totalt								
Gjennomsnittskarakter	4,5	4,5	4,1	4,3	4,3	4,7	4,9	4,4
Laveste karakter	1	1	1	1	1	1	1	1,0
Høyeste karakter	6	6	6	6	6	7	7	6,1
Std. avvik	1,28	1,13	1,31	1,20	1,26	1,26	1,33	1,05
N	66	66	65	67	66	67	64	67
Differanse snitt innvilget avslått	1,12	0,92	1,31	0,94	1,46	1,29	1,02	1,15

Kilder: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase, evurdering og innstillingsdokumentene til fondsstyrene.

For fem av hovedkriteriene er det ingen søknader med lavere karakter enn 4 innvilget. For de to resterende hovedkriteriene «Realisering av innovasjonen» og «Forskningsgrad» er «karaktergrensen» et hakk lavere: Tre søknader med karakter 3 på en eller begge disse kriteriene fikk støtte. Det er hyppigst kompromisset på «Realisering av innovasjonen», et kriterium hvor blant annet iverksettingsrisiko, markedsrisiko og finansieringsrisiko skal vurderes.²⁶ At fagpanelene påpeker en viss risiko for at prosjektet mislykkes, har med andre ord ikke alltid avskrekket fondsstyrene fra å bevilge midler.

Generelt har de gjennomgåtte vurderingene fra fagplanene lite tekst – dvs. det er i begrenset grad utfyllende forklaringer til karakterene som er gitt (tabell under). Formidlingen fra de faglige vurderingene til beslutningsstadiet kan derfor synes noe begrenset. Det er imidlertid vanlig at en representant fra det regionale sekretariatet er observatør i panelmøtene, og slik kan mer enn det som er notert ned i vurderingsskjemaet formidles videre til de fondsstyrene som tar beslutningene.

Tabell 3.12 gir en oversikt over momenter som er trukket fram i vurderingsskjemaene som ligger i evurdering. For det meste er det forhold som trekker karakteren ned som er notert i skjemaet, mens de positive sider ved søknadene i mindre grad er utdypet. Blant momentene som trekker ned finner vi manglende forpliktende involvering av partnere, manglede involvering av internasjonal kompetanse, manglede regional relevans, svakheter i prosjektplan, forretningsplan og metode. Verdiskapingspotensialet for bedriften(e) og gjennomføringsevne er blant faktorene som synes å trekke opp, men det er generelt vanskelig å se noe mønster i vurderingene ut fra det som finnes av kommentarer i vurderingsskjemaene. Funnet i den kvantitative analysen over (Tabell 3.11), at «Prosjekt-kvalitet for FoU-prosjekt» er blant de viktigste kriteriene, hverken bekreftes eller avkreftes ved en tekstanalyse.

For øvrig viser gjennomgangen av kommentarene bredde i hva som vektlegges og variasjon i vurderingene av blant annet risiko og regional relevans. Vi ser at både trygge prosjektet og prosjekter med en del risiko er finansiert. Eksempler på det første finner vi blant annet i utlysning B og I (Tabell 3.12). Her synes det å være prosjekter med lite risiko og solid basis (utlysning B, bevilgning 1) og som enkelt

²⁶ Tre søknader med 3 her fikk støtte, hvorav en ble gitt karakteren 3 også på «Forskningsgrad».

kan gjennomføres (utlysning I, bevilgning 1) som er gitt støtte. Et eksempel på bevilgning med stor risiko finner vi i utlysning H, der det skal utvikles en ny teknologi med betydelig verdiskapingspotensial, men hvor panelet er noe i tvil om det vil lykkes. Hva risiko består i spesifiseres ikke foruten at forretningsplan mangler.

En søknad med svært gode karakterer (hovedkarakter 6) ble avslått pga manglende regional relevans – selv om søker er lokalisert i regionen og prosjektet ble vurdert å ha muligheter for høy inntjening. At prosjektet kan gagne en bedrift som er lokalisert i regionen er med andre ord ikke vurdert som tilstrekkelig regional relevans. Fondsstyret vurderte at andre finansieringsordninger var mer aktuelle for dette prosjektet enn de regionale forskningsfondene var. Kommentaren om regional relevans er fra innstillingsdokumentet, ikke den faglige vurderingen. Regional relevans er ikke et kriterium i de faglige vurderingene, men ivaretas gjennom at det er et krav i de fleste av utlysningene at søker skal være lokalisert i regionene og gjennom seleksjonskriteriene.

Ingen søknader der det bemerkes at det er metodiske svakheter, er innvilget. Unntak er en søknad som ikke fikk lavere enn 5 på noen av hovedkriteriene, der det bemerkes at metodebegrunnelsen er noe uklar, men at opplegget ellers er solid og konkret (utlysning K, bevilgning 3).

Internasjonalt nettverk og involvering er i liten utstrekning trukket fram i vurderingene, men i den grad det er det, er «fortegnene» til disse vurderingene hovedsakelig i tråd med beslutningene. Eksempler på at det trekkes fram positivt i vurderingen av de innvilgende prosjektene: Utllysning L, bevilgning 2 og 6. Det er ingen eksempler på negative kommentarer om internasjonalt nettverk og involvering i innvilgende prosjekt. I vurderingene av søknader som fikk avslag er det både positive og negative kommentarer (Utllysning I, avslag 3 (negativt); utlysning K, avslag 3 (positivt) og avslag 6 (negativt)).

Tabell 3.12 Vurdering av søknader om regionale bedriftsprosjekt 2011, etter utlysning og bevilgning. Sammendrag av tekst fra panelenes vurderinger. Hovedkarakter, evt. snittkarakter, i parentes.

Utllysning	Avslått	Innvilget
(A)	1. God søknad og vil kunne møte et stort behov i markedet og muligheter for høy inntjening, men mangler regional relevans. (6) 2. Ikke tilstrekkelig faglig kvalitet for å komme i betraktning. God ide, stor finansiell og organisatorisk risiko, mangler konkrete planer. Forskningsarbeidet er ufullstendig beskrevet. (3)	*
(B)	1. Tynn søknad, forskningsinnhold svakt beskrevet. (1) 2. Lite forskning og lav innovasjonsgrad. Sluttbrukerne ikke med på en forpliktende måte. (3) 3. Lav innovasjonsgrad. (3)	1. "Dette er gjort i Europa før, men ikke i Norge. OK at det gjøres her også." "har anlegget og har vært gjennom et forprosjekt. Konstellasjonen bak er solid." (4) 2. Lavest på Forskningsgrad: usikre på hvor mye forskning det er, mye utprøving og skaleringstesting. (5)
(C)	1. Litt uklart hvem som skal tjene penger på det. Karakter av forprosjekt, gir ingen realisering av innovasjonen om hypotesen ikke bekreftes. Svakheter i vurdering av alternative metoder og suksesskriterier. (snitt 5,4)	1. Viktig, men komplisert problemstilling. Avansert og krevende utviklingsarbeid som krever noe forskning. Relevant metode, bra gjennomføringsplan. (4) 2. Lite tekst. "Ny anvendelse av eksisterende produkt." (4) 3. Forskingstungt prosjekt, avansert forskning. Har viktig aktør i ryggen. (5)
(D)	1. Ingen stor innovasjon, men kan gi stor gevinst for bedriftspartnerne. Lite forskning. Rammebetingelsene for realisering av innovasjonen ikke på plass. (3)	1. Kjent teknologi som skal overføres til nytt felt. Dyrt prosjekt. Dyktige aktører. (4)
(E)	1. Mangler innovasjon, metoden som skisseres kan gi misvisende resultater. (2)	*

(F)	<p>1. Ikke redegjort for forretningsmodell. Ikke dokumentert at innovasjonen er viktig for bransjen. Svak prosjektplan. (3)</p> <p>2. Lite innovasjon, lite forskning, mangler partnerne, svak næringslivsfinansiering. (3)</p> <p>3. Kjent teknologi, oppskalering av gjennomført pilotprosjekt. Metodisk svak. Mangler referanser til internasjonal forskning. (3)</p> <p>4. Verdiskapningspotensial ikke beskrevet. Vanskelig å vurdere innovasjonsgrad. Lite gjennomarbeidet søknad. (3)</p> <p>5. Kompetanseoverføring fra forskning til bedrift. Løs samarbeidskonstellasjon på forskningssiden. (4)</p> <p>6. Stor markedsrisiko. Forskingen er godt fokusert mot innovasjonen. Mangler konkretisering av partnere, litt svak mht leveranser. (4)</p>	<p>1. Forskingen av stor betydning for innovasjonen. Verdiskapningspotensial er svakt beskrevet. (3)</p> <p>2. Nytt produkt med stort potensial. (5)</p> <p>3. Stort verdiskapningspotensial for den som leverer råvarer. (6)</p> <p>4. Veldig viktig område, betyr mye for bedriftene. Noe uklart hva det skal forskes på, om dette er forskningsfronten. Solide personer og partnere. (6)</p>
(G)	*	<p>1. Helt ny produksjonsmetode. Innslag av forskning, men stort sett avansert utviklingsarbeid for bedriften. Forskingen viktig i prosjektet. (6)</p>
(H)	*	<p>1. Ny teknologi. Betydelig verdiskapningspotensial. Prosjektet mangler forretningsplan og har stor risiko. «siden prosjektet kan konkurrere med de offentlige prosjektene panelet har vurdert så er panelet relativt snill i vurderingen av realiserings-mulighetene.» (6)</p>
(I)	<p>1. Lang vei fram til verdiskapning. Svakt metodisk. Mangler referanser til annen forskning. Forskingen vil ikke ha betydning for produktutviklingen. (3)</p> <p>2. Kan være viktig for mange av de deltagende bedriftene. Produktet vil møte sterk konkurranse i markedet. Sterke partnere. Hovedsakelig utviklingsarbeid. Prosjektet er for omfattende og for komplisert til å kunne lykkes innenfor tids- og kostnadsrammen. (snitt 4,0)</p> <p>3. Bedriften bidrar med lite egenfinansiering og har ikke ledelsen for prosjektet. Utenlandsk kompetanse ikke koblet inn. (snitt 4,3)</p> <p>4. Lite sannsynlig med realisering i prosjektperioden. Etter et vellykket FoU-prosjekt vil det fremdeles være mye igjen før innovasjonen er realisert. Spennende samarbeidskonstellasjon. (4)</p>	<p>1. God ide, men ingen verdensnyhet. Bør kunne gi stor uttelling for bedriftene. Enkelt prosjekt som lar seg gjennomføre. (5)</p> <p>2. Viktig for bedriften. Svakheter mht realisering av innovasjonen. (5)</p> <p>3. Godt eierskap til prosjektet sikrer kunnskapen kort vei til produsentene. Distanserer seg litt fra gjengs internasjonal kunnskap - det er noe av poenget. Solid FoU-opplegg. Næringen ikke prosjektleder. (5)</p> <p>4. Spennende søknad. Realiserings-planene er langsiktige og vage. (6)</p> <p>5. Ingen tekst. (6)</p>
(J)	<p>1. Søknaden er vanskelig å forstå og svak på å beskrive verdiskapningspotensial, realisering av innovasjon og FoU-opplegg. (snitt 3,7)</p>	<p>1. Meget spennende ide. Lykkes de vil dette være svært viktig. Men langt frem til marked. Hovedsakelig utviklingsarbeid. Har nødvendig kompetanse til å nå de relativt begrensede ambisjonene som skisseres. (snitt 4,0)</p> <p>2. Bedriften skal gjøre alt selv, kontakt med akademien og forskningsfront ikke beskrevet. Bedriften er dyktig og vil sikkert få ting til. (snitt 4,0)</p> <p>3. Sterkt forskningsteam, avansert forskning. Mangler noe på kundesiden. En del risiko i forhold til skalering og implementering. (6)</p>
(K)	<p>1. Løs og upresis søknad. Svakt redegjort for økonomisk utbytte. Iverksettings- og finansieringsrisiko antas å være betydelig. (3)</p> <p>2. Ikke stor innovasjon. I hovedsak utviklingsarbeid. Godt kvalifisert FoU-team. Lite beskrevet forretningsplan. (3)</p> <p>3. Uklart hva innovasjonene består i. Uklart verdiskapningspotensial. Betydelig risiko. Ingen planer for realisering. Gode nettverk og har jobbet mye internasjonalt. (snitt 3,9)</p> <p>4. Betydelig verdiskapningspotensial for bedriftspartnerne, men ekspertene tror ikke innovasjonene kan realiseres. Forskningsutfordringene er større enn søker legger opp til. (snitt 4,1)</p> <p>5. Sterke og gode bedrifter involvert. God konstellasjon mht gjennomføring og bruk. Mye utviklingsarbeid, men avansert sådan. Mangler oppsummering av kunnskap. (snitt 4,7)</p> <p>6. Faglig relevant forskning. Forhold til andre miljø og internasjonale miljø ikke beskrevet. (snitt 5,0)</p> <p>7. Vil kunne gi høy verdiskapning i form av nye produkter. Noe risiko. God kvalitet på FoU, men mye U. Veldig omfattende i forhold til budsjett. (6)</p>	<p>1. Viktig for næringen og for konkurranseevne. Godt organisert. Relativt liten risiko. Krevs mye forskning. Metode OK. God faglig deltakelse. (5)</p> <p>2. Stor verdi for bedriftspartnerne. Mangler erfaring med faglig ledelse. Forskingen helt avgjørende for innovasjonen. (snitt 5,0)</p> <p>3. Gode aktører bak søknaden, næringsaktører er involvert. OK med partnerne i regionen. Noe uklart metodebegrunnelse, ellers solid og konkret opplegg. (snitt 5,1)</p>

(L)	<p>1. Lite innovasjon. Har ikke forutsetninger for å lykkes. Ingen forskning. Mangler nødvendige partnere. (snitt 1,7)</p> <p>2. Nytt produkt for bedriften, men markedet er kanskje ikke så stort. Uklar markeds-beskrivelse, store svakheter i forretningsplan. Dyktig FoU-partner. Metode ikke tilstrekkelig redegjort. (snitt 4,4)</p> <p>3. Vanskelig å sette karakter fordi realisering av innovasjon ikke er dokumentert. Uklarheter/mangler i søknad. (snitt 4,6)</p> <p>4. Ikke redegjort for hvem som eier patentet og for evt. lisensavtaler. Forskning på internasjonalt nivå. Dårlig beskrevet prosjekt. Mangler tung industripartner. (4,9)</p> <p>5. Innovasjonsgrad litt uklar. Markedspotensial dårlig beskrevet. Svak forretningsplan. Betydelig FoU-utfordring. Svak metodebeskrivelse. De beste miljøene er med. Svært høye ambisjoner. (snitt 5,4)</p>	<p>1. Viktig markedsområde for bedriften. Markedspotensial, realisering og risiko lite beskrevet. Svak kobling problemstilling - metode. CVer ikke overbevisende. (4)</p> <p>2. En del risiko og konkurrerende teknologier. Mye kompetanse, internasjonalt samarbeid. Tilstrekkelig med resurser og god arbeidsdeling. (snitt 4,4)</p> <p>3. Nytt produkt som løser viktig problem. Ikke solid beskrivelse av realisering. Gjennomføringsevne vist i tidligere prosjekter. (5)</p> <p>4. Innovasjon på internasjonalt nivå. Betydelig verdiskapningspotensial. Mangler forretningsplan. Lite innkjøpt FoU. (snitt 5,6)</p> <p>5. Lite tekst. Spennende prosjekt for næringen. (snitt 5,6)</p> <p>6. Helt nytt produkt med stort potensial for avkastning. PhD kandidat ved utenlandsk universitet tilknyttet. Klar og tydelig beskrivelse av metode og gjennomføringsplan. (snitt 6,1)</p>
-----	---	--

* Ingen søknader/vurderinger.

3.5 Hovedfunn

I dette kapitlet har vi sett på hvordan søknadene til regionale forskningsfond vurderes og prioriteres. Karakterdata mangler for 39 prosent av søknadene. Datagrunnlaget er derfor mangelfullt og mulighetene til å trekke konklusjoner fra den generelle kvantitative analysen er begrensede. I en separat nærstudie av søknadene om bedriftsprosjekt i 2011 har vi imidlertid supplert karakterdataene i databasen med opplysninger fra vurderings- og innstillingsdokumentene og har her tilnærmet komplette data.

Bevilgningsterskel i regionale forskningsfond vs. Norges forskningsråd: Den faglige vurderingen av søknadene organiseres av Forskningsrådet og foregår på samme måte som i Innovasjonsdivisjonens egen søknadsbehandling. Søknader til regionale forskningsfond har vesentlig høyere innvilgelsesrate enn søknader til Forskningsrådets programmer, men ut fra det vi har av karakterdata (en søknadstype innenfor ett forskningstema i ett år i regionale forskningsfond sammenliknet med tilsvarende søknadstype og tema to år i Norges forskningsråd) finnes det ikke belegg for å hevde at kvaliteten på innvilgede prosjekter er lavere enn i Norges forskningsråd.

Kjønn: Søknader med kvinnelig prosjektleder har noe høyere gjennomsnittskarakter enn søknader med mannlig prosjektleder (snitt 4,5 vs. 4,2 på en skala fra 1 til 7). Snittet for innvilgede søknader er det samme uavhengig av kjønn, men gjennomsnittskarakter for avslåtte søknader er høyere for søknader med kvinnelig prosjektleder. Sammenstilt med funn i foregående kapittel betyr dette at kvinnelige prosjektledere i snitt leverer bedre søknader og at terskelen for innvilgelse er den samme uansett kjønn, og at dette gir høyere innvilgelsesrate for kvinner.

Forskjell mellom prosjekttyper: Det er betydelige forskjeller i karakterfordeling mellom de ulike søknadstypene. Søknader om forskerprosjekt og institusjonsprosjekt får generelt god bedømming og det er liten forskjell på snittkarakterer på innvilgende og avslåtte søknader (5,8 vs. 5,2 for forskerprosjekt og 5,3 vs. 4,6 for institusjonsprosjekt). Dette avspeiler blant annet at det forekommer at søknader får svært gode faglige vurderinger, men ikke innvilges fordi den type forskning det søkes om støtte til, ikke samsvarer med fondsregionenes målsetninger. Mens en høy andel av forskerprosjektene har fått høye karakterer, er det få av søknadene om kvalifiseringsstøtte som har oppnådd slik bedømming. Søknadskvaliteten og terskelen for å få kvalifiseringsstøtte var likevel høyere det andre året. Fra 2010 til 2011 økte gjennomsnittskarakteren på innvilgede søknader om kvalifiseringsstøtte fra 4,5 til 5,0 (og for avslag fra 2,9 til 3,9). I 2010 ble det innvilget et fåtall søknader om kvalifiseringsstøtte med lavere snittkarakter enn 4. I 2011 fikk ingen søknader med lavere snitt enn 4 støtte. For regionale innovasjonsprosjekt/ bedriftsprosjekt var gjennomsnittskarakteren begge år 5,1 for innvilgede søknader.

I den separate studien av søknader om bedriftsprosjekt i 2011 så vi nærmere på vurderingskriterier, vektlegginger og prioriteringer:

Kriterier: Det er flere sett av kriterier som benyttes i behandlingen av søknadene til regionale forskningsfond. For regionale bedriftsprosjekt i 2011 ble sju «hovedkriterier»²⁷ vurdert av fagpaneler, deretter ble tre «justeringskriterier» brukt ved fastsetting av hovedkarakter (øvrige samfunnsøkonomisk nytteverdi, addisjonalitet og dokumentkvalitet). Disse hovedkriteriene og justeringskriteriene er de samme som for vurderinger av IPN-søknader (innovasjonsprosjekt i næringslivet) i Forskningsrådet og felles for alle fondsregionene. I siste fase av søknadsbehandlingen kommer også et sett av seleksjonskriterier inn. Mange av disse var også felles for alle utlysningene: internasjonalisering og internasjonalt samarbeid, FoU-risiko, formidling, kjønn, etikk og miljøkonsekvenser. I tillegg har en stor del av utlysningene seleksjonskriterier knyttet til regional relevans og samarbeid, og noen har også andre seleksjonskriterier, eksempelvis tverrfaglighet og utnyttelse av spisskompetanse. Også kravene i utlysningene varierte en del. De fleste utlysningene hadde krav om at prosjektansvarlig skulle være lokalisert i regionen.

Prioriteringer og vektlegginger: Kvantitativ analyse av karakterene og bevilgningene tyder på at «Prosjektkvalitet for FoU-prosjekt» – hvor FoU-metode og gjennomførbarhet vurderes – er det kriteriet som er mest vektlagt ved tildeling av bedriftsprosjekt. Det er hyppigst kompromisset på «Realisering av innovasjonen», et kriterium hvor blant annet iversettingsrisiko, markedsrisiko og finansieringsrisiko skal vurderes. At fagpanelene påpeker en viss risiko for at prosjektet mislykkes, har med andre ord ikke alltid avskrekket fondsstyrene fra å bevilge midler.

Generelt har de gjennomgåtte vurderingene fra fagplanene lite tekst – dvs. det er lite utfyllende forklaringer til karakterene som er gitt. For det meste er det forhold som trekker karakteren ned som er notert i skjemaet, mens de positive sidene ved søknadene i mindre grad er utdypet. Ingen søknader der det bemerkes at det er metodiske svakheter er innvilget. Verdiskapingspotensialet for bedriften(e) og gjennomføringsevne er blant faktorene som synes å trekke opp. Internasjonalt nettverk og involvering er i liten utstrekning trukket fram i vurderingene, men i den grad det er det, er det hovedsakelig samsvar mellom «fortegnene» til disse vurderingene og vedtakene i fondsstyrene.

Samsvar mellom de faglige vurderingene og fondsstyrenes bevilgninger: I den generelle kvantitative analysen av karakterer og utfall av søknadsbehandlingen fant vi dels lavt samsvar mellom snittkarakter og fondsstyrenes beslutninger. Dette kan tilskrives både tynt datagrunnlag og at analysen ikke skilte mellom utlysninger med ulik karakterfordeling og innvilgelsesrater. Nærstudien med utvidet datagrunnlag for en søknadstype og ett år, viste imidlertid høyt samsvar mellom snittkarakter og resultatet av søknadsbehandlingen: 83 prosent av søknadene med høyeste snittkarakter (6) fikk støtte, 58 prosent av søknadene med snittkarakter 5 og 35 prosent av søknader med snittkarakter 4 fikk støtte. Ingen med lavere snitt enn 4, og ingen av søknadene hvor det ikke foreligger faglig vurdering, fikk støtte.

²⁷ Innovasjonsgrad; Verdiskapingspotensial for bedriftspartnere; Realisering av innovasjonen; Forskningsgrad; Prosjektkvalitet for FoU-prosjektet; Gjennomføringsevne; Forskningens innovasjonsrelevans.

4 Innovasjon i offentlig sektor

Ett av formålene med regionale forskningsfond er at ordningen skal bidra til forskning som fremmer innovasjon i offentlig sektor, og offentlige virksomheter er definert som en egen målgruppe i retningslinjene fra Kunnskapsdepartementet. Dette kapitlet handler om hvordan fondsregionene har arbeidet med satsingsområdet. Vi ser på hvordan satsingsområdet er nedfelt i handlingsplanene for de syv fondsregionene, hvilke utlysninger som har hatt relevans for feltet, og hvilke prosjekter fondsregionene har finansiert. Gjennom dette belyses hvilke strategier de enkelte fondsregioner har for innovasjon i offentlig sektor og hvilke prosjekter de har finansiert på dette området.

4.1 Innovasjon i offentlig sektor

Bakgrunnen for at innovasjon i offentlig sektor har blitt et viktig satsingsområde for de regionale forskningsfondene, er at det er lagt føringer om dette gjennom retningslinjene fastsatt av Kunnskapsdepartementet. Offentlige virksomheter er omtalt i tre av punktene under delmålene for ordningen (jf tabell 1.1 i kapittel 1). Under det første delmålet «Styrke forskning for regional innovasjon og regional utvikling» finner vi offentlige virksomheter i to punkter (våre uthevninger):

- Medvirke til at bedrifter og *offentlige virksomheter* øker sin innovasjonsevne, verdiskaping og konkurransekraft ved å initiere og ta i bruk resultater fra FoU.
- Stimulere til et tettere samarbeid mellom FoU-institusjoner og styrke koblingene til næringsliv og *offentlig sektor* i egen region.

I tillegg er offentlige virksomheter omtalt under det andre delmålet «Mobilisere til økt FoU-innsats i regionene», der det heter:

- Bidra til at bedrifter og *offentlige virksomheter* hever sin kompetanse og innovasjonsevne ved å engasjere seg i FoU-arbeid.

Retningslinjene angir også hvilke søknadstyper som skal benyttes i fondsregionene, hvorav *Regionale offentlige prosjekter* er en av typene. Retningslinjene inneholder ingen videre beskrivelse av arbeidet med offentlige sektor, men utredningen om regionale forskningsfond av 2. juni 2009²⁸ skriver følgende om regionale offentlige prosjekter:

”Regionale offentlige prosjekter skal utløse og styrke FoU-aktivitet i offentlige virksomheter innenfor de enkelte fondenes prioriterte satsingsområder. Målgruppene er enkeltvirksomheter, enkeltvirksomheter i samarbeid med FoU-institusjoner og/eller bedrifter, konsortier av virksomheter eller konsortier av virksomheter i samarbeid med FoU-institusjoner og/eller bedrifter”.

²⁸ Utredning om videre utforming av regionale forskningsfond 2. juni 2009. Utarbeidet i fellesskap mellom Forskningsrådet og fylkeskommunene.

Utredningen sier videre at denne søknadstypen skal ta utgangspunkt i strategisk viktige problemstillinger for offentlige virksomheter, og at prosjektansvarlig er en offentlig virksomhet.

De andre søknadstypene kan også være rettet mot FoU-aktivitet i offentlige virksomheter. Søknadstypen *regional kvalifiseringsstøtte* er rettet mot alle målgrupper og benyttes for å utvikle og kvalifisere prosjektideer. *Regionale forskerprosjekt* og *regionale institusjonsprosjekt*, der forskningsinstitusjoner er prosjektansvarlige, kan også være rettet mot å utvikle kunnskap og kompetanse som berører offentlige virksomheter.

Et utgangspunkt for den videre analysen er at innovasjon i offentlig sektor er et meget bredt område som ikke lett lar seg avgrense på noen entydig måte. I Forskningsrådets policy for innovasjon i offentlig sektor²⁹ skjelnes det mellom flere dimensjoner ved sektoren, som politikk, myndighetsutøvelse og tjenesteyting; det skjelnes mellom nivåer for myndighetsutøvelse (sentralt, regionalt og lokalt), og det kan skjelnes mellom ulike typer offentlige virksomheter. I policydokumentet pekes også på at innovasjonsarbeidet i offentlig sektor omfatter samspill med andre aktører, som frivillige organisasjoner, næringslivsaktører og brukerorganisasjoner, og selvfølgelig også de enkelte brukere selv. Ved siden av dette kan det skjelnes mellom ulike sektorer som det offentlig er involvert i, som helse- og omsorgstjenester, samferdsel, utdanning og renovasjon.

Det er viktig å skjelne mellom ulike måter forskning har betydning for utviklingen i offentlig sektor. Poenget med forskning for innovasjon i offentlig sektor er at virksomhet i offentlig sektor i større grad skal ta i bruk forskningsbasert kunnskap som grunnlag for sine aktiviteter og tjenester, og det kan skje på forskjellige måter. I Forskningsrådets policy skjelnes det mellom to måter for samspill mellom forskningsinstitusjonene og offentlig sektor, nemlig forskningsbasert innovasjon, og innovasjon med forskermedvirkning.

Forskningsbasert innovasjon innebærer at forskningsinstitusjonene spiller en avgjørende rolle i utviklingsprosessen, og forskningsresultatene utgjør et viktig grunnlag for de endringer som iverksettes. *Innovasjon med forskermedvirkning* innebærer at forskningen har en mer indirekte rolle, det kan bl.a. dreie seg om utredninger og kunnskapsinnhenting, evalueringer, herunder å dokumentere effekter, og det kan dreie seg om kunnskapsformidling og å bidra til kompetanseutvikling.

Det er også et viktig forhold at det varierer meget mellom de ulike deler av offentlig sektor i hvilken grad den er en aktiv bruker av forskning eller ikke. På den ene siden har man helseforetakene, som driver en omfattende forskningsvirksomhet som del av den løpende virksomheten. På den andre siden har man en rekke områder innen eksempelvis kommunal sektor som i liten grad er aktive brukere av forskning.

De ulike søknadstypene innebærer at offentlige virksomheter kan gå inn i forskningsprosesser på ulike måter. Regionale offentlige prosjekter innebærer at det er den offentlige virksomheten som selv er prosjektansvarlig, og dermed selv definerer og styrer gjennomføringen av prosjektet. Det normale for denne typen er at den offentlige institusjonen samarbeider med et forskningsmiljø om gjennomføringen av prosjektet. Denne søknadstypen forutsetter at den aktuelle institusjonen selv organiserer og leder prosjektet, med de krav til kompetanse dette medfører.

De to andre aktuelle søknadstypene er regionale institusjonsprosjekt og regionale forskerprosjekt der det er en forskningsinstitusjon eller forsker som er prosjektansvarlig, og der samarbeid med aktører i offentlig sektor vil være en viktig forutsetning for at prosjektet skal bidra til innovasjon i sektoren. Formen på samarbeidet vil selvsagt kunne variere, fra situasjoner der den offentlige aktøren samspiller tett med forskningsmiljøet om å ta i bruk resultatene, til mindre interaktive former der forskningens rolle primært er å utrede et felt, skaffe frem kunnskapsgrunnlag m.v.

²⁹Forskningsrådet policy for innovasjon i offentlig sektor, vedtatt i Forskningsrådets hovedstyre i november 2012, jf. http://www.forskningsradet.no/no/Nyheter/Styrket_innsats_for_innovasjon_i_offentlig_sektor/1253981906710?lang=no

I forbindelse med Forskningsrådets arbeid med innovasjon i offentlig sektor er det utarbeidet en «kunnskapsoversikt» der målet har vært å gi en oversikt over alle relevante kunnskapsområder for feltet.³⁰ I rapporten pekes på områder med «erkjente kunnskapshull». Det er angitt sektorområder som helse, omsorg og velferd, velferdsteknologi, transport og samferdsel. Dels angis mer generelle områder som «kommunenes innovasjonsutfordringer» og forvaltningsforskning. Som det fremgår av det etterfølgende, er dette områder som de ulike fondsregionene i stor grad har rettet sin virksomhet mot.

4.2 Handlingsplanene

Et sentralt utgangspunkt for å vurdere hvordan regionene prioriterer innovasjon i offentlig sektor, er deres strategier og handlingsplaner. I tabell 4.1 er en oversikt over dette for hver enkelt region. Vi har først angitt deres samlede satsingsområder, for å se hvilken plass innovasjon i offentlig sektor har i regionenes samlede strategier. Vi har dernest oppsummert hvilke områder eller aspekter ved offentlig sektor som prioriteres.

Alle regionene bortsett fra Innlandet og Nord-Norge har innovasjon i offentlig sektor som et tydelig satsingsområde, men tilnærmingene og i hvilken grad det er prioritert, varierer betydelig. Den mest gjennomgripende strategien finner vi i Hovedstaden som har som prinsipp at alle prosjekter skal være rettet mot innovasjon i offentlig sektor, og at prosjekter som gjennomføres i samarbeid mellom offentlig virksomhet, FoU-institusjon og næringsliv, skal prioriteres. Regionen er også opptatt av at det er næringslivet og det offentlige som skal være i «førersetet», slik at man prioriterer prosjekter der enten bedrifter eller offentlig sektor er prosjektansvarlig.

Agder, Midt-Norge, Oslofjorden og Vestlandet har alle tydelige prioriteringer av arbeid med innovasjon i offentlig sektor, men de gjør det på noe ulike måter. Agder og Midt-Norge har spesifisert «innovasjon i offentlig sektor» blant sine hovedsatsingsområder, og de har spesifisert nærmere innenfor hvilke områder dette skal prioriteres. Oslofjorden har ikke ført opp innovasjon i offentlig sektor som et eget satsingsområde, men offentlig sektor er eksplisitt omtalt og er integrert i tre av deres satsingsområder. Vestlandet har ført opp «offentlige utviklingsoppgaver på Vestlandet» som et satsingsområde, og under dette er det spesifisert flere temaer man vil arbeide med.

I Innlandet har man «økt forskning i offentlig sektor» som et satsingsområde, men dette er ikke eksplisitt koplet til innovasjon. De har imidlertid formuleringer som indirekte peker på innovasjon i offentlig sektor, spesielt ved at man har et fokus på mulighetene for regional verdiskaping med utgangspunkt i forskning innen helsesektoren. Det heter videre at man aktivt vil bruke prosjekttypen offentlige prosjekter, men generelt fremstår satsingen rettet mot offentlig sektor som uklar. Tilsvarende har Nord-Norge også en uklar profil når det gjelder innovasjon i offentlig sektor. Dette er ikke direkte nevnt som eget satsingsområde, men det ligger implisitt i noen av satsingsområdene, spesielt gjelder dette området «regional velferdsutvikling i nord-områdene», der alle underpunkter berører offentlig sektor.

Når det gjelder temaer innenfor innovasjon i offentlig sektor, er helse og omsorg det mest fremtredende temaet som omtales direkte eller indirekte i alle handlingsplanene. I Agder er e-helse nevnt som ett hovedsatsingsområde, mens Hovedstaden prioriterer tjenesteproduksjon og organisering i helse- og omsorg. Innlandet knytter hele sin satsing på økt forskning i offentlig sektor til helsesektoren. Midt-Norge fremhever folkehelse og regionalt samarbeid i helse- og omsorgssektoren. Oslofjordfondet beskriver mange områder innenfor sektoren: forebyggende og helsefremmende arbeid med folkehelse, helsetjenester, aldring, omsorg og offentlig og privat samhandling. Vestlandet fremhever også velferdsteknologi som satsingsområde, og knytter det til omsorg, samt tjenesteinnhold, organisering og kvalitet i helse og omsorgstjenestene.

Ved siden av fokuset på helse- og omsorgssektoren, angir handlingsplanene flere andre sektorielle innsatsområder. Skole, utdanning og livslang læring er nevnt i handlingsplanene til Agder, Hoved-

³⁰ Norges Forskningsråd. Innovasjon i offentlig sektor. Kunnskapsoversikt og muligheter. Utarbeidet av Damwad, juni 2012.

staden, Oslofjordfondet og Vestlandet. Innlandet vurderer en mulig satsing på etablering av nytt doktorgradsprogram i helsefag. Miljø, klima og forurensning er nevnt i handlingsplanen til fondsregion Hovedstaden, og energi er nevnt i planene til Oslofjordfondet og Vestlandet. Minoriteter, innvandring og integrering forekommer i to handlingsplaner, Hovedstaden og Vestlandet, hvor også regional innovasjon er nevnt som tema. Kollektivtransport er nevnt i planen til Hovedstaden..

I tillegg har flere regioner formulert mer generelle tema knyttet til offentlig sektor, dette gjelder ledelse i Agder, innkjøp i Hovedstaden, planarbeid og tjenesteutvikling i Oslofjorden og fornying av offentlig sektor på Vestlandet.

Tabell 4.1 Prioritering av innovasjon i offentlig sektor i fondsregionenes handlingsplaner*

Overordnet strategi	Prioriteringer offentlig sektor
<p>Agder Forsknings- og utviklingsstrategien for Agder har prioritert følgende satsingsområder:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Energi, miljø, klima 2. Maritim sektor 3. Matvare, landbruk, fiskeri og bioteknologi 4. Samfunnsforskning 5. Innovasjon i offentlig sektor 6. Kultur og opplevelsesnæringer 7. Utdanning (utdanningsforskning) 	<p>Prioriterte områder innenfor innovasjon i offentlig sektor</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Skole/utdanning og livslang læring b. Helse, sosial omsorg c. Ledelse <p>I 2010 skulle område b prioriteres, med angivelse av at e-helse prioriteres spesielt.</p> <p>Om utlysningene i 2010 oppfordres det til prosjekter med en triple-helix struktur der partnere fra næringslivet, forskningsinstitusjoner og det offentlige deltar. I handlingsplanen for 2012-2014 er utdanningsforskning fremhevet.</p>
<p>Hovedstaden Regionens prioriterte områder er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • FoU i næringslivet (innenfor miljø- og energiteknologi, livsvitenskap i bred betydning og IKT) • Forskningsbasert lærings og innovasjon i offentlig sektor • Kompetanseoppbygging i FoU-institusjoner <p>Regionens hovedstrategi er at alle prosjekter skal gjennomføres i et samarbeid mellom en FoU-institusjon, næringsliv og offentlig sektor</p>	<p>Forskningsbasert læring og innovasjon i offentlig sektor</p> <ul style="list-style-type: none"> • bærekraftig utvikling i regionen. Herunder miljø, klima, integrasjon, attraktivitet og innovasjonsevne • tjenesteyting og organisering innenfor skole, helse- og omsorgssektoren og transportsystem • Innkjøp og anvendelse av kunnskapstjenester i kommunal og fylkeskommunal sektor <p>Føringer for utlysninger: Prioriterer prosjekter basert på et samarbeid offentlig – næringsliv – FoU-institusjon. Videre prioriteres prosjekter der enten næringsliv eller offentlig sektor er prosjektleder</p>
<p>Innlandet Målområder vedtatt i FoU-strategien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Økt satsing på FoU i næringslivet • Styrking av FoU-instituttene og høgskolene i Oppland/ Hedmark • Etablering av innlandsuniversitetet inne 2012 • Bygge opp under satsingen rundt nasjonale ekspertsentre i Innlandet • Forsterket samhandling og arenabygging mellom virkemiddelaktørene, FoU-miljøene og næringslivet • Økt forskning i offentlig sektor 	<p>Økt satsing på FoU i offentlig sektor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktiv bruk av offentlige prosjekter innenfor Regionale forskningsfond, eventuelt også forsker-prosjekter der dette er aktuelt • Bidra til at samhandlingen mellom Sykehuset Innlandet, høgskolemiljøene og virkemiddel-aktørene blir tettere, og ha et større fokus på mulighetene for regional verdiskaping med utgangspunkt i forskning innen helsesektoren. • Vurdere å utvikle PhD ved høgskolene innen helse • Utvikle tettere samarbeid og bedre dialog mellom FoU-miljøene og offentlig sektor i forbindelse med FoU-arbeid og kunnskapsformidling.
<p>Midt-Norge Innsatsområder for det Midnorske forskningsfondet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Marin sektor • Maritim sektor • Fornybar energi og miljøteknologi • Verdikjede mat • Innovasjon i offentlig sektor <p>I ny plan (2012-2015) er det lagt til to tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Olje og gass • Brukerstyrt innovasjonsarena (BRIA). <p>Temaet innovasjon i off. sektor er omformulert til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forskningsdrevet innovasjon i offentlig sektor 	<p>Innovasjon i offentlig sektor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folkehelse • Samarbeid og organisering i helse og omsorgssektoren • Forstudie – forskningsbehov i offentlig sektor <p>Utlysninger: For å åpne for utvikling av gode prosjektideer lyses det ut forprosjekt/kvalifiseringsstøtte innenfor begge de to prioriterte temaene. I tillegg lyses det ut midler til et institusjonsprosjekt som skal utrede potensialet for forskningsprosjekter i offentlig sektor i regionen.</p> <p>I ny handlingsplan understrekes behov for mer forskning <u>for</u> offentlig sektor.</p>

Nord-Norge

Satsingsområder:

- 1) Verdiskaping og innovasjon i nordlig næringsliv
- 2) Klimatilpassing og næringer i nord
- 3) Regional velferdsutvikling i nordområdene
- 4) Grenseoverskridende regional utvikling i Barentsregionen

Regionen har ikke offentlig sektor som eget satsingsområde, men offentlig sektor kan sies å ligge implisitt i flere av satsingsområdene.

Offentlig sektor er særlig relevant i følgende:

Regional velferdsutvikling i nordområdene

- Forskning på hvordan vi kan utvikle gode tjenestetilbud til alle i Nord-Norge
- Bortvalg på de videregående skolene i Nord-Norge, og utdanningsmotivasjon blant de unge i landsdelen
- Forskning på bolyst i Nord-Norge
- Forskning på hva som skal til for å opprette levedyktige bygder. Er det noen forskjeller på norske og samiske bygder?
- Forskning på byene som potensielle motorer for en videre utvikling av Nord-Norge
- Forskning på helsemessige og tannhelsemessige utfordringer i Nord-Norge i et folkehelseperspektiv med vekt på forebygging.

I høringsutkast til ny FoU-strategi for 2013-2016 er det foreslått Mobilisering av offentlig sektor som eget innsatsområde. Det legges ikke opp til prioriterte områder innenfor dette, dette skal selv være opp til de offentlige virksomhetene å definere.

Oslofjorden

Regionenes prioriterte innsatsområder:

- Energi og miljø
- Velferd, helse og omsorg
- Utdanning og opplæring
- Reiseliv, opplevelsesnæring og attraksjonskraft
- Teknologi

Offentlig sektor er omtalt i forbindelse med følgende områder:

Innovasjon og nyskaping innenfor miljø og energi:

- Fornybar energi, utvikling og anvendelse av fornybar energi fra biogass/biomasse, geotermisk energi og avfallsbearbeiding
- Miljøvennlig og effektiv energiforbruk i industri, offentlig og privat sektor
- Energihandel og energitransport Industrielle produksjonsløsninger
- Grønne materialer og grønne kjemikalier
- Offentlig planarbeid og tjenesteutvikling

Innovasjon og nyskaping innenfor velferd, helse og omsorg:

- Forebyggende og helsefremmende arbeid Helsetjenester;
- Offentlig og privat samhandling
- Aldring, helse og omsorg

Innovasjon og nyskaping innenfor utdanning og opplæring

- Økt forskningskompetanse
- Kompetanseoppbygging i bedrifter og offentlig sektor

Offentlig sektor er også relevant i følgende:

Innovasjon og nyskaping innenfor reiseliv, opplevelsesnæring og attraksjonskraft

- Bærekraftig turisme i lokal kulturarv
- Bærekraftig stedsutvikling og attraksjons målinger

Økt forskningskompetanse i forskningsinstitusjonene skal primært oppnås gjennom forsknings- og utviklingsprosjekter initiert av næringslivet eller offentlig sektor, mens eventuelle mobilitetsprogram gjerne kan initieres av FoU-institusjonene basert på FoU-behov i næringslivet eller offentlig sektor.

Vestlandet

Satsingsområder:

1. Energi og maritim sektor,
2. Bærekraftig matproduksjon - grøn og marin sektor
3. Reiseliv
4. Offentlige utviklingsoppgåver på Vestlandet, med vekt på tema som
 - A. Offentleg regional arbeid med næringsutvikling og omstilling
 - B. Riktig kompetanse
 - C. Klimatilpassing og samfunnsberedskap
 - D. Regionalt ansvar for folkehelse
 - E. Fornyng av offentlig sektor

Prioritert innen offentlige utviklingsoppgaver 2010-11:

- 1) Offentleg regionalt arbeid med næringsutvikling og omstilling
- 2) Fornyng av offentlig sektor

Som ledd i pkt 2 er det pekt på behovet for tilpassing av tenestetilbudet til eit stadig meir fleirkulturelt samfunn:

Det er behov for systematisk forskning om korleis offentlig sektor møter innvandrar- og minoritetsgrupper, korleis ein makter å integrere desse, samt kva utfordringar som oppstår og om løysningar på desse.

I handlingsplanen for 2012 er kommunale ansvarsområder prioritert, med følgjande tema:

- a. Folkehelse i alt
 - b. Tidleg innsats i eit livsløpsperspektiv
 - c. Rolle og ansvar i utdanningssystemet/kompetansesamfunnet
 - d. Samfunnsutviklarrolla
 - e. Meir robust organisasjon.
-

*) Basert på fondsregionenes handlingsplaner 2010-2011 (2010-12 for Oslofjorden). Dette er supplert med informasjon fra de nye handlingsplanene der disse foreligger, og dersom det har skjedd viktige endringer.

Gjennomgangen ovenfor er basert på handlingsplanene for 2010-11. I de fleste av regionene foreligger nye handlingsplaner for 2012. De nye handlingsplanene innebærer i hovedsak videreføring innenfor de samme prioriteringer av offentlig sektor som tidligere. Men det kan registreres endringer i tre av regionene. I Agder står hovedsatsingene uendret, men innenfor offentlig sektor prioriterer man nå utdanningsforskning, mens helse har vært prioritert tidligere. I Midt-Norge har man endret formuleringen til «forskningsdrevet innovasjon i offentlig sektor», og det understrekes behov for mer forskning for offentlig sektor, man vil imidlertid avvente hvordan Forskningsrådet selv utvikler sin strategi for innovasjon i offentlig sektor, før man selv prioriterer fremtidige innsatsområder.

I region Vestlandet har det skjedd en klar presisering av handlingsplanen ved at man nå i stor grad retter oppmerksomheten mot den kommunale sektoren, og har som mål å «styrke kommunal sektor som bestillar og brukar av forskningsresultat» (s. 4), og fondet ønsker å stimulere til brede allianser ledet av kommunal sektor. Det er videre formulert hvilke områder innenfor offentlig sektor man vil prioritere, og disse favner relativt vidt tematisk.

I Nord-Norge foreligger et høringsutkast til en FoU-strategi for 2013-2016. I denne er «mobilisering av offentlig sektor» tatt inn som ett av fem innsatsområder, uten at det foreslås prioriteringer innenfor dette området. I stedet skal det være opp til offentlige virksomheter selv «å definere kunnskaps-systemet for det offentliges innovasjonsutfordringer» (s. 13).

Som en oppsummering kan det sies at de ulike regionene har nokså ulike tilnærminger til hvordan innovasjon i offentlig sektor behandles. De mest integrerte tilnærmingene finner man hos Hovedstaden og Oslofjorden. Hovedstaden har en strategi med bærekraftig utvikling som overordnet mål for integrering og komplettering av forsknings- og fagområder hvor regionen har spesielle fortrinn og utfordringer som kunnskaps- og verdiskapingsregion. Strategien innebærer videre at alle prosjekter skal være basert på et partnerskap mellom offentlig aktør, bedrift og FoU-miljø. Bærekraftig utvikling er også det overordnede tema i handlingsplanen for Oslofjordfondet, der målet er å styrke kunnskapsutviklingen, verdiskapingen og mulighetene for bærekraftig utvikling av hele regionen. Offentlig sektor er fremhevet i tre av fem hovedtema, nemlig i energi og miljø, velferd, helse og omsorg, samt utdanning og opplæring, i tillegg er offentlig sektor også relevant innenfor temaet innovasjon og nyskaping i reiseliv og opplevelsesnæringene.

Tre av regionene – Agder, Midt-Norge og Vestlandet – har tilnærmet seg feltet ved å definere det som et særskilt satsingsområde, og det er formulert ulike prioriterte tema. Disse temaene gjelder dels ulike sektorer innenfor offentlig sektor, dels gjelder det tema knyttet til de offentlige aktørene selv og deres rolle.

To av regionene har en relativt uklar profil når det gjelder prioritering av innovasjon i offentlig sektor. Innlandet har «økt forskning i offentlig sektor» som et handlingsområde, men har ikke angitt konkrete strategier for hvordan dette skal følges opp. Nord-Norge har ikke angitt offentlig sektor som et eksplisitt satsingsområde, men offentlig sektor berøres implisitt i flere av satsingsområdene, spesielt innenfor temaet «regional velferdsutvikling i nordområdene». I det nye høringsutkastet til FoU-strategi for Nord-Norge er imidlertid «mobilisering av offentlig sektor» foreslått som et satsingsområde, men samtidig overlates det til sektorens egne aktører å definere hva som bør være innsatsområder.

4.3 Utlysninger

På grunnlag av sine handlingsplaner foretar de enkelte regionene utlysninger av forskningsmidler. Disse utlysningene er et uttrykk for hvordan regionene følger opp sine planer. For å få et nærmere bilde av hvordan feltet innovasjon i offentlig sektor har blitt prioritert, har vi gjennomgått fondsregionenes utlysninger i perioden 2010-2012. Gjennomgangen starter med de *regionale kvalifiseringsprosjektene* som er en søknadstype som brukes for å mobilisere ulike aktører og avdekke hvilket potensial det er på ulike områder. Dernest gjennomgås *regionale offentlige prosjekter*, hvor offentlige virksomheter er selve målgruppen, og til slutt *regionale forskerprosjekter* og *institusjonsprosjekter*.

4.3.1 Regionale kvalifiseringsprosjekt

Til sammen har det blitt foretatt et stort antall utlysninger av regionale kvalifiseringsprosjekter som har vært relevante for innovasjon i offentlig sektor. Totalt har vi registrert over 40 slike utlysninger, men det varierer veldig hvor eksplisitte utlysningen har vært med hensyn til å nå offentlig sektor som målgruppe, og i hvilken grad de har vært med å adressere tema av relevans for offentlig sektor.

Et gjennomgående trekk med utlysningene er at de oppfordrer til trepartssamarbeid mellom offentlig sektor, bedrifter og FoU-institusjoner. Det oppfordres også til samarbeid innad i offentlig sektor, mellom kommuner, fylkeskommuner og offentlige virksomheter.

De fleste regionene har hatt generelle og åpne utlysninger. I fondsregionene Agder, Innlandet og Nord-Norge har praktisk talt samtlige utlysninger vært åpne, Nord-Norge har imidlertid også hatt en utlysning rettet mot regional velferdsutvikling i Nordområdene. Midt-Norge og Vestlandet har hatt utlysninger rettet mot offentlig sektor. I disse utlysningene har konkrete temaer blitt beskrevet; Midt-Norge har hatt to innen samhandling og folkehelse, og Vestlandet har hatt fire utlysninger knyttet til regionale utviklingsoppgaver.

Noen av regionene har hatt utlysninger på mer generelle tema som også har relevans for offentlig sektor. Agder har hatt en utlysning hvert år innenfor energi, miljø og klima; en på e-helse i 2010 og en på utdanningsforskning i 2012. Hovedstaden har hatt fire utlysninger på ulike tema relevant for offentlig sektor, nemlig en på miljøvennlig infrastruktur for vann- og avløp, en på transportsektoren, en på helse- og omsorgstjenester og en på teknologi for den aldrende befolkningen. I tillegg har de hatt et løpende mobiliseringstiltak rettet mot digitalisering av offentlige tjenester og mobil applikasjon i omsorgssektoren. Nord-Norge har hatt en utlysning på regional velferdsutvikling, og Oslofjordfondet har utlysninger på velferd, helse og omsorg, og utdanning og opplæring.

Den viktigste formålet med utlysninger av regionale kvalifiseringsprosjekter er å få synliggjort aktuelle aktører og få frem ideer til prosjekter. Prosjektene har små økonomiske rammer – 100-200.000 kr og i noen tilfelle opp til 500.000 kr, slik at det er begrenset hva som kan bli gjort. Men gjennom disse utlysningene kan man avklare hvilket potensial det er på ulike områder, og dette kan så følges opp gjennom utlysninger av de øvrige prosjektypene.

4.3.2 Regionale offentlige prosjekter

Formålet med regionale offentlige prosjekter er å utløse og styrke FoU for regional innovasjon og utvikling i offentlige virksomheter innenfor de enkelte fondenes prioriterte satsingsområder. Målgruppen er enkeltvirksomheter i offentlig sektor, enkeltvirksomheter i samarbeid med FoU-institusjoner og/eller bedrifter, og konsortier av virksomheter eller konsortier av virksomheter i samarbeid med FoU-institusjoner og/eller bedrifter.

Totalt har det vært 21 utlysninger i perioden 2010-2012 (tabell 4.2). Hovedstaden og Nord-Norge er de to regionene som har vært mest aktive med seks utlysninger hver, mens Oslofjorden og Vestlandet har hatt henholdsvis fire og tre. I tillegg har det vært en felles utlysning i samarbeid mellom Hovedstaden og Oslofjorden. Agder er den eneste regionen som så langt ikke har hatt noen utlysning av denne prosjektypen.

De temaene som utlyses, er naturlig nok i samsvar med handlingsplanene, og dette fører til ulikt fokus i utlysningene. Hovedstaden har meget presiserte utlysninger hvor det offentlige siktemålet er tydelig i overskriftene: miljøvennlig infrastruktur for vann- og avløp og for transport, organisering og teknologistøtte for den aldrende befolkning, teknologistøtte til eldreomsorgen, samt digitalisering av kommunale tjenester. Oslofjordfondet har også nokså avgrensede sektorielle tema i utlysningene: reiseliv, opplevelsesnæring og attraksjonskraft, og velferd, helse og omsorg.

Nord-Norge har et stort antall utlysninger, disse er svært brede og følger de generelle tematiske satsingene i handlingsplanen. Utlysningene fra Innlandet, Midt-Norge og Vestlandet er også bredt

innrettet og der det ikke avgrenses hverken til spesifikke temaer eller bestemte deler av offentlig sektor.

Tabell 4.2 Utlysninger av regionale offentlige prosjekt, 2010-2012

Fondsregion	An-tall	Utlysning og år	Målgruppe
Agder	0		
Hovedstaden	6	Samfunnets behov for miljøvennlig infrastruktur, vann og avløpssektoren, okt 2011 Samfunnets behov for miljøvennlig infrastruktur, transportsektoren, okt 2011 Offentlig sektors behov for organisering og teknologistøtte for den aldrende befolkning, okt 2011 Teknologistøtte til eldreomsorgen, offentlige prosjekter, okt 2012 Transportsektorens utfordringer i Oslo og Akershus, offentlig prosjekter, okt 2012 Digitalisering av kommunale tjenester i Oslo og Akershus, offentlig prosjekter, okt 2012	Offentlig aktører, etater, kommuner Samarbeid forutsettes med FoU-miljø og bedrifter Frivillige organisasjoner, helseforetak deltaker
Innlandet	1	Inntil 3,5 mill kr i 2010 til brukerstyrte FoU prosjekter, juni 2010	Offentlig virksomhet
Midt-Norge	1	Institusjonsprosjekt (forstudie) innenfor offentlig sektor, okt 2010 Forskningsbasert innovasjon i offentlig sektor, april 2012	FoU-institusjon; brukermedvirkning Kommune, etater, samarbeid i offentlig sektor
Nord-Norge	6	Offentlige prosjekter for verdiskaping og innovasjon i nordlig næringsliv, okt 2010 Offentlige prosjekter for grenseoverskridende regional utvikling i Barentsregionen, okt 2010 Offentlige prosjekt om klimatilpasning og næringer i nord, okt 2010 Offentlige prosjekt for regional velferdsutvikling i nordområdene, okt 2010 11 millioner til regionale offentlige prosjekter, bedriftsprojekter og institusjonsprojekter, okt 2011 Utlysning av regionale offentlige prosjekter, okt 2012	Nord-norske offentlige virksomheter Offentlig stat og kommunal forvaltning
Oslofjord	4	1,5 - 3,5 millioner til offentlige prosjekter innen reiseliv, opplevelsesnæring og attraksjonskraft, okt 2010 6 millioner til offentlige prosjekter innen velferd, helse og omsorg, okt 2010 4-6 mill til Regionale offentlige prosjekter innen reiseliv, opplevelsesnæring og attraksjonskraft, okt 2011 Regionale offentlige prosjekter innenfor energi og miljø, helse og attraksjonskraft, okt 2012	Offentlig sektor/virksomhet Offentlig sektor/virksomhet Offentlig sektor/virksomhet Samarbeid offentlige
Vestlandet	3	Offentlege prosjekt og kvalifiseringsstønad innan offentlege utviklingsoppgåver, juni 2010 Regionale offentlege utviklingsoppgåver på Vestlandet, okt 2011 Offentlege utviklingsoppgåver, sept/okt 2012	Offentlig virksomhet, FoU-prosjektansvarlig Konsortium offentlige virksomheter Konsortium ledet av kommunal sektor
Hovedstaden/ Oslofjord (samarbeid)	1	Helse- og omsorgsteknologi for eldre, okt 2011	Offentlig og frivillige aktører i omsorgsektoren, kommuner, bydeler, fylkeskommuner
Totalt	21		

4.3.3 Regionale institusjonsprosjekt og forskerprosjekt

I tillegg til regionale offentlige prosjekter, kan temaer av relevans for innovasjon i offentlig sektor også dekkes gjennom regionale institusjonsprosjekt og forskerprosjekt. Til sammen åtte utlysninger innenfor

disse kategoriene er relevante, tre gjelder regionale institusjonsprosjekt, fem gjelder regionale forskerprosjekt (tabell 4.3).

De tre utlysningene av regionale institusjonsprosjekter, gjelder Agder med en på e-helse, det vil si anvendelser av IKT i helse og sosialsektoren; videre har Midt-Norge utlyst en forstudie om forskning på folkehelse og kommunale/regionale samarbeidsmodeller, og Nord-Norge har hatt en utlysning på regional velferdsutvikling.

Når det gjelder forskerprosjektene, er Hovedstaden involvert i alle fem, fire alene og en i samarbeid med Oslofjorden. To av utlysningene gjelder miljøvennlig infrastruktur knyttet til henholdsvis transport og vann- og avløp, mens tre gjelder velferdsteknologi.

Tabell 4.3 Utlysninger av regionale institusjonsprosjekt og regionale forskerprosjekt av relevans for innovasjon i offentlig sektor, 2010-2012

Fondsregion	Utlysning	Målgruppe
Regionale institusjonsprosjekt		
Agder	E-helse, IKT helse og sosial, 2010	FoU-institusjon, samarbeid med offentlig aktører, bedrifter
Midt-Norge	Forstudie: Folkehelse, Kommunale/regionale samarbeidsmodeller, 2010	FoU-institusjon, delfinansieres av bedrifter, offentlige virksomheter
Nord-Norge	Verdiskaping og innovasjon i nordlig næringsliv: Regional velferdsutvikling, 2010	FoU-institusjon, samarbeid privat- eller offentlige virksomheter kreves
Regionale forskerprosjekt		
Hovedstaden	Samfunnets behov for miljøvennlig infrastruktur, transportsektoren, 2011 Samfunnets behov for miljøvennlig infrastruktur, vann- og avløp, 2011 Velferdsteknologi, eldre, 2011 Eldreomsorg, samspillet mellom pårørende, frivillige, private, ideelle, offentlige, 2012	FoU- institusjoner, samarbeid Samarbeid eldreomsorgen i Oslo og Akershus
Hovedstaden/ Oslofjorden	Velferdsteknologi, eldre, 2011	FoU-institusjoner, samarbeid helseforetak og bedrifter

4.4 Innvilgede prosjekter

De viktigste resultater av de regionale forskningsfondene er de innvilgede prosjektene av relevans for innovasjon i offentlig sektor, og de resultatene disse prosjektene etter hvert fører frem til. Vi har derfor lagt vekt på å få en systematisk oversikt over alle relevante innvilgede prosjekter. Arbeidet har skjedd i to faser. I første del ble det tatt utgangspunkt i Forskningsrådets database for fondsregionene for 2010, 2011 og første halvdel av 2012, og dette har senere blitt supplert med direkte informasjon fra de enkelte fondsregioner, slik at hele 2012 er dekket.

4.4.1 Regionale kvalifiseringsprosjekt

Det er bevilget midler til et meget stort antall kvalifiseringsprosjekt av relevans for innovasjon i offentlig sektor – til sammen ca 150. Det er foretatt en enkel sammenstilling i tabell 4.4, mens det i tabellene V4.1-V4.8 i vedlegg er gitt en oppstilling av alle relevante prosjekter for de enkelte regioner. Vi har tatt med alle prosjekter med offentlig institusjon som prosjekteier, i tillegg har vi ut fra skjønnsmessige vurderinger inkludert prosjekter som er på tema som synes relevante for innovasjon i offentlig sektor.

Hovedstaden er den regionen som har innvilget flest kvalifiseringsprosjekter med over 50, mens Oslofjorden har nest flest med 31. Det er innvilget færrest i Agder og Innlandet med henholdsvis 5 og 8. Tematisk dominerer helse, velferd og levekår, herunder et stort antall rettet mot velferdsteknologi, og det er innvilget prosjekter på disse temaene i samtlige regioner. Et annet gjennomgående tema er energi, miljø og klima, og alle regioner, med unntak av Midt-Norge, har prosjekter i denne gruppen. For øvrig er det innvilget prosjekter på ulike andre tema i de enkelte regioner.

Prosjektlederne kommer i de fleste tilfellene fra enten instituttsektoren eller universitets- og høyskolesektoren (UoH-sektoren). Disse har til sammen nærmere to tredjedeler av prosjektlederne. Innenfor offentlig sektor er det særlig kommunene som har prosjektledere med 34 stykker, mens fylkeskommunene har fem. Ved siden av dette er det fem prosjekter med prosjektledere fra helseforetak. Rundt 25 av prosjektene har prosjektledere fra næringslivet.

I den grad det er interessant å se på forskjeller mellom regionene, er det særlig verdt å merke seg at det er tre regioner som særlig har lyktes i å få frem kvalifiseringsprosjekter med kommuner som prosjektledere, nemlig Hovedstaden, Oslofjorden og Vestlandet, noe som henger sammen med disse regionenes målrettede arbeid mot kommunal sektor. Spesielt kan man merke seg Vestlandet, der praktisk talt alle kvalifiseringsprosjekter tildelt i 2012 har gått til kommuner.

Et annet moment som kan være av interesse, er at Hovedstaden har forholdsvis mange prosjektledere fra næringslivet på deres kvalifiseringsprosjekter, mens det i Agder, Midt-Norge, Nord-Norge og Vestlandet ikke er prosjektledere fra næringslivet på kvalifiseringsprosjekt rettet mot innovasjon i offentlig sektor.

Tabell 4.4 Innvilgede regionale kvalifiseringsprosjekt av relevans for offentlig sektor (per 31.12.2012)

Fondsregion	Antall	Tema
Agder	7	Helse, velferd, levekår (eHelse, psykisk helse) Energi, miljø og klima (transport) Offentlig sektor (ledelse)
Hovedstaden	54	Helse, velferd, levekår (eHelse, omsorgstjenester, eldre) Energi, miljø og klima (transport og vann- og avløp)
Innlandet	9	Helse, velferd tjenesteutvikling (eHelse, folkehelse, omsorgstjenester) Attraksjon og områdeutvikling (kulturminne) Offentlig forvaltning (biologisk mangfold) Energipolitikk
Midt-Norge	15	Helse, velferd, levekår (omsorgstjenester, folkehelse, eldre, samhandlingsreformen)
Nord-Norge	11	Energi, miljø og klima (natur, samfunnsberedskap, lokale utfordringer) Innovasjonspolitik (lokalt entreprenørskap) Multikulturalitet (minoriteter) Helse, velferd, levekår (folkehelse)
Oslofjord	31	Helse, velferd, levekår (eHelse, omsorgstjenester, eldre, folkehelse) Energi, miljø, klima (vann- og avløp, natur, regional energi, transport) Utdanning (skole og kultur) Reiseliv, opplevelser
Vestlandet	19	Multikulturalitet (minoriteter, integrering) Energi, miljø, klima (lokale utfordringer, natur) Innovasjonspolitik (oversikt regionale system) Helse, velferd, levekår (omsorgstjenester) Utdanning (kompetanseutvikling)
Hovedstaden/ Oslofjorden	5	Helse, velferd, levekår (eHelse, omsorgstjenester)

4.4.2 Regionale offentlige prosjekt

Det er i alt innvilget 26 regionale offentlige prosjekt (tabell 4.5), og bevilgningene til disse har en ramme på mellom 80 og 90 millioner kroner. Det er fem av fondsregionene som har denne typen av prosjekter. Vestlandet har flest – ti, mens Midt-Norge og Nord-Norge har fire hver, Oslofjorden har to og Hovedstaden har ett. I tillegg er det to prosjekter felles for Hovedstaden og Oslofjorden.

Tabell 4.5 Innvilgede regionale offentlige prosjekt (bevilgede beløp i parentes). (Per 15. januar 2013.)

Region/Prosjekt	Prosjektleder	Tema
<i>Hovedstaden</i>		
Grønn bydistribusjon i Oslo, 2011 (9 mill kr.)	Kommune	Energi, miljø og klima
Helhetlige teknologiløsninger som gir trygghet og sikkerhet for beboere og ansatte i morgendagens sykehjem , 2013 (3,1 mill kr)	Kommune/ sykehjem	Helse, velferd, levekår
Reisevaneendring i Oslo og Akershus: Analyser av sentrale trafikkknutepunkter, 2013 (5,7 mill kr)	Kommune	Samferdsel
Smidig mobilitet i Oslo, 2013 (5,4 mill kr)	Kommune	Samferdsel
Fra bil til sykkel i hovedstadsregionen – effekter av innovative tiltakspakker, 2013 (3,8 mill kr)	Kommune	Samferdsel
<i>Midt-Norge</i>		
Fra kunnskap til handling og fra handling til kunnskap (1,8 mill kr)	Fylkeskom- mune	Helse, velferd, levekår
"All verden er en scene" Teaterscenen som arena for folkehelseopplysning og bearbeidelse av erfaringer med demenssykdom (0,7 mill kr.)	Regionteater	Helse, velferd, levekår
Fornyning av fylkeskommunal forvaltning- og samhandlingspraksis for bærekraftig havbruk (1,1 mill kr)	Fylkes- kommune	Havbruk
Evaluering av en 24 timers interkommunal Helsevakttelefon	Kommune	Helse, velferd, levekår
<i>Nord-Norge</i>		
Connecting low-threshold, online health services with real world clinical work: Facilitating increased testing for STDs, 2010 (3 mill kr.)	Helseforetak	Helse, velferd, levekår
Remote Online Biosensors: Detection of climate change & Industrial Impact on Bivalve growth & behaviour in the Arctic, 2010 (2,8 mill kr.)	Instituttsektor	Energi, miljø og klima
Utvikling og vedlikehold av kvalitative gode tjenestetilbud til brukere i åpen omsorg, 2010 (3 mill kr.)	Offentlig etat	Helse, velferd, levekår
Radarbasert fjellovervåking, 2011 (2 mill kr.)	Næringsliv	Energi, miljø og klima
<i>Oslofjorden</i>		
GPS løsning og tilhørende støttesystemer for fysisk aktivitet for personer med demens, 2010 (3,1 mill kr.)	Kommune	Helse, velferd, levekår
Reiselivsmonitor - Et nettbasert styringssystem for reiselivets utvikling, 2011 (3 mill kr.)	Fylkeskom- mune	Reiseliv, opplevelser
<i>Vestlandet</i>		
Det vestlandske innovasjonssystemet i en global økonomi, 2010 (2,3 mill kr)	Instituttsektor	Innovasjonspolitikk
Towards a multicultural community: Is minority integration a bumpy road or a superhighway, 2010 (1 mill kr.)	UoH	Multikulturalitet
Analyse av innføring av omsorgsteknologi i kommunene, 2011 (2,2 mill kr.)	UoH	Helse, velferd, levekår
Bruk av arealplanlegging til å forebygge naturskade som følge av ekstremvær og klimaendringer, 2011 (1,9 mill kr.)	Instituttsektor	Energi, miljø, klima
Kartlegging og utvikling av læremiddel for lærarstudentar og lærarar som arbeider med fleirkultur og mangfold , 2011 (2 mill kr)	UoH	Undervisning og kompetanseheving
Utvikle og formidle kunnskap om implementering av velferdsteknologi, 2011 (2,1 mill kr.)	Kommune	Helse, velferd, levekår
Utvikle system for raskare utvikling og kommersialisering av forretningsidear, 2011 (1,9 mill kr.)	Næringsliv	Innovasjonspolitikk
Legionella i kommunale dusjanlegg - Undersøkelse av utbredelse, typer og virulens med tanke på risikostyring, 2012, (3 mill kr.)	Kommune	Helse
Samspel for berekraftig reiseliv. Vilkår for styrka samspel mellom statlege, regionale og lokale styresmakter for eit berekraftig reiseliv , 2012 (3 mill kr)	Fylkes- kommune	Reiseliv
Arbeidsinnvandring til Vestlandet – Arbeidsinnvandrere som ressurs i regional utvikling, 2012 (3 mill kr)	Fylkes- kommune	Innvandring
<i>Hovedstaden/Oslofjorden (samarbeid)</i>		
Ny teknologi for reduksjon av plager som skyldes nedsatt sirkulasjon i bein hos eldre, 2011 (5,1 mill kr.)	Offentlig etat	Helse, velferd, levekår
Teknologi og tjenester som muliggjør "bo hjemme så lenge som mulig" for å effektivisere og forbedre omsorgssektoren, 2011 (7 mill kr.)	Kommune	Helse, velferd, levekår

Tematisk er det helse, velferd og levekår som dominerer med seks prosjekter, disse er i hovedsak innrettet mot omsorgstjenester og velferdsteknologi og med fokus på eldre i tidlig demensfase. Fire av prosjektene er innenfor temaet energi, miljø og klima, men disse gjelder nokså ulike problemstillinger knyttet til transportutfordringer i byen, arktiske endringer som følge av klimaendringer, miljøovervåking av naturen og samfunnsberedskap og planlegging. I tillegg er det tre prosjekter som gjelder problem-

stillinger knyttet til samferdsel i Hovedstadsområdet. Andre tema som er representert, er reiseliv og opplevelser, innovasjonspolitikk, multikulturalitet og undervisning og kompetanseheving.

De fleste av prosjektene – to tredjedeler – har prosjektleder fra offentlig sektor, og her er det nokså likt fordelt på kommuner og fylkeskommuner, i tillegg til at andre typer offentlig institusjoner kommer inn som prosjektleder i noen få tilfelle. Ved siden av dette er det åtte prosjekter der det er andre aktører som er prosjektledere, først og fremst institutter og UoH-sektoren, i et par tilfelle også næringslivet. Dette gjelder prosjekter i to regioner, nemlig seks på Vestlandet og to i Nord-Norge. Når det gjelder prosjektene på Vestlandet, kan man se en tendens tilsvarende den som gjelder for kvalifiseringsprosjektene, nemlig at prosjekter ledet av andre enn offentlig sektor er innvilget i 2010 og 2011, mens alle prosjektene innvilget i 2012 har prosjektleder fra offentlig sektor.

4.4.3 Regionale institusjonsprosjekt, forskerprosjekt og bedriftsprosjekt

I tillegg til de regionale offentlige prosjektene er det også noen av de øvrige prosjektypene som dekker tema av relevans for offentlig sektor, og i tabell 4.6 er det gitt en oversikt over disse. Til sammen gjelder dette 14 prosjekter, fire institusjonsprosjekter, åtte forskerprosjekter og to bedriftsprosjekter. Disse prosjektene har en samlet rammet bevilget fra fondsregionene på 62 millioner kroner.

Tabell 4.6 Innvilgede regionale institusjonsprosjekt og forskerprosjekt av relevans for offentlig sektor. (År bevilget, prosjekttype og bevilget beløp i parentes.) (Per 15. januar 2013.)

Region/Prosjekt	Prosjektleder	Tema
<i>Agder</i>		
Centre for eHealth and Health Care Technology - a User-focused arena for Teaching, Research, Development, and Testing of new Technology (2011, Institusjonsprosjekt, 8 mill kr)	UoH	Helse, velferd, levekår
Culture-based rural development. Construction, implementation and socio-economic impact (2012, Institusjonsprosjekt, 2 mill kr)	Instituttsektor	
<i>Hovedstaden</i>		
Secure and Monitored Service from Oslo VAV, (2010, forskerprosjekt, 5,6 mill kr)	Instituttsektor	Vann og avløp
Impact of changing weather patterns on bathing water and seafood quality from the Inner Oslofjord, (2011, forskerprosjekt, 6,2 mill kr)	Instituttsektor	Energi, klima og miljø
Active ageing enabled by services and communication technologies, (2011, forskerprosjekt, 9,0 mill kr)	Instituttsektor	Helse, velferd, levekår
Prioritization of trains, (2011, forskerprosjekt, 0,1 mill kr.)	Instituttsektor	Samferdsel
Aktive spor: GPS-applikasjon for aktive personer med demens og deres omsorgspersoner (2013, bedriftsprosjekt, 3 mill kr)	Næringsliv	Helse, velferd, levekår
<i>Innlandet</i>		
Intelligent monitoring of fish and wildlife: Linking ecological theory to achieve a science based management (Inst.prosjekt, 3,5 mill kr)	UoH	Offentlig forvaltning
<i>Midt-Norge</i>		
Forskning og innovasjon i offentlig sektor i Midt-Norge (2010, Institusjonsprosjekt, 1 mill kr)	UoH	Innovasjonspolitikk
<i>Nord-Norge</i>		
Helse og levekårsundersøkelse i områder med samisk og norsk bosetning - SAMINOR 2, (2011, forskerprosjekt, 3 mill kr.)	UoH	Helse, velferd, levekår
Finnmarkslandskap i endring: oppslutning og deltakelse om FeFo; lokal ressursbruk, industriell verdiskaping og globale utfordringer, (2011, forskerprosjekt, 3 mill kr.)	Instituttsektor	Planlegging
<i>Hovedstaden/Oslofjorden</i>		
Animal-assisted and robot-assisted interventions in health promotion for elderly with dementia, (2011, forskerprosjekt, 7,9 mill kr.)	UoH	Helse, velferd, levekår
Institutional Innovation Identifying barriers and possibilities in public private voluntary cooperation in elderly care (forskerprosjekt, 2,8 mill kr.)	Instituttsektor	Helse, velferd, levekår
Trio: Trygghetsradar I hjemmebasert omsorg (2011, bedriftsprosjekt, 7,3 mill kr)	Næringsliv	Helse, velferd, levekår

Hovedstaden er involvert i åtte av prosjektene, hvorav tre i samarbeid med Oslofjorden. Alle de tre prosjektene i samarbeid med Oslofjorden, samt to av deres egne prosjekter, er innenfor helse, velferd og levekår, og har fokus på omsorgstjenester for eldre og velferdsteknologi. De øvrige tre prosjektene er innenfor energi, klima og miljø, med fokus på transport og vann- og avløp.

Mens Agder ikke har noen offentlige prosjekter, har de to institusjonsprosjekter rettet mot offentlig sektor. Det ene er et større institusjonsprosjekt innenfor temaet helse, velferd og levekår, og er rettet mot eHelse og velferdsteknologi og bidrar til å utvikle et forskningscenter ved Universitetet i Agder innenfor dette området. Det andre prosjektet er rettet mot reiseliv og opplevelsesnæringene.

Nord-Norge har også to prosjekter, begge er forskerprosjekter. Det ene er rettet mot helse og levekår i den samiske befolkningen, mens det andre er rettet mot ressursbruk og verdiskaping i Finnmark.

Innlandet og Midt-Norge har ett institusjonsprosjekt hver. Innlandets prosjekt er rettet mot offentlig forvaltning av fiske og vilt, mens Midt-Norges prosjekt gjelder et samarbeid mellom tre av regionens høyskoler for å gi en oversikt over og utvikle aktuelle problemstillinger innen feltet innovasjon i offentlig sektor.

4.5 Oppsummering for de enkelte regionene

Samlet sett har det som en følge av regionale forskningsfond blitt utløst en betydelig aktivitet rettet mot innovasjon i offentlig sektor. Det er innvilget over 150 kvalifiseringsprosjekter som har som formål å gjennomføre forprosjekter og synliggjøre potensialer på området. I tillegg er det innvilget i alt 40 hovedprosjekter fordelt på 26 offentlige prosjekter, åtte forskerprosjekter, fire institusjonsprosjekter og to bedriftsprosjekter. De samlede bevilgninger til disse prosjektene ligger på i størrelsesorden 140-150 millioner kroner,³¹ slik at det er et relativt betydelig beløp også i nasjonal sammenheng.

Det er store forskjeller mellom fondsregionene med hensyn til hva slags strategier de har overfor offentlig sektor, og hvordan de har fulgt opp dette gjennom utlysninger og finansiering av prosjekter. Nedenfor oppsummerer vi de enkelte regioner.

Agder

Agder har innovasjon i offentlig sektor som ett av sju satsingsområder. Innenfor dette er tre områder fremhevet: skole og livslang læring, helse, sosial og omsorg, samt ledelse. Regionen har innvilget sju kvalifiseringsprosjekter som dekker ulike tema, herunder helse, velferd og levekår. Hovedsatsingen har så langt vært på ett større institusjonsprosjekt som det er bevilget 8 millioner kroner til. Prosjektet ledes av Universitetet i Agder, og er rettet mot helsetjenestens utfordringer til samhandling mellom ulike nivå i helsetjenesten og mellom kommuner, og prosjektet bidrar til utvikling av et senter for eHelse og omsorgsteknologi. Prosjektet er et forskningsprosjekt som kan bidra med ny kunnskap og kompetanse på feltet, og det gjennomføres i samarbeid med offentlig sektor der kommuner deltar som partnere. I tillegg deltar bedriftspartnere.

I 2013 planlegger man en utlysning innenfor utdanningsforskning, denne vil inkludere forskerprosjekt med brukermedvirkning og regionalt offentlig prosjekt; i tillegg vil man ha en tematisk åpen utlysning innenfor innovasjon i offentlig sektor der utdanningsforskning vil være unntatt.

Hovedstaden

Hovedstaden har en målrettet strategi rettet mot innovasjon i offentlig sektor. Handlingsplanen dekker flere tema som er forankret i regionens spesielle utfordringer knyttet til bærekraftig utvikling av byregionen, befolkningsvekst, integrering, kollektivtrafikk mv. Gjennom utlysningene er det mobilisert til FoU-aktivitet på tre temaer: bærekraftig utvikling i transportsektoren, vann- og avløp og velferds-

³¹ Anslaget er basert på summering av de oppgitte beløp for hovedprosjektene, samt at bevilgningene til kvalifiseringsprosjektene i gjennomsnitt er på 150.000 kroner.

teknologi. Koplingen til offentlig sektor kommer dessuten klart til uttrykk gjennom kravet om at alle prosjekter skal skje i et trepartssamarbeid mellom offentlige aktører, bedrifter og FoU-miljø.

Hovedstaden har innvilget over 50 kvalifiseringsprosjekter, sju offentlige prosjekter hvorav to i samarbeid med Oslofjorden, og åtte av de øvrige prosjektypene, hvorav tre i samarbeid med Oslofjorden. Samlet har regionen gjennom dette bidratt til bevilgning av nærmere 90 millioner kroner når samarbeidsprosjektene med Oslofjorden inkluderes. Hovedstaden har altså bidratt til å utløse meget betydelige beløp rettet mot innovasjon i offentlig sektor, og disse utgjør rundt to tredjedeler av de samlede bevilgninger fra regionale forskningsfond av relevans for innovasjon i offentlig sektor.

Det er helse og velferd, herunder velferdsteknologi, som er det dominerende temaet i Hovedstadens prioriteringer, spesielt blant kvalifiseringsprosjektene der majoriteten er rettet mot dette området. I tillegg gjelder det alle prosjektene de har felles med Oslofjorden samt tre av hovedprosjektene regionen finansierer alene. For øvrig har man finansiert prosjekter innenfor de to andre prioriterte temaene – transport og vann og avløp.

Regionen har lyktes i å mobilisere aktører i offentlig sektor, spesielt kommunal sektor. Et betydelig antall av kvalifiseringsprosjektene er ledet av kommunale etater eller institusjoner. De har også finansiert sju offentlige prosjekter, hvorav to i samarbeid med Oslofjorden, og alle disse er ledet av offentlig sektor, i hovedsak kommuner. I følge sekretariatsleder gjenstår det imidlertid å mobilisere i bredden – det er relativt få aktører som så langt er mobilisert, men disse leverer prosjektsøknader av god kvalitet.

Innlandet

Innlandet er den fondsregionen som har hatt minst aktivitet rettet mot innovasjon i offentlig sektor. Deres strategi er relativt generell og gir ikke tematisk avgrensede føringer for hvordan de skal tilnærme seg feltet. De har innvilget ni kvalifiseringsprosjekter av relevans for innovasjon i offentlig sektor, hvorav fire innenfor temaet helse og velferd, mens de øvrige dekker kulturminneforvaltning, kulturarv og identitetsbygging, forvaltning av biologisk mangfold og energiforvaltning. Tre av disse prosjektene er ledet av offentlig sektor, enten kommune eller offentlig eid selskap eller institusjon, mens de øvrige er ledet av forskningsinstitusjoner eller næringsliv. I tillegg har Innlandet innvilget et institusjonsprosjekt rettet mot forvaltning av fisk og vilt.

Midt-Norge

Innovasjon i offentlig sektor er ett av fem satsingsområder i regionens første handlingsplan, og det er prioritert aktivitet knyttet til folkehelse og samarbeid og organisering i helse- og omsorgssektoren. Regionen har finansiert 15 kvalifiseringsprosjekter innenfor de prioriterte områdene med sikte på å klargjøre potensialene, et viktig ledd i strategien har dessuten vært å lyse ut et institusjonsprosjekt med mål om å utrede feltet innovasjon i offentlig sektor og aktuelle områder for FoU-prosjekter. Dette har ført til finansiering av prosjektet «Forskning og innovasjon i offentlig sektor i Midt-Norge» som ble gjennomført i samarbeid mellom tre høgskolemiljøer i regionen. Videre har de finansiert fire offentlige prosjekter: tre innenfor helse, velferd og levekår, og den fjerde rettet mot forvaltning av havbruk. Av de offentlige prosjektene er to ledet av fylkeskommuner, ett av et regioneteater – formodentlig med kopling til det fylkeskommunale nivået, og en kommune.

Nord-Norge

Nord-Norge er den regionen som har den mest generelle tilnærmingen til innovasjon i offentlig sektor. Temaet er ikke spesifisert som eget satsingsområde, men kan sies å ligge implisitt i flere av satsingsområdene, og særlig for temaet «regional velferdsutvikling i nordområdene» er offentlig sektor meget sentral. Regionen har hatt mange generelle utlysninger der det har vært mulig å søke om midler til prosjekter av relevans for innovasjon i offentlig sektor. Regionen har finansiert 11 kvalifiseringsprosjekter som dekker ulike tema innen regionens prioriterte satsingsområder, disse går både mot energi, miljø og klima, innovasjonspolitik, multikulturalitet og helse, velferd og levekår. De har finansiert fire offentlige prosjekt, hvorav to gjelder helse og velferd, og to gjelder energi, miljø og klima. I tillegg har

regionen innvilget to forskerprosjekter, det ene rettet mot helse og velferd, det andre mot forvaltning. Samlet har Nord-Norge bevilget i underkant av 20 millioner kroner til disse prosjektene.

Flertallet av prosjektene er ledet av ulike forskningsmiljøer, men det er også tre prosjekter der offentlig sektor er prosjektledere, henholdsvis to helseforetak og en offentlig etat.

Oslofjorden

Oslofjorden har en bredt anlagt overordnet strategi der innovasjon i offentlig sektor i seg selv ikke er et prioritert område. Men blant de fem satsingsområdene inngår offentlig sektor som et viktig område i fire. Offentlig sektor er eksplisitt nevnt i forbindelse med tre av satsingsområdene; miljø og energi, velferd, helse og omsorg, og utdanning og opplæring. I tillegg er offentlig sektor viktig slik regionen har vinklet temaet «innovasjon og nyskaping innen reiseliv, opplevelsesnæringene og attraksjonskraft». I strategien er de også tydelige på at de prioriterer prosjekter initiert av næringslivet og offentlig sektor.

Oslofjorden har innvilget et stort antall kvalifiseringsprosjekt med relevans for offentlig sektor – hele 31. Disse dekker alle prioriterte temaområder, hvorav en tredjedel gjelder helse, velferd og levekår. 13 av kvalifiseringsprosjektene er ledet av offentlig sektor, ni av kommuner og tre av fylkeskommuner. Regionen har finansiert to offentlige prosjekter, i tillegg kommer to offentlige prosjekter og to forskerprosjekter i samarbeid med Hovedstaden. Alle de fire offentlige prosjektene har offentlig sektor som prosjektleder: to prosjekter ledes av kommuner og to av fylkeskommuner. Samlet har Oslofjorden medvirket til finansiering av prosjekter med en samlet ramme på over 40 millioner kroner, når samarbeidsprosjektene med Hovedstaden inkluderes.

Vestlandet

Vestlandet har offentlige utviklingsoppgaver som ett av sine fire satsingsområder, og innenfor dette er det spesifisert flere tema med vekt på offentlig arbeid med næringsutvikling og omstilling, og fornying av offentlig sektor. Vestlandet har innvilget et stort antall kvalifiseringsprosjekter – 19 prosjekter, og disse dekker hele spektret av områder de har spesifisert i handlingsplanen. Når det gjelder prosjektledere, er det verdt å merke seg at kvalifiseringsprosjekter innvilget den første tiden utelukkende har prosjektledere fra forskningsmiljøer eller næringslivet, mens det i neste fase i hovedsak er offentlig sektor som er prosjektledere, og da i hovedsak kommuner. Dette er et resultat av at regionen har arbeidet målrettet for å involvere kommunene.

Vestlandet er den regionen som har flest offentlige prosjekt – ti stykker, hvorav tre er innenfor temaet helse og velferd, tre er relatert til multikulturalitet og innvandring, to er relatert til det innovasjonspolitiske feltet, og de øvrige fordeles med ett hver på reiseliv og energi, miljø og klima. Til tross for at de ti prosjektene er offentlige prosjekter, er det bare fire av prosjektene som har kommune eller fylkeskommune som prosjektleder. De andre har FoU-miljøene som prosjektledere, bortsett fra ett som har næringslivet som leder. Samlet har Vestlandet finansiert prosjekter rettet mot innovasjon i offentlig sektor på i størrelsesorden 25 millioner kroner.³²

4.6 Implikasjoner

Samlet har de regionale forskningsfondene finansiert en betydelig FoU-aktivitet rettet mot innovasjon i offentlig sektor, i størrelsesorden 140-150 millioner kroner, hvorav to tredjedeler er finansiert av Hovedstaden og Oslofjorden. I nasjonal sammenheng er dette et betydelig beløp, større enn mange nasjonale forskningsprogram. Det har dermed stor interesse hvilke erfaringer man har med hvordan denne aktiviteten er organisert og hvilke resultater den etter hvert vil føre til, ikke minst på bakgrunn av at Forskningsrådet har utviklet en egen strategi for innovasjon i offentlig sektor. I det følgende kommenterer vi på noe av dette.

³² Anslaget her og for de øvrige regionene er basert på en oppsummering av oppgitte rammer for de innvilgede hovedprosjektene. I tillegg er det antatt at bevilgningene til kvalifiseringsprosjektene i gjennomsnitt er på 150.000 kr.

En viktig erfaring er at det er relativt krevende å mobilisere offentlig sektor til å bli aktive aktører i forskning rettet mot innovasjon i offentlig sektor. Selv om man har lykket i å få frem en betydelig prosjektportefølje, og selv om offentlig sektor spiller en sentral rolle i gjennomføringen av mange av prosjektene, er det en nokså entydig tilbakemelding fra fondsregionene at dette dreier seg om krevende prosesser. Man har lykket i å få frem en del aktører, dels kommuner der man har hatt engasjerte rådmenn som ønsker å prioritere dette, og fra mange av disse leveres det søknader av god kvalitet. Men dette er et mindretall, det er langt igjen før man når ut til bredden av aktører i offentlig sektor – og et viktig spørsmål er i hvilken grad det skal være et mål å nå ut i bredden.

Flere av regionene har arbeidet målrettet mot offentlig sektor for å informere dem om mulighetene i regionale forskningsfond og motivere og skolere til å utarbeide søknader. Dels har dette skjedd gjennom informasjonsmøter og strategisamlinger, dels i direkte kontakt med enkelte aktører. I et par av regionene har man dessuten iverksatt kompetansemekling, dette innebærer at en institusjon eller fagmiljø får i ansvar å oppsøke aktuelle miljøer, informere om muligheter og bistå dem i prosesser med å utvikle prosjekter og søke om midler. Slike opplegg har blitt organisert både i Midt-Norge og Vestlandet. I Midt-Norge har aktiviteten blitt finansiert av fylkeskommunene. I region Vestlandet har den blitt organisert gjennom et prosjekt finansiert av fondsregionen.

En viktig erfaring er videre at et godt samarbeid mellom en offentlig aktør og et forskningsmiljø er en viktig forutsetning for å få frem gode prosjekter, blant annet tyder erfaringer fra Hovedstaden på dette. I denne forbindelse kan imidlertid balansen i samspillet mellom forskningsmiljøet og den offentlige aktøren være et problem. Generelt er forskningsmiljøene, spesielt instituttene, de mest profesjonelle med hensyn til å designe prosjekter og ivareta sine roller i disse, mens offentlige aktører ikke er like dyktige til å definere sine roller og sikre at det settes av tilstrekkelig med ressurser til egen deltakelse. Her vil også forskningsmiljøets erfaringer med å samarbeide med offentlig sektor være viktig, og i hvor stor grad de vektlegger at resultatene skal komme til anvendelse og at prosjektet skal føre til kompetanseutvikling hos den offentlige aktøren. Det er derfor viktig å være oppmerksom på hvordan man gjennom utlysningene og valg av prosjekttype kan gi føringer som sikrer kompetanseutviklingen i de offentlige virksomhetene.

Dette reiser også et viktig spørsmål om hvilken prosjektform som er den mest hensiktsmessige for at forskningen om innovasjon i offentlig sektor faktisk skal føre til endringer og bidra til kompetanseutvikling. Som vi har sett foran, fordeles hovedprosjektene på alle fire typer – offentlige prosjekter, institusjonsprosjekter, forskerprosjekter og bedriftsprosjekter. Offentlige prosjekter er riktignok i flertall, men blant flere av disse er det FoU-miljøer som er prosjektledere. Prinsipielt er det naturlig å tenke seg at et offentlig prosjekt, med en offentlig aktør som prosjekteier, er den sikreste måten å organisere et prosjekt slik at resultatene i størst mulig grad kommer til anvendelse. Men det forutsetter at den aktuelle institusjonen eller etaten har tilfredsstillende kompetanse til å utforme og organisere prosjekter, og er i stand til å definere sin rolle i samspill med det forskningsmiljøet og eventuelle andre aktører som er involvert i prosjektet. Og som det fremgår foran, er det et problem at mange offentlige aktører ikke har en tilfredsstillende kompetanse. I slike tilfeller vil trolig en av de andre prosjektformene være mer formålstjenlige. Men samtidig vil også disse prosjektformene stille krav til at den offentlige partneren er bevisst på sin rolle, og har tilstrekkelig kompetanse til å definere og utøve denne. Det vil derfor i tiden fremover være viktig å ha et fokus på balansen mellom partene i prosjekter rettet mot innovasjon i offentlig sektor – spesielt hvordan de ulike roller defineres og hvordan ressurser fordeles.

Ved siden av dette gir erfaringene fra fondsregionenes arbeid grunnlag for å reise spørsmål knyttet til koordinering:

- Hvordan bør det store antall prosjekter rettet mot innovasjon i offentlig sektor koordineres mellom fondsregionene og nasjonalt?
- Hvordan bør formidlingen av resultater fra prosjektene koordineres slik at de kommer til anvendelse og bidrar til kompetanseutvikling i de relevante deler av offentlig sektor?

Det første spørsmålet gjelder den nasjonale koordineringen av forskningspolitikken. De aller fleste prosjektene rettet mot innovasjon i offentlig sektor gjelder temaer som ikke er spesifikke for den aktu-

elle regionen, men som har allmenn interesse i hele landet. Dette illustreres særlig tydelig av de mange prosjektene rettet mot helse- og omsorgssektoren, herunder velferdsteknologi. Når forskning settes i gang på nye områder, kan det i en tidlig fase være rimelig å «la de tusen blomster blomstre» og gi støtte til mange ulike initiativ for å få et bilde av potensielle aktører og temaer som man har miljøer for å utforske. Men etter hvert som et felt utvikles, er det viktig at det skjer en koordinering, slik at nye prosjekter bygger på eksisterende kunnskap og man får en kumulativ effekt. Dels er det viktig at fondsregionene har god informasjonsutveksling seg imellom, noe de i praksis har gjennom sine regelmessige læringsarenaer og sekretariatsledersamlinger. Dels er det viktig at koordineringen også skjer mot Forskningsrådet, og at dette tar en aktiv rolle i å formidle informasjon om aktuelle programmer. Forskningsrådet bør også gjøre et systematisk arbeid for å oppsummere resultatene av de mange prosjektene som gjennomføres i regi av regionale forskningsfond, slik at dette kan være en del av grunnlaget for utforming av fremtidige programmer. I forlengelse av dette bør det også vurderes om det kan være aktuelt å organisere fremtidige nasjonale program i et samarbeid med de regionale fondene. Gitt den brede kontaktflaten fondsregionene har ut mot aktører i offentlig sektor, kan et samspill med dem være formålstjenlige når det gjelder organisering av program knyttet mot bestemte tema, som eksempelvis velferdsteknologi.

Den andre problemstillingen knyttet til koordinering, gjelder resultatformidling og det å ta resultatene i bruk. Noen av temaene som det er innvilget prosjekter innenfor, gjelder temaer spesifikt knyttet til enkelte regioner, som samferdsel i hovedstadsregionene og ressursforvaltning i Finnmark. Men de fleste av prosjektene gjelder temaer av allmenn interesse. Om det utvikles nye arbeidsmetoder i et sykehjem på Vestre Toten eller man tar i bruk ny teknologi i eldreomsorgen i Bærum, så er dette resultater som er av interesse for store deler av helse og omsorgssektoren i Norge. Det er derfor viktig at det organiseres prosesser som sikrer resultatformidling og erfaringsutveksling. Dette er neppe fondsregionenes ansvar alene, men bør organiseres i et samarbeid mellom Forskningsrådet og relevante organisasjoner som eksempelvis KS.

Avslutningsvis vil vi anføre at forskning rettet mot innovasjon i offentlig sektor er et felt i tidlig utviklingsfase, noe som bl.a. avspeiles i Forskningsrådet som de siste årene har gjennomført en omfattende prosess rundt dette temaet og har utformet en strategi på området. De erfaringene som etter hvert gjøres i de regionale forskningsfondene, vil kunne ha stor betydning for den videre utvikling av dette feltet. Her gir organiseringen av de regionale forskningsfond betydelige fordeler. De sju fondsregionene representerer en betydelig kontaktflate mot offentlig sektor; det at man i hver av de sju regionene arbeider aktivt mot offentlig sektor, gir en helt annen kontaktflate mot sektoren enn om prosessen skulle være styrt gjennom et nasjonalt program. I et slikt perspektiv er det også en fordel at regionene har ulike strategier både med hensyn til hvordan innovasjon i offentlig sektor er prioritert, og hvilke områder og temaer innenfor offentlig sektor som prioriteres. Dette gjør at man får frem et langt større mangfold og får langt flere aktører på banen, enn om dette skulle blitt ivaretatt i ett nasjonalt program.

5 Brukernes oppfatninger

Som ledd i følgeevalueringen av regionale forskningsfond er det gjennomført en undersøkelse til brukere av ordningen for å klarlegge deres erfaringer med ordningen. I dette kapitlet gis det en oppsummering av resultatene.

5.1 Formål med og opplegg for undersøkelsen

Formålet med brukerundersøkelsen er å avklare i hvilken grad ordningen treffer brukernes behov og oppleves som nyttig blant disse, og i hvilken grad ordningen bidrar til å styrke forskningsaktiviteten i regionene og bidrar til økt samspill mellom forskningsmiljøer og brukere av forskningen. Følgende spørsmål belyses:

1. I hvilken grad oppleves ordningen som nyttig for brukerne/mottakerne av ordningen?
2. Er ordningen egnet til å realisere målene om å stimulere de regionale FoU-miljøene? Treffer den bedriftenes innovasjonsbehov?

Med brukere menes i denne sammenheng aktører som har tilgang til finansiering av forskningsprosjekter gjennom ordningen, og det skjelles mellom følgende hovedgrupper:

1. Næringslivet
2. FoU-institusjonene (UoH og instituttene)
3. Offentlige institusjoner

I prinsippet kan brukere forstås som alle aktuelle aktører innenfor de tre gruppene som er potensielle søkere om midler fra de sju fondsregionene, og ut fra dette kunne man gjennomført bredt anlagte undersøkelser med representative utvalg av både aktører som så langt har brukt ordningen, og aktører som vil være potensielle fremtidige brukere. Dette ville imidlertid ført til et meget omfattende opplegg som ligger utenfor rammen for hva det er mulig å gjennomføre i dette prosjektet. Vi har i stedet tatt en enkel avgrensning ved kun å rette undersøkelsene til de aktører som har fått finansiering gjennom ordningen. En fordel med denne tilnærmingen er at informantene har kjennskap til de regionale forskningsfondene og dermed i større grad har meninger om ordningen og dens betydning enn aktører som ikke har vært i direkte kontakt med ordningen. På den annen side vil informanter som har fått finansiering over en ordning, normalt være mer positive til ordningen enn andre, slik at vi må forvente en positiv bias i svarene.

Undersøkelsen ble gjennomført som en web-basert spørreundersøkelse, med separate undersøkelser for hver av de tre målgruppene. Mange av spørsmålene i de tre undersøkelsene er like, men i tillegg var det behov for noen spesielle spørsmål knyttet til hver av de tre gruppene. Det ble tatt kontakt med samtlige aktører som har fått finansiert prosjekter gjennom regionale forskningsfond, og henvendelsen gikk som hovedregel til prosjektleder som ble bedt om å svare på vegne av bedriften eller fagmiljøet

som gjennomførte prosjektet. Totalt ble invitasjon til å delta i undersøkelsen sendt til 359 personer, og det ble oppnådd en samlet svarprosent på 78 prosent. For nærmere detaljer om undersøkelsen vises til vedlegg 5, der også spørreskjemaene er gjengitt.

5.2 Næringsaktørens situasjon og vurderinger

Totalt ble det mottatt 109 svar fra næringslivsaktører (svarprosent 73), og som det fremgår av tabell 5.1, er de spredd på et stort antall sektorer. Den største gruppen er industri med ca 40 prosent av respondentene, mens andre store grupper er primærnæringsrelaterte virksomhet og faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting, begge med ca 20 prosent. Det er også meget god spredning på størrelsesgrupper (tabell 5.2), over 30 prosent har 1-4 ansatte, mens 30 prosent kommer i gruppene med 5-19 ansatte. Ordningen når med andre ord i stor grad ut til mindre bedrifter.

Tabell 5.1 Bedriftenes fordeling på sektorer (%). N=111.

Sektor	(%)
Jordbruk, skogbruk og fiske	18,5
Industri	37,0
Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	2,8
Bygge- og anleggsvirksomhet	4,6
Informasjon og kommunikasjon	2,8
Forretningsmessig tjenesteyting	1,9
Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	18,5
Helse- og sosialtjenester	1,9
Transport, kulturell virksomhet, undervisning, andre tjenester og uoppgitt	12,0
Sum	100,0

Tabell 5.2 Bedriftenes størrelse (%). N=105 (uoppgitt ikke inkludert).

Ansatte	(%)
1-4	30,5
5-9	17,1
10-19	11,4
20-99	23,8
100 eller flere	17,1
Sum	100,0

Et viktig spørsmål i tilknytning til regionale forskningsfond er i hvilken grad ordningen når ut til virksomhet som ikke har drevet forskning før. For å belyse dette ble det stilt spørsmål om hvilken erfaring bedriftene hadde med FoU-aktivitet fra tidligere, og om de tidligere har hatt ekstern finansiering av FoU.

Resultatene viser en tredeling av bedriftene med hensyn til omfanget av deres FoU-aktivitet: rundt 25 prosent driver lite eller ingen FoU-aktivitet, 41 prosent har noe aktivitet, og 34 prosent har mye aktivitet. En tredjedel har tidligere ikke drevet FoU-aktivitet eller de har kun gjort det i lite omfang. Naturlig nok er det særlig de minste bedriftene som driver minst FoU-aktivitet, men det er også noen av de større bedriftene som også har lite omfang på sin FoU-virksomhet.

Tabell 5.3 Bedriftenes tidligere FoU-aktivitet (%). N=108.

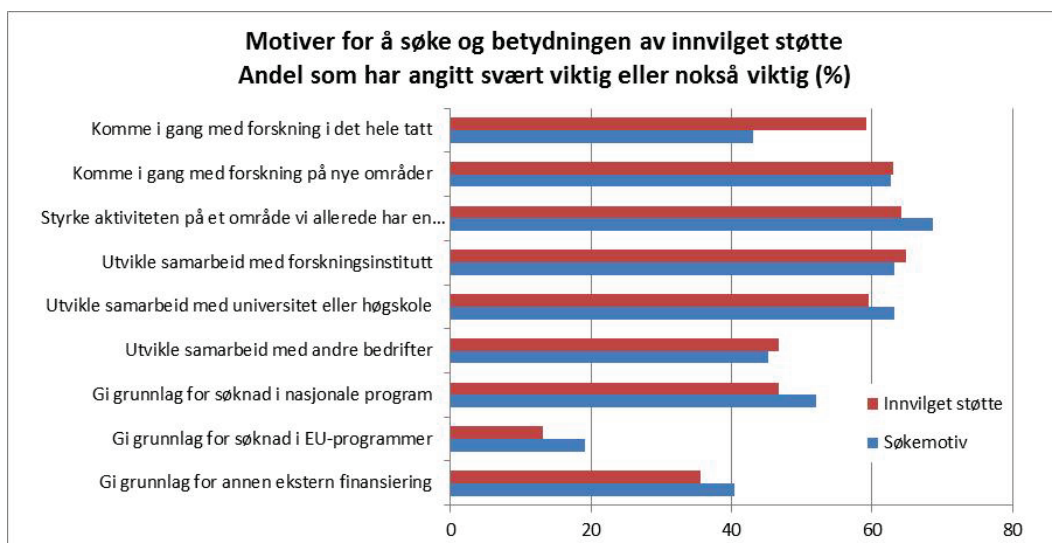
Tidligere FoU-aktivitet	(%)
Ingen eller helt ubetydelig aktivitet	3,8
Litt aktivitet (under ett årsverk/1 mill kr)	21,0
Noe aktivitet (1-5 årsverk, 1-5 mill kr)	41,0
Stor aktivitet (mer enn 5 årsverk/5 mill kr.)	34,3
Sum	100,1

Tabell 5.4 Bedrifter som har hatt ekstern finansiering av forsknings- og innovasjonsprosjekter siste tre år (%). N=108.

Finansieringskilde	(%)
Skattefunn	60,2
Norges Forskningsråd	49,1
Innovasjon Norge	49,1
Andre statlige kilder (departement o.l.)	2,8
EU-finansiering	14,8
Fylkeskommuner/kommuner	22,2
Andre finansieringskilder	12,0
Ingen ekstern finansiering	12,0
Ingen ekstern finansiering bortsett fra Skattefunn	24,0

For å belyse bedriftenes erfaringer med FoU-aktivitet har vi også spurt dem om de har hatt ekstern finansiering av forsknings- og innovasjonsprosjekter de siste tre årene (tabell 5.4). Skattefunn er den ordningen som flest har benyttet seg av, 60 prosent, mens snaut halvparten av bedriftene har finansiering fra Forskningsrådet og fra Innovasjon Norge. 22 prosent av bedriftene har finansiering fra fylkeskommuner eller kommuner, og ellers kan man merke seg at 15 prosent av bedriftene har vært involvert i EU-finansierte prosjekt.

Det fremgår videre av oversikten at 12 prosent ikke har hatt noen ekstern finansiering av FoU-prosjekter de siste tre årene, mens det er 24 prosent som ikke har hatt noen ekstern finansiering bortsett fra Skattefunn. Dette viser med andre ord at regionale forskningsfond i noen grad når ut til bedrifter som har ingen eller liten erfaring med forskning fra tidligere, det vil si at ordningen bidrar til å stimulere nye aktører i næringslivet til å drive FoU-aktivitet.

Figur 5.1 Motiver for å søke støtte i regionale forskningsfond (blå søyle), og betydningen av innvilget støtte (rød søyle). Andel som har angitt svært eller nokså viktig (4 og 5 på skalaen 1-5) (%).

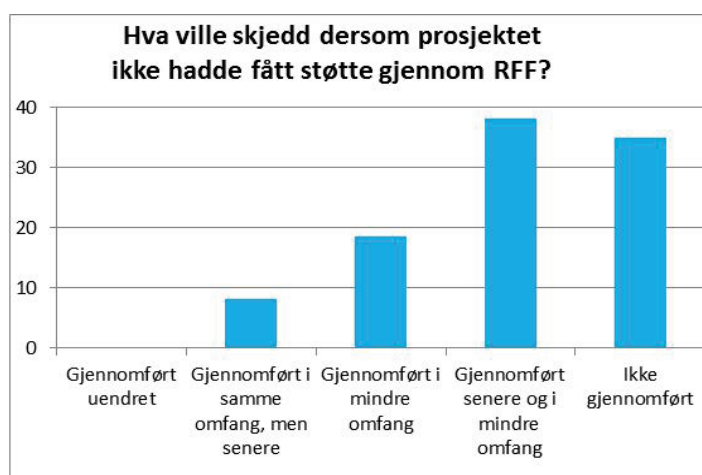
I figur 5.1 er det presentert mer informasjon som belyser bedriftenes motiver for å søke, og deres vurdering av betydning av den støtten de har fått innvilget. Som det fremgår, er det rundt 60 prosent som både svarer at støtten fra de regionale fondene har hatt stor eller noe betydning for å komme i gang med forskning i det hele tatt, og for å komme i gang med forskning på nye områder og å styrke aktiviteter på områder der virksomheten allerede har en del aktivitet. Støtten har også betydning for å utvikle samarbeid med andre aktører, spesielt forskningsinstitutter og universitet eller høgskole. Rundt 60 prosent oppgir at dette er av stor eller noe betydning.

Et annet viktig spørsmål knyttet til de regionale forskningsfondene er i hvilken grad programmet gir addisjonalitet, det vil si om det utløser forskningsaktivitet som ellers ikke ville bli satt i gang. For å

belyse dette er det stilt spørsmål om hva som ville skjedd med prosjektet dersom det ikke hadde fått støtte gjennom regionale forskningsfond.

Resultatene viser høy addisjonalitet (figur 5.2). 35 prosent av bedriftene svarte at prosjektet ikke ville bli gjennomført uten støtten fra regionale forskningsfond, mens 38 prosent oppga at prosjektet ville bli gjennomført senere og i mindre omfang. Bare 8 prosent oppga at prosjektet ville bli gjennomført i samme omfang, men på et senere tidspunkt, mens ingen oppga at prosjektet ville blitt gjennomført i samme omfang og på samme tidspunkt om de ikke hadde fått støtte.

I følge disse resultatene ser det altså ut til at finansieringen fra regionale forskningsfond har vært direkte utløsende for igangsetting av det aktuelle FoU-prosjektet for en tredjedel av bedriftene, mens det for en tredjedel har hatt delvis utløsende betydning ved at prosjektet ellers ville blitt utsatt og kun blitt gjennomført i mindre omfang. Nå kan det være grunn til å anta at dette er noe overvurdert. Hvis prosjekter vurderes som viktige å gjennomføre, vil antakelig en del av aktørene søke etter andre muligheter dersom deres søknad hadde blitt avslått. Men uansett indikerer dette høy addisjonalitet, og det ligger på nivå med andre studier som konkluderer med høy addisjonalitet.³³

Figur 5.2 Vurderinger av hva som ville skjedd med prosjektet dersom det ikke hadde blitt innvilget støtte

Flere av kommentarene utdyper denne konklusjon. I et par av kommentarene fremheves det at støtten gjennom regionale forskningsfond muliggjorde en tyngre satsing på et strategisk viktig felt enn det som ellers ville være mulig for bedriften. I ett tilfelle oppgir bedriften at prosjektet var avhengig av samarbeidspartnere som man ikke kunne ha involvert i arbeidet uten ekstern finansiering. En annen bedrift oppga at den aktuelle teknologien alternativt kunne blitt solgt på det internasjonale markedet dersom man ikke hadde fått finansiering for å utvikle teknologien selv.

Ved siden av dette kan det i noen tilfelle være et viktig poeng at finansiering gjennom regionale forskningsfond gir legitimitet. En av bedriftene oppgir i denne sammenheng at det er viktig at man gjennom regionale forskningsfond bruker Forskningsrådets rutiner for kvalitetsvurdering, og at dette er viktig for hvordan bedriftens teknologi vurderes av andre bedrifter.

5.3 FoU-institusjonenes situasjon og vurderinger

Med FoU-institusjoner menes her både forskningsinstitutter og universitet og høyskoler. Invitasjon til å delta i undersøkelsen ble sendt ut til 187 informanter, og svar ble mottatt fra 154, det vil si at vi har en

³³ Som eksempel kan vises til en undersøkelse av den norske deltakelsen i EUs 6. og 7. rammeprogram, der addisjonaliteten ble rapportert som spesielt høy idet hele 80 prosent var helt eller delvis enig i at man ikke ville gjennomført det aktuelle prosjektet eller tilsvarende prosjekt uten finansiering fra rammeprogrammet, og kun 12 prosent svarte at de kunne ha utført prosjektet uten EU-finansiering., jf. Godø, H., L. Langfeldt, A. Kaloudis et al 2009 In Need of a Better Framework for Success. NIFU STEP rapport 22/2009.

svarprosent for denne gruppen på 82 prosent. Siden mange informantene arbeider i større institusjoner, er de bedt om å svare på vegne av den avdelingen eller forskningsgruppen som har arbeidet med det aktuelle prosjektet. Når det i dette kapitlet brukes betegnelsen institusjon, refereres det altså til den forskergruppen eller prosjektgruppen som har vært involvert.

I tabell 5.5 er det gitt en oversikt over hvordan forskningsmiljøene er fordelt på fagområder, og som det fremgår er det stor spredning. 27 prosent av de involverte forskningsmiljøene er innenfor samfunnsfag, mens 25 og 18 prosent er i henholdsvis teknologi/ingeniørfag og matematisk/naturvitenskapelige fag. Ved siden av dette er 13 prosent innenfor landbruks- og fiskerifag, mens det er mindre andeler i medisinske og humanistiske fag. Denne fordelingen tyder på at en betydelig del av FoU-institusjonene er involvert i næringsrettede prosjekter, idet vi antar alle fagmiljøene innenfor teknologi, mat/nat-fagene og landbruks/fiskerifag driver næringsrettet FoU-aktivitet, og disse utgjør over halvparten av forskningsmiljøene. Det dreier seg videre om i hovedsak ganske små miljøer, snaut en tredjedel er grupper med 1-5 forskere, og det er bare 16 prosent som har mer enn 20 forskere.

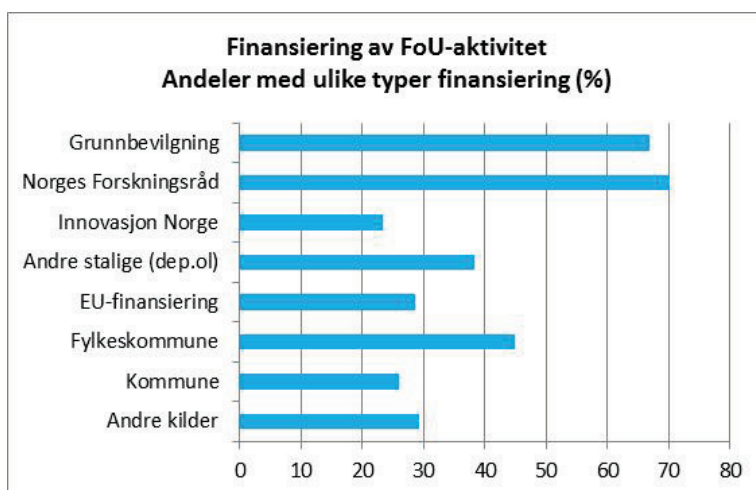
Tabell 5.5 Forskningsmiljøenes fordeling på fagområder (%). N=154

Fagområde	(%)
Humanistiske fag	2,0
Samfunnsfag	27,3
Matematikk/naturvitenskapelige fag	18,2
Teknologi/ingeniørfag	24,7
Landbruks- og fiskerifag	13,0
Medisinske fag	2,0
Annet og ubesvart	13,0
Sum	100,0

Tabell 5.6 Forskningsmiljøenes størrelse (%). N=145, ubesvart ikke inkludert.

Antall forskere i gruppen eller avdelingen	(%)
1-5	34,5
6-10	26,9
11-20	22,1
Fler enn 20	16,6
Sum	100,1

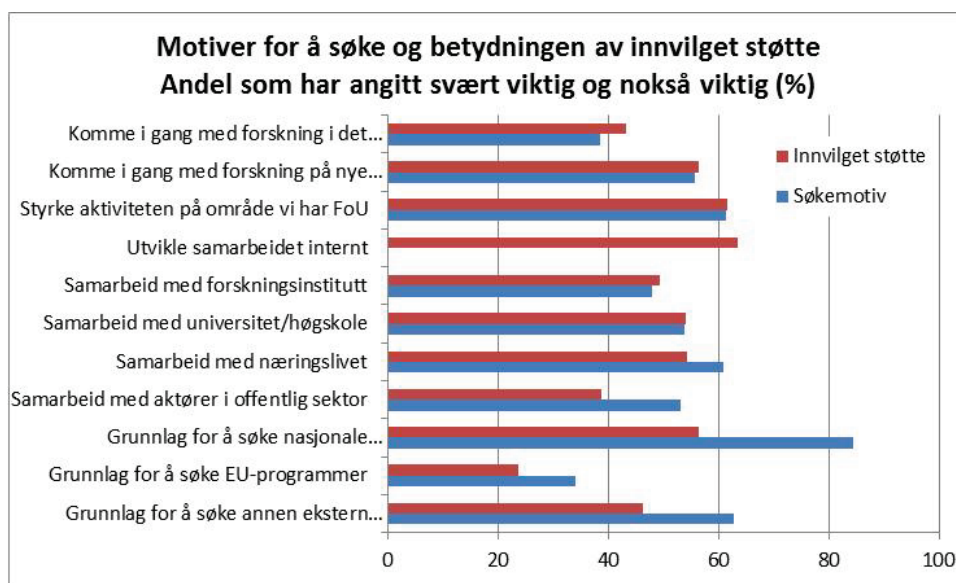
For å få en oversikt over forskningsmiljøenes situasjon med hensyn til forskning, har vi spurt om hvilken finansiering de har av sin forskningsaktivitet, jf figur 5.3. De viktigste finansieringsformene er intern finansiering over grunnbevilgningen og bevilgninger fra Forskningsrådet, begge deler gjelder 65-70 prosent av miljøene. For øvrig er det spredning på ulike kilder, over 40 prosent har finansiering fra fylkeskommune, noe under 40 prosent fra departementer og andre statlige organer, en del har også EU-finansiering og finansiering fra kommuner og Innovasjon Norge.

Figur 5.3 Oversikt over FoU-miljøenes finansiering av forskningsaktivitet.

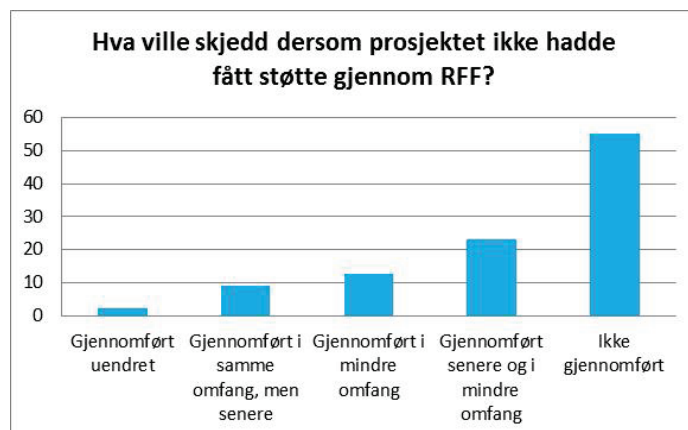
Et viktig spørsmål er i hvilken grad de aktuelle miljøene setter i gang ny FoU-virksomhet som en følge av regionale forskningsfond. En indikator på dette er i hvilken grad et miljø ikke har ekstern finansiering, og dataene viser at det kun er ni prosent av respondentene som ikke har ekstern finansiering.

En utdyping av dette får vi i figur 5.4, der vi oppsummerer søkemotiv og betydningen av at prosjektene er finansiert. Såpass mange som rundt 40 prosent av informantene oppgir at det å komme i gang med forskning har vært et viktig motiv for å søke om støtte gjennom regionale forskningsfond, over halvparten oppgir at regionale forskningsfond har vært viktige for å komme i gang med forskning på nye områder, mens 60 prosent oppgir at det har vært viktig for å styrke forskningen på områder der de allerede har aktivitet. Det er særlig blant de minste forskningsmiljøene det er mange som oppgir at regionale forskningsfond har betydning for å komme i gang med forskning i det hele tatt eller på nye områder, men også blant de større miljøene er det noen som har oppgitt dette.

Figur 5.4 Motiver for å søke støtte i regionale forskningsfond (blå søyle), og betydningen av innvilget støtte (rød søyle). Andel som har angitt svært eller nokså viktig (4 og 5 på skalaen 1-5) (%).

Den generelle konklusjonen ut fra dette er altså at de ulike forskningsmiljøene tillegger de regionale forskningsfondene stor betydning, både som motivasjon for å komme i gang med forskning, og til å utvikle forskning på for dem nye områder. Denne tendensen bekreftes for øvrig av svarene på spørsmålet om addisjonalitet (figur 5.5), Over halvparten av alle respondentene – 55 prosent – har svart at prosjektet ikke ville blitt gjennomført dersom man ikke fikk finansiering gjennom regionale forskningsfond, mens 23 prosent oppga at prosjektet ville blitt gjennomført i mindre omfang og på et senere tidspunkt. Bare to prosent oppga at de ville ha gjennomført prosjektet uansett, mens sju prosent oppga at de ville gjennomført prosjektet i samme omfang, men på et senere tidspunkt.

Figur 5.5 Svar på spørsmålet om hva som ville skjedd dersom prosjektet ikke hadde fått støtte gjennom regionale forskningsfond.

Disse svarene tyder dermed på at regionale forskningsfond har enda høyere addisjonalitet overfor forskningsmiljøene enn for næringslivet. Dette kan for så vidt være naturlig. Mange forskningsmiljøer vil være helt avhengig av ekstern finansiering for å gjennomføre nye prosjekter, idet det meste av aktiviteten finansieres gjennom eksterne inntekter. For næringslivet derimot er hovedregelen at de skal medfinansiere minst femti prosent av kostnadene, noe som gjør at de uansett må allokere ressurser til forskningen, og da er det trolig en lavere terskel for å gjennomføre hele eller deler av forskningen selv om man ikke får ekstern finansiering.

Flere av kommentarene til dette spørsmålet understreker betydning av finansieringen gjennom regionale forskningsfond. Dels går noen kommentarer på at regionale forskningsfond har gitt mulighet for finansiering av prosjekter som det ellers ikke er eksterne muligheter for å få finansiert. På den annen side er det også miljøer som meldte tilbake at dersom de ikke fikk innvilget søknaden, ville den antakelig bli benyttet som grunnlag for å søke et annet sted ved en senere anledning.

5.4 Aktører i offentlig sektor og deres vurderinger

Den tredje delen av brukerundersøkelsen har gått til aktører i det vi har kalt offentlig sektor. Siden det å involvere offentlig sektor i forskning er relativt nytt for viktige deler av sektoren, er dette et område som de ulike fondsregionene i varierende grad har kommet i gang med, og så langt er det innvilget relativt få prosjekter til denne gruppen. Totalt sett var det på tidspunktet for undersøkelsen ikke registrert mer enn 23 prosjekter med offentlige aktører som prosjektansvarlige, og blant disse har vi fått svar fra 14. Disse 14 utgjør en relativt sammensatt gruppe:

Kommune eller kommunal etat:	9
Fylkeskommune	2
Frittstående interesseorganisasjon	1
Annet	2

Blant aktørene er det en sterk konsentrasjon til helse- og sosialsektoren – ti hører til denne gruppen. De øvrige fordeler seg med én på offentlig forvaltning, én på regional utvikling, én på kultursektoren, og én oppga å være en prosjektbasert aktør.

På spørsmålet om de har tidligere erfaringer med FoU-prosjekter, oppga to at de hadde slik erfaring i stor grad, ni oppga at de hadde dette i noen grad, mens tre oppga at de ikke hadde tidligere erfaringer. Blant de som har tidligere erfaringer, er spennet stort. En av aktørene, en avdeling ved et sykehus, har stor erfaring med PhD- og postdoktorprosjekter; en annen aktør, en privat rehabiliteringsklinikk med egen FoU-avdeling, hadde også betydelig erfaring. På den andre siden har vi flertallet med relativt begrenset erfaring, eksempelvis en kommune som har deltatt i noen utviklingsprosjekter i samarbeid med en utdanningsinstitusjon, og en annen kommune som har samarbeidet med et institutt om

utvikling av velferdsteknologi. Andre eksempler er kommuner som har hatt utviklingsprosjekt innen skoleutvikling i samarbeid med relevante fagmiljøer, og i en annen kommune der det har vært samarbeid med et kulturfagmiljø i forbindelse planlegging av et kulturhus.

Tabell 5.6 Motiv for å søke om støtte og betydningen av finansieringen fra regionale forskningsfond. Antall som har oppgitt 4 eller 5 på en skala 1-5. (Totalt antall 14)

	Søkemotiv	Betydning av støtte
Forbedre kunnskapsgrunnlaget	11	8
Komme i gang med utviklingsarbeid	10	9
Videreføre pågående utviklingsarbeid	6	7
Evaluering av eksisterende ordning	2	
Utvikle samarbeid internt i vårt miljø		7
Utvikle samarbeid med:		
- Forskningsinstitutt	9	8
- Universitet/Høgskole	12	8
- Næringslivet	8	6
- Andre aktører i offentlig sektor	9	9
Grunnlag for søknader til nasjonale programmer	10	4
Grunnlag for EU-søknad	6	3
Grunnlag for annen ekstern finansiering	6	4

Et viktig motiv for å søke om midler i regionale forskningsfond, er at prosjektet skal bidra til forbedring av kunnskapsgrunnlaget. Videre er det å komme i gang med utviklingsarbeid viktig, og dette er viktigere enn å videreføre et pågående utviklingsarbeid. Ellers er det mange som har som mål å utvikle samarbeid med andre aktører, spesielt mange peker på behovet for å utvikle samarbeid med universitet og høgskole, men også en stor andel peker på behov for å utvikle samarbeid med næringslivet og andre aktører i offentlig sektor. Det er også verdt å merke seg at mange betrakter prosjektet finansiert over regionale forskningsfond som et grunnlag for å gå videre med søknader til andre finansieringskilder, først og fremst nasjonale programmer, men det er også noen som har ambisjoner om å søke EU-midler.

Også for denne gruppen tyder resultatene på at finansieringen fra regionale forskningsfond gir høy addisjonalitet. Svarene fra de 14 respondentene fordeler seg slik på spørsmålet om hva som ville skjedd dersom de ikke hadde fått finansieringen fra regionale forskningsfond:

Prosjektet ville ikke blitt gjennomført	8
Prosjektet vill blitt gjennomført, men senere og i mindre omfang	3
Prosjektet ville blitt gjennomført i mindre omfang	2
Prosjektet ville blitt gjennomført i samme omfang, men på et senere tidspunkt	1
Prosjektet vill blitt gjennomfør uten endringer	0

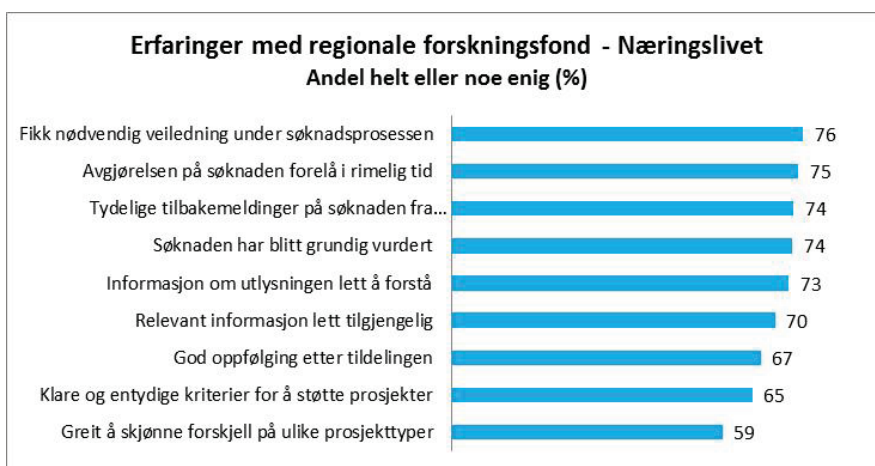
To tredjedeler svarer med andre ord at prosjektet ikke ville blitt gjennomført uten støtten fra regionale forskningsfond, slik at fondene tydelig har hatt en stor utløsende effekt.

Siden de regionale fondene så langt i begrenset grad har nådd ut til brukere i offentlig sektor, skal man selvsagt ikke trekke for bastante konklusjoner om fondets betydning, men disse resultatene tyder i alle fall på at i den grad fondsregionene når ut, ser det ut til at det har en positiv betydning for at offentlig sektor i større grad tar i bruk forskning som ledd i sitt utviklingsarbeid.

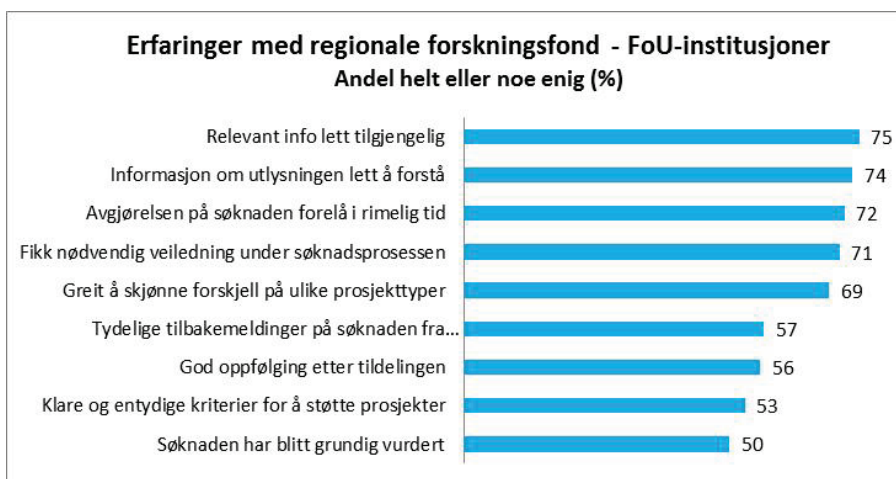
5.5 Brukernes erfaringer med regionale forskningsfond

Ett av målene med brukerundersøkelsen har vært å klarlegge hvor fornøyde brukerne er med hvordan ordningen organiseres, og resultatene for disse spørsmålene er gjengitt i figur 5.6 og 5.7. Som det fremgår av disse, er det overveiende meget positive vurdering av hvordan ordningen fungerer.

Næringslivet er den gruppen som har mest positive vurderinger, og for de fleste faktorene er det 70 prosent og høyere som angir at de er helt eller nokså enig i de formulerte påstandene. Dette gjelder blant annet at relevant informasjon var lett tilgjengelig, at man fikk nødvendig veiledning under søknadsprosessen og at det ble gitt tydelige tilbakemeldinger på søknaden. Det er også en meget høy andel som sier at oppfølgingen etter tildelingen har vært god. Blant respondentene er det også noen som er negative, men på ingen av påstandene er det mer enn ti prosent som har svart at de er helt eller noe uenig.

Figur 5.6 Næringslivets erfaringer med og vurderinger av regionale forskningsfond.

Figur 5.7 FoU-institusjonenes erfaringer med og vurderinger av regionale forskningsfond.

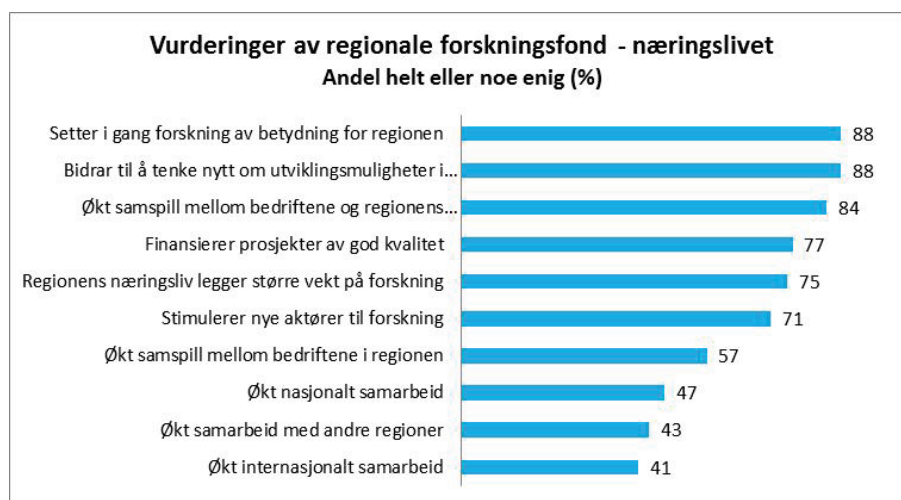
Også blant forskningsmiljøene er vurderingene gjennomgående meget positive, selv om de for noen av påstandene ikke er så positive som det næringslivet er. Dette gjelder særlig påstandene om at søknaden har blitt grundig vurdert, at det er klare kriterier for vurdering av søknadene og at det er god oppfølging etter tildelingen; for disse påstandene er det femti prosent og i overkant som er helt eller noe enig. Samtidig er det selvsagt enkelte misfornøyde aktører. Spesielt er det en gruppe av forskningsmiljøene som ikke synes det er klare kriterier for søknadsvurderingen (18%), som ikke synes det har blitt gitt tydelige tilbakemeldinger (18%), og som ikke synes oppfølgingen etter tildelingen har vært god (18%).

I spørreundersøkelsen ble det gitt anledning for informantene til å gi kommentarer til flere av spørsmålene, og en mindre andel har benyttet denne anledningen. Disse kommentarene har særlig kommet fra forskningsmiljøene. En del av disse er kritiske til den prosessen de har opplevd, En angir eksempelvis misnøye med den måten utlysningen har foregått på med uklar angivelse av tema og frister, en annen respondent mener at fondsregionen ikke har fulgt de oppsatte kriteriene for evaluering av søknader. Et par respondenter er misfornøyd med informasjonen fra sekretariatene og hvordan de har fulgt opp prosessen, og flere angir misnøye med at beslutningsprosessen har tatt lang tid. På den annen side er det også noen som uttrykker stor tilfredshet med fondssekretariatets arbeid. En uttrykker at kontakten og oppfølgingen har vært upåklagelig, en annen at sekretariatet har gjort et forbillig arbeid.

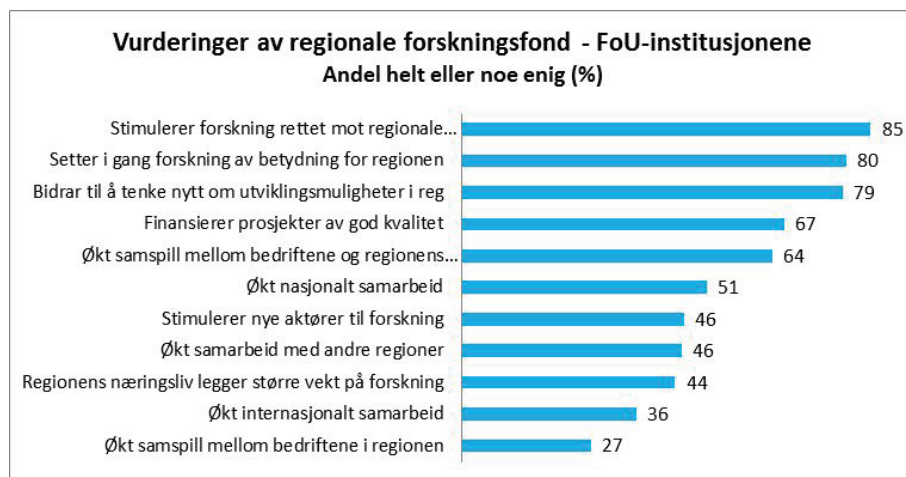
5.6 Betydningen av regionale forskningsfond

Som ledd i brukerundersøkelsen ble det også stilt en del spørsmål for å få frem mer generelle vurderinger av hvordan regionale forskningsfond virker med hensyn til dels å utløse ny forskningsaktivitet og bidra til en større grad av forskningsbasert utvikling i regionene, dels å bidra til å øke samspillet mellom de ulike aktørene i regionene og mellom regionene og det nasjonale og internasjonale nivået. En oversikt over vurderingene av næringslivet og FoU-institusjonene er gitt figurene 5.8 og 5.9.

Ved vurderingen av disse resultatene bør det tas forbehold om at det vil være en positiv «bias» blant respondentene, siden alle har fått støtte til prosjekter gjennom Regionale forskningsfond, vil de i utgangspunktet ha et positivt forhold til ordningen. Hvis vi også hadde inkludert de som har fått avslag og uavhengige aktører, vill vurderingene trolig vært mindre positive.

Figur 5.8 Næringslivets vurderinger av betydningen av regionale forskningsfond.

Figur 5.9 FoU-institusjonenes vurderinger av betydningen av regionale forskningsfond.

Både informantene fra næringslivet og fra forskningsmiljøene har generelt meget positive holdninger til flere av påstandene. Spesielt gjelder dette spørsmålene som går på å stimulere forskning rettet mot regionale problemstillinger og sette i gang forskning av betydning for regionene, i begge grupper er det 80 prosent eller høyere som er helt eller noe enig i disse utsagnene, De mener også at regionale forskningsfond bidrar til å tenke nytt om utviklingsmulighetene i regionene.

Videre synes de to gruppene å være samstemte om at det finansieres prosjekter av god kvalitet. Når det derimot gjelder spørsmål om regionale forskningsfond bidrar til at regionenes næringsliv legger større vekt på forskning og at det stimuleres til nye aktører til forskning, gir informantene fra næringsliv en vesentlig mer positiv vurdering av representantene fra forskningsmiljøene. Mens det er over 70 prosent av næringslivsrepresentantene som er enig i dette, er det under halvparten av representantene fra forskningsmiljøene som mener det samme.

Når det gjelder spørsmålene om de regionale forskningsfondene bidrar til mer samarbeid mellom bedriftene og regionens forskningsinstitusjoner, har begge grupper positive vurderinger av dette; blant bedriftene er det over 80 prosent som er enig i, mens blant forskningsmiljøene er det noe over 60 prosent. Når det derimot gjelder de øvrige spørsmålene om samarbeid, både regionalt, nasjonalt og internasjonalt, er det noe mindre andeler som er enige i dette. Blant næringslivsrepresentantene, som er de mest positive, ligger andelene i området 40-60 prosent, mens de blant forskningsmiljøene ligger noe lavere. Det er kanskje spesielt verdt å merke seg at mens 57 prosent av bedriftene selv mener at regionale forskningsfond bidrar til økt samarbeid mellom bedriftene i regionen, er det bare 27 prosent av informantene fra forskningsmiljøene som mener det samme.

Det kan videre bemerkes at det er et mindretall i begge grupper som mener at regionale forskningsfond bidrar til økt samarbeid med andre regioner og nasjonalt og internasjonalt. Dette synes ganske naturlig gitt at de regionale forskningsfondene har et hovedfokus på å stimulere til utvikling av forskningsaktivitet i sine regioner, og at deres virksomhet i sin karakter skal ha et hovedfokus på det regionale nivået, og så langt har fondsregionenes utlysninger i begrenset grad stimulert til samarbeid ut over det regionale nivået.

Generelt er imidlertid brukernes vurderinger av betydningen av regionale forskningsfond meget positive. Men som vi har kommentert tidligere, vil det at vi har avgrenset undersøkelsen kun til de som har oppnådd finansiering gjennom ordningen, innebære at alle informantene i utgangspunktet har et positivt forhold til regionale forskningsfond, og dermed trolig vil tendere til å svare mer positivt på de spørsmålene vi har stilt, enn om undersøkelsen også hadde inkludert aktører som har fått avslag på sine søknader, og om den også hadde inkludert uavhengige observatører.

5.7 Oppsummering om regionale forskningsfonds rolle

Resultatene av denne brukerundersøkelsen peker på noen viktige virkninger av regionale forskningsfond. For det første bidrar ordningen til å mobilisere nye aktører til å organisere forskning, dette gjelder både i næringslivet, i forskningsmiljøene og i offentlig sektor.

Blant respondentene i næringslivet er det rundt 25 prosent som driver liten eller ingen FoU-aktivitet, 12 prosent hadde ikke tidligere ekstern finansiering av forskning, og 24 prosent hadde ikke ekstern finansiering utover Skattefunn. Videre oppga en betydelig andel (40 %) at det å komme i gang med forskning i det hele tatt har vært et viktig motiv, og hele 60 prosent oppga å komme i gang på nye områder som viktig. Dette er ganske betydelige andeler og peker nokså tydelig i retning av at regionale forskningsfond har en mobiliserende effekt på forskning i næringslivet. Nå kan det riktignok reises spørsmål om dette kanskje er for høye andeler nye aktører, spesielt siden mange av bedriftene er svært små virksomheter. Dette er forhold som eventuelt må undersøkes på andre måter, men uansett kan det konkluderes med at resultatene overfor næringslivet synes meget positive i lys av målet om å mobilisere nye søkere.

Også når det gjelder forskningsmiljøene synes regionale forskningsfond å ha en klart mobiliserende effekt. Så mange som 40 prosent av informantene angir at det å komme i gang med forskning i det hele tatt har vært et viktig motiv for å søke om midler, og nærmere 60 prosent oppgir å komme i gang på nye områder som viktig. Fondene har med andre ord åpenbart en sterkt mobiliserende effekt. Men også her, og kanskje i enda større grad enn for næringslivet, kan det være grunn til å reflektere over om andelen miljøer som er relativt nye i forskning er for høy. Av dataene fremgår det nemlig at mange av forskningsmiljøene er svært små, og selv om vi ikke har kjennskap til den organisatoriske konteksten som miljøene inngår i (mange grupper kan inngå i større miljøer som gir tilstrekkelig robusthet), reiser dette en problemstilling som bør bli gjenstand for oppfølgende undersøkelser. Her bør det analyseres nærmere både om midler spres på for mange små miljøer, og om man i for stor grad lar midler gå til miljøer som er nye i forskningssammenheng.

Når det gjelder offentlig sektor, synes også konklusjonen å være at regionale forskningsfond har en mobiliserende effekt ved at den bidrar til at nye aktører organiserer forskning og tar i bruk forskning som grunnlag for utviklingsprosesser. Her må vi imidlertid ta forbehold om at det foreløpig er relativt få prosjekter som er finansiert i denne sektoren, slik at datagrunnlaget for å konkludere er relativt begrenset.

For det andre har vi også indikasjoner på at regionale forskningsfond bidrar til å utvikle samarbeidsrelasjonene mellom de ulike aktørgrupper i de enkelte regioner, det vil si mellom næringslivet, FoU-institusjonene og offentlig sektor. Vurderingene både fra næringslivet og FoU-institusjonene peker entydig på at relasjonene mellom de to er bedre, mens vurderingene av om fondene bidrar til økt samarbeid i næringslivet er noe mer uklare. Det er vel også indikasjoner på bedre samarbeidsrelasjoner mellom offentlig sektor og FoU-miljøene, men som nevnt er datamaterialet knyttet til offentlig sektor relativt spinkelt.

For det tredje er det relativt bred samstemmighet om at regionale forskningsfond bidrar til å tenke nytt om regionale utviklingsmuligheter, og at fondene bidrar til å sette i gang ny forskning av betydning for regionen. Dette sammen med den høye addisjonaliteten som rapporteres om de innvilgede prosjekter, gir klare indikasjoner på at RFF så langt fungerer i samsvar med målene.

6 15%-potten

En viktig del av bakteppet for regionale forskningsfond har vært frykt i en del miljøer for at ordningen skulle føre til fragmentering av forskningen og forskning av dårlig kvalitet. For å motvirke dette ble den såkalte 15%-potten opprettet, som innebærer at 15 prosent av midlene skulle fordeles til de fondene som har best kvalitet på sine FoU-prosjekt, og til samarbeidsprosjekt mellom flere fond. Det har vist seg vanskelig å praktisere den foreslåtte ordningen, noe som har ført til mye diskusjon og utløst en prosess som har ført frem til forslag om nye prinsipper for praktisering av ordningen. I dette kapitlet gjennomgås bakgrunnen for ordningen, hvordan den har vært håndtert så langt, og hvilke prinsipper man har blitt enige om for den fremtidige praktiseringen av ordningen.

6.1 Bakgrunn

For å forstå bakgrunnen for opprettelsen av ordningen med 15%-potten, kan det være nødvendig å gå tilbake til de vurderinger som lå til grunn for opprettelsen av de regionale forskningsfondene. Forslaget om å opprette regionale forskningsfond ble første gang presentert i regionalmeldingen som ble lagt frem i desember 2006.³⁴ Her ble hovedmålet for ordningen formulert som «å styrke regional forskning og samspillet mellom næringsliv, høyskoler og regionen» (s. 41). Et viktig prinsipp var at det regionale nivået skulle få ansvar for ordningen: «Gjennom å få ansvaret for regionale forskningsfond,[...] gis regionene et økt ansvar for kunnskapsutvikling i egen region» (s. 41).

Flertallet i Stortinget sluttet seg til forslaget om å opprette regionale forskningsfond, mens Høyre og Fremskrittspartiet gikk imot. I behandlingen av regionalmeldingen i Kommunal- og forvaltningskomiteen, skrev medlemmene i de to partiene at³⁵

«fordeling av midler til forskning må skje etter relevans og faglig kvalitet, ikke på bakgrunn av geografi. Disse medlemmer mener videre det er viktig å ivareta nasjonale satsninger og strategier innenfor forskningsfeltet, og ønsker dermed ikke å etablere regionale forskningsfond fordi disse vil pulverisere ansvaret for finansiering og prioritering av forskningen. Det er også grunn til å peke på at i et lite land er forskningsmiljøene allerede små. Ved en regional oppsplitting vil de bli enda mindre, noe som bl.a. vil føre til en forsterking av habilitetsproblemer, fordi forskere i større grad vil oppleve å sitte på begge sider av bordet i en tildelingsprosess.»

Dette standpunktet ble fulgt opp av de to partiene da Stortinget i 2008 behandlet forslag til avsetning av fondskapital for finansiering av regionale forskningsfond. Representantene for Høyre og Fremskrittspartiet uttalte i denne forbindelse følgende:³⁶

³⁴ St.meld. nr. 12 (2006-2007) Regionale fortrinn – regional framtid.

³⁵ Innstilling fra kommunal og forvaltningskomiteen om Regional fortrinn – regional framtid, Innst. S. nr. 166 (2006-2007).

³⁶ Budsjett-innst. S. nr. 12 (2008-2009).

«Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre er uenig i dannelsen av regionale forskningsfond. Norge trenger en samlet forskningspolitikk, ikke en fragmentering av forskningsinnsatsen. Opprettelse av regionale forskningsfond er etter disse medlemmers oppfatning et skritt i gal retning, fordi det nettopp bidrar til en slik fragmentering. Dessuten er Norge et lite land og regionalt vil det bli små miljøer som skal fordele betydelige beløp. Disse medlemmer er av den oppfatning at man hever kvaliteten ved å la de regionale miljøene konkurrere om tildelinger med det øvrige forsknings-Norge.»

Det sentrale argumentet i disse uttalelsene er hensynet til faglig kvalitet, og at den beste måten å sikre dette på er å ha nasjonal konkurranse om tildeling av midlene. Videre er det et argument mot ordningen med regionale forskningsfond at den kan bidra til pulverisering av ansvaret for prioritering av forskningen. Et viktig argument er også at mange regionale forskningsmiljøer er små, og implisitt i dette ligger det antakelig vurderinger av at regionale forskningsfond vil føre til at mer forskningsmidler vil gå til slike miljøer, noe som kan medføre forskning av dårlig kvalitet og til en fragmentering av forskningen.

Etter behandlingen av regionalmeldingen i Stortinget i 2007 ble Forskningsrådet gitt i oppdrag av Kunnskapsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet å gjennomføre en utredning om regionale forskningsfond. I rapporten, som ble lagt frem i desember 2007,³⁷ ble det foreslått en modell for organiseringen av fondene og prinsipper for hvordan fondene skulle finansieres. I utredningen ble også problemstillinger knyttet til fragmentering og regional lock-in kommentert, og vi siterer to aktuelle avsnitt (s. 4):

«Opprettelsen av regionale forskningsfond vil bety et nytt nivå for styring og finansiering av forskning i Norge. Hvis de ulike satsingene på regionale nivå ikke er godt koordinert seg i mellom og mot nasjonale satsinger kan det føre til fragmentering og suboptimalisering av den samlede FoU-innsatsen i Norge. Det er derfor helt sentralt at det legges til rette for en koordinert samhandling mellom de ulike regionale fondene. Innenfor innsatsområder som er felles på tvers av ulike regioner, bør det tilstrebes en nasjonal arbeidsdeling som gir rom for regional spesialisering.»

...

«Forskningsrådet mener at et regionalt forskningsfond minimum må dekke mer enn et fylke i dagens inndeling. Dette fordi slagkraftige fond bør ha en viss kritisk minstepørrelse, ha en viss bredde i sitt nedslagsfelt og ha tilgang til tilstrekkelig forskningsfaglig kompetanse. Avhengig av endelig regionsinndeling vil det bety at vi kan få forskningsfond som dekker flere regioner og/eller fond som dekker én region. For å få en fornuftig størrelse på den regionale konkurransearenaen bør imidlertid antall fond begrenses. Konkurranse, tverrfaglighet og samarbeid er kvalitetsfremmende og mange små fond vil fort kunne bidra til regional lock-in. Forskningsrådet anbefaler at det etableres i størrelsesorden 5-7 regionale forskningsfond.»

Disse betraktningene er bakgrunnen for å foreslå det som senere fikk betegnelsen 15%-potten. Utgangspunktet er at finansieringen av regionale forskningsfond er basert på avkastningen av fondskapital avsatt for å finansiere regionale forskningsfond. I Forskningsrådets utredning ble det foreslått at en del av avkastningen skulle settes av for å stimulere til kvalitet i forskningen og til samarbeid mellom fondsregionene:

«Forskningsrådet foreslår derfor en modell der (...) 15-20% av avkastningen fordeles etter konkurranse mellom fondene, til de regionale fondene med best kvalitet på FoU-prosjektene sine (slik de nasjonale ekspertpanelene vurderer dem) og til de regionale fond som har fått fram FoU-prosjekter finansiert gjennom mer enn ett fond.» (s. 25-26.)

I en høringsuttalelse til forvaltningsreformen fra Universitets- og høyskolerådet (15.04.2008) ble planene for opprettelse av regionale forskningsfond kommentert, og vi tar med utdrag som er relevante for problemstillingen knyttet til kvalitet, fragmentering og nasjonal koordinering:

³⁷ Forskningsrådet. Utredning om opprettelse av regionale forskningsfond. Utredning bestilt av Kommunal- og regionaldepartementet og Kunnskapsdepartementet.

«Gode forskningsmiljøer som forholder seg til internasjonale kvalitetsstandarder er en forutsetning for forskningsbasert innovasjon og nyskaping. I evalueringer av norsk forskning pekes det gjennomgående på at mange små miljøer skaper fragmentert forskningsinnsats. For de regionale forskningsfondene vil det bli en stor utfordring å fremme kvalitet i forskning gjennom konsentrasjon, samtidig som en bygger opp flere konkurrerende forskningsmiljø. Norsk forskning må ha sitt tyngdepunkt i nasjonale satsninger på høyt internasjonalt nivå, med utgangspunkt i nasjonale prioriteringer, større løft, krevende prosjekter med høy risiko, tverrfaglighet og samarbeid. Det er av avgjørende betydning at denne satsningen gjøres til nasjonal konkurranse og koordinering, for å sikre at fondene bidrar til regional utvikling basert på den beste forskningen. Denne oppgaven bør ligge hos Forskningsrådet.

...

Dersom fondene forutsetter tapning fra eksisterende kilder, vil det trolig medføre en svekking av norsk forskning totalt sett. Økt mangfold i finansieringsordninger kan uten tilstrekkelig koordinering føre til at de regionale forskningsfondene blir finansieringskilder for forskning som kvalitetssmessig ikke er god nok til å hevde seg på den nasjonale og internasjonale arena.»

På grunnlag av høringsuttalelser og behandlingen i Stortinget ble arbeidet med utformingen av regionale forskningsfond videreført, og en ny utredning forelå i juni 2009.³⁸ I denne utredningen heter det blant annet (s. 31):

«En hovedutfordring for de regionale fondene vil være å løfte blikket, åpne for samarbeid og stimulere til aktivitet utenfor egne fondsgrenser. Det er viktig at de geografiske grensene ikke blir til hindre for større satsinger på tvers av fond og at det ensidig satses på å bygge kompetanse innenfor fondets eget område. Dette krever en bevisstgjøring i fondsstyrene, og «15%-potten» kan brukes til å stimulere samhandling, arbeidsdeling og faglig konsentrasjon. De enkelte regionale forskningsfondene vil ha begrensede midler tilgjengelig og da kan «15%-potten» være en viktig gulrot for å få til større satsinger og få i gang aktivitet som ellers ikke ville funnet sted.»

6.2 Retningslinjene for 15%-potten

Prinsippene for 15%-potten er gitt i retningslinjene for regionale forskningsfond, fastsatt av Kunnskapsdepartementet 23.10.2009, der det heter følgende:

15 pst av midlene skal fordeles til de regionale fondene som har best kvalitet på FoU-prosjektene og til de regionale fondene som har fått fram FoU-prosjekter finansiert gjennom mer enn ett fond. Midlene kanaliseres gjennom Norges forskningsråd til de regionale fondsstyrene.

Siden det ut fra disse reglene vil ta noe tid før man eventuelt kan begynne å anvende kvalitetskriteriene, ble det i retningslinjene åpnet for at man kunne gjøre unntak for reglene i 2010 og 2011. For disse årene kunne man søke om midler fra 15%-potten til å delfinansiere:

- Felles utlysninger mellom flere fond
- Utlysninger av utvalgte regionale problemstillinger gjennom nasjonale programmer
- Særskilte administrative etableringskostnader.

Ordringen er senere omtalt i de årlige tildelingsbrevene fra KD, i tildelingsbrevet for 2012 ble det benyttet følgende formulering: [15 % potten skal] «finansiere samarbeidsprosjekter mellom flere fondsregioner, og [...] forskning i de fondsregionene som har best kvalitet på FoU-prosjektene».

Mens det er rimelig klart hva som ligger i kravet om samarbeid, er det knyttet vesentlig uklarhet til hvordan man skal operasjonalisere at midler skal fordeles til de regionale fondene som har best kvalitet på FoU-prosjektene. I retningslinjene er ikke dette beskrevet nærmere, men det er kommentert i utredningen av 2. juni 2009. Her foreslås det som en mulighet at man kan beregne gjennomsnittskarakterene på alle prosjekter som har fått støtte fra de ulike fondsregionene i en periode, og bruke dette som en indikator på kvalitet (s. 31). Det er videre foreslått at dette kan håndteres ved å utvikle et

³⁸ Utredning om videre utforming av regionale forskningsfond. 2. juni 2009. (Utredningen ble gjennomført av Forskningsrådet og fylkeskommunene i fellesskap)

indikatorbasert system med «objektive kriterier for å måle samarbeidsaktivitet og kvalitetsnivå», og at 15%-potten fordeles hvert år mellom fondsregionene basert på den relative måloppnåelsen ut fra de fastsatte kriterier foregående år.

Som vi kommer tilbake til, har fondsregionene opplevd ordningen med 15%-potten som ganske problematisk. Spesielt gjelder dette føringene om å utvikle systemet med å fordele midlene ut fra kvalitet. Det ble derfor satt i gang en prosess for å endre retningslinjene. Før vi går inn på det, oppsummerer vi hvordan midlene i 15%-potten har blitt disponert så langt.

6.3 Praktisering av 15%-potten

Ansvaret for forvaltningen av 15%-potten ble lagt til programstyret for VRI. I 2010, det første året regionale forskningsfond var i drift, ble det overført 27,1 millioner kroner til 15%-potten, og av dette ble 26 millioner fordelt til regionene etter samme fordelingsnøkkel som resten av midlene, med føringene om at midlene kunne brukes til følgende (jf. Årsrapport 2010 – felles rapport, s. 4):

- Fond som har felles utlysninger og sammen finansierer felles prosjekter på tvers av fondsgrensene.
- Utlysning av regionalt definerte problemstillinger i nasjonale forskningsprogrammer.
- Fond som støtter prosjekter med deltakelse og aktivitet utenfor egen region, selv der dette ikke omfatter samfinansiering med andre fond
- Deltakelse i internasjonale aktiviteter eller støtte til prosjekter med internasjonal deltakelse.

De fleste fondsregionene overførte midlene for 2010 til 2011, slik at de i 2011 kunne se bruken av 15%-midlene for de to årene i sammenheng. Programstyret for VRI vedtok videre at midlene i 15%-potten for 2011 skulle fordeles til utlysninger basert på konkurranse, og i 2011 ble en slik konkurranse utlyst der fondene kunne søke om midler til felles utlysninger. Dette førte til at man fikk inn seks søknader om utlysninger, jf oversikt i tabell 6.1.

Tabell 6.1 Utlysninger finansiert av 15%-potten. Beløp i mill kr.

Regioner	Søknad om utlysning	Beløp fra 15%-potten	Egne midler fra regionene	Utløst beløp
Innlandet, Oslofjorden	Teknologi-samarbeid for fremtidens produkter	6	4	10
Hovedstaden, Oslofjorden	Helse og omsorg – for den aldrende befolkning	10	20	30
Vestlandet, Midt-Norge, Nord-Norge	Ny teknologi innan akvakultur-næringa	8	0	8
Innlandet, Hovedstaden	Kunnskapsbasert næringsutvikling med bioteknologi som verktøy	7	9	16
Agder, Vestlandet	Stipendprogram – Bærekraftig verdiskaping i regionale innovasjonssystemer	5	1	6
Innlandet, Midt-Norge, Nord-Norge	Forskning på samisk identitet, kultur og kulturforvaltning	5	1	6
SUM		41	35	76

Samlet har det så langt blitt gitt tilsagn til utlysninger for 41 mill kroner basert på 15%-potten, og dette har utløst ytterligere 35 mill kroner fra fondsregionene.

Av de seks søknadene ble fire innvilget i første omgang, mens de to siste ble innvilget etter noe revisjon. Som det fremgår av oversikten, er alle fondsregionene involvert i minst en felles utlysning. Det er imidlertid ulik praksis med hensyn til om de deltakende regionene går inn med egne midler. I ett av prosjektene – Helse og omsorg for den aldrende befolkning – har hver av de deltakende fondsregionene gått inn med ti millioner i tillegg til de ti som ble innvilget fra 15%-potten, slik at man her fått en relativt stor utlysning på til sammen 30 millioner. I fire av de andre utlysningene har også fonds-

regionene gått inn med egne midler, mens i en av utlysningene har ikke de deltakende regionene gått inn med egne midler.

Det er ulike temaer som er dekket gjennom de seks utlysningene – helse og omsorg, bioteknologi, akvakultur, teknologisamarbeid mellom klynger, samisk kultur og identitet, og regionale innovasjonssystemer. Det er ellers verdt å merke seg at den sistnevnte utlysningen om regionale innovasjonssystemer har en annen innretning enn de øvrige utlysningene, i og med at den går til å finansiere et stipendiatprogram som gjennomføres i samarbeid mellom Universitetet i Agder og Universitetet i Stavanger.

I påvente av at man skulle komme frem til nye retningslinjer for forvaltning av 15%-potten, har det i 2012 ikke skjedd flere utlysninger basert på midler fra potten.

I forbindelse med porteføljeanalysen som er gjennomgått i kapittel 2 og 3 er det også foretatt en analyse av innvilgelsesrate og snittkarakter for fellesutlysningene basert på 15%-potten, jf resultater oppsummert i tabellene 6.2 og 6.3. Det er noe lavere innvilgelsesrate og noe høyere karaktergjennomsnitt i søknadene i fellesutlysningene sammenliknet med søknadene i de øvrige utlysningene. Når det gjelder karakterforskjellene, må det tas forbehold om at vi mangler data for 28 prosent av søknadene (se note til tabell 6.3).

Tabell 6.2 RFF 2010-2011: Bevilgningsandel for søknader i felles utlysninger og ordinære regionale utlysninger (N=1071)

Søknadsår	Fellesutlysning	Innvilget	Avslått	Avvist	N
2010	Nei	38,1	49,7	12,2	551
	Ja	33,3	66,7	,0	18
	Totalt	38,0	50,3	11,8	569
2011	Nei	36,0	57,7	6,3	461
	Ja	29,3	70,7	,0	41
	Totalt	35,5	58,8	5,8	502

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase.

Tabell 6.3 RFF 2011: Snitt tallkarakter for innvilgede og avslåtte søknader etter utlysningstype. (N=350).

2011		Snittkarakter	N
Regional utlysning	Avslått	4,3	197
	Innvilget	5,1	128
	Totalt	4,6	325
Felles utlysning	Avslått	4,4	15
	Innvilget	5,3	10
	Totalt	4,7	25
Totalt	Avslått	4,3	212
	Innvilget	5,2	138
	Totalt	4,6	350

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase.

N=350: Vi har kun karakter for 25 av de 41 søknadene til fellesutlysninger i 2011, og totalt for 360 av de 502 søknadene i 2011.

6.4 Videreføring av ordningen

Blant fondsregionene har det generelt vært misnøye med praktiseringen av 15%-potten. Midlene for 2010 kom sent, og det var derfor vanskelig å komme i gang med et samarbeid mellom fondsregionene. Usikkerhet om hva som ville skje videre, innebar også at flere regioner var avventende.

I 2011 ble det lagt opp til en to-trinns prosess. Første trinn innebar at regionene skulle konkurrere om midler til å foreta utlysninger, og etter behandling i programstyret kunne så regionene gå videre med de utlysninger som programstyret hadde innvilget. Denne prosessen ble av fondsregionene opplevd som arbeidskrevende; først måtte de utarbeide søknader til programstyret, og først når søknadene var behandlet og godkjent av programstyret, kunne man gå i gang med å gjennomføre selve utlysningprosessen. Det har nok også vært et viktig ankepunkt mot ordningen at beslutningen om fordeling av

15%-potten ble lagt til et organ i Forskningsrådet, og at ikke fondsregionene selv hadde beslutningsmyndighet over midlene.

Det oppsto på et tidlig tidspunkt diskusjon om problemstillinger rundt 15%-potten, og høsten 2011 tok fondsregionene initiativ til et møte mellom KD, fondsregionene og Forskningsrådet for å gjennomgå erfaringene så langt og drøfte den fremtidige bruken av 15%-midlene. På møtet ble det enighet om at fondsregionene i samarbeid med Forskningsrådet skulle utarbeide et forslag til konkretisering av ordningen, og det ble satt en frist til 15. juni for dette arbeidet.

Dette ble fulgt opp av sekretariatslederne i samarbeid med sine respektive styrever, og et forslag til praktisering av ordningen ble lagt frem i et møte med styrelederne og departementet i slutten av mai 2012. Det var imidlertid ikke enighet mellom regionene om hvordan ordningen skulle praktiseres, og arbeidet fortsatte videre ut over høsten. Først i et styreledermøte i november kom man frem til et omforent forslag, og dette forslaget er senere støttet av Forskningsrådet i et brev til KD av 14. desember 2012.

Hovedprinsippet for forslaget er at det nå skal overlates til fondsregionene i fellesskap å beslutte hvordan midlene i 15%-potten skal fordeles. Midlene skal disponeres til felles utlysninger mellom to eller flere regioner, og behandlingen av søknadene skal være basert på Forskningsrådets vanlige prosedyrer for kvalitetsvurdering.

Opplegget innebærer at det hvert år gjennomføres prosesser der regionene i samspill kommer frem til 2-3 temaer der man vil ha utlysninger. De enkelte regioner velger selv hvilke utlysninger de vil delta i, men minst to regioner må være interessert for at det skal være grunnlag for utlysning. For hver enkelt utlysning tas det standpunkt til om de deltakende regioner skal bidra med en egenandel og eventuelt størrelsen på denne. I prosessene vil man bestrebe seg på å komme frem til løsninger basert på konsensus, men dersom dette ikke er mulig, vil man basere seg på flertallsvedtak. Det er videre enighet om at den ordningen man nå har foreslått, skal evalueres etter to år.

Den nye ordningen innebærer at vedtak om utlysninger normalt skjer på det årlige styrelederforumet som arrangeres i forbindelse med årskonferansen i mai hvert år, slik at utlysningen kan foretas med søknadsfrist på høsten. I 2013 tas det sikte på utlysninger på følgende temaer:

- Reiseliv og opplevelser
- Blå-grønn bioteknologi
- Helse og omsorg
- Vann og avløp.

6.5 Oppsummering

Ordnningen med 15%-potten har vært motivert ut fra en viktige problemstillinger i forskningspolitikken om å sikre kvalitet og å unngå fragmentering. Intensjonene med ordningen har således vært de beste, mens den praktiske utformingen har vært mindre heldig. Spesielt har forslaget om å fordele midler til de regionene som har best forskningskvalitet, vært problematisk, i alle fall sett fra fondsregionenes side. Dette ville medføre innføring av et sett av indikatorer for måling av kvalitet, noe som i seg selv ville være krevende å få til på en god måte, og dernest ville slike indikatorer fort kunne føre til strategiske tilpasninger fra de enkelte fondenes side. Det har også vært et viktig ankepunkt mot ordningen at beslutningen om fordelingen av midler i ordningen har ligget til et organ i Forskningsrådet, noe som står i motsetning til at regionale forskningsfond er fylkeskommunenes ordning, og at beslutningsmyndigheten vedrørende fordelingen av midler derfor bør ligge på dette nivået. Et annet viktig ankepunkt mot ordningen, slik den ble praktisert i 2011, er at prosessen ble oppfattet som veldig tungvint.

Gjennom det nye forslaget er disse problemene langt på vei løst. Det er fondsregionene selv som nå vil ha beslutningsmyndigheten over midlene, og man unngår ekstraarbeidet som den tidligere to-trinns prosessen medførte.

Når det så gjelder spørsmålet om kvalitetshensynet blir tilfredsstillende ivaretatt gjennom den nye ordningen, er det liten grunn til å betvile dette. Generelt er det meget høy bevissthet om kvalitetsproblematikken i fondsregionene, og fondsstyrene er meget klare på at forskningsmidler ikke vil bli bevilget dersom prosjekter ikke holder tilfredsstillende kvalitet. Porteføljeanalysen har også vist at prosjekter innvilget av regionale forskningsfond holder god kvalitet.

Derimot er det grunn til å tro at 15%-potten har betydning for samarbeid mellom regioner, og at den gir grunnlag for samordnede og tyngre satsinger på områder av strategisk betydning. Man ville neppe fått til de felles utlysningene man har hatt så langt om man ikke hadde hatt ordningen med 15%-potten. Samtidig er det mye tematisk overlapp mellom prioriteringene i de ulike regionene og det kan det være grunn til å reise spørsmål om ikke samarbeidet mellom fondsregionene om felles utlysninger kan sikres på en enklere måte. Dette vil det være naturlig å diskutere nærmere når den nye ordningen skal evalueres etter to år.

7 Status i 2012 og fremtidige utfordringer

I den første rapporten fra følgeevalueringen konkluderte vi med at de regionale forskningsfondene hadde hatt en god start, og vårt generelle inntrykk etter at det nå har gått tre år, er at den gode utviklingen har fortsatt. I dette kapitlet gir vi en kort oppsummering av status i forhold til de ulike delmålene for ordningen, og vi peker avslutningsvis på noen problemstillinger som det vil bli viktig å følge opp når vi nå går inn i følgeevalueringens siste år.

7.1 Styrke forskning for regional innovasjon og regional utvikling

Delmål 1

Styrke forskning for regional innovasjon og regional utvikling.

- Finansiere forskningsprosjekter av god kvalitet innenfor regionenes prioriterte innsatsområder.
- Medvirke til at bedrifter og offentlige virksomheter øker sin innovasjonsevne, verdiskaping og konkurransekraft ved å initiere og ta i bruk resultater fra FoU.
- Stimulere til et tettere samarbeid mellom FoU-institusjoner og styrke koblingene til næringsliv og offentlig sektor i egen region.

Det første delmålet gjelder å styrke forskning for regional innovasjon og regional utvikling. Samlet er det i løpet av de tre årene regionale forskningsfond har eksistert, bevilget midler til forskning for i størrelsesorden rundt 450 millioner kroner, og det er satt i gang et stort antall prosjekter. Alle utlysninger har skjedd med utgangspunkt i fondsregionenes strategier og handlingsplaner, søknadsbehandlingen er basert på Forskningsrådets rutiner for kvalitetssikring, og porteføljeanalysen indikerer at innvilgede prosjekter holder god kvalitet.

Som vi rapporterte i den første evalueringen, og som også er kommentert i kapittel 4 om innovasjon i offentlig sektor, står fondsregionene overfor en del utfordringer når det gjelder kvalitet, særlig når det gjelder å mobilisere nye aktører til forskning. Fondsregionene er imidlertid meget bevisste på denne problematikken; de er klare på at midler avsatt for utlysninger bare vil bli utnyttet fullt ut dersom man får tilstrekkelig antall søknader av god kvalitet.

Målet for regionale forskningsfond er videre at bedrifter og offentlige virksomheter skal øke sin innovasjonsevne, verdiskaping og konkurransekraft. Dette vet vi foreløpig lite om, og det vil ta tid før man kan registrerer resultater av FoU-aktiviteten langs disse dimensjonene. Det reiser også viktige metodiske spørsmål om hvordan man kan utvikle indikatorer for å måle resultatopptakelsen. Men det at næringsliv og offentlige virksomheter involveres i FoU-prosjekter, både som prosjektledere og som partnere,

må forstås som et uttrykk for at de har interesse av slik aktivitet og vil arbeide for at prosjektenes mål skal nås, og man må forvente at dette etter hvert vil føre til innovasjon og økt verdiskaping. Den største andelen av prosjektene er rettet mot næringslivet, og gir dermed potensial for økt innovasjon og verdiskaping i næringslivet. Som dokumentert i kapittel 4, går imidlertid også en betydelig del av bevilgningene til prosjekter rettet mot innovasjon i offentlig sektor, slik at det er grunn til å forvente at regionale forskningsfond også vil ha betydning for innovasjon og verdiskaping på dette området.

Under dette delmålet er det også et punkt om å stimulere til tettere samarbeid mellom FoU-institusjoner og å styrke koplingen til næringsliv og offentlig sektor i egen region. Datamaterialet presentert i kapittel 2 (tabell 2.10) viser at regionale forskningsfond utløser en omfattende samarbeidsaktivitet. Over 80 prosent av alle søknader de to første årene var basert på samarbeid, og rundt halvparten av søknadene hadde samarbeidspartner i flere sektorer³⁹. Eksempelvis var 90 prosent av søknadene fra næringslivet basert på samarbeid med andre, og en betydelig andel av disse gjaldt samarbeid med forskningsinstitutter eller universitets- og høgskolesektoren. Vi har ikke mer spesifikk informasjon om geografien i disse samarbeidsrelasjonene, men vil anta at en betydelig andel av dem er innenfor egen region. Dette er et tema som bør undersøkes nærmere.

Så langt vi har informasjon, tyder den på at regionale forskningsfond har en god innretning på sin virksomhet med hensyn til målet om styrket forskning for regional innovasjon og regional utvikling, og vi vil det kommende året arbeide videre med å utvikle bedre innsikter på dette området.

7.2 Mobilisere til økt FoU-innsats i regionene.

Delmål 2

Mobilisere til økt FoU-innsats i regionene.

- Bidra til at bedrifter og offentlige virksomheter hever sin kompetanse og innovasjonsevne ved å engasjere seg i FoU-arbeid.
- Styrke dialogen om forskningens relevans for regionale behov.

Som omtalt foran har det så langt blitt bevilget i størrelsesorden 450 millioner kroner til FoU-prosjekter gjennom de regionale forskningsfondene, og det aller meste av disse midlene kanaliseres til aktører i regionene. Nå kunne man i prinsippet tenke seg at disse midlene hovedsakelig går til aktører som allerede er veletablerte i forskning, og at prosjektene finansiert av regionale forskningsfond har begrenset mobiliserende effekt. Men våre resultater peker entydig i retning av at de regionale fondene fører til økt FoU innsats i regionene. Vi har to sett av resultater som underbygger en slik konklusjon.

For det første viser resultatene fra porteføljeanalysen gjennomført i 2011 og presentert i den første rapporten, at en stor andel av søkerne til regionale forskningsfond ikke tidligere har søkt om midler gjennom Norges Forskningsråd, og slik sett kan betraktes som nye aktører. Dette gjaldt ca 30 prosent av alle søknader i 2010 og første halvår av 2011, og den største andelen av de nye søkerne var fra næringslivet. Disse var spredd over hele landet, men i antall var det særlig mange i Innlandet, Midt-Norge, Oslofjorden og Vestlandet. Analysen viste videre at innvilgelsesprosenten for nye søkere ikke var vesentlig lavere enn for tidligere søkere, slik at mange av de nye søkerne har fått innvilget prosjekter.

For det andre har vi data fra brukerundersøkelsen gjennomført sommeren 2012 (jf kapittel 4). For næringslivet viste denne at rundt en fjerdedel av de som hadde fått innvilget prosjekter, i liten grad har drevet forskningsvirksomhet tidligere. Over halvparten ga videre uttrykk for at støtten fra regionale forskningsfond var av betydning enten for å komme i gang med forskning i det hele tatt, eller for å

³⁹ I vår analyse skjeller vi mellom fire forskningsutførende sektorer: 1) UoH-sektoren, 2) instituttene, 3) næringslivet, og 4) offentlig sektor, helseforetakene og annet

komme i gang på nye områder. Videre viser resultatene høy addisjonalitet. Til sammen rundt to tredjedeler av de innvilgende prosjektene ville enten ikke blitt gjennomført, eller de ville blitt gjennomført senere og i mindre omfang om det ikke hadde blitt støttet gjennom regionale forskningsfond. For næringslivet er det altså en klar konklusjon at regionale forskningsfond har bidratt til å utløse ny forskning, samtidig som de har bidratt til å styrke forskningsaktiviteten i de bedriftene som allerede driver mye forskning.

Når det gjelder FoU-institusjonene, som vi har bruker som en samlebetegnelse for UoH-sektoren og instituttsektoren, peker også resultatene i samme retning: at mange har kommet i gang med ny forskningsaktivitet. Men naturlig nok utgjør dette en mindre andel enn for næringslivet, siden dette i stor grad dreier seg om institusjoner som er veletablerte forskningsaktører. Undersøkelsen har imidlertid vært rettet mot grupper eller avdelinger i de enkelte institusjonene, og blant disse svarte en såpass stor andel som 40 prosent at støtten fra regionale forskningsfond hadde betydning for å komme i gang med forskning i det hele tatt, og over femti prosent oppga at det hadde betydning for å komme i gang på nye områder. Når det gjelder addisjonalitet, er denne enda høyere enn for næringslivet, idet over femti prosjekt ikke ville ha gjennomført prosjektet hvis de ikke fikk støtten fra regionale forskningsfond, mens noe over 20 prosent ville gjennomført det i mindre omfang og på et senere tidspunkt.

Også når det gjelder offentlig sektor, gir resultatene indikasjoner på at fondene har stimulert nye aktører til å engasjere seg i forskning, og addisjonaliteten er høy. Antall respondenter er imidlertid relativt lite, slik at det ikke er grunnlag for å gå mer i detalj.

Samlet peker disse resultatene nokså entydig i retning av at regionale forskningsfond har en betydelig effekt når det gjelder å mobilisere til økt FoU-innsats i regionene, og vi må forvente at dette vil føre til økt innovasjon og verdiskaping. Men som kommentert tidligere kan dette først undersøkes systematisk når det har gått noen år.

Forventningen om at regionale forskningsfond skal føre til økt FoU-innsats i regionene, må også sees i lys av de ressurser de enkelte fondsregioner har til disposisjon. I en nasjonal kontekst er de midlene som forvaltes gjennom fondene relativt marginale, de utgjør i underkant av en prosent av de samlede årlige bevilgninger fra det offentlige til forskning. Når en fondsregion årlig forvalter i størrelsesorden mellom 15 og 30 millioner kroner, er det begrenset hva man kan forvente at dette skal føre til av økt FoU-innsats i regionen. Men gitt at midlene kanaliseres til satsingsområder prioritert av de enkelte regioner, og at det gjøres på en slik måte at man har god addisjonalitet, slik våre data indikerer, er det grunn til å forvente at dette bidrar til måloppnåelse.

Delmål to har også et punkt om å styrke dialogen om forskningens relevans for regionale behov. Om dette kan det kort oppsummeres at dette blir ivarettatt på systematiske måter i alle regioner, dels gjennom prosesser rundt formulering av FoU-strategier i politiske fora, dels konferanser/seminarer med FoU-miljøer og brukergrupper. Fondsregionene står imidlertid overfor klare ressursmessige begrensninger med hensyn til hvor omfattende og hvor dekkende disse prosessene kan organiseres. Spesielt i de større regionene med lange reiseavstander er det av naturlig begrenset hvor omfattende slike prosesser kan organiseres.

7.3 Gode og konkurransedyktige FoU-miljøer i regionene

Delmål 3

Bidra til økt forskningskvalitet og utvikling av gode og konkurransedyktige FoU-miljøer i regionene.

- Bidra til langsiktig, grunnleggende kompetanseutvikling i FoU-institusjoner regionalt innenfor regionenes prioriterte satsingsområder.
- Knytte institusjonenes FoU-kompetanse tettere til øvrige regionale FoU-aktiviteter.

Den første delen av dette målet – økt forskningskvalitet – kan oppfattes som noe problematisk når det sees i sammenheng med delmål 2 om å mobilisere til økt FoU-innsats i regionene. Det er neppe realistisk å mobilisere nye aktører i forskning og samtidig oppnå økt forskningskvalitet. Det synes mer rimelig at nye aktører må holde et *tilfredsstillende* kvalitetsnivå, og det er denne praksisen man har fulgt i fondsregionene. Vi oppfatter derfor dette delmålet til primært å gjelde «utvikling av gode og konkurransedyktige FoU-miljøer i regionene».

Dette delmålet har sitt hovedfokus på FoU-institusjonene, det vil si forskningsinstituttene og UoH-sektoren, og delmålet inviterer til at man skal tilrettelegge for utvikling av sterke fagmiljøer i disse institusjonene innenfor regionens prioriterte satsingsområder.

I evalueringen har vi så langt ikke sett systematisk på i hvilken grad regionene følger opp dette. Dette vil bli et viktig punkt i evalueringen i 2013. Men foreløpige inntrykk tyder på at dette målet, med ett viktig unntak, i begrenset grad er fulgt opp i fondsregionene. Unntaket er Agder, som har en meget tydelig strategi på dette området. Regionen har bevilget midler til et større institusjonsprosjekt som innebærer støtte til utvikling av et senter innen e-Helse ved Universitetet i Agder. De har videre arbeidet systematisk for å støtte opp om regionale initiativ til senterdannelser av typen SFI og SFF, og i 2013 vil utdanningsforskning være et viktig satsingsområde. Agder har i samarbeid med Vestlandet også bidratt til å finansiere et doktorgradsprogram i innovasjonsforskning ved Universitetene i Agder og Stavanger.

En annen region der man har ansatser til en institusjonsstrategi, er Innlandet. Ett av punktene i FoU-strategien gjelder styrking av FoU-instituttene og høgskolene i regionen. I den tidligere strategien hadde man også et punkt om å støtte opp om etableringen av Innlandsuniversitetet. Innlandets strategi er imidlertid meget bred, slik at det i praksis er vanskelig å få til mer avgrensede prioriteringer. I tillegg er nå planene om å etablere Innlandsuniversitetet stoppet, og dette punktet er tatt ut av den nye FoU-strategien for Hedmark og Oppland.⁴⁰

For de øvrige regionene ser vi lite tendenser til målrettet institusjonsbyggende aktivitet. Det kan være flere forklaringer på dette, dels kan det gjelde at man har en velutviklet institusjonsstruktur som gjør det viktigere å prioritere FoU-ressursene på andre måter, dels kan det ha med politiske forhold i de enkelte regioner at man ikke ønsker å prioritere institusjonsbygging. Det kan også være et viktig moment at å bidra til institusjonsutvikling er relativt ressurskrevende, og gitt at de enkelte fondsregioner har relativt begrensede budsjetter, kan andre prioriteringer være mer hensiktsmessige.

På den annen side kan det godt være at flere av regionene gjennom sin praksis ved å prioritere forskning innenfor samme tema over lengre tid, indirekte kan bidra til å styrke institusjonenes fagmiljøer på disse feltene. Dette er et tema vi vil følge opp og drøfte med de enkelte fondsregionene i 2013 og diskutere i den avsluttende rapporten fra evalueringen.

⁴⁰ FoU-strategi for Hedmark og Oppland 2013-2016.

7.4 Læringsarenaer og samspill med nasjonale og internasjonale programmer og aktiviteter

Delmål 4

Skape utviklings- og læringsarenaer der regionale erfaringer kan drøftes i relasjon til nasjonal og internasjonal kunnskap og aktiviteter

Delmål 5

Sørge for tett samspill mellom aktiviteter i regionene og deres relasjoner til andre nasjonale og internasjonale programmer og aktiviteter

Når det gjelder delmål 4, konstaterte vi i den første rapporten at det var etablert en god infrastruktur for læring og informasjonsutveksling, og at denne de første to årene først og fremst var vært preget av den praktiske iverksettingen og erfaringsutvekslingen mellom regionene i forbindelse med dette. Også i 2012 har den praktiske iverksettingen stått på dagsorden, bl.a. har problemstillinger knyttet til 15%-potten vært et viktig tema. I tillegg har man drøftet rollen til regionale forskningsfond i lys av overordnede forskningspolitiske, innovasjonspolitiske og regionale perspektiver, noe som var sentrale tema på årskonferansen i 2012.

Når det gjelder delmål 5, konstaterte vi at det var utviklet et godt samarbeid på det regionale nivået med ulike relevante aktører, og at koordineringen mot det nasjonale nivået særlig ble ivaretatt gjennom Forskningsrådets regionale representanter. Vi har ikke studert dette samspillet spesifikt i 2012, men et generelt inntrykk er at det fungerer på samme måte, og at det gjennom dette skjer en koordinering mot det nasjonale nivået. Etter hvert som arbeidet i fondsregionene begynner å bli vel etablert, og man etter hvert har bygget opp en betydelig portefølje av prosjekter, kan det være at behovet for koordinering vil øke, jf diskusjonen i kapitlet om innovasjon i offentlig sektor. Og dette vil være et viktig tema å jobbe videre med i 2013.

Når det gjelder den siste delen av delmål 5, samspill med internasjonale programmer og aktiviteter, er dette i begrenset grad drøftet. Det har vært oppe som tema på en læringsarena, der det var en orientering om programmet Eurostars⁴¹, men har vært lite diskutert ut over dette. På dette området er det behov for en avklaring av hvordan samspill best kan sikres og hva som skal være fondenes rolle i å sikre koordinering og forhindre fragmentert innsats og regional lock-in. I hvilken grad kan det sikres at miljøene som får midler er knyttet opp mot relevante internasjonale forskningsnettverk og -aktiviteter, og i hvilken grad er det behov for å koordinere fondenes aktivitet med internasjonale programmer og aktiviteter?

7.5 Oppsummering

Basert på de analyser vi har presentert i denne rapporten, er det samlede inntrykket at det er utviklet et relativt velfungerende system for utlysninger og innvilgelse av FoU-prosjekter. I tilgjengelige karakterdata finnes det ikke belegg for at kvaliteten på innvilgede prosjekter er lavere enn for tilsvarende prosjekter i Norges. Brukerundersøkelsen viser at brukerne er godt fornøyd med ordningen, og ifølge deres tilbakemeldinger har regionale forskningsfond høy addisjonalitet, både ved at de stimulerer nye aktører til å involveres i FoU-aktivitet, og at de i stor grad utløser FoU-prosjekter som ellers ikke ville blitt igangsatt.

Et område det kan være særlig verdt å merke seg, er den betydelige aktiviteten som er utløst av relevans for innovasjon i offentlig sektor. I følge våre anslag er den samlede prosjektporteføljen innenfor

⁴¹ Eurostars er et felles initiativ fra EUREKA og EU-kommisjonen for å styrke forskningsutførende SMB'er, jf. <http://www.forskningsradet.no/servlet/Satellite?c=Informasjonstekst&pagename=eureka%2FHovedsidemal&cid=1224698452444>.

dette området på i størrelsesorden 140-150 millioner kroner. De regionale forskningsfondene har hatt en viktig rolle i å utprøve et nytt område og bidrar gjennom dette med erfaringer som kan gi et viktig grunnlag for Forskningsrådets videre arbeid med sin strategi for innovasjon i offentlig sektor.

Generelt peker dette i retning av at regionale forskningsfond har gitt et viktig bidrag til å utvikle det norske forskningssystemet. Gjennom den regionale organisering representerer de en helt annen nærhet til ulike typer aktører enn det er mulig å oppnå gjennom sentralt organiserte program; den regionale organiseringen gir mulighet for å få frem et mangfold av regionale problemstillinger og å mobilisere nye aktører i forskning enn hva som er mulig av en sentral aktør. Regionale forskningsfond gir et viktig bidrag til å utvikle den regionale dimensjonen i det norske forskningssystemet, de bidrar til at flere aktører blir aktive i gjennomføring av forskning, og formodentlig vil dette også føre til større bredde med hensyn til å ta i bruk forskning.

Denne rollen kan selvsagt ikke tilskrives regionale forskningsfond alene. Ordningen med regionale forskningsfond forutsetter et regionalt system der mange aktører samvirker, og der samspillet med det regionale virkemiddelapparatet, herunder Forskningsrådets regionale representanter, er en viktig forutsetning.

Samtidig reiser imidlertid denne regionaliseringen noen spørsmål om koordinering. Som beskrevet tidligere i rapporten, er det noen dominerende tema i forskningsprosjektene finansiert av de regionale forskningsfondene, og dette er også sentrale tema i den nasjonale forskningen. Som diskutert i kapittel 2,5, behøver ikke overlapp i tema innebærer at det er overlapping mellom den nasjonalt finansierte forskningen, og forskningen finansiert av regionale forskningsfond. Det er en rekke ulike koordineringsmekanismer som kan bidra til å motvirke dette.

Men dette er et tema det er viktig å følge opp. Problemstillingene illustreres særlig tydelig i forskningen rettet mot innovasjon i offentlig sektor. Selv om prosjektene i utgangspunktet skal være innrettet mot regionspesifikke tema, er det åpenbart at mange av prosjektene er på tema som har relativt allmenn interesse, som eksempelvis velferdsteknologi. Som diskutert i kapittel 5, reiser dette to spørsmål om koordinering. Dels dreier det seg om å koordinere forskningsinnsatsen både mellom de enkelte regioner, og mellom regionene og nasjonale program slik at man unngår dublering og fragmentert FoU-virksomhet; dels dreier det seg om å koordinere resultatformidlingen slik at resultatene kan komme bredt til anvendelse. Dette vil være viktige spørsmål å følge opp i det tredje og avsluttende året for denne følgeevalueringen.

I forlengelse av en slik analyse kan det også være aktuelt å drøfte ulike roller for regionale forskningsfond og hvordan samspillet med det nasjonale nivået bør utvikles. Gjennom sine brede kontakflater har regionale forskningsfond åpenbare fordeler både med hensyn til å få frem ulike problemstillinger av regional relevans og å mobilisere nye aktører til FoU-aktivitet. Fondene har også klare fortrinn når man skal utprøve nye områder slik vi har sett når det gjelder innovasjon i offentlig sektor. Regionene har ulike tilnærminger med hensyn til valg av målgrupper og hvordan de tilnærmer seg disse, noe som gjør at man får frem et større mangfold av ideer og konsepter enn om det blir organisert gjennom et nasjonalt program. På den annen siden bør trolig rollen til regionale forskningsfond være en helt annen når det gjelder forskning på mer utviklede og veletablerte områder. Her vil koordineringen med nasjonale programmer være svært viktig, og her vil det være mest naturlig at rollen til regionale forskningsfond primært skal være å supplere og utdype nasjonale program på områder som er spesielt relevante ut fra regionale problemstillinger.

Vedlegg 1 Vurderingsskjema for Regionale innovasjonsprosjekt 2011

Tabell V1.1 Vurderingsskjema brukt for søknader Regionale innovasjonsprosjekt 2011.

Kriterier

Innovasjonsgrad | IPN

Hvor stor er innovasjonsgraden?

Innovasjonsgrad er et uttrykk for hvor betydelig innovasjonen er i forhold til "state of the art" på et område. Med innovasjon forstås verdiskapende fornyelse/nyskaping. Det vurderes hvorvidt det er en innovasjon bare for partnerne eller også i nasjonal og/eller internasjonal sammenheng.

Innovasjonsområder:

- * Nye eller endrede produkter/tjenester
- * Nye eller endrede metoder for produksjon/leveranse/distribusjon
- * Nye eller endrede former for ledelse/organisering/arbeidsforhold/kompetanse
- * Nye eller endrede forretningsmodeller

Valgt karakter: [1-7]

Verdiskapingspotensial for bedriftspartnere | IPN

Hvor stort verdiskapingspotensial har prosjektet for de deltagende bedriftene?

Verdiskapingspotensial for bedriftspartnere er et uttrykk for de forventede økonomiske gevinstene for bedriftspartnerne etter gjennomført industrialisering og kommersialisering. Potensialet skal vurderes opp mot de samlede kostnadene for hele denne perioden (dvs. også utover FoU-prosjektets varighet og kostnader). Det skal forutsettes at realiseringen blir vellykket. Verdiskapingspotensialet kan fremkomme som

- * Ny omsetning
- * Reduserte kostnader
- * Opprettholdelse av konkurranseevne

Valgt karakter: [1-7]

Realisering av innovasjonen | IPN

Hvor gode er forutsetningene for at verdiskapingspotensialet kan bli realisert?

Realisering av innovasjonen er et uttrykk for i hvilken grad forutsetningene er til stede for at verdiskapingspotensialet kan bli

realisert. Det skal forutsettes at FoU-prosjektet blir vellykket. Disse punktene vurderes:

- * Plan for realisering (forretningsplan)
- * Industrialiserings-/kommersialiserings-/iverksettingsrisiko
- * Markedsrisiko
- * Organisatorisk risiko
- * Finansieringsrisiko
- * Annen risiko

Valgt karakter: [1-7]

Forskningsgrad | IPN

Hvor høy er forskningsgraden i prosjektet?

Forskningsgrad er et uttrykk for i hvilken grad prosjektet frembringer ny kunnskap av betydning for den faglige utviklingen innen de feltene som forskningen omfatter. Det må fremgå at prosjektet har kunnskap om forskningsfronten.

Forskningsgraden vurderes i forhold til disse punktene:

- * Forskning i internasjonal forskningsfront
- * Forskningens andel av FoU-prosjektet

Valgt karakter: [1-7]

Prosjektkvalitet for FoU-prosjektet | IPN

Hvor god er prosjektkvaliteten for FoU-prosjektet?

Prosjektkvalitet for FoU-prosjektet er et uttrykk for i hvilken grad prosjektet fremstår som realistisk og gjennomførbart ut fra disse punktene:

- * FoU-metode
- * Prosjektgjennomføringsplan, inklusiv milepæler og leveranser
- * Budsjett og ressursinnsats, herunder finansiering

Valgt karakter: [1-7]

Gjennomføringsevne | IPN

Hvor god er gjennomføringsevnen?

Gjennomføringsevne er et uttrykk for i hvilken grad samarbeidspartnerne samlet sett anses å kunne gjennomføre FoU-prosjektet på en best mulig måte.

Følgende vurderes:

* Faglig ledelse

* Organisering og administrativ ledelse

* Samarbeidskonstellasjonen (sammensetning og kompetanse)

Valgt karakter: [1-7]

Forskningens innovasjonsrelevans | IPN

Hvor viktige er prosjektets forskningsresultater for å realisere innovasjonen?

Forskningens innovasjonsrelevans er et uttrykk for hvor viktig FoU-prosjektet er for å kunne realisere innovasjonen.

Valgt karakter: [1-7]

Sjekkpunkter

Kommentar til sjekkpunkter

Tabell V1.2 «Justeringskriterier» brukt ved vurdering av Regionale innovasjonsprosjekt 2011.

<ul style="list-style-type: none">• Øvrig samfunnsøkonomisk nytteverdi: Øvrig samfunnsøkonomisk nytteverdi er et uttrykk for hvilken betydning prosjektet vil ha for samfunnet utover nytteverdien/gevinstpotensialet for partnerne i søknadstypens målgruppe. Det skal forutsettes at prosjektet/realiseringen blir vellykket. Eksterne effekter kan være:<ul style="list-style-type: none">○ Verdiskaping i næringsliv○ Nytte for offentlig sektor○ Nytte for det sivile samfunn○ Kunnskaps-/teknologispredning/kompetanseoppbygging i FoU-miljø○ Miljøforbedring av ytre miljø<ul style="list-style-type: none">▪ A: Meget godt Det forventes betydelig eksterne effekter av prosjektet. Det forventes at minst en ekstern effekt er av vesentlig omfang.▪ B: Godt Det forventes påviselige eksterne effekter av prosjektet.▪ C: Svakt Det forventes ikke positive eksterne effekter av betydning.• Addisjonalitet: Addisjonalitet er et uttrykk for i hvilken grad støtte fra Forskningsrådet vil påvirke prosjektet slik at det utløses innsats og handlinger hos partnerne i målgruppen som ikke ville skjedd dersom støtten ikke var blitt gitt. Addisjonalitet vurderes i forhold til disse punktene:<ul style="list-style-type: none">○ Utløsende effekt i forhold til hvorvidt prosjektet vil bli realisert eller ikke og hvor stort volum det får○ Endringer i måten prosjektet utformes og gjennomføres som følge av støtten<ul style="list-style-type: none">▪ A: Meget godt Støtte fra Forskningsrådet vil ha meget stor påvirkning på prosjektets realisering, omfang eller innhold.▪ B: Godt Støtte fra Forskningsrådet vil utvilsomt påvirke prosjektets realisering, omfang eller innhold.▪ C: Svakt Støtte fra Forskningsrådet vil ha liten eller ingen betydning for om prosjektet gjennomføres, eller for hvordan det gjennomføres.• Dokumentkvalitet: Dokumentkvalitet er et uttrykk for hvor gode søknadsdokumentene er som beslutningsgrunnlag for å vurdere støtte. Etterspurte opplysninger og planer må være klart beskrevet.<ul style="list-style-type: none">▪ A: Meget godt Alle etterspurte opplysninger og planer er klart og oversiktlig beskrevet.▪ B: Godt Gjennomgående bra dokumentkvalitet, men mangelfull eller uklar beskrivelse av enkelte punkter som er etterspurt.▪ C: Svakt Vesentlige mangler og uklarheter i søknadsdokumentene.

Vedlegg 2 Vurderingskriterier for diverse utlysninger og prosjekttyper

RFF – Vurderingskriterier for ulike prosjekttyper i diverse utlysninger. Benyttet karacterskala i parentes.

Prosjekttipe: KVP Regionalt kvalifiseringsprosjekt (MidtNorge Nov 2011)

Kriterium	Beskrivelse
Generell prosjektkvalitet	Hvordan tilfredsstiller prosjektet generelle krav til et godt prosjekt? Generell prosjektkvalitet er et uttrykk for hvor godt prosjektet tilfredsstiller krav som bør stilles til ethvert prosjekt uansett prosjektinnhold og -type. Både prosjektinnhold og involverte aktører omfattes. Følgende vurderes: klart formulert idé og målsetting, overordnet prosjektidé, prosjektmålenes etterprøvnbarhet, prosjektplan (med milepæler/resultatbeskrivelse), strategisk forankring, aktørenes gjennomføringsevne og evne til å utnytte resultatene videre. (1-7)
Innovasjonsgrad	Hvor stor er innovasjonsgraden i prosjektet? Innovasjonsgrad er et uttrykk for hvordan innovasjonen(e) er ift "state of the art" på et område. Med innovasjon forstås verdiskapende fornyelse. Følgende vurderes: fornyelse/utvidelse av produkt/tjenestespekter, etablering av nye metoder for produksjon/leveranse/distribusjon og introduksjon av endringer i ledelse/org/arbeidsforhold/kompetanse (1-7)
Regional relevans	Hvor relevant er dette prosjektet i forhold til regionens spesielle utfordringer og regionens FoU-miljø? Regional relevans er uttrykk for i hvilken grad prosjektet tar tak i muligheter, utfordringer og andre forhold som er spesielt relevante for bedrifter, myndigheter og FoU-miljø i regionen. Følgende vurderes; om prosjektet er unikt for hele eller deler av Midt-Norge, om det er særlig relevant for regionen ut fra et ressurs-, kompetanse og/eller næringsmessige forhold, og/eller om prosjektet er spesielt rettet mot forskningstema som fordrer samarbeid mellom FoU-miljøer innen fondsregionen og med andre regionale, nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer, samt om prosjektet ivaretar samiske forskningsinteresser og behov. (ABC)
Relevans i forhold til utlysningen	Hvor godt passer prosjektet innenfor rammen av programmet/utlysningen Programrelevans (relevans ift utlysning) er et uttrykk for hvor godt prosjektet bygger opp under programmets mål og strategi. Følgende vurderes: samsvar mellom prosjektmål og programmets/utlysningens mål, samsvar mellom aktørene og programmets/utlysningens målgrupper, samsvar med programmets/utlysningens prioriteringer/innsatsområder og prosjektet mobiliserer til økt FoU-innsats, prosjektet bidrar til langsiktig, grunnleggende kompetanseoppbygging i relevante forskningsmiljø. (1-7)
Bedriftsøkonomisk verdi	Hvor stort er det økonomiske gevinstpotensialet i de deltagende bedriftene? Prosjektets bedriftsøkonomiske verdi er et uttrykk for prosjektets gevinstpotensiale for de deltagende bedrifter. Følgende vurderes: kompetanseheving, nettverksutvikling, nytt/forbedret produkt, ny/forbedret prosess, ny/forbedret tjeneste, ny/forbedret metode, miljøforbedring, organisasjonsutvikling og internasjonalisering. (1-7)
Samfunnsøkonomisk nytteverdi	Det er ikke godtgjort at prosjektet har noen bedriftsøkonomisk verdi av betydning. Samfunnsøkonomisk nytteverdi er et uttrykk for hvilken betydning prosjektet vil ha for samfunnet utover det bedriftsøkonomiske gevinstpotensialet til de deltagende bedriftene. Følgende vurderes: kompetanseoppbygging, kompetanse-/teknologispredning, nettverksutvikling, miljøforbedringer, bedret utnyttelse av naturressurser, bedret samfunnsmessig infrastruktur, samfunnsnyttig produkt/tjeneste, nasjonal viktighet og internasjonal posisjonering/profilering. (1-7)
Forskninginnhold	Hvor langt fremme er prosjektet i forhold til den internasjonale forskningsfronten? Forskninginnhold er et uttrykk for i hvilken grad prosjektet frembringer ny kunnskap av betydning for den faglige utviklingen innen de felt forskningen omfatter. Følgende vurderes: forskning i internasjonal forskningsfront, publisering i internasjonale tidsskrifter m/ referee, foredrag på internasjonale konferanser og kunnskapsoppbygging i forskningsmiljø. (1-7)
Internasjonalt samarbeid	Hvor godt er det internasjonale samarbeidet? Internasjonalt samarbeid vurderes i forhold til omfang og kvalitet av det internasjonale samarbeidet i prosjektet. (ABC)
Potensial for videreføring	Har prosjektet en plan for videreføring? (ABC)

Prosjekttype: KVP Regionalt kvalifiseringsprosjekt (Nord-Norge 2011)

Kriterium	Beskrivelse
Prosjektideens potensiale	Prosjektideen har potensiale for styrking av regional innovasjon og/eller regional utvikling (1-7)
Sammenheng i prosjektet	Er det god sammenheng mellom mål, prosjektaktiviteter og forventet resultat? (1-7)
Gjennomførbarhet	Hvor gjennomførbart er prosjektet? Det vurderes om prosjektet fremstår som gjennomførbart ut fra følgende punkter: Budsjett og ressursinnsats, inklusiv finansiering Prosjektgjennomføringsplan inklusiv milepæler og leveranser (ABC)
Samfunnsmessig relevans	Hvor relevant er prosjektet i forhold til samfunnsutfordringer? Søknaden vurderes i forhold til prosjektets bidrag til kunnskap/kompetanse av betydning for utfordringer i samfunnet. Begrepet "betydning" innebærer i denne sammenhengen hvordan kunnskapen kan møte utfordringer i offentlig sektor, næringsliv eller det sivile samfunn sett i en regional, nasjonal eller global sammenheng (ABC)
Formidling og kommunikasjon	Hvor gode er formidlings- og kommunikasjonsplanene for prosjektet? Formidling og kommunikasjon vurderes i forhold til disse punktene: Planer for vitenskapelig publisering, formidling og kommunikasjon Planer for populærvitenskapelig formidling og kommunikasjon både i forhold til allmennheten og brukere av prosjektets resultater, og hvilke kanaler og tiltak som planlegges brukt Planer for hvordan sentrale brukere (i næringsliv, samfunnsliv og forvaltning) skal involveres/medvirke i prosjektets formidlingsaktiviteter (ABC)
Nasjonalt samarbeid	Hvor godt er det nasjonale samarbeidet? Nasjonalt samarbeid vurderes i forhold til i hvilken grad prosjektet vil utnytte den nasjonale forskningskompetansen og fremme nasjonal nettverksbygging (ABC)
Internasjonalt samarbeid	Hvor godt er det internasjonale samarbeidet? Internasjonalt samarbeid vurderes i forhold til omfang og kvalitet av det internasjonale samarbeidet i prosjektet. (ABC)
Nytte til bedriften	I hvor stor grad er prosjektet til nytte for bedriften og/eller samarbeidsparten? (1-7)

Prosjekttype: KVP Regionalt kvalifiseringsprosjekt (RFF Vestlandet 2011)

Kriterium	Beskrivelse
Er det truleg er det at prosjektet kan resultere i ein velluka prosjektsøknad til regionale, nasjonale eller internasjonale finansieringsordningar?	VIDAREFØRING OG UTNYTTING AV RESULTAT (1-7)
Er mål og delmål i prosjektet klart formulert?	Mål og delmål (1-7)
Er prosjektbudsjettet/finansieringsplan rimelig i forhold til planlagt aktivitet?	PROSJEKTGJENNOMFØRING & ØKONOMI (1-7)
Er prosjektplanen klar og kan gjennomførast?	PROSJEKTGJENNOMFØRING & ØKONOMI (1-7)
Er søknaden relevant i forhold til utlysinga?	OM PROSJEKTET (1-7)
FoU – og innovasjonspotensiale	OM PROSJEKTET (1-7)
Vil den kompetanse/kunnskap/nettverk og likande som vert bygd opp i prosjektet kunne forventast å ha stor verknad for verdiskaping for bedrifta og for næringsliv/offentleg sektor på Vestlandet?	OM PROSJEKTET (1-7)
Har søkjar/samla søkjarkonsortium tilstrekkeleg fagleg og administrativ kompetanse til å gjennomføre prosjektet?	Prosjektgjennomføring og økonomi (1-7)
Har prosjektsøknaden synleggjort gode planar for vidareføring og formidling?	VIDAREFØRING OG UTNYTTING AV RESULTAT (1-7)
Er det god samanheng mellom mål, prosjektaktivitet og forventast resultat?	Mål og delmål (1-7)

Prosjekttype: KVP Regionalt kvalifiseringsprosjekt (Agder 2012)

Kriterium	Beskrivelse
Regional relevans/betydning for Agder-regionen	Hvor viktig er prosjektet for Agder-regionen? Regional relevans og betydning for Agder-regionen er et uttrykk for hvilken betydning prosjektet har regionalt. Tar opp problemstillinger som er av regional betydning. Har betydning også utover de aktørene som deltar i prosjektet. (1-7)
Generell prosjektkvalitet	Hvor god er prosjektkvaliteten for kvalifiseringsstøtte-prosjektet? Prosjektkvalitet for prosjektet er et uttrykk for i hvilken grad prosjektet fremstår som realistisk og gjennomførbart ut fra disse punktene: FoU-metode Prosjektgjennomføringsplan, inklusiv milepæler og leveranser Budsjett og ressursinnsats, herunder finansiering (1-7)
Grad av forskningsinnhold	Hvor høy er forskningsgraden i prosjektet? Forskningsgrad er et uttrykk for i hvilken grad prosjektet frembringer ny kunnskap av betydning for den faglige utviklingen innen de feltene som forskningen omfatter. Det må fremgå at prosjektet har kunnskap om forskningsfronten. Forskningsgraden vurderes i forhold til disse punktene: Forskning i internasjonal forskningsfront Forskningens andel av FoU-prosjektet Det er først og fremst forskningsinnholdet i et fremtidig hovedprosjekt som skal vurderes, men også i kvalifiseringsprosjektet må det fremkomme ny kunnskap. (1-7)
Sannsynlighet for videreføring i hovedprosjekt	Hvor stor er sannsynligheten for at kvalifiseringsprosjektet videreføres i et hovedprosjekt? Sannsynlighet for videreføring angir hvor stor tro man har på at kvalifiseringsprosjektet medfører at man klarer å etablere og finansiere et hovedprosjekt. (1-7)
Involverte aktørers faglige forutsetninger	Hvor gode faglige forutsetninger har involverte aktører? Faglige forutsetninger er et uttrykk for den samlede kompetanse som prosjektdeltagerne innehar. Følgende vurderes: Faglig kompetanse nødvendig for å gjennomføre prosjektet. Faglig ledelse Organisering og administrativ ledelse Samarbeidskonstellasjonen (sammensetning og kompetanse) (1-7)
Addisjonalitet	I hvilken grad vil støtte fra RFF Agder ha betydning for at prosjektet blir realisert? Addisjonalitet er et uttrykk for i hvilken grad støtte fra Forskningsrådet vil påvirke prosjektet slik at det utløses innsats og handlinger hos partnerne i målgruppen som ikke ville skjedd dersom støtten ikke var blitt gitt. Addisjonalitet vurderes i forhold til disse punktene: Utløsende effekt i forhold til hvorvidt prosjektet vil bli realisert eller ikke og hvor stort volum det får Endringer i måten prosjektet utformes og gjennomføres som følge av støtten. (1-7)
Samlet vurdering fra fageksperten/panelet	Hvordan vurderes prosjektet? Fagekspertens/panelets samlede vurdering basert på de kriteriene som fageksperten/panelet er bedt om å gi en samlet vurdering for. (1-7)

Prosjekttype: RNP-Regionalt næringsprosjekt (2010)

Kriterium	Beskrivelse
Generell prosjektkvalitet	Generell prosjektkvalitet er et uttrykk for hvor godt prosjektet tilfredsstiller krav som bør stilles til ethvert prosjekt uansett prosjektinnhold og -type. Både prosjektinnhold og aktører omfattes, og følgende vurderes; om idé og målsetninger er klart formulert, overordnet prosjektidé, prosjektmålenes etterprøvnbarhet, prosjektplan (med milepæler og resultatbeskrivelse), strategisk forankring, aktørenes gjennomføringsevne, evne til å utnytte resultatene videre. (1-7)
Innovasjonsgrad	Med innovasjon forstås verdiskapende fornyelse. Det vurderes hvor stor innovasjonen er i forhold til "state of the art" på et område, for eksempel på bedriftsnivå, i bransjesammenheng eller i verdenssammenheng. (1-7)
Forskningsinnhold	Kriteriet benyttes for å plassere prosjektet på en skala som spenner fra enkelt utviklingsarbeid til avansert vitenskapelig forskning. Det vurderes i hvilken grad prosjektet frembringer ny kunnskap av betydning for den faglige utviklingen innen de felt forskningen omfatter, og hvor langt fremme prosjektet er i forhold til den internasjonale forskningsfronten. (1-7)
Internasjonalt samarbeid	Det vurderes i hvor stor grad prosjektet vil bidra til internasjonalisering av norsk forskning og/eller næringsliv på området, og på hvilken måte dette planlegges. Videre vurderes det hvorvidt valget av internasjonale samarbeidspartnere vil bidra til å heve prosjektets kvalitet og gjennomførbarhet. (1-7)
Bedriftsøkonomisk verdi	Prosjektets gevinstpotensiale for de deltakende bedrifter vurderes. Potensialet refererer seg til forventede økonomiske gevinster etter gjennomført industrialisering og kommersialisering, og vurderes opp mot de samlede kostnader for hele denne perioden (dvs. også ut over selve FoU-prosjektets varighet og kostnader). (1-7)
Samfunnsmessig relevans og nytteverdi	Grad av samfunnsmessig relevans og nytteverdi. (1-7)
Risiko	Det vurderes i hvilken grad ulike forhold kan forventes å bidra til at FoU-prosjektet, og den planlagte utnyttelse av resultatene, ikke lykkes. (1-7)
Addisjonalitet	Det vurderes i hvilken grad støtte fra Forskningsrådet vil utløse innsats, handlinger, resultater og effekter som antas å ikke ville bli oppnådd uten støtten. (1-7)
Miljø, etikk, likestilling	Følgende perspektiver skal integreres i den forskningen Forskningsrådet finansierer: <ul style="list-style-type: none"> ■miljøperspektiver ■etiske aspekter ■likestilling og kjønnsperspektiv (ABC)
Relevans i forhold til utlysning	Alle prosjekter vurderes opp mot de føringer som er gitt i utlysningen til aktiviteten/programmet det søkes om midler fra. (ABC)
Fagekspertens/panelet s samlede vurdering av søknaden	Her gis en samlet vurdering av de forhold eksperten/panelet har vurdert i søknaden. Pek på de viktigste sterke og svake sider ved prosjektforslaget, og gi eventuelle tilleggskommentarer. De viktigste sterke sidene i prosjektforslaget: De største svakhetene i prosjektforslaget: (1-7)

Prosjekttype: RISP Regionale institusjonsprosjekter (RFF Nord-Norge 2011)

Kriterium	Beskrivelse
Vitenskapelig kvalitet	Hvor god er prosjektets vitenskapelige kvalitet? Vitenskapelig kvalitet er et omfattende kriterium som skal fange opp sentrale og grunnleggende aspekter ved forskningsprosjektet. Vitenskapelig kvalitet vurderes i forhold til følgende punkter: Originalitet i form av faglig fornyelse og/eller utvikling av ny kunnskap Om problemstillinger, hypoteser og målformuleringer er konkrete og klare Soliditet knyttet til teoretisk tilnærming, operasjonalisering og bruk av vitenskapelige metoder Dokumentert kunnskap om forskningsfronten Prosjektets faglige realisme Faglig bredde med hensyn til fler- og tverrfaglig tilnærming der det er relevant. (1-7)
Prosjektleder og prosjektgruppen	Hvor godt kvalifisert er prosjektlederen og prosjektgruppen? Prosjektleders og prosjektgruppens kvalifikasjoner vurderes i forhold til følgende punkter: Prosjektledelse Kompetanse og erfaring innenfor forskningsfeltet Tidligere publisering Erfaring med samarbeidsprosjekter nasjonalt/internasjonalt Erfaring i veiledning av stipendiater og yngre forskere I hvilken grad prosjektleder og prosjektgruppen er en del av et forskningsmiljø som har nødvendig kompetanse og ressurser som kan bidra til at prosjektet blir vellykket. (1-7)
Gjennomførbarhet	Hvor gjennomførbart er prosjektet? Det vurderes om prosjektet fremstår som gjennomførbart ut fra følgende punkter: Budsjett og ressursinnsats, inklusiv finansiering Prosjektgjennomføringsplan inklusiv milepæler og leveranser (ABC)
Internasjonalt samarbeid	Hvor godt er det internasjonale samarbeidet? Internasjonalt samarbeid vurderes i forhold til omfang og kvalitet av det internasjonale samarbeidet i prosjektet. (ABC)
Samlet vurdering fra fageksperten/panelet	Hvordan vurderes prosjektet? Fagekspertens/panelets samlede vurdering basert på de kriteriene som fageksperten/panelet er bedt om å gi en samlet vurdering for. (1-7)

Prosjekttype: RISP (KMB) (skjema: Kompetanseprosjekt for næringslivet)

Kriterium	Beskrivelse
Forskningsgrad	Hvor høy er forskningsgraden i prosjektet? Forskningsgrad er et uttrykk for i hvilken grad prosjektet frembringer ny kunnskap av betydning for den faglige utviklingen innen de feltene som forskningen omfatter. Det må fremgå at prosjektet har kunnskap om forskningsfronten. Forskningsgraden vurderes i forhold til disse punktene: Forskning i internasjonal forskningsfront Forskningens andel av FoU-prosjektet (1-7)
Vitenskapelig kvalitet	Hvor god er prosjektets vitenskapelige kvalitet? Vitenskapelig kvalitet er et omfattende kriterium som skal fange opp sentrale og grunnleggende aspekter ved forskningsprosjektet. Vitenskapelig kvalitet vurderes i forhold til følgende punkter: Originalitet i form av faglig fornyelse og/eller utvikling av ny kunnskap Om problemstillinger, hypoteser og målformuleringer er konkrete og klare Soliditet knyttet til teoretisk tilnærming, operasjonalisering og bruk av vitenskapelige metoder Dokumentert kunnskap om forskningsfronten Prosjektets faglige realisme Faglig bredde med hensyn til fler- og tverrfaglig tilnærming der det er relevant (1-7)
Prosjektleder og prosjektgruppen	Hvor godt kvalifisert er prosjektlederen og prosjektgruppen? Prosjektleders og prosjektgruppens kvalifikasjoner vurderes i forhold til følgende punkter: Prosjektledelse Kompetanse og erfaring innenfor forskningsfeltet Tidligere publisering Erfaring med samarbeidsprosjekter nasjonalt/internasjonalt Erfaring i veiledning av stipendiater og yngre forskere I hvilken grad prosjektleder og prosjektgruppen er en del av et forskningsmiljø som har nødvendig kompetanse og ressurser som kan bidra til at prosjektet blir vellykket (1-7)
Gjennomførbarhet	Hvor gjennomførbart er prosjektet? Det vurderes om prosjektet fremstår som gjennomførbart ut fra følgende punkter: Budsjett og ressursinnsats, inklusiv finansiering Prosjektgjennomføringsplan inklusiv milepæler og leveranser (ABC)
Samlet vurdering fra fageksperten/panelet	Hvordan vurderes prosjektet? Fagekspertens/panelets samlede vurdering basert på de kriteriene som fageksperten/panelet er bedt om å gi en samlet vurdering for. (1-7)
Nasjonal kompetansebygging	I hvilken grad bidrar prosjektet til den nasjonale kompetansebyggingen? Kompetanseoppbygging er et uttrykk for i hvilken grad prosjektet vil bidra til den langsiktige kompetanseoppbyggingen i norske forskningsmiljøer. Disse punktene vurderes: Betydning for å ivareta/styrke kompetansebasen Utvikling av spisskompetanse Forskerutdanning Betydning for relevante undervisningstilbud og annen kunnskapsforvaltning FoU-miljøets posisjon i forhold til tema nasjonalt (1-7)
Næringsmessig relevans	Hvor stor betydning vil kompetanseoppbyggingen i prosjektet ha for fremtidig verdiskaping i norsk næringsliv? Næringsmessig relevans er et uttrykk for hvor stor betydning kompetansen/kunnskapen som bygges opp i prosjektet forventes å ha for fremtidig verdiskaping i norsk næringsliv. Disse punktene vurderes: Medvirkende næringslivs behov for kompetansen Øvrig norsk næringslivs behov for kompetansen Kompetanseoppbyggingens potensial for å utløse ny vekst i norsk næringsliv (1-7)
Strategisk forankring og betydning	Hvor god er strategisk forankring og betydning? Strategisk forankring og betydning er et uttrykk for hvordan prosjektet er forankret og hvilken betydning det har i forhold til prosjektansvarliges og samarbeidspartneres strategiske mål og planer og aktuelle forskningsutfordringer (f.eks. fagevalueringer, fag- og teknologiplaner, strategi- og forretningsplaner) (ABC)
Brukermedvirkning	Hvor god er brukermidvirkningen? Brukermedvirkning er et uttrykk for hvor godt de som skal nyttiggjøre seg FoU-resultatene, er involvert i prosjektets styring og gjennomføring på en forpliktende måte. (ABC)
Dokumentkvalitet	Hvor god er kvaliteten på søknadsdokumentene? Dokumentkvalitet er et uttrykk for hvor gode søknadsdokumentene er som beslutningsgrunnlag for å vurdere støtte. Etterspurte opplysninger og planer må være klart beskrevet. (ABC)

Prosjekttype: RFP-Regionalt forskerprosjekt

Kriterium	Beskrivelse
Vitenskapelig kvalitet	Hvor god er prosjektets vitenskapelige kvalitet? Vitenskapelig kvalitet er et omfattende kriterium som skal fange opp sentrale og grunnleggende aspekter ved forskningsprosjektet. Vitenskapelig kvalitet vurderes i forhold til følgende punkter: Originalitet i form av faglig fornyelse og/eller utvikling av ny kunnskap Om problemstillinger, hypoteser og målformuleringer er konkrete og klare Soliditet knyttet til teoretisk tilnærming, operasjonalisering og bruk av vitenskapelige metoder Dokumentert kunnskap om forskningsfronten Prosjektets faglige realisme Faglig bredde med hensyn til fler- og tverrfaglig tilnærming der det er relevant (1-7)
Prosjektleder og prosjektgruppen	Hvor godt kvalifisert er prosjektlederen og prosjektgruppen? Prosjektleders og prosjektgruppens kvalifikasjoner vurderes i forhold til følgende punkter: Prosjektledelse Kompetanse og erfaring innenfor forskningsfeltet Tidligere publisering Erfaring med samarbeidsprosjekter nasjonalt/internasjonalt Erfaring i veiledning av stipendiater og yngre forskere I hvilken grad prosjektleder og prosjektgruppen er en del av et forskningsmiljø som har nødvendig kompetanse og ressurser som kan bidra til at prosjektet blir vellykket (1-7)
Gjennomførbarhet	Hvor gjennomførbart er prosjektet? Det vurderes om prosjektet fremstår som gjennomførbart ut fra følgende punkter: Budsjett og ressursinnsats, inklusiv finansiering Prosjektgjennomføringsplan inklusiv milepæler og leveranser (ABC)
Formidling og kommunikasjon	Hvor gode er formidlings- og kommunikasjonsplanene for prosjektet? Formidling og kommunikasjon vurderes i forhold til disse punktene: Planer for vitenskapelig publisering, formidling og kommunikasjon Planer for populærvitenskapelig formidling og kommunikasjon både i forhold til allmennheten og brukere av prosjektets resultater, og hvilke kanaler og tiltak som planlegges brukt Planer for hvordan sentrale brukere (i næringsliv, samfunnsliv og forvaltning) skal involveres/medvirke i prosjektets formidlingsaktiviteter (ABC)
Nasjonalt samarbeid	Hvor godt er det nasjonale samarbeidet? Nasjonalt samarbeid vurderes i forhold til i hvilken grad prosjektet vil utnytte den nasjonale forskningskompetansen og fremme nasjonal nettverksbygging (ABC)
Samlet vurdering fra fageksperten/panelet	Hvordan vurderes prosjektet? Fagekspertens/panelets samlede vurdering basert på de kriteriene som fageksperten/panelet er bedt om å gi en samlet vurdering for. (1-7)

Prosjekttype: ROP- Regionale offentlige prosjekter

Kriterium	Beskrivelse
Innovasjonsgrad	Hvor stor er innovasjonsgraden? Innovasjonsgrad er et uttrykk for hvor betydelig innovasjonen er i forhold til "state of the art" på et område. Med innovasjon forstås verdiskapende fornyelse/nyskaping. Det vurderes hvorvidt det er en innovasjon bare for partnerne eller også i nasjonal og/eller internasjonal sammenheng. Innovasjonsområder: Nye eller endrede produkter/tjenester Nye eller endrede metoder for produksjon/leveranse/distribusjon Nye eller endrede former for ledelse/organisering/arbeidsforhold/kompetanse Nye eller endrede forretningsmodeller (1-7)
Verdiskapingspotensial for offentlig sektor	Hvor stort verdiskapingspotensial har prosjektet for de offentlige partnerne og deres brukere? Verdiskapingspotensial for offentlig sektor er et uttrykk for forventede gevinster (både økonomiske og andre) for de offentlige partnerne og deres brukere etter gjennomført iverksetting. Gevinstene skal vurderes opp mot de samlede kostnadene for FoU-prosjektet og iverksettingsperioden. Det skal forutsettes at realiseringen bli vellykket. Verdiskapingspotensialet kan fremkomme som Nye tjenester Økt kvalitet Reduserte kostnader (1-7)
Realisering av innovasjonen	Hvor gode er forutsetningene for at verdiskapingspotensialet kan bli realisert? Realisering av innovasjonen er et uttrykk for i hvilken grad forutsetningene er til stede for at verdiskapingspotensialet kan bli realisert. Det skal forutsettes at FoU-prosjektet blir vellykket. Disse punktene vurderes: Plan for realisering (forretningsplan) Industrialiserings-/kommersialiserings-/iverksettingsrisiko Markedsrisiko Organisatorisk risiko Finansieringsrisiko Annen risiko (1-7)
Forskningsgrad	Hvor høy er forskningsgraden i prosjektet? Forskningsgrad er et uttrykk for i hvilken grad prosjektet frembringer ny kunnskap av betydning for den faglige utviklingen innen de feltene som forskningen omfatter. Det må fremgå at prosjektet har kunnskap om forskningsfronten. Forskningsgraden vurderes i forhold til disse punktene: Forskning i internasjonal forskningsfront Forsknings andel av FoU-prosjektet (1-7)
Prosjektkvalitet for FoU-prosjektet	Hvor god er prosjektkvaliteten for FoU-prosjektet? Prosjektkvalitet for FoU-prosjektet er et uttrykk for i hvilken grad prosjektet fremstår som realistisk og gjennomførbart ut fra disse punktene: FoU-metode Prosjektgjennomføringsplan, inklusiv milepæler og leveranser Budsjett og ressursinnsats, herunder finansiering (1-7)
Gjennomføringsevne	Hvor god er gjennomføringsevnen? Gjennomføringsevne er et uttrykk for i hvilken grad samarbeidspartnerne samlet sett anses å kunne gjennomføre FoU-prosjektet på en best mulig måte. Følgende vurderes: Faglig ledelse Organisering og administrativ ledelse Samarbeidskonstellasjonen (sammensetning og kompetanse) (1-7)
Forsknings innovasjonsrelevans	Hvor viktige er prosjektets forskningsresultater for å realisere innovasjonen? Forsknings innovasjonsrelevans er et uttrykk for hvor viktig FoU-prosjektet er for å kunne realisere innovasjonen. (1-7)

Vedlegg 3 Tabeller til kapittel 2 og 3

Tabell V3.1 RFF 2010-2011: Søkt og bevilget beløp per region. Mill kr.

Region	2010			2011			Total		
	Søkt beløp	Tildelt beløp	Prosent bevilget	Søkt beløp	Tildelt beløp	Prosent bevilget	Søkt beløp	Tildelt beløp	Prosent bevilget
Agder	29	19	63,9	14	7	53,9	43	26	60,7
Hovedstaden	15	5	36,5	134	33	24,4	149	38	25,6
Innlandet	194	20	10,1	64	16	24,4	258	35	13,7
Midt-Norge	141	42	30,0	104	29	27,6	245	71	29,0
Nord-Norge	88	25	29,0	230	35	15,2	317	60	19,0
Oslofjorden	181	31	17,4	160	42	26,3	341	74	21,6
Vestlandet	*396	29	7,3	98	32	32,8	494	61	12,3
Total	1 044	172	16,5	803	193	24,1	1 847	365	19,8

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase. Tildelt beløp er beregnet ut fra 393 søknader med opplysninger om bevilget beløp. Bevilget beløp mangler for en innvilget søknad om kvalifiseringsstøtte 2010 (søkt beløp kr. 200 000).

* Søkt beløp er for flere av søknadene feilaktig høyt. 2-3 søkere har misforstått skjemaet og lagt inn tre nuller for mye. Dette gir et feilaktig høyt søknadsbeløp og lav innvilgelsesrate for Vestlandet i 2010.

Tabell V3.2 RFF 2010-2011: Søknader etter fondsregion og sektor. Prosent.

Region	Næringslivet	UoH	Instituttsektor	Offentlige etater (kommune, fylke etc)	Helseforetak og andre behandlingsinstitusjoner	Interesseorganisasjoner og ideelle organisasjoner	N
Agder	52,0	28,0	8,0	2,0	10,0	,0	50
Hovedstaden	26,2	13,1	31,1	16,4	9,8	3,3	61
Innlandet	35,9	34,6	14,4	5,2	5,9	3,9	153
Midt-Norge	49,4	19,8	21,5	3,5	2,9	2,9	172
Nord-Norge	14,4	36,3	39,1	1,9	5,1	3,3	215
Oslofjorden	45,5	26,1	9,0	17,1	1,4	,9	211
Vestlandet	56,5	15,3	22,0	4,8	1,0	,5	209
Totalt	39,9	25,6	21,6	7,0	3,8	2,1	1071

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase. Tabellen viser prosentfordeling av antall søknader innen regionen.

Tabell V3.3 RFF 2010-2011: Tildelt beløp etter fondsregion og sektor. Mill kr.

Region	Næringslivet	UoH	Instituttsektor	Offentlige etater (kommune, fylke etc)	Helseforetak og andre behandlingsinstitusjoner	Interesseorganisasjoner og ideelle organisasjoner	Totalt
Agder	11,0	9,7	4,7	0,2	0,6		26,1
Hovedstaden	1,5	4,0	17,1	15,2	0,0	0,2	38,0
Innlandet	19,9	13,9	1,2	0,4	0,0		35,3
Midt-Norge	46,1	5,9	18,4	0,3	0,0	0,3	71,1
Nord-Norge	15,2	16,6	22,1	3,0	3,3	0,3	60,3
Oslofjorden	38,5	17,6	10,2	7,3	0,0		73,6
Vestlandet	40,0	6,6	10,8	3,4	0,0		60,7
Totalt	172,2	74,2	84,4	29,7	3,8	0,8	365,1

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase. Tildelt beløp er beregnet ut fra 393 søknader med opplysninger om bevilget beløp. Bevilget beløp mangler for en innvilget søknad om kvalifiseringsstøtte 2010 (søkt beløp kr. 200 000).

Tabell V3.4 RFF 2010-2011: Andel prosjekter med kvinnelige og mannlige prosjektledere, etter sektor. Prosent.

Sektor	Kvinne	Mann	N
UoH	32,8	67,2	274
Instituttsektor	31,2	68,8	231
Næringslivet	18,7	81,3	427
Helseforetak og andre behandlingsinstitusjoner	39,0	61,0	41
Offentlige etater (kommune, fylke etc)	44,0	56,0	75
Interesseorganisasjoner og ideelle organisasjoner	34,8	65,2	23
Totalt	27,9	72,1	1071

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase.

Tabell V3.5 Antall søknader etter fylke og prosentvis fordeling på sektor, 2010-2011.

Søkers fylke*	UoH	Instituttsektor	Næringslivet	Annet	N
Akershus	36,8	,0	42,1	21,1	19
Aust-Agder	39,1	,0	52,2	8,7	23
Buskerud	27,3	,0	43,2	29,5	44
Finnmark	38,5	38,5	19,2	3,8	26
Hedmark	47,2	,0	41,5	11,3	53
Hordaland	16,4	16,4	56,2	11,0	73
Møre og Romsdal	26,9	20,9	46,3	6,0	67
Nord-Trøndelag	22,2	33,3	33,3	11,1	9
Nordland	32,6	45,3	11,6	10,5	86
Oppland	32,2	23,0	26,4	18,4	87
Oslo	11,4	31,8	34,1	22,7	44
Rogaland	22,7	28,8	42,4	6,1	66
Sogn og Fjordane	13,8	34,5	48,3	3,4	29
Sør-Trøndelag	17,7	38,0	34,2	10,1	79
Telemark	16,1	45,2	29,0	9,7	31
Troms	40,8	33,7	13,3	12,2	98
Vest-Agder	21,7	17,4	34,8	26,1	23
Vestfold	42,1	,0	45,6	12,3	57
Østfold	20,8	10,4	31,3	37,5	48
<i>Ikke registret</i>	,9	3,7	89,9	5,5	109
Totalt	25,6	21,6	39,9	13,0	1071

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase.

*Basert på prosjektansvarlig institusjons adresse.

Tabell V3.6 RFF 2010-2011: Utlyste forskningstema

Fondsregion	Utlyste tema 2010	Utlyste tema 2011*
Agder	Energi, miljø og helse; E-helse	Energi, miljø og klima; Helse; Kultur og opplevelsesnæringer Øvrige satsningsområder i FoU-strategien (Maritim sektor; Matvare, landbruk, fiskeri og bioteknologi; Samfunnsforskning; Innovasjon i offentlig sektor; Utdanning)
Hovedstaden	Helse/omsorg; Miljøvennlig infrastruktur, transport og vann og avløp; Aldring og demens	Miljøvennlig infrastruktur- transport og vann og avløp <i>Helse- og omsorgstjenester og teknologi for den aldrende befolkning</i> <i>Næringsutvikling innen bioteknologi</i>
Innlandet	Alle satsningsområder: Industriutvikling, reiseliv, bioenergi, bioteknologi, kultur- og opplevelsesnæringene, informasjonssikkerhet, i tillegg til særskilte FoU-utfordringer for Innlandet	Alle satsningsområder (kolonne til venstre). <i>Teknologisamarbeid</i> <i>Næringsutvikling innen bioteknologi</i>
Midt-Norge	Maritim sektor; Verdikjede mat; Fornybar energi og miljøteknologi; Marin sektor; Offentlig sektor	Alle områder i strategien: Marin; Maritim; Fornybar energi og miljøteknologi; Verdikjede mat; Innovasjon i offentlig sektor <i>Ny teknologi i akvakulturnæringa</i>
Nord-Norge	Alle satsningsområder: Verdiskaping og innovasjon i nordlig næringsliv; Klimatilpassing og næringer i nord; Regional velferdsutvikling i nordområdene; Grenseoverskridende regional utvikling i Barentsregionen	Alle områder i strategien (kolonne til venstre). <i>Ny teknologi i akvakulturnæringa</i>
Oslofjorden	Velferd, helse og omsorg; Teknologi; Klima og miljø; Reiseliv; Aldring og demens	Utdanning og opplæring velferd; Helse og omsorg; Energi og miljø; Teknologi; Reiseliv, opplevelsesnæring og attraksjonskraft <i>Teknologisamarbeid for fremtidens produkter</i> <i>Helse- og omsorgstjenester og teknologi for den aldrende befolkning</i>
Vestlandet	Energi og maritim sektor; Offentlige utviklingsoppgaver; Bærekraftig matproduksjon	Offentlige utviklingsoppgaver på Vestlandet; Energi og maritim sektor; Reiseliv; Bærekraftig matproduksjon - grønn og marin sektor; Innovasjon i offentlig sektor <i>Ny teknologi i akvakulturnæringa</i>

Kilde: Spilling m.fl. 2012, tabell 5.4, 5.5 og 5.6.

*Tema angitt med kursiv gjelder utlysninger felles for flere fondsregionen.

Tabell V3.7 RFF 2010-2011: Antall søknader gitt karakter på ulike kriterier.

Kriterium (samlekategorier)	Antall søknader med karakter
Forskningsinnhold / Forskningsgrad / Vitenskapelig kvalitet / Grad av forskningsinnhold	377
Relevans i forhold til utlysning / Relevans i høve til utlysninga / Bygger opp under målene i Handlingsplan for Regionalt forskningsfond / Programrelevans	359
Generell prosjektkvalitet	338
Internasjonalt samarbeid / Internasjonal deltagelse der dette er relevant / Koordinering med nasjonal og internasjonal FoU-virksomhet på området	301
Gjennomførbarhet / Gjennomføringsevne / Er prosjektplanen klar og kan gjennomføres?	298
Samfunnsmessig relevans og nytteverdi / Samfunnsmessig relevans / Øvrig samfunnsøkonomisk nytteverdi / Samfunnsøkonomisk nytteverdi	275
Innovasjonsgrad	266
Sansynlighet for å kunne videreføre prosjektet i et hovedprosjekt / Er det truleg er det at prosjektet kan resultere i ein vellukka prosjektsøknad til reg., nasj. eller interna. finansieringsordninger? / Hovedprosjektets karakter og relevans / Potensial for vide	254
Fagekspertens / panelets samlede vurdering av søknaden / Samlet vurdering fra fageksperten / panelet / Totalvurdering	225
Formidling og kommunikasjon / Formidling / Har prosjektsøknaden synleggjort gode planar for vidareføring og formidling? / Formidling av resultater og resultatutnyttelse	222
Regional relevans / Hvordan bidrar tiltaket til måloppnåelse for de involverte regioner? / Regionalt perspektiv / relevans / Næringsmessig relevans regionalt	208
Prosjektleder og prosjektgruppen / Involverte aktørers faglige forutsetninger / Har søkjar / samla søkjarkonsortium tilstrekkeleg fagleg og administrativ kompetanse til å gjennomføre prosjektet?	173
Næringsmessig relevans	159
Samarbeid på tvers av fylkesgrenser eller fondsregioner / Samarbeid på tvers av fylkes- og / eller fondsregioner	133
Tverrfaglig samarbeid / Utradisjonelt faglig samarbeid	133
Samarbeid der flere av fondets målgrupper er involvert	109
Bedriftsøkonomisk verdi / Verdiskapingspotensial for bedriftspartnere / Nytte til bedriften	101
FoU – og innovasjonspotensiale / Innovasjonspotensial	98
Risiko / Realisering av innovasjonen	93
Addisjonalitet	88
Kompetansebygging / Vil den kompetanse / kunnskap / nettverk og likande som vert bygd opp i prosjektet kunne forventast å ha stor verknad for verdiskaping for bedrifta og for næringsliv / offentlig sektor på Vestlandet?	80
Miljø, etikk og likestilling / Andre forhold (inkl. miljø, etikk, likestilling)	79
Verdiskapingspotensial for offentlig sektor / Offentlig utviklingspotensial / (økonomisk) nytteverdi for virksomheten	77
Sammenheng i prosjektet / Er mål og delmål i prosjektet klart formulert?	76
Er prosjektbudsjettet / finansieringsplan rimelig i forhold til planlagt aktivitet?	74
Prosjektkvalitet for FoU-prosjektet	51
Forskningens innovasjonsrelevans	50
Dokumentkvalitet	49
Nasjonalt samarbeid	46
Regional forankring	44
Strategisk betydning / Strategisk forankring og betydning	13
Prosjektledelse	10
Forskningsmiljø	10
Innovasjonsgrad regionalt	8
Samfunnsmessig relevans regionalt	8
Nasjonalt arbeidsdeling	7
I hvilken grad anvender prosjektet systems engineering, maritim engineering, mikro-nanoteknologi, batteriteknologi, vannrensningsteknologi, bioteknologi eller teknologi innenfor prosessindustri	6
Stipendkandidat	4
Brukermedvirkning	3
Prosjektideens potensiale	2
Bidrag til å nå hovedmålene for RFF	1
Antall m/ tallkarakterer*	581
Antall m/ bokstavkarakterer*	537

*Totalt er 38 prosent av søknadene i 2010-2011 uten noen karakterer i databasen (412 av 1071 søknader). Det er ikke skilt mellom hovedkriterier, justeringskriterier og seleksjonskriterier.

Tabell V3.8 RFF 2010-2011: Andel innvilgede søknader etter snittkarakter. Bokstavkarakterer. Prosent

Snitt bokstavkarakterer	% av søknadene 2010-11	2010		2011		Totalt	
		N Søknader	% Innvilget	N Søknader	% Innvilget	N Søknader	% Innvilget
A	15,7	75	65,3	93	53,8	168	58,9
B	29,5	159	44,7	157	35,0	316	39,9
C	4,9	41	4,9	12	8,3	53	5,7
Ingen bokstavkarakter	11,4	28	53,6	94	39,4	122	42,6
Ingen karakter	38,5	266	29,7	146	24,0	412	27,7
Total	100	569	38,0	502	35,5	1071	36,8

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase.

Tabell V3.9 RFF 2010-2011: Andel innvilgede søknader etter hovedkarakter/samlet karakter og søknadstype.

Søknadstype	Samlet vurdering	2010		2011		Totalt	
		N Søknader	% Innvilget	N Søknader	% Innvilget	N Søknader	% Innvilget
Regional kvalifiseringsstøtte	1	2	,0			2	,0
	2	3	,0			3	,0
	3	17	5,9	2	,0	19	5,3
	4	22	31,8	12	75,0	34	47,1
	5	23	95,7	6	83,3	29	93,1
	6	1	100,0	6	100,0	7	100,0
	7	1	100,0	1	100,0	2	100,0
	Uten saml,vurd,	314	39,2	233	38,2	547	38,8
Total		383	40,5	260	42,3	643	41,2
Regionalt forskerprosjekt	3			3	,0	3	,0
	4	1	,0	6	,0	7	,0
	5	1	100,0	28	17,9	29	20,7
	6	2	50,0	25	36,0	27	37,0
	7			2	50,0	2	50,0
	Uten saml,vurd,	6	,0	19	10,5	25	8,0
	Total		10	20,0	83	20,5	93
Regionalt innovasjonsprosjekt	1	4	,0			4	,0
	2	3	,0			3	,0
	3	3	,0			3	,0
	4	8	100,0			8	100,0
	5	6	83,3			6	83,3
	6	3	100,0			3	100,0
	Uten saml,vurd,	91	30,8	82	36,6	173	33,5
Total		118	37,3	82	36,6	200	37,0
Regionalt institusjonsprosjekt	3			5	,0	5	,0
	4			8	12,5	8	12,5
	5			10	30,0	10	30,0
	6			10	60,0	10	60,0
	7			1	,0	1	,0
	Uten saml,vurd,	22	36,4	11	9,1	33	27,3
	Total		22	36,4	45	24,4	67
Regionalt off, innovasjonsprosjekt	Uten saml,vurd,	36	19,4	32	31,3	68	25,0
	Total	36	19,4	32	31,3	68	25,0

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase. Kun 225 søknader er registret med samlet karakter i databasen.

Tabell V3.10 RFF 2010-2011: Snitt tallkarakterer for innvilgede og avslåtte søknader etter region og søknadstype.

Søknadstype/Region	2010				2011				% med karakter*
	Innvilget		Avslått		Innvilget		Avslått		
	Snitt	N	Snitt	N	Snitt	N	Snitt	N	
Regionalt kvalifiseringsstøtte									
Agder	5,0	12	4,0	7			4,5	1	60,6
Hovedstaden	4,1	24	2,6	8					84,2
Innlandet	5,0	16	2,2	24	5,2	8	2,8	6	53,5
Midt-Norge			1,7	1	4,9	17	3,6	20	35,8
Nord-Norge					4,9	17	3,8	6	24,7
Oslofjorden	4,4	25	3,3	27	4,5	18	3,7	27	72,9
Vestlandet					5,4	30	4,3	44	53,2
Total	4,5	77	2,9	67	5,0	90	3,9	104	52,6
Regionalt innovasjonsprosjekt									
Agder	4,8	5	3,1	2					50,0
Hovedstaden							2,8	1	25,0
Innlandet	4,7	8	3,5	5	4,4	1	2,7	2	69,6
Midt-Norge	5,6	8	4,3	6	5,2	6	3,9	7	54,0
Nord-Norge	5,3	1	3,0	1			4,6	2	22,2
Oslofjorden	5,1	2	6,0	1	5,3	8	4,2	5	36,4
Vestlandet	5,1	1	3,5	1	4,7	1	5,4	1	8,5
Total	5,1	25	3,9	16	5,1	16	4,0	18	37,5

Kilde: Norges forskningsråd / RFFenes søknadsdatabase. N= 413 søknader i de to aktuelle kategoriene som er registrert i databasen med karakterer. Kun innvilgede og avslåtte søknader er inkludert, ikke avviste søknader.

*Kolonnen viser andel av søknadene (eksklusive avviste søknader) som er registrert i databasen med tallkarakterer (samlet tall for 2010 og 2011). Tabellen viser manglende datagrunnlag for de ulike regionene. Andelen søknader med karakter i databasen varierer mellom 9 og 84 prosent. I flere tilfeller er grunnlaget for å beregne «gjennomsnitt» kun én søknad.

Tabell V3.11 Utlysinger 2011 hvor det er søkt om regionalt innovasjonsprosjekt. Antall søknader etter utlysning og bevilgning. Antall søknader med vurdering i parentes.

Utllysning	Region	Avslått	Innvilget	Totalt
11 millioner til regionale offentlige prosjekter, bedriftsprojekter og institusjonsprojekter	Nord-Norge	2 (2)	0 (0)	2 (2)
3-5,5 mill kr til regionale bedriftsprojekter - tematisk innenfor Agders FoU-strategi	Agder	3 (3)	2 (2)	5 (5)
Det utlyses 8 mill kr til regionale bedriftsprosjekt innen temaet NY TEKNOLOGI I AKVAKULTURNÆRINGA	Vestlandet	3 (1)	1 (1)	4 (2)
Felles utlysning akvakultur	Nord-Norge	1 (0)	0 (0)	1 (0)
Fornybar energi og miljøteknologi	Midt-Norge	4 (0)	2 (2)	6 (2)
Kunnskapsbasert næringsutvikling med bioteknologi som verktøy	Midt-Norge	2 (1)	1 (1)	3 (2)
Kunnskapsbasert næringsutvikling med bioteknologi som verktøy [ikke i e-vurdering]*	Hovedstaden	2 (1)	0 (0)	2 (1)
Marin sektor	Innlandet	1 (0)	1 (0)	2 (0)
Maritim sektor	Midt-Norge	6 (6)	4 (4)	10 (10)
Offentlig sektors behov for helse- og omsorgstjenester og teknologi for den aldrende befolkning	Midt-Norge	0 (0)	1 (1)	1 (1)
Samfunnets behov for helse- og omsorgstjenester og teknologi for den aldrende befolkningen - fellesutlysning med RFFOFJØR	Oslofjorden	0 (0)	1 (1)	1 (1)
Regionale bedriftsprosjekt innan Bærekraftig matproduksjon - grøn og marin sektor	Hovedstaden	2 (0)	0 (0)	2 (0)
Regionale bedriftsprosjekt innan Energi og Maritim sektor	Vestlandet	8 (4)	5 (5)	13 (9)
Regionalt bedriftsprosjekt innen energi og miljø	Vestlandet	3 (1)	3 (3)	6 (4)
Regionalt bedriftsprosjekt innen teknologi	Oslofjorden	9 (7)	3 (3)	12 (10)
Teknologisamarbeid for fremtidens produkter [ikke i e-vurdering]*	Oslofjorden	5 (5)	6 (6)	11(11)
Total	Innlandet	1 (0)	0 (0)	1 (0)
		52 (31)	30 (29)	82 (60)

*Tre av søknadene i databasen er ikke tilgjengelig/registrert i e-vurdering (to avslåtte og en innvilget søknad til Innlandet som alle tre har karakterer i databasen). Med unntak av den ene innvilgede søknaden som ikke er registrert/tilgjengelig i evurdering, finnes vurderinger for alle innvilgende søknader i evurdering. De fleste ikke-innvilgede søknader er avviste søknader – søknader som ikke fyller formelle krav og som derfor ikke er send til vurdering.

Tabell V3.12 Regionale innovasjonsprosjekt 2011. Hva som er inkludert i innstillingsdokumentene til fondsstyrene.

Region	I søknadsoversikt	I vedlegg for hver søknad
Agder	Ingen samlet liste (pga få søknader).	Kort prosjektsammendrag, fagpanelets karakterer på hovedkriteriene, og sekretariats vurderinger på justeringskriterier og seleksjonskriterier, hovedkarakter og samlet vurdering.
Hovedstaden	Som Innlandet (fellesutlysning, kun én søknad vurdert fra Hovedstaden).	Som Innlandet.
Innlandet	Hovedkarakter, sekretariats karakterer på seleksjonskriteriene.	Kort prosjektsammendrag, fagpanelets karakterer og kommentarer på hovedkriteriene (hele vurderingsskjemaet), og sekretariats vurderinger på justeringskriterier og samlede vurdering.
Midt-Norge	Ingen karakterer i samlet liste.	Kort prosjektsammendrag, fagpanelets karakterer og kommentarer på hovedkriteriene, og sekretariats vurderinger og kommentarer på justeringskriterier og seleksjonskriterier, og samlet vurdering. Ingen samlet karakter.
Nord-Norge	Hovedkarakter, relevans i forhold til utlysningen, kjønnsbalanse, samarbeidsprosjekt, kobling mot VRI/VRI Nord-Norge.	Kort prosjektsammendrag og sekretariats samlede vurdering.
Oslofjorden	Gjennomsnittskarakter.	Kort prosjektsammendrag og fagpanelets karakterer og kommentarer på hovedkriteriene, og sekretariats vurderinger og kommentarer på justeringskriterier og seleksjonskriterier, og samlet vurdering.
Vestlandet	Ingen karakterer i samlet liste.	Kort prosjektsammendrag, fagpanelets karakterer på hovedkriteriene, sekretariatets vurdering av regional relevans og samlet vurdering. Ingen samlet karakter.

Kilder: Innstillingsdokumentene til fondsstyrene.

Tabell V3.13 Utlysninger 2011 som inkluderer regionale innovasjonsprosjekt. Seleksjonskriterier utover de 10 felles kriteriene.

Utlysning	Region	Regional relevans	Samarbeid	Annet
11 millioner til regionale offentlige prosjekter, bedriftsprojekter og institusjonsprojekter	Nord-Norge*	-Regional kontekst er godt synliggjort. -Deltagende forskningsmiljø er fra Nord-Norge.	-Samarbeidsprosjekt som involverer FoU-institusjoner.	-Prosjektet inneholder kostnader som gir grunnlag for støtte -Søknaden treffer innsatsområder i strategi. -Søknaden er innenfor FoU-strategiens prioriterte forskningsområder. -Søknadens kvalitet i forhold til milepælsplaner, budsjett, etc , er god.
3-5,5 mill kr til regionale bedriftsprojekter - tematisk innenfor Agders FoU-strategi	Agder	-Regional relevans/betydning for Agder-regionen	-Utradisjonelt faglig samarbeid -Styrker samarbeidet mellom næringsliv og regionale FoU-institusjoner	-Søker tilrettelegger for å benytte næringsphd-ordningen -Kun bedrifter som ikke har mottatt annen forskningsstøtte siste tre år kan søke (unntak spesifisert).
Felles utlysning akvakultur	Vestlandet Nord-Norge Midt-Norge	Nei	Nei	Nei
Fornybar energi og miljøteknologi	Midt-Norge*	Nei	Nei	Nei
Kunnskapsbasert næringsutvikling med bioteknologi som verktøy	Hovedstaden* Innlandet*	- Regional relevans - Langsiktig verdiskapning for regionen(e)	- I hvilken grad er det dannet nye samarbeids-konstellasjoner - Tverrfaglig samarbeid	- Grad av næringsutvikling
Marin sektor	Midt-Norge*	Nei	Nei	Nei
Maritim sektor	Midt-Norge*	Nei	Nei	Nei
Samfunnets / Offentlig sektors behov for helse- og omsorgstjenester og teknologi for den aldrende befolkning	Oslofjorden* Hovedstaden	- Regional relevans	- Samarbeid mellom fondsregionene	- Forankring i bedriftens FoU strategi - Verdiskapingspotensial for offentlig sektor
Regionale bedriftsprosjekt innan Bærekraftig matproduksjon - grøn og marin sektor	Vestlandet	- Regional relevans	Nei	Nei
Regionale bedriftsprosjekt innan Energi og Maritim sektor	Vestlandet	- Regional relevans	Nei	Nei
Regionalt bedriftsprosjekt innen energi og miljø	Oslofjorden*	- Regional relevans	- Samarbeid der flere av fondets målgrupper er involvert -Samarbeid på tvers av fylker og/eller fondsregioner	-Fokuserer på utvikling av fornybar energi, effektiv og miljøvennlig produksjon og forbruk i industri, offentlig og privat sektor eller utvikling av grønne materialer og grønne kjemikalier -Prosjektets forankring i virksomhetens strategiske planer
Regionalt bedriftsprosjekt innen teknologi	Oslofjorden*	- Regional relevans	-Samarbeid der flere av fondets målgrupper er involvert -Samarbeid på tvers av fylker og/eller fondsregioner	-Prosjektet anvender systems engineering, maritim engineering, micro-nanoteknologi, batteriteknologi, vannrensningsteknologi, bioteknologi eller teknologi innenfor prosessindustri -Prosjektets forankring i virksomhetens strategiske planer
Teknologisamarbeid for fremtidens produkter	Innlandet* Oslofjorden*	- Langsiktig verdiskapning for regionene	- Samarbeid på tvers av regioner og NCE-klynger - Tverrfaglighet	- Utnyttelse av spisskompetanse i NCE-klyngene.

*Det er krav i utlysningen om at prosjektansvarlig er lokalisert i regionen/en av regionene som står bak utlysningen.

Vedlegg 4 Tabeller til kapittel 4

Tabell V4.1 Innvilgede regionale kvalifiseringsprosjekt, Agder

Prosjekt og år	Prosjektleder
Virtuelt ballspill for rehabilitering, 2010	UoH
Forprosjekt elektronisk samhandling, 2010	Helseforetak
Energibruk og klimagassutslipp ved etablering, drift og vedlikehold av veginfrastruktur, 2010	UoH
God kommunal styring - helse og omsorg, 2011	Kommune
Kultur og psykisk helse: Utvikling av et forskningsprosjekt ved Avdeling for barn og unges psykiske helse (ABUP), Sørlandet sykehus HF, 2011	Helseforetak
Early intervention for infants at risk and their caregivers - establishing research about Marte Meo as a method in infant mental health work. 2012	Helseforetak
Utviklingen av en pilotstudie som basis for oppstart av et nytt tverrfaglig regionalt samarbeid mellom fagmiljøer. 2012	UoH

Tabell V4.2 Innvilgede regionale kvalifiseringsprosjekt, Hovedstaden

Prosjekt og år	Prosjektleder
Bruk av velferdsteknologi i Helsehus for eldre på Aker sykehus, 2010	Bydel
Bildeling i hovedstadsområdet - forslag til forprosjekt, 2010	Instituttsektor
Det sømløse transportsystem - hvordan kan transportsystemet i Akershus og Oslo utnyttes best mulig?, 2010	Instituttsektor
Etablere grunnlag for hovedprosjekt: Reduksjon av infeksjoner ved alders- og sykehjem, 2010	Næringsliv
HELSeVINDU - en ny måte å mobilisere og samhandle med hjemmeboende omsorgsmottakere, familie, lokalsamfunn og frivillig sektor på, 2010	Næringsliv
Grønn bydistribusjon i Oslo, 2010	Instituttsektor
Grønn omsorg som modell for tilbud til mennesker med demens i fremtidens omsorgstjeneste, 2010	Næringsliv
Investering i Bærekraftig Infrastruktur, 2010	Instituttsektor
Kontaktsentral for oppfølging av kronisk syke pasienter hjemme, 2010	Kommune
Ny samhandlingsløsning for deling av pasientdata, 2010	Instituttsektor
Overvåkning og modellering av badevannskvalitet (i Osloområdet), 2010	Instituttsektor
Sikker legemiddelhåndtering for den aldrende befolkning, 2010	Næringsliv
Smartere medisiner i hjemmepleien vha applikasjoner på mobile enheter, 2010	Næringsliv
Trådløs radarsensor for berøringsfri overvåkning i hjemmebasert omsorg, 2010	Næringsliv
Velferdsteknologi for hjemmeboende, 2010	Kommune
Bruk av dyreassistert terapi som helseforebyggende tiltak innen eldreomsorg, med særlig fokus på å styrke kognisjon og øke aktivitet, 2011	Næringsliv
IKT løsninger i forebygging av ensomhet, 2011	Kommune
Pårørende til hjemmeboende personer med demens - behov for støtte? 2011	UoH
... uten mat og drikke ...2011	UoH
ALMAS HUS - Hvordan kan hjelpemidler og teknologi være en del av en helhetlig omsorgstjeneste for personer med demens, 2011	Kommune
Sosiale medier for den aldrende befolkning, 2011	Instituttsektor
Bruk av velferdsteknologi i Helsehus for eldre på Aker sykehus, 2011	Kommune
Forprosjekt: Etablere grunnlag for hovedprosjekt: Reduksjon av infeksjoner ved alders- og sykehjem, 2011	Næringsliv
Forprosjekt HELSeVINDU - en ny måte å mobilisere og samhandle med hjemmeboende omsorgsmottakere, familie, lokalsamfunn og frivillig sektor på, 2011	Næringsliv
Grønn omsorg som modell for tilbud til mennesker med demens i fremtidens omsorgstjeneste, 2011	Stiftelse
Improving quality of life and function in elderly with reduced periferal circulation; a new device to increase bloodflow, 2011	Næringsliv
Kontaktsentral for oppfølging av kronisk syke pasienter hjemme, 2011	Kommune
Ny samhandlingsløsning for deling av pasientdata, 2011	Institutt
Sikker legemiddelhåndtering for den aldrende befolkning, 2011	Næringsliv
Smartere medisiner i hjemmepleien vha applikasjoner på mobile enheter, 2011	Næringsliv
Trådløs radarsensor for berøringsfri overvåkning i hjemmebasert omsorg, 2011	Næringsliv
Velferdsteknologi for hjemmeboende, 2011	Kommune
Bildeling i hovedstadsområdet - forslag til forprosjekt, 2011	Instituttsektor
Det sømløse transport, 2011	Instituttsektor
Grønn distribusjon, 2011	Instituttsektor
Investering i bærekraftig...2011	Instituttsektor

A study for analysing potential presence of antibiotic resistant bacteria in sewage and surface water in Oslo, 2011	Instituttsektor
Bærekraftig infrastruktur for VA i større bygg, 2011	Instituttsektor
Deterioration of wastewater pipes in Oslo VAV, 2011	Instituttsektor
Fosforgjenvinning fra kjemiske fellingsanlegg Institutt for energiteknikk, 2011	Instituttsektor
Overvåkning og modellering av badevannskvalitet i Osloområdet, 2011	Instituttsektor
Regnbygge.no, 2011	Instituttsektor
Mobil-app for Akutt-tjenesten, 2012	Næringsliv
Mobil-app for omsorgssektoren, 2012	Næringsliv
Mobil applikasjon i helse og omsorgssektoren, 2012	Studenter
Utvikling av terapeutisk dataspill for arbeidsminnetrening hos barn og unge med oppmerksomhetsvansker, 2012	Helseforetak
Jeg skulle ønske jeg hadde kunnskap om effekten av Follo-nettverket - samarbeid mellom frisklivssentraler i Follo. Utarbeidelse av en modell, 2012	Kommune
Jeg skulle ønske jeg hadde et it-system laget spesielt for dokumentasjon av virksomheten på Frisklivssentralen, 2012	Kommune
Jeg skulle ønske jeg hadde kunnskap om hva som virker og hvordan denne effekten kan måles, av forebyggende tiltak i frisklivssammenheng, 2012	Kommune
Hvordan kan arbeidsreisene gjøres miljø- og klimavennlige, 2012	Instituttsektor
Jeg skulle ønske jeg hadde et webbasert verktøy- gjerne også som app, til registrering av tiltak som kostholdsendring, trening og røykeslutt, 2012	Kommune
User and Service Provider attitudes toward and experiences with the Contraceptive Implant- Improving Reproductive Health Services, 2012	Næringsliv
Mobile Unit Sensor Processing, 2012	Næringsliv
Mobil-app for Akutt-tjenesten, 2012	Næringsliv

Tabell V4.3 Innvilgede regionale kvalifiseringsprosjekt, Innlandet

Prosjekt og år	Prosjektleder
Rett behandling - på rett sted - til rett tid: Samhandlingsreformen møter distrikts-Norge. Utfordringer og grep, 2010.	UoH
Mobile IT-løsninger i hjemmetjenesten - Aktiviserings- og KommunikasjonsTeknologi Innen Velferdstjenester for Eldre (AKTIVE), 2010	UoH
Nord-Gudbrandsdal Lokalmedisinske Senter - utfordringer i folkehelsearbeidet. -Utarbeidelse av kunnskapsstatus, 2010	Offentlig etat
Kulturhistorie, kulturminneforvaltning og –formidling i et sørsamisk og norrønt grenselandskap, 2010	Kommune
Kulturarvens betydning for identitetsbygging, profilering og næringsutvikling i fjellregionene i Hedmark og Oppland, 2011	Næringsliv
Bioteknologisk metoder i forvaltning av biologisk mangfold, 2011	UoH
FoU - tur retur	Næringsliv
Innovation through sustainable improvement of energy chain by developing a framework for urban-rural energy partnerships	Offentlig eid selskap
Måling av effekten av systematisk kvalitetsarbeid på tjenester til pasienter i samhandlingen mellom primær- og sekundærhelsetjenesten., 2012	Instituttsektor

Tabell V4.4 Innvilgede regionale kvalifiseringsprosjekt, Midt-Norge

Prosjekt og år	Prosjektleder
Dei nye hendene - Representerer familieinnvandring eit arbeidskraftspotensiale for helse- og omsorgssektoren?, 2010	Instituttsektor
Ett telefonnummer for alle uplanlagte helse- og omsorgsproblemer med beslutningsstøtte i form av en kjernejournal, 2010	UoH
Samordning av folkehelsearbeidet mellom kommuner. Et middel for utjevning av sosiale helseforskjeller blant barn og unge, 2010	Instituttsektor
Kommunale tilnærminger til samhandlingsreformen, 2010	Instituttsektor
Kunnskapsbasert folkehelsearbeid, 2010	UoH
Kunnskapsdeling og læring i helhetlige pasientforløp, 2010	UoH
Pårørende til personer med demenssykdom - teater som refleksjonsgrunnlag, 2010	UoH
Folkehelse og friluftsliv - Offentlig forvaltnings rolle i rekrutteringen av unge friluftslivsutøvere i Midt-Norge, 2010	Instituttsektor
Kommunal Verdiskapende Konkurranseskraft, 2012	Instituttsektor
Teknologi og tjenester som effektiviserer og forbedrer omsorgstjenester i hjemmet, 2012	Kommune
Effektiv og sikker produksjon av drikkevann -Et nytt konsept for rensing av humusholdig råvann	UoH
Application of radar data in urban hydrology	Instituttsektor
Tjenestekvalitet i offentlig sektor. Innovasjon i gjennomføring og oppfølging av offentlige tjenesteinnkjøp	Instituttsektor
Smarte regioner. Optimalisering av offentlige tjenester.	UoH
SKI-nye samarbeidsmodeller for kritisk infrastruktur - forprosjekt	UoH

Tabell V4.5 Innvilgede regionale kvalifiseringsprosjekt, Nord-Norge

Prosjekt og år	Prosjektleder
Bilingual Immigrant Children in North Norway: The Norwegian Welfare Society and the Language of Russian-Norwegian Children, 2010	UoH
Klimaendringer og samfunnsikkerhet i nord, 2010	UoH
Fremmede og hemmende faktorer for entreprenørskap og forretningsutvikling i kystregionene Vestlandet, Midt-Norge og Nord-Norge, 2010	UoH
Norsk industri møter russisk olje og gassindustri - i Kirkenes, 2010	Instituttsektor
Innovasjon, regulering og grønn energi, 2010	UoH
Klimatilpasninger – praksisutfordringer og forskningsutfordringer, 2010	Instituttsektor
Desentralisert sosial trim for eldre på hjemstedet og hjemme, 2011	Instituttsektor
Forskningsbaserte nyetableringer: oppstart, vekst og effekter av spin-off bedrifter fra norske forskningsmiljøer, 2011	UoH
Regionale innovasjonsprosesser i endrede politiske landskaper - konsekvenser av samepolitikkenes inntog, 2011	Instituttsektor
Lokale løsninger i en reformtid - rehabiliteringsstrategier i nordnorske småkommuner, 2011	Helseforetak
Verdsetting av natur i Nord-Norge, 2011	UoH

Tabell V4.6 Innvilgede regionale kvalifiseringsprosjekt, Oslofjorden

Prosjekt og år	Prosjektleder
Fett i avløpsrør, 2010	Kommune
Forprosjekt - Utvikling av Reiselivsmonitor, 2010	Fylkeskommune
Implementering og bruk av intelligent helseteknologi i kommunal helsetjeneste, 2010	Kommune
Utstyr for fysisk opptrening av slagpasienter og andre pasientgrupper	Næringsliv
Partssamarbeid og bred medvirkning for innovasjon i omsorgstjenesten i Fredrikstad kommune, 2010	Kommune
Developing person-centred practice in community care for older people living at home with mental health problems, 2010	UoH
Systems Engineering for offentlige helsetjenester, 2010	UoH
Energi- og kostnadseffektiv gjenvinning av næringsstoffer fra kloakkslam	UoH
Care of the elderly person at risk of depression living in the community, 2010	UoH
Mot et kunnskapsbasert folkehelsearbeid i den videregående skolen, 2011	UoH
Regionale Energiplaner - Bærekraftig regional energibruk mot 2030, 2011	Fylkeskommune
Elektrifisering av kjøretøy i et systemperspektiv: samspillet mellom mennesker, teknologi, samfunn - metodiske tilnærminger, 2011	UoH
Nettverksorientert sykepleie i de hjemmebaserte tjenestene, 2011	UoH
Mapping the Gap. The level of participation in the arts and culture by children and young people in Drammen, Norway. Scoping study, 2011.	Kommune
Innovasjon i helsesektoren som grunnlag for kompetanseutvikling innen simulering og samhandling, 2011	Næringsliv
Strømninger i Oslofjorden, 2011	UoH
Et Systems Engineering perspektiv til Gamification innen Helsektoren: Spillteknologi som Læringsarena for nytt Østfoldsykehus, 2012	UoH
"Vold i nære relasjoner" - utvikling av kommunale tiltak for å hjelpe eldre som utsettes for overgrep, 2012	UoH
Renere Oslofjord med innovative og helhetlig tilnærming for forurensingsreduksjon: ROMIO, 2012	UoH
"Gladere og tryggere demente" - Kan sansestimulering ved hjelp av velferdsteknologi bedre livskvaliteten for demente på sykehjem?	Kommune
Den interaktive slagpasient i Østfold	Kommune
Kompetent bestilling av innovasjon ved rehabilitering av offentlige bygg	Fylkeskommune
Hva skjer i Sandefjord når det gjelder unge utenfor arbeidsmarkedet?	NAV/kommune
Fra lek til læring! Hvordan kan man stimulere unge til å velge realfagsutdanning	Kommune
Smart energioptimalisering i kommunale yrkesbygg	Kommune
Brudekke for gang/sykkelvei bruer og kjørebuer i komposittmaterialer som tillatter brøyting/salting samt bruk av kjetting og piggdekk	Næringsliv
Springsteknologi for TBI-pasienter	Næringsliv
Faktisk reduksjon av energibruk gjennom fokus på bruksfase i bygg, 2012	Instituttsektor
Effekten av livsstilsinnvandring fra EØS-område, 2012	Instituttsektor
Transition Town på norsk: En global strategi for bred verdiskaping og bærekraftig stedsutvikling, 2012	Instituttsektor

Tabell V4.7 Innvilgede regionale kvalifiseringsprosjekt, Vestlandet.

Prosjekt og år	Prosjektleder
"Dei nye hendene" - Offentleg sektor sitt møte med arbeidsinnvandrarar, 2010	Instituttsektor
Etablering av struktur for forskning på vitensentrenes rolle og potensial som verktøy for læring, 2010	Næringsliv
Fra innvandrer til medborger - interkulturelt arbeid knyttet til dramaundervisning og - forskning ved Universitet i Stavanger, 2010	UoH
Regional integreringspolitikk og praksis: Kunnskapsstatus og utviklingsmuligheter - Rogaland som case, 2010	UoH
Klimatilpasning i et flernivåsystem, 2010	Instituttsektor
Modelling environmental and socioeconomic effects of climate changes and man-made pollution on aquaculture: focus on Rogaland local community, 2010	Instituttsektor
Teknologiledelse og fagopplæring i et CNC- og robotnettverk på Vestlandet. Et studie av kompetanseutvikling i et regionalt perspektiv, 2010	UoH
Vestlandslandbruket og den doble klimapåvirkningen - muligheter og utfordringer som følge av endret klima og strengere klimapolitikk, 2010	Instituttsektor
Utvikling av model for kommersialisering av regionale spin-offs, 2010	Næringsliv
Utvikling av regional bedriftsdatabase for studier av regionalt næringsliv og omstillinger, 2010	Instituttsektor
Lokal og regional sårbarhet for klimapolitikk, 2011	Instituttsektor
Berekraftige naturopplevingar i verdensklasse. Korleis kombinere måla om berekraftig reiseliv og auka verdiskaping i Sogn og Fjordane?, 2011	Instituttsektor
Minoriteter, mangfold og lærerutdanning, 2011	UoH
Inn på tunet (IPT) i kommunal tenesteproduksjon - frå prosjekt til drift, 2011	Instituttsektor
Etablering av et hovedprosjekt innen omsorgsteknologi, 2011	UoH
Velferdsteknologi i helse- og omsorgssektoren, 2011	Kommune
Nyetablerte bedrifter i det regionale innovasjonssystemet - treffer virkemidlene? 2011	Instituttsektor
Hvordan utforme og skjotte grøntarealer i nærmiljøet slik at de bidrar til økt bruk, trivsel og bedre helse, 2011	Instituttsektor
Kompetansemekling i offentlig sektor, 2011	Instituttsektor
Optimalisering av fosfor-tiltak i landbruket i Rogaland, okt. 2012	Kommune
Tidleg innsats - "den grønne tråden", des. 2012	Kommune
Korleis skal Mongstad utviklast som eit internasjonalt leiande industri- og kompetansecluster innan petroleum, energi og industri? des. 2012	Kommune
Omsorg i de frivillige hender. Utnyttes samarbeidspotensialet med Haugalandets frivillige organisasjoner? Kunnskapsstatus og utv.muligheter, des. 2012	Kommune
"Smarte partnerskap" skole-arbeidsliv: erfaringer med partnerskapsrelasjoner i arbeidet med lærlingordningen, des 2012	Fylkeskommune
Styrking av familiar, et forprosjekt. Selektivt førebyggjande tiltak for familiar der foreldra har psykisk lidning, des 2012	Kommune
Folkehelse i støpeskjeen"- utfordringer og løsnings tiltak sett fra kommuner i Rogaland, des 2012	Fylkeskommune
Aktiv i egen hverdag, des 2012	Kommune
Kunnskapsbasert og helhetlig kystsonoplanlegging som grunnlag for en bærekraftig akvakulturnæring på Vestlandet, des 2012	Fylkeskommune
Implementere ny behandlingsskjede ved hjerneslag. Korleis styrkje utøvande instans i kommunane Stord, Bømlo og Fitjar? des 2012	Kommune
Forebygging av fedme hos barn - Utprøving av motiverende samtale (MI) som forebyggingsverktøy, des 2012	Kommune
Forprosjekt Psykologisk Førstehjelp i skolen, des. 2012	Regionråd
Tannhelsetilbudet til pasienter i hjemmesykepleie, des 2012	Kommune

Tabell V4.8 Innvilgede regionale kvalifiseringsprosjekter, Oslofjord/Hovedstaden (samarbeid)

Prosjekt og år	Prosjektleder
... uten mat og drikke ..., 2010	UoH
ALMAS HUS - Hvordan kan hjelpemidler og teknologi være en del av en helhetlig omsorgstjeneste for personer med demens, 2010	Offentlig etat
Bruk av dyreassistert terapi som helseforebyggende tiltak innen eldreomsorg, med særlig fokus på å styrke kognisjon og øke aktivitet, 2010.	Næringsliv
IKT løsninger i forebygging av ensomhet, 2010	Kommune
Pårørende til hjemmeboende personer med demens - behov for støtte?, 2010	UoH

Vedlegg 5 Brukerundersøkelsen

Det ble gjennomført en undersøkelse til brukere av regionale forskning i løpet av sommeren 2012. Brukerne ble avgrenset til alle som hadde innvilget prosjekter basert på utlysninger i 2010 og 2011. Undersøkelsen ble gjennomført i form av tre separate undersøkelser til henholdsvis næringslivet, FoU-institusjoner (UoH-institusjoner og forskningsinstitutter) og offentlige institusjoner.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over populasjonene og svarprosenten.

Brukergruppe	Total populasjon (utsendte skjema)	Mottatte svar	Svarprosent
Næringslivet (Spørreskjema 1)	149	109	73
FoU-institusjoner (Spørreskjema 2)	187	154	82
Offentlig sektor (Spørreskjema 3)	23	16	70
Sum	359	279	78

De tre spørreskjemaene er gjengitt på de etterfølgende sider.

Spørreundersøkelse 1

Formålet med dette spørreskjemaet er å få en oversikt over hvilke erfaringer aktører i næringslivet har med Regionale forskningsfond, og hvilken betydning fondene har for bedriftens FoU-virksomhet.

Trykk "start" for å starte undersøkelsen

Om bedriften

Q1: Hvilken bransje vil du si at din bedrift er i?

Er du usikker, velg den bransjen du mener passer best

- Jordbruk, skogbruk og fiske
- Bergverksdrift og utvinning
- Industri
- Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning
- Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet
- Bygge- og anleggsvirksomhet
- Varehandel, reparasjon av motorvogner
- Transport og lagring
- Overnattings- og serveringsvirksomhet
- Informasjon og kommunikasjon
- Finansierings- og forsikringsvirksomhet
- Omsetning og drift av fast eiendom
- Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting
- Forretningsmessig tjenesteyting
- Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning
- Undervisning
- Helse- og sosialtjenester
- Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter
- Annen tjenesteyting

Q2: Antall ansatte:

- 1-4 ansatte
- 5-9 ansatte
- 10-19 ansatte
- 20-99 ansatte
- 100 ansatte eller mer

Q3: Angi omfanget av samlet FoU-aktivitet i bedriften i 2011:

- Ingen eller helt ubetydelig aktivitet
- Litt aktivitet (under ett årsverk/1 mill kr)
- Noe aktivitet (1-5 årsverk, 1-5 mill kr)
- Stor aktivitet (mer enn 5 årsverk/5 mill kr)

Om regionale forskningsfond

Q4: Angi om bedriften de siste tre år har hatt ekstern finansiering av forsknings- og innovasjonsprosjekter fra følgende kilder.

Merk: se bort fra bevilgning fra Regionale forskningsfond

Flere valg mulig

☐ Skattefunn	☐ Norges forskningsråd
☐ Innovasjon Norge	☐ Andre statlige kilder (departement o.l.)
☐ EU-finansiering	☐ Fylkeskommuner/kommuner
☐ Andre finansieringskilder - vennligst spesifiser:	

If you have chosen "other", please specify:

Q5: Hvor viktige var følgende forhold når du/din bedrift søkte om støtte gjennom Regionale forskningsfond:

Angi viktighet der 1 er ikke viktig og 5 er svært viktig

	1 (Ikke viktig)	2	3	4	5 (Svært viktig)	Vet ikke/ikke relevant
Komme i gang med forskning i det hele tatt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Komme i gang med forskning/utviklingsarbeid på nye områder vi ikke hadde drevet FoU tidligere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Styrke aktiviteten på et område der vi allerede har en del FoU-aktivitet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvikle samarbeid med et forskningsinstitutt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvikle samarbeid med et universitets- eller høskolemiljø	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvikle samarbeid med andre bedrifter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gi grunnlag for senere søknader i nasjonale programmer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gi grunnlag for å søke EU-finansierte programmer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gi grunnlag for å søke annen ekstern FoU-finansiering	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Gi gjerne utdypende kommentar, spesielt om du har flere RFF-prosjekt med ulik bakgrunn

Q6: Hvilken betydning har finansieringen gjennom Regionale forskningsfond så langt hatt for bedriften
Angi viktighet der 1 er ikke viktig og 5 er svært viktig

	1 (Ikke viktig)	2	3	4	5 (Svært viktig)	Vet ikke/ikke relevant
Prosjektet har vært viktig for bedriften for å komme i gang med forskning/utviklingsarbeid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prosjektet har vært viktig for bedriften for å komme i gang med forskning/utviklingsarbeid på et område vi ikke hadde drevet FoU tidligere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prosjektet har bidratt til å styrke aktiviteten på et område der vi allerede har en del FoU-aktivitet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utviklet samarbeid med et forskningsinstitutt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utviklet samarbeid med et universitets- eller høyskolemiljø	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utviklet samarbeid med andre bedrifter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Har gitt grunnlag for senere søknader i nasjonale programmer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Har gitt grunnlag for å søke EU-finansierte programmer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Har gitt grunnlag for å søke annen eksternt FoU-finansiering	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Gi gjerne utdypende kommentar, spesielt om du har flere RFF-prosjekt med ulike bakgrunn:

Q7: Hva ville skjedd med det prosjektet som har blitt støttet av Regionale forskningsfond dersom det ikke hadde blitt oppnådd finansiering over Regionale forskningsfond?

Kryss av for mest sannsynlige utfall, har du flere RFF-prosjekter svar for det som du mener er viktigst, gi eventuelle kommentarer om andre RFF-prosjekter i boksen under:

- Prosjektet ville blitt gjennomført i samme omfang og med samme tidsplan
- Prosjektet ville blitt gjennomført i samme omfang, men på et senere tidspunkt
- Prosjektet ville blitt gjennomført, men i mindre omfang
- Prosjektet ville blitt gjennomført, men i mindre omfang og på et senere tidspunkt
- Prosjektet ville ikke blitt gjennomført

Gi gjerne utdypende kommentar, spesielt om du er har flere RFF-prosjekt med ulike bakgrunn

Q8: Basert på de erfaringer du har hatt med Regionale forskningsfond så langt, hvor enig eller uenig er du i påstandene nedenfor:

	Helt uenig	Noe uenig	Hverken enig eller uenig	Noe enig	Helt enig	Vet ikke/ikke relevant
All relevant bakgrunnsinformasjon for utlysningene har vært lett tilgjengelig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informasjonen om utlysningen har vært lett å forstå	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er greit å skjønne forskjellen på de ulike prosjekttypene	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg/vi fikk den veiledning som var nødvendig under søknadsprosessen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Avgjørelsen på søknaden forelå i rimelig tid etter søknadsfristen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Søknaden har blitt grundig vurdert	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kriteriene for å gi støtte til prosjekter er klare og entydige	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Det har blitt gitt tydelige tilbakemeldinger på søknaden (fra fondssekretariatet)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Oppfølgingen (fra fondssekretariatet) etter tildelingen har vært god	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Gi eventuelle utdypende kommentarer:

Q9: Ut fra dine erfaringer med Regionale forskningsfond, gi din vurdering av følgende påstander om ordningen:

	Helt uenig	Noe uenig	Hverken enig eller uenig	Noe enig	Helt enig	Vet ikke/ikke relevant
Finansierer prosjekter av god kvalitet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bidrar til å tenke nytt om utviklingsmuligheter i regionen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stimulerer nye aktører (som ikke har drevet forskning før) til å komme i gang med forskning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bidrar til at det blir satt i gang forskning av betydning for regionen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bidrar til at regionens næringsliv legger større vekt på forskning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bidrar til økt samspill mellom bedriftene i regionen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bidrar til økt samspill mellom bedriftene og regionens forskningsmiljøer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bidrar til økt samarbeid med andre regioner	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bidrar til økt nasjonalt samarbeid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bidrar til økt internasjonalt samarbeid	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Gi eventuelle utdypende kommentarer:

Spørreundersøkelse 2

Formålet med dette spørreskjemaet er å få en oversikt over hvilke erfaringer aktører i universitets- og høgskolesektoren og i instituttsektoren har med Regionale forskningsfond, og hvilken betydning fondene har for institusjonenes FoU-virksomhet.

Trykk start for å starte undersøkelsen.

Om forskningsmiljøet

Q1: Hvilket fagområde arbeider ditt fagmiljø på?

☐ Humanistiske fag	☐ Samfunnsfag
☐ Matematikk/naturvitenskapelige fag	☐ Teknologi/ingeniørfag
☐ Landbruks og fiskerifag	☐ Medisinske fag
☐ Annet (vennligst spesifiser)	

If you have chosen "other", please specify:

Q2: Angi hvor mange forskere som arbeider i den gruppen eller avdelingen der det aktuelle prosjektet gjennomføres.

- 1-5 6-10 11-20 Flere enn 20

Q3: Angi hvilke finansieringskilder din gruppe/avdeling har finansiert forskning fra siste tre år. Finansiering fra Regionale forskningsfond tas ikke med her

Flere svar mulig

- Grunnbevilgning/intern finansiering
- Norges forskningsråd programmer/prosjektbevilgning
- Innovasjon Norge
- Andre statlige kilder (departement o.l.)
- EU-finansiering
- Fylkeskommuner/fylkeskommunale institusjoner
- Kommuner/kommunale institusjoner
- Andre finansieringskilder, vennligst spesifiser

If you have chosen "other", please specify:

Om regionale forskningsfond

Q4: Hvor viktige var følgende forhold når du/din forskningsgruppe/institusjon søkte om støtte gjennom Regionale forskningsfond:

Angi viktighet der 1 er ikke viktig og 5 er svært viktig

	1 (Ikke viktig)	2	3	4	5 (Svært viktig)	Vet ikke/ikke relevant
Komme i gang med forskning i det hele tatt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Komme i gang med forskning/utviklingsarbeid på nye områder vi ikke hadde drevet FoU tidligere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Styrke aktiviteten på et område der vi allerede har en del FoU-aktivitet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvikle samarbeid med et annet forskningsinstitutt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvikle samarbeid med et annet universitets- eller høyskolemiljø	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvikle samarbeid med næringslivet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvikle samarbeid med aktører i offentlig sektor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gi grunnlag for senere søknader i nasjonale programmer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gi grunnlag for å søke EU-finansierte programmer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gi grunnlag for å søke annen ekstern FoU-finansering	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Gi gjerne utdypende kommentar, spesielt om du har flere RFF-prosjekt med ulike bakgrunn:

Q5: Hvilken betydning har finansieringen gjennom Regionale forskningsfond så langt hatt for deg/forskergruppen
Angi viktighet der 1 er ikke viktig og 5 er svært viktig

	1 (Ikke viktig)	2	3	4	5 (Svært viktig)	Vet ikke/ikke relevant
Prosjektet har vært viktig for å komme i gang med forskning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prosjektet har vært viktig for å komme i gang med forskning/utviklingsarbeid på et område vi ikke hadde drevet FoU tidligere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prosjektet har bidratt til å styrke aktiviteten på et område der vi allerede har en del FoU-aktivitet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utviklet samarbeidet internt i vårt fagmiljø/vår institusjon	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utviklet samarbeid med andre forskningsinstitutt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvikle samarbeid med andre miljøer i universitets- og høyskolesektoren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utviklet samarbeid med næringslivet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utviklet samarbeid med aktører i offentlig sektor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Har gitt grunnlag for søknader i nasjonale programmer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Har gitt grunnlag for å søke EU-finansierte programmer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Har gitt grunnlag for å søke annen ekstern FoU-finansiering	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Gi gjerne utdypende kommentar, spesielt om du har flere RFF-prosjekt med ulik bakgrunn:

Q6: Hva ville skjedd med det prosjektet som har blitt støttet av Regionale forskningsfond dersom det ikke hadde blitt oppnådd finansiering over Regionale forskningsfond?

Kryss av for mest sannsynlige utfall, har du flere RFF-prosjekter svar for det som du mener er viktigst, gi eventuelle kommentarer om andre RFF-prosjekter i boksen under:

- Prosjektet ville blitt gjennomført i samme omfang og med samme tidsplan
- Prosjektet ville blitt gjennomført i samme omfang, men på et senere tidspunkt
- Prosjektet ville blitt gjennomført, men i mindre omfang
- Prosjektet ville blitt gjennomført, men i mindre omfang og på et senere tidspunkt
- Prosjektet ville ikke blitt gjennomført

Gi gjerne utdypende kommentar, spesielt om du har flere RFF-prosjekt med ulik bakgrunn

Q7: Basert på de erfaringer du har hatt med Regionale forskningsfond så langt, hvor enig eller uenig er du i påstandene nedenfor:

	Helt uenig	Noe uenig	Hverken enig eller uenig	Noe enig	Helt enig	Vet ikke/ikke relevant
All relevant bakgrunnsinformasjon for utlysningene har vært lett tilgjengelig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informasjonen om utlysningen har vært lett å forstå	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er greit å skjønne forskjellen på de ulike prosjekttypene	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg/vi fikk den veiledning som var nødvendig under søknadsprosessen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Avgjørelsen på søknaden forelå i rimelig tid etter søknadsfristen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Søknaden har blitt grundig vurdert	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kriteriene for å gi støtte til prosjekter er klare og entydige	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Det har blitt gitt tydelige tilbakemeldinger på søknaden (fra fondssekretariatet)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Oppfølgingen (fra fondssekretariatet) etter tildelingen har vært god	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Gi gjerne utdypende kommentarer:

Q8: Ut fra dine erfaringer med Regionale forskningsfond, gi din vurdering av følgende påstander om ordningen:

	Helt uenig	Noe uenig	Hverken enig eller uenig	Noe enig	Helt enig	Vet ikke/ikke relevant
Den stimulerer til å utvikle forskning rettet mot regionale problemstillinger	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den finansierer prosjekter av god kvalitet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den bidrar til å tenke nytt om utviklingsmuligheter i regionen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den stimulerer nye aktører (som ikke har drevet forskning før) til å komme i gang med forskning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den bidrar til at det blir satt i gang forskning av betydning for regionen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den bidrar til at regionens næringsliv legger større vekt på forskning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den bidrar til økt samspill mellom bedriftene i regionen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den bidrar til økt samspill mellom bedriftene og regionens forskningsmiljøer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den bidrar til økt samarbeid med andre regioner	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den bidrar til økt nasjonalt samarbeid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den bidrar til økt internasjonalt samarbeid	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Gi gjerne utdypende kommentarer:

Spørreundersøkelse 3

Formålet med dette spørreskjemaet er å få en oversikt over hvilke erfaringer aktører i offentlig sektor (og tilstøtende institusjoner) har med Regionale forskningsfond, og hvilken betydning fondene har for etatens eller institusjonens FoU-virksomhet. Trykk start for å starte undersøkelsen.

Om den aktuelle etat, institusjon eller organisasjon

Q1: Angi hva slags type etat, institusjon eller organisasjon du arbeider i:

☐ Kommune/kommunal etat	☐ Kommunalt selskap/institusjon
☐ Fylkeskommune	☐ Fylkeskommunalt selskap/institusjon
☐ Frittstående institusjon/interesseorganisasjon	☐ Annet, vennligst spesifiser:

If you have chosen "other", please specify:

Q2: Angi hvilken sektor virksomheten arbeider med

☐ Utdanning/opplæring	☐ Helse og omsorg	☐ Transport
☐ Avfall/renovasjon	☐ Energi	☐ Offentlig forvaltning
☐ Annet, vennligst spesifiser:		

If you have chosen "other", please specify:

Q3: I hvilken grad har organisasjonen/etaten tidligere erfaring med organisering og gjennomføring av forsknings- og utviklingsprosjekter?

- I stor grad
 I noen grad
 Ikke tidligere erfaringer med forsknings- og utviklingsprosjekter

Q4: Gi en kort beskrivelse av eventuelle tidligere erfaringer, hva det har dreid seg om, hvem det er samarbeidet med og hvordan arbeidet har vært finansiert

Om regionale forskningsfond

Q5: Hvor viktige var følgende forhold når etaten/institusjonen søkte om støtte gjennom Regionale forskningsfond:

Angi viktighet der 1 er ikke viktig og 5 er svært viktig

	1 (Ikke viktig)	2	3	4	5 (Svært viktig)	Vet ikke/ikke relevant
Forbedre kunnskapsgrunnlaget på det aktuelle området, gi grunnlag for politiske beslutninger	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Komme i gang med et utviklingsarbeid med sikte på å iverksette endringer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Videreføre et pågående utviklingsarbeid, følge opp tidligere iverksatte endringer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gjennomføre en evaluering av en eksisterende ordning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvikle samarbeid med et forskningsinstitutt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvikle samarbeid med et universitets- eller høyskolemiljø	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvikle samarbeid med næringslivet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvikle samarbeid med andre aktører i offentlig sektor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gi grunnlag for senere søknader i nasjonale programmer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gi grunnlag for å søke EU-finansierte programmer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Har gitt grunnlag for å søke annen ekstern FoU-finansiering	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Gi gjerne utdypende kommentar, spesielt om du har flere RFF-prosjekt med ulik bakgrunn:

Q6: Hvilken betydning har finansieringen gjennom Regionale forskningsfond så langt hatt for din etat/institusjon:

Angi viktighet der 1 er ikke viktig og 5 er svært viktig

	1 (Ikke viktig)	2	3	4	5 (Svært viktig)	Vet ikke/ikke relevant

Prosjektet har vært viktig for å forbedre kunnskapsgrunnlaget på det aktuelle området, og har gitt bedre grunnlag for politiske beslutninger	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prosjektet har vært viktig for å komme i gang med utviklings- og forbedringsprosesser på områder der vi har gjort lite de siste årene	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prosjektet har bidratt til å styrke utviklingsaktiviteten på et område der vi allerede har hatt en del aktivitet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utviklet samarbeidet internt i vårt fagmiljø/vår institusjon	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utviklet samarbeid med andre forskningsinstitutt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utvikle samarbeid med andre miljøer i universitets- og høyskolesektoren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utviklet samarbeid med næringslivet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utviklet samarbeid med aktører i offentlig sektor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Har gitt grunnlag for søknader i nasjonale programmer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Har gitt grunnlag for å søke EU-finansierte programmer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Har gitt grunnlag for å søke annen ekstern FoU-finansiering	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Gi gjerne utdypende kommentar, spesielt om du har flere RFF-prosjekt med ulik bakgrunn:

Q7: Hva ville skjedd med det prosjektet som har blitt støttet av Regionale forskningsfond dersom det ikke hadde blitt oppnådd finansiering over Regionale forskningsfond?

Kryss av for mest sannsynlige utfall, har du flere RFF-prosjekter svar for det som du mener er viktigst, gi eventuelle kommentarer om andre RFF-prosjekter i boksen under:

- Prosjektet ville blitt gjennomført i samme omfang og med samme tidsplan
- Prosjektet ville blitt gjennomført i samme omfang, men på et senere tidspunkt
- Prosjektet ville blitt gjennomført, men i mindre omfang
- Prosjektet ville blitt gjennomført, men i mindre omfang og på et senere tidspunkt
- Prosjektet ville ikke blitt gjennomført

Gi gjerne utdypende kommentar, spesielt om du har flere RFF-prosjekt med ulik bakgrunn

Q8: Basert på de erfaringer du har hatt med Regionale forskningsfond så langt, hvor enig eller uenig er du i påstandene nedenfor:

	Helt uenig	Noe uenig	Hverken enig eller uenig	Noe enig	Helt enig	Vet ikke/fikke relevant
All relevant bakgrunnsinformasjon for utlysningene har vært lett tilgjengelig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informasjonen om utlysningen har vært lett å forstå	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er greit å skjønne forskjellen på de ulike prosjekttypene	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg/vi fikk den veiledning som var nødvendig under søknadsprosessen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Avgjørelsen på søknaden forelå i rimelig tid etter søknadsfristen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Søknaden har blitt grundig vurdert	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kriteriene for å gi støtte til prosjekter er klare og entydige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det har blitt gitt tydelige tilbakemeldinger på søknaden (fra fondssekretariatet)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Oppfølgingen (fra fondssekretariatet) etter tildelingen har vært god	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Gi gjerne utdypende kommentarer:

Q9: Ut fra dine erfaringer med Regionale forskningsfond, gi din vurdering av følgende påstander om ordningen:

	Helt uenig	Noe uenig	Hverken enig eller uenig	Noe enig	Helt enig	Vet ikke/ikke relevant
Den stimulerer til å utvikle forskning rettet mot regionale problemstillinger	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den bidrar til å bedre kunnskapsgrunnlaget på viktige områder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den bidrar til utvikling av løsninger på sentrale problemer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den finansierer prosjekter av god kvalitet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den bidrar til å tenke nytt om utviklingsmuligheter i regionen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den stimulerer nye aktører (som ikke har drevet forskning før) til å komme i gang med forskning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den bidrar til at det blir satt i gang forskning av betydning for regionen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den bidrar til at offentlig sektor legger større vekt på bruk av forskning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den bidrar til økt samspill mellom offentlig sektor og bedriftene i regionen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den bidrar til økt samspill mellom offentlig sektor og regionens forskningsmiljøer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den bidrar til økt samarbeid med andre regioner	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den bidrar til økt nasjonalt samarbeid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Den bidrar til økt internasjonalt samarbeid	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Gi gjerne utdypende kommentarer:

Nordisk institutt for studier av
innovasjon, forskning og utdanning

Nordic Institute for Studies in
Innovation, Research and Education

www.nifu.no